W 552.

1756

1205
55

ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ
ԴԱՏԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆ
ՔԱՀԱՆԱՅԻ ՀԱՅՈՑ
Ասղմոսարան։

* Տպեցեալ ի Նոյ-
բաքեաքուեք Տեառն
Ընդ ձեռամբ Վրդ
բազան Աթոռիկոսի
ամ Նայրց։
ի Հնդուստան արտամեան
(1205)

3

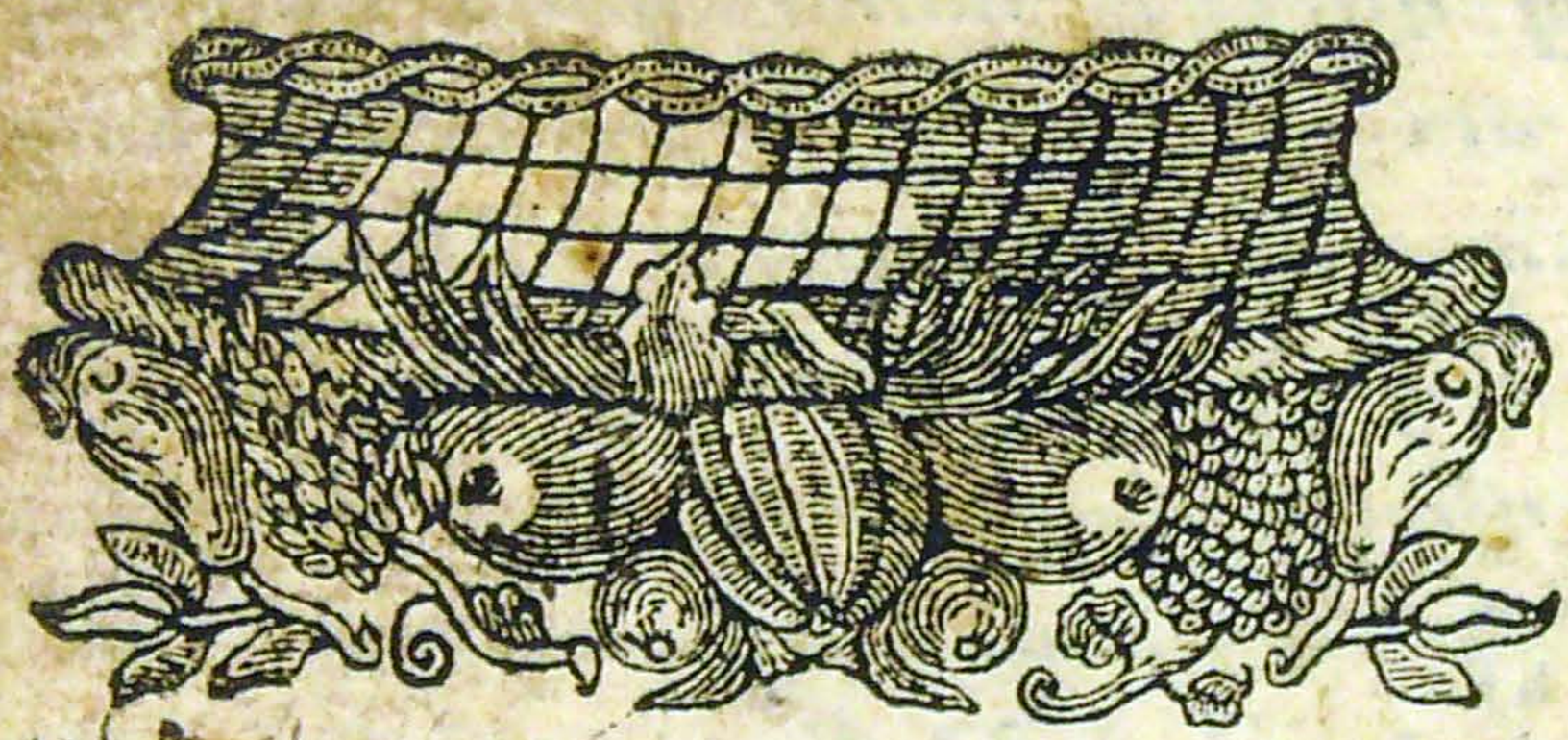

ՈՒ ՈՐ ԱՇԽԱՐՀԻ ԱՇԽԱՐՀ
Տկրտսիւթեան՝ ելլեանիկն ի, ի
տեսանիցես թագաւորդ մար
ՀԱՅՍՄԱՎԱՐԱՆԻՆ՝ նախատիպ իսկական
վկայուէ ոն մերոյ Ի. ի ատ դիցի
որ զայդ գովուէիս ունի յինքեան։
յինքն զոր ասէ. ի՛ջ յօրէնս ձեր
պրեալ է՝ ես ասացի թէ աստուածք
իցէք։ Եւ մի միւսն թէ, այլ զի լցցի
բանն որ յօրէնս նոցա գրեալ է՝ թէ ա
տեցին զիս խտարապարտուց։ Եւ
այսոքիւ բանիւ՝ ինաւղմտութիւն միայն գե
տանիւմ՝ առ՛ի պատիր, օրէնք յոր
ջորջէր զնա յոգնակի՝ անուանեալ
գարձեալ և յատէրն առ ա
ջակերտան զինի յարուցեան թէ՝

ԶԱՐՄԱՆԱԼԻ ԵՒ ՀՐԱՇԱԼԻ ՊԱՏԱՐԱԳՔ ՅԱՂԹԱՀԱՐՈՒԹԵԱՆ ՏԱՐԱՆ ՀԱՅՈՑ ՅԱՒԻՏԵԱՆ ՍՈՒՐԲ ԵՒ ԱՆՊԱՐՏԱՒՈՐ ՀԱՅՐԱՊԵՏԻՆ ՄԵՐ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԱՐՁԱՆԱԶՆԵԱՑԻ ՊԱՏՄԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԶՈՐՍ ԱՌ ՄԵԶ ԱՒԱՆԴԵՑ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ՎԱՐԴԱՊԵՏ ԱՐՁԱՆԱԶՆԵԱՑԻՆ

ՀԱՏՈՐԱԿ Ա.

Ի ՎԵՐԱՀԱՍՈՒՑԱՆԵԼ ԶՄԵԾ ՄԱՆՈՒՆ ՀԱՅՈՑ ՅԱՒԻՏԵԱՆ ՍՈՒՐԲ ԵՒ ԱՆՊԱՐՏԱՒՈՐ ՀԱՅՐԱՊԵՏԻՆ ՄԵՐ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԱՐՁԱՆԱԶՆԵԱՑԻ ՊԱՏՄԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԶՈՐՍ ԱՌ ՄԵԶ ԱՒԱՆԴԵՑ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ՎԱՐԴԱՊԵՏ ԱՐՁԱՆԱԶՆԵԱՑԻՆ

Հարց Տոգեւորից՝ ի քարոզս առա
քելոցեն, պարտականի՞ն է Աստուած
նամբ՝ ի պարզու անցանել առաջի տա
պանակի մարմնոյն Քրիստոսի. Նոյնպես
Տայրապետական Կանոնիւս՝ եօթնակոյս
պայծառ Լուսին կեսասրու՝ Աստուա
երզուելին ուր վիսխուցանի զգեա.
կոչէ օգնիչ զՏրեշտակս. և հանդար
տու Տոգւոյ, և հաշտարար խաղա
զութեա. Արձի՞ն ի քիշերային զար
Տուրանա՝ և ապաՏովելու, և՝ ի տուն
ջեռնական աշխատասեան՝ Տանգստու
թիւն. Ոչ այսպէս իւրաքանչիւրն ի՞մեզ
Տարց Տոգեւորաց՝ ըստ ձաշակման
իւրեանց ի քաղցրութենն և ցոյս ձայնի

մեղուցիս այսորիկ յօրինեալ են զը-
վարքեանս · զորս յերկարեն ոչ կ
պատկան՝ սակս սեղեակ գոլոյ միոր
զացն գիտութեան։ Ընդանի՞ զինչ
այլ ասելոյ է զԱստմոխցս գոմուէ ·
զի որպ աղն որ չամ կերակուրս է
գեալ համեմ՝ զնոսա, այլ գունակ
և հոգևորս այս աղ՝ չամ պիտանու
խորհրդաբար արարդութիւն եկեղե
ցւոյ գոլեալ՝ զարդարէ զնոս։

*Յաղագս որոյ և նախանձ մեր վայե
լուչ վարուելով՝ զինեն ուսանել զայլ
բնակարանն որ ի սերարակին՝ զայս
հարկեցեն քան զայլս ընթեռնուլ
մանկանց։ Ի՞րդ՝ յուշառնելով ա-
ռնն զվերոգրեցեալն քան՝ վերըս-
տին կրկնեմք · Ի՞նչ աղմոս, և
ուր՞ք օրհնութիւն · աղմոս աստղք
նման ի ձայն քաղցրութեան · որ օրհ
նեալն է յաւուրք քան զյաւիտեան։

և այլք բերուք։

Ի՞նչ վրդիս յաշխարհ այլ ոչ հաւատ։

Յուրաքանչիւր
Աստուած վճռանայցէ զբան
ձեռնէ յաղօթս կացցէ.
եւ եթէ բերկրեցի զբ,
Սաղմոս ասասցէ։
Յակոբ 5. 13

Այսօր՝ եթէ ձայն նորա
մտիցէք, եւ օրհնութիւն,
եւ երգս հոգեւորք. եր
գել եւ Սաղմոս ասել՝ ի
սիրտս ձեր Տեառն։ Եփ 5. 19

Ածից յաղօթս հոգւով.
կացից յաղօթս եւ մտօք.
Սաղմոս ասացից հոգւով.
Սաղմոս ասացից եւ մտօք։
1 Կոր 14. 15

Սուրբ գրոց եւ խրատու
վասնեան Սաղմոսիւք եւ
օրհնու՛։ Կող 3. 16

Հաւատով։
Պատրաստ սիրտս իմ Աստ
ուած, պատրաստ սիրտս իմ օրհ
նել և պաշտաւնատել քեզ
փառօք իմովք։
Սաղ. կէ. 9

Պաշտաւնացից անուան
քում յաւիտեան յաւուրց.
և տացէ քեզ գաղթս իմ
օրըստօրէ։ 60. 8

Ընդէ՞ր երկիր երկին
պատճէն քեզ. և պաշտա
ւնացեն քեզ։
Սաղ. 6յ. 3

Ընծայեն շնորհս իմ
յաւուրս պաշտաւնացեն
ցեմ քեզ. և առնեն իմ
զոր փափագիցէ։
Սաղ. 70. 24

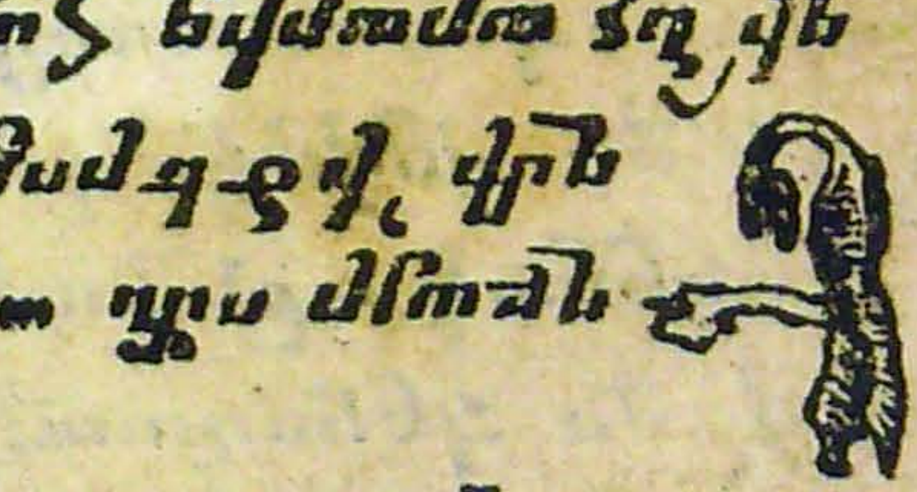

Ի՚ԱՌԱՋԻՆ ՇԱԲԱԹԻ ՅԱՐՈՒԹԵԱՆ։

Պատ ԱՌԱՔԵԼՈՒԹԵԱՆ ՅԱՅՍ ՕՐՍ ՀԱՐՈՒՑԱՆԷՆ
ԱՍԵ, ԹԷՊԵ ԱՌԱՒԼ ԳԱԼՈՒ Է ՅՈՎՍԷՓ ԶԳԵՂ
ԲԱՅԼ ՈՄԱՆ ԶԻՒ ՈՒՍԱՆԷՐ ԶԱՏԱՂ
ՄՈՍ Ի ԱՌՆԵՒԿԻՒ։ ԵՒ ԵԿԱՆ ԴԱՒԱՆ
Ի ԴՈՒՌՆ ՄՈՍԱՆԵԼ Ի ԻՆԵՐՔՍ.
ԵՒ ՈՐՋԱՓ ՈՒՆԷՐ ԶԱՍՊԱՐԻՍԱՆ
Ի ԲԵԵՐԱՆ՝ Ո՛Չ ԿԱՐԱՑ ՄՈՍԱՆԵԼ.
ԻՍԿ ՄԻՆՉ ԼՐԵԱՑ Ի ՍԱՂՄՈՍԻ
ԻՆՆ, ԱՊԱ ՄՈՌԱԼ Ի ՆԵՐՔՍ՝
ԱԿԱՆՁ ՊԱՏԵՐԱԶՄԻԼ ԸՆԴԱՄ։

ԱԲ ՕՐՆ Ի ՆՅԻՍԱՆ.

ԱՍՂՄՈՍԱԲԵՐՔԴԻՆ՝ ԶԱԽԱՏՍ ԻՍԱ
ՂԱՂԷ. ԵՒ ԶԻՍԱՌՆԱԿՈՒՄՆ ՄԱՐ
ՀՈՑՆ ՀԱՆԴԱՐՁՈՒԵՑՈՒՑԱՆԷ։
ԱՆԹԷ Ո՛Չ ԻՆԵՍ ԱՌԵԼ ՀՆԱՐՏՍ
ԱՂՕԹԻՑ, ԱՍՂՄՈՍԱԲԵՐՔԴՈՒԵ ԱՊԱ
ՐԱՊԵՒԱՑ ԵՒ ԱՌՑԵՍ։

Այլ անարատ եւ Անթառամ հինգ. 1.
Ծրնոյ որդւոյդ քում անդրանկի հինգ. 2.
կերօր ընձամբ երից կրող հինգ. 1.
բարձր բանիւք վերբարձող հինգ. 1.
ղեկուր կընդրեալ ըստ առակ հինգ. 1.
առյամենի երդոց երգ հինգ. 4.
ըզ ջուր կենաց արբուցող հինգ.
առաքեալն Ջուր խնդրող հինգ. 4.
ամից Հանուրց կերակրող հինգ. 1.
քաղցըր կամաք բացմամբ ձեռինն 16
կաթնամատոյց ըստեամբ քոյ հինգ.
մեղս Հանդերձ ըստ տեառդ հինգ. 7.
մատաղ Թէ ըն Ինձ Հաճ հինգ. 1.
և զօրութիւն Ինդուց նորա հինգ. 1.
Ծնաւ անբանն առիթ նախկ հինգ.
ըստ ապրելոյ Կեաս Հրեշտակ հինգ. 2.
ընկերելոյ Հոյն երկնայ հինգ.
զու վառարան կայծ երկրայ հինգ. 12.
զոր զուշակեր Հուր սիրոյ հինգ.
ուր ոչ այրէր խիտ մորեն հինգ. 3.
Ծնօղ արդ Ծնողն որդւոյ զաւթինն.
(որ երդս Ի բանն առաջ նորինն) 38
ընդ զրէարիմեանց ազգաբ մի կայինն.
ըստ քում բանի տուն զերանինն. 1.

Աղմուսաց մեծ մարգա լինի,
Եր ձնունդ վերջին ի յեսայէնի.
Որոյ ըղձեան ի հարմա ենէն,
Փախչէր ջար այն ի սատ ղէն.
Ազգ եղբարցն ի մէջ կըրա սեր.
Մինչ ըզխաշինա հօրն արա ձէր.
Ամուէլի՝ Դոգին ազ դէր.
Թէ օճ ըղնա խազալ ա սէր:
Երկիր շնորհացն որ անվրէ թար.
Արար զերկնաւ երկրաւ ձայնատար.
Լինէր ապա վերկիցին ձօ տար.
Եւ հայր կոչիւր ազգակից էար:
Ծնաւ զօրու լեալ թագա էր.
Գառնվի Աստուծոյ արժանա էր.
Խորհրդի ազգին բա լար.
Քառ ասան անգք յոյժ փառաւէր:
Որ զերթեալ երբեմն պէս.
Մեղաց իւրոց առնէր հան դէս.
Հեծեծանօք լայր զառնա պէս.
Թացել զմահիճն արտասւապէս:
Ա՛ օրինակ մեղուցե լաց.
Աւ Դեղինակ զըղջացե լաց.
Ուստի տվաւ միշտ վարժե լաց,
Քառժի լսան նոյն ախարն Հոգւոց.

ա. ոչ ոք մանկտանէք արդ ասացեալ,
խնդրեմ մատիք յայս վարդապետ.
(յետոյ առեալ զայբենարանն ասացեալ)
ուշիմ մտօք սերտեցէք կամ.
բ. ահ՛ք Աստուած օրհնեցցէ կամ.
բաժին պատուց ձերոց պատկառ.
զաս առնելով առանց խոնջ մնաց,
հետաքրքրութեամբ ուսանիմ.
խրատ ընկալարուք ոչ այս սեր զամ.
ունի ընկալարուք յոյժ զանազան զամ.
յորում բաշխեալ այնց գործեցէք,
ՅՈՒՆ Ի ոգին ի պետս կամ.
գ. ի ախտից սիրով և զան,
ամէն մանկանցն ընծոց գերկան,
տալով լսող անխոտոր կամ.
որով ուրախ եղիցիք գնալ տուն.
ոչ այդ գալոյ յայս երես խաղ,
հետաքրքրութ սի՛ք գնացեք իմ տան.
բանից քանզի շատն ի խոտ բան.
իւր բարութիւն անհատս կամ.

ՍԱՂՄՈՍ ԴԱՎԻԹԻ

ԵՐԳԱՐԱՆ

ՍԱՂՄՈՍ ԱՌԱՋԻՆ

Նաց՝ ի խորհուրդս ամբարիշտաց՝ ի
Ճանապարհի մեղաւորաց նա ոչ եկաց.
և յաթոռս ժանդից ոչ նըստաւ.

Ա. ՅԱՂ

Ա՛ն յոյժ յօրէնս ան են կամք նո՛ր,
և յօրէնանէ խորհեցան նա՛ խոնջե՛ն
և՛ ի գիշերի. և եղիցի նա՛ ոպ ծառ
որ տընկեա՛լ է՝ ի գնացս ջուց:
Որ զպտուղ իւր՝ ի ժամու տացէ
և տերև նո՛ր մի՛ թափեացի. և զամ
զոր ինչ արասցէ՝ յաջողեացի նմա:
Ա՛յ այսպէս են անբարիշտք և ո՛չ
այնպէս. այլ ոպ փոշի՝ զոր հոսէ՛
հողմ՝ ի վերայ երեսաց երկրի:
Ա՛յ ո՛չ այսորիկ ո՛չ յարիցեն անբա՛
րիշտք՝ ի դատաստան. և ո՛չ մեղա
ւորք՝ ի խորհուրդս արդարոց:
Քանզի ծանեայ տէր զՅունապարհս
արդարոց. Յունապարհք անբարեաց
տա՛ց կորիցեն:

---

* Ա՛նվերնագիր՝ ի չէ բրայեցիա. Յորմէ՛ն
ասա՛ց ընդ ինքեան եւն:

Ա՛նդիր խոսվեցան հեթա
նոսք, և ժողովուրդք խոր
հեցան՝ ի սո՛ւտս:
Յանդիման եղեն թագաւորք եր
կրի, և իշխանք ժողովեցան ի նմա
նէ

վա՜ն և վասն օծելոյ նորա։
Խրճեացուք զկապանս նոցա, և
ընկեցուք ի մէնջ զուծ նո՛ց
Նստցէն յերկինս ծիծաղեսցի
նոքօք, և տէր արհամարհեսցէ զնո՛ս
Յայնժամ խօսեացի ընդ նա՛ բար
կո՛ւք իւրով, և սրտմտութեամբ
իւրով խռովեցուսցէ զնոսա։
Ես կացի թագաւո՛ր ի նմանէ ի
վերայ Երուսաղէմ սրբոյ նո՛ր, ի
պատմել զՏրամանս նո՛ն.
Տէ՛ր ասաց ցիս՝ որդի իմ ես դու,
և ես այսօր ծնայ զքե՛զ։
Խնդրեա՛ ինէն և տա՛ց քե՛զ զգ
հեթանոս՝ ժառանգութիւն և
իշխանութի՛ քեզ ընդ ամենայն
ծագս երկրի։
Հովիւեացես զնոսա գաւա՛զանաւ
երկաթեա՛։ որպէս զանօթ բրտի
փշրեացես զնոսա։
Ա՛րդ թագաւո՛րք զայս՝ իմաստա
ցէ՛ք. և խրատեցարուք ամենե
քեան որ դատէք զերկիր։
Ծառայեցէ՛ք տէ՛ր երկիւղիւ, և
ցընդ

Թեայ՝ եւ սոր ընդունելի իմ է։
Հա ննջեցի՝ ու՛մ քուն եղէ, զարթ-
ու՛ցանէ ինձ՝ ի լեռնէ սրբոյ քումէ։
Զայնի՛ իմոյ լուր սու սոր կարդացի
խոյ իմոյ։
փառք իմ ու բարձրացուցիչ գլխոյ իմոյ։
Ո՞ւր դու սոր օգնական իմ ես,
ինձ միայն սու ես ծոց քու։
Ուզումք ասէին զանձնէ իմմէ թէ
ոչ գիտեն ի վէր իմ։

ՅՇ՝ զի բազում եղեն նեղ
ինձ իմ, և բազումք յարեն
ի վերայ իմ։

Խոշտանգէր ու չէրեսաց սէնեքարիմ
ու հոգեպատիժ սատանայ ի թշնամիսն քո։ *
Ամէն ի տէր ողորմեա։ ի տէր ողորմեա։
ցեալ եմն ի տար։

Հրամանի ամենեցուն մեր Յիսուս
Քրիստոսի։
Ժամանակի յարժամ բարեգործեացի
Ձանձապարհացն արդարութեան։
բարիացայ տար, և կարճնշիցիք ի
Ինձանապարհէ զիարատ նորա՝ զի ու
չընծացայք առաւել նր դալոց իջ։

Ա՛ռաջին ես ի բերանոյ ձո
տաց նոցա, զի շուրջանակի պա
տեալ պահէին զիւր
Ո՛րմն ար և փրկեա զիս աճ խմդ զի
դա հարեր զամենեսեան զի ելին
ընդիս քշնամութեամբ ի տարա
պարտուց, և զառաջնում մեղա՛
րուց փշրեացեր։
Տեառնդ է փրկու՛թի՛ւն քո։
զոլորեան քո օրհնու՛թի՛ւն քո։

Ա՛ղաչս գործ, ի՛ւ

* Ի խաւարաց բնիկ օրհնաբեան

Կարդալ իմում լեզուս զիմաստութեան,
աճ քոյ արդարութեան,
ի՛ ներդրութենէ ինձ ան
դրէն արարեր. ողորմութիւն ինձ ի
լուր աղաչից իմոց։
Ո՛րդիք մարդկան մինչև յե՛րբ ե՛ք
խառնախորոք. ընդէ՛ր սիրէք զնա
րութիւն, և խնդրէք զստուե՛ր։

որ միայն առանձին յաւուրքն
բնակեցուցեր զմեզ։

Խոստովանեցայ քեզ Տէր Աստուած իմ,
եւ ի քեզ յուսացայ ես ծառայ քո։
Ցուցեր ինձ զողորմութիւնս քո
ի վերայ իմ եւ ազատեցեր զանձն իմ
ի խորոց դժոխոց։
Եւ ի ներքոյ թեւոցն քոց ապաստանեցայ
ի պատերազմի ցերեկոյ, գիշերոյ եւ ի թռչնոյ
որ թռչի ցերեկս։
Եւ ի գործ մահու մերձեցուցեր զիս
մերձ լայր յերեսաց քոց, եւ եհաս
մերձ զբաւութիւն մեռանելոյն առ
Խաղաղ եղեալ ոգի իմ ի ցօղոյն
Խաղայ ասէին ինձ ի ցօղացդ
լուսոյ քոյ, եւ յուսացայ ի քեզ։
Աստուածդ պատասխան արդեալ
զինուս ձեր զմեզ ազգացարուք։
Ինչ ասէք ի սիրտս ձեր, յանկ
Խարկանայք եւ մի մեղանչէք։ զրոյ
ինձ ի կարգալ իմում առ նա

գաւառ իմ եւ աշխ իմ։
Ազգս իմ եւ ծագ իմ։
Բանից իմոց ունկն դիր տէր,
եւ ի միտս առ զաղաղակ իմ։

* Ի խորոց վասն վերնագրոյն։

Այս գիրք աղաչեմ որ ընդ առա
ջօտս լուիցես ձայնի իմոյ. ընդ
առաջօտս պատրաստ եղիցի յան
դիման քինիլ առ քեզ։

Ոչ թէ դու ած կամիս զանօրէ
նութիւն, և ոչ բնակիչն առ քեզ
չարք. և անօրինք մի բնակեսցին
առաջի աչաց քոց։

Ատեցեր զայնոսիկ որք գործեն
զանօրինութիւն. կորուսանես զամե
նեսեան որք խօսին զսուտ։

Ո՛ այր արիւնահեղ և զնենդուոր
պիղծ առնէս դու տէր. այլ ես ըն
բազում ողորմութիւնք քումդ, մտից
ի տուն քո՝ և երկիր պագից ի
տաճար սբ քո երկիւղիւ քով։

Այո՛, առաջնորդեա ինձ յարդա
րութեան քումդ. վասն թշնամեաց
իմոց՝ ուղիղ արա առաջի իմ զճա
նապարհս քո։

Ո՛ ի բերանս նոցա ճշմարտութիւն, և սիրտք նոցա
դատարկք են։

Ոսկ գերեզմանն բաց են կոկորդք

նոցա, և լեզուօք խրատանց նոցն
դաւորք եղեն։

Պատեա զնոսա ած՝ զի անկցին
ի խորհուրդս սրբոյ խրատից.
ըստ բազում ամբարշտութեանց նո
ցա՝ մերժեա զնոսա, զի դառնա
ցուցին զքեզ։

Ուրախ լիցին ամենեքեան որք
յուսացեալ են ի քեզ. յաւիտեան
ցընծասցեն՝ և բնակեացիս դու
ի նոսա։

Պարծեսցին ի քեզ սիրելիք ան
ուան քո՝ զի օրհնեացես դու զար
դարն արդարոյ զինու հաճութիւն քով
պատեցեր զնոսա։

---

*) Ի խորհուրդս ընդ օրհնութիւն, ասմունս
դաւիթ, ՟Ը։

ՅՈՒ՝ զի արդարութիւնք քոյ
յանդիմաներ զիս, և զի
բարկութիւն քոյ խրատեր զիս։
Ողորմեա ինձ ած՝ զի հիւծանիմ ես
ես. բժշկեա զանձինս իմ, զի խռո
վեցան ոսկերք իմ

Ընձեռ իմ յոյժ խոռվեցաւ, եղև
տր միտքն յերբ։
Դարձ տր և փրկեա զանձն իմ.
կեցո զիս տր ըստ ողորմութեան
քումն։
Օ՛ի ոչ ոք է որ՝ի մահու յիշէ
զքեզ. կամ՝ի դժոխս խոստովան
առնիցէ առ քեզ։
Վաստակեցայ ես՝ի հեծութեանէ
իմմէ, լըւացից զամենայն գիշեր
զմահիճս իմ և արտասւօք իմովք
զանկողինս իմ թացից։
Խոռվեցաւ՝ի սրտմտութենէ
ակն իմ, և մաշեցայ ես՝ի վերայ
ամենայն թշնամեաց իմոց։
Ի բաց կացէք ինէն ամենեքեան
որք գործէք զանօրէնութիւն։
Լըւաւ տր ձայն լալոյ իմոյ, լը-
սաւ տր աղաչից իմոց, և տր ըզ
խնդրուածս իմ ընկալաւ։
Ամաչեսցեն և խռովեսցին յոյժ
ամենայն թշնամիք իմ. դարձցին
յետս և ամաչեսցեն յոյժ վաղվա-
ղակի և խռովեսցին։

Տաճ իմ՝ ի քեզ յուսաց հոգի փրկեա զիս, և յամ հալածչաց իմոց ապրեց զս զիս։

Ուսցե երբեք յափշտակիցե ոգի առիւծ զանձն իմ, ոչ ոք իցե որ փրկիցե, և ոչ այն որ ապրեցու ցանիցե։

Ով՝ աճ իմ թե այր իմ զայս, և թե իցեն անօրէնութիք ի ձեռս իմ։ Ով՝ թե հատուցի երբեք այնոցիկ՝ որք հատուցին ինձ չար, անկեալց և ես ի թշնամեաց իմոց ընդունայն։ Հալածեսցե ապա թշնամին զանձն իմ, հասցե և կոխեսցե յերկիր զկեանս իմ, և զփառս իմ ի հող բնակեցուսցե։

Արի՛ տր բարկութիք քով, և բարձր եր ի սահմանս թշնամեաց իմոց։

Ո՛ աղթիւր ու ան իմ՝ ի հրամանս
քո զոր պատճիրեցեր. և ժողովք
ժողովրդոց շուրջ եղիցին զքեզ.
Ա՛ յայտնիկ ի բարձունս դարձ ու
և ու դատ ժողովուրդս իւր.
Դատ արա ինձ ու՝ ըստ արդարու
թեան իմում, և ըստ անբծութե
իմում ու իս.
Ախտարեցին չարիք ի վերայ ու
ղաւրաց, և յաջողեցես դու
արդարոյ.
Ու քննէ զիրտս և զերիկամունս
ած արդար. յիրաւի է օգնութի
յայ՝ ու ապրեցուցանէ զայնոսիկ
ղք ուղիղ են սրտիւք.
Ած դատաւոր արդար՝ հզօր և եր
կայնամիտ. ու ոչ ած զբարկու
թիւն իւր զօրհանապազ.
Ա՛պա թէ ոչ դառնայք առնաւ
սուր իւր սրեալ՝ և զաղեղն իւր
յարեալ. և՛ ետնմա պատրաստեալ է
զանօթս մահու. և զնետս իւր
պրեցեալ է գործեալ.
Ա՛հաւասիկ երկնեաց զանօրէնու

Տեսիլ երկինս զգործս մատանց
քոց։ Լուսինն եւ Հաստատուկսդ։
զոր հաստատեցեր դու, զի երկնչիս
մանկանց մարդոյ եւ խոստնդեսցի
նմա։ Զերկինս ասէ, իբրեւ զգործ
մատանց քոց։ Զլուսինն եւ զաստ-
ղս, զոր դու հաստատեցեր։ Ասէ
ոչ զի ոչ գիտէ զայս, այլ զի ոչ
ինչ է մեծ առաջի նորա։

Ի հատած ի վերայ հնչեցաւ, առ
դա գտանի։

անուանն տուն քարձրեալ։
դարձեալ նորա, եւ առնեմք ասացից
Խոստացան երկիր սեռաւն քան ար
նութիւնք իւր ինքեան։
Ասարձցին ցանք ի գլուխ նորա,
ի վերայ գագաթան նորա անօրէ
եւ գործեաց։
Ասարձցին ի խորխորատ զոր
ի նոյն անկցի ի խորխորատ զոր
Ասուքն զոր փորեաց եւ պեղեաց,
զանիրաւութիւն։
թիւն, յղացաւ զչար եւ ծնաւ

քոց · զերեսն և զաստեղս զոյս
դու հաստատեցեր։
Ոմն է մարդ՝ զի յիշես դու զնա,
կամ որդի մարդոյ թէ այց լինիս
արասցես դու նմա։
Վասն լինիս խոնարհ արարեր զնա
քան զՀրեշտակս քո · փառաւք և
պատուով պսակեցեր զնա, և կա
ցուցեր զնա՝ ի վերոյ ամենայն ձե
ռակերտաց քոց։
Ո ամենայն ինչ հնազանդ արարեր
ի ներքոյ ոտից նորա, զհաւսն և զար
ջառն և զամենայն ինչ։
Եդեամ զերկ վայրի, զթռչունս
երկնից՝ և զձկունս ծովու՝ որք
շրջին ընդ շաւիղս ծովու։
Տէր մեր՝ զի սքանչելի է անուն
քո՝ ի վերոյ ամ երկրի։

Աշմունք Յովհ.

ՈՀացայդ զՔէն ՝որ՝ բոլո
րով սրտիւ իմով. պատմե
ցից զամ սքանչելիս քո.
Ուրախ եղէց և ցնծացայց ՝ի քեզ.
սաղմոս ասացից անուանդ ՝ոնդ
բարձրեալ.
Ի դառնալ յետս թշնամեաց իմոց՝
տկարացին և կորիցեն յերեսաց քոց
Ա՛ստարեր զդատաստան իմ և զիմ
բանս. նըստար յաթոռ դատա
ւոր արդարութեան.
Սաստեցեր ՝ի հեթանոսս՝ և կոր
եաւ անաստիշն. զանուանս նոց
ջընջեցեր յաւիտեան յաւիտե
նից, և թշնամին զէն՝ պակասեաց
մինչ հատցո.
Ո՞ զաղաւթս աւերեցեր, և կորեաւ
յիշատակ նոց ազազակաւ.
Եա՛ կաց և ՚ես յաւիտեան. պատ

բառս արար զամէնս իբր ի դա-
տաստան։

Ինքն դատէ զաշխարհս արդարու-
թեամբ և զժողովուրդս իւր ուղղու-
թեամբ։ Եթէ այս ապաքէն տեսանիկ օգնա-
կան ինեզաբէ իմէպ ժամանակի
Յեսսացին իքեզ ասէն այգ գի-
տեն զանուն քո. զի ոչ թողցես
զպտոսիկ այգ խնդրեն զքեզ այս։
Պարզս ասացէք տեառն՝ որ բնա-
կեալն է ի սիոն. պատմեցէք ի հե-
թանոս զգործս նորա։
Խնդրել զարիւն նոցա՝ յիշեաց.
և ոչ մոռացաւ այր զաղօթս աղ
նուականաց։
Ողորմեա ինձ այր՝ և տես զխոնար
հութիւն իմ՝ ի թշնամեաց իմոց.
ո բարձր արարեր զիս՝ ի դրանց
մահու։
Այս պատմեցից զամ օրհնութիւն քո
ի դրունս դստերս սիոնի՝ և ցնծա
ցայց ի փրկութեան քում։
Ընկղմեան հեթանոսք յապականու
թեան որ գործեցին. և
ոտն

դրամի։ Ո՛չ, ասէ, ես, որ զմիմիանս, եւ նա
անձին իւրոյ. որ զմիմիանս ի գանկուժ
Տուրդս իւրեանց զոր եւ խոստեցան
յայտ առնէ. արդեօք ոչ ի խոտ
ամբարտաւանութիւն անուանեսցուք,
զոր ասացեալ է ի ձէնջ ներողութեան
ժամանակի։
Ո՛վ մարդիկ ասեն կացեր, ի հեռաստանէ
տեսանեմ արարեր ի ձէնջ ներողութեան
զոտս նեղա։
Ա՛նասէն ասեր յատնել զի գաւառս
տանս իւր. և՛ զորձս չերեսաց իւ
րեանց կատարեցին մեղաւորք։
Ա՛ստուածին մեղաւորք անդրէն ի
գիտոյս. և ամ հեթանոսք որք մ
ուսցան զնա։
Ի՛ն խոպատ մտանայ ասր զաղքատն
հատերտութիւն տրնանկաց մի՛ կո
րնչէ խոպատ։
Ա՛րի՛ ասր՝ և մի՛ զօրացի մարդ.
դատեսցին հեթանոսք առաջի քո։
Ա՛ստուր ասր՝ և օրինաց դիր ի վերայ
նոցա. և ծանիցեն հեթանոսք
թէ մարդիք եմն։
Ա՛նդէմ ասր կացեր ի հեռաստանէ
տեսանեմ արարեր ի ձէնջ ներողութեան
ժամանակի։
Ա՛մբարտաւանեսցի անուանեսցուն,
ասեն ասացեալ. արդեօք ի խոտ
Տուրդս իւրեանց զոր եւ խոստեցան
ո՛վ դատի մեղաւորն ի գանկուժ
անձին իւրոյ. որ զմիմիանս, եւ նա
դատի։

ըրե իւրում՝ ի վերայ տնանկաց ։
զնա. խոնարհեացի՛ և անկցի՛ ի տո
Ցօրոգայթ իւր խոնարհեցուսցէ՛
յսիրուիկ զաղքատն եձգել զնա
Պատրանի յափշտակել զաղքատն,
ի մարուղ իւրում։
ւան՝ ի գաղտնիս որպէս առիծ
՝ի գաղտնիս անապատել զամբիծն,
Ընչէ՞ նոր՝ ի տնանկս Հային. դա
՝ատի գարանել ընդ մեծամեծս
և վաստակիք։
Ո՛ի ներքոյ լեզուի նորա՝ ցաւք
նեղութեամբ լի՛ է բերան նո՛ր.
Նիւթիւք և գառնութեամբ և
նեցոյց յազգէ յազգ առնոց չարի
Ընդ՝ ինչ իւրում՝ ոչ սասա
նոյա. ի վեր ամենայն Թշնամեաց
Հարձեալ են իրաւունք յերեսաց
ցեն ձանձրարհք նո՛ր յամ ժամ։
Ո՛չ ա՛ծ առաջի ոչնց նո՛ր. պիղծ
իւրում թէ ո՛չ խոնդիմ։
Ուկ ընդ՝ի բարկացոյց մեզաւորն
զա՛ծ. զսա բազում բարկութիւն

Աշաց՝ ի սրտի խոստմամբ թէ մոռա
ցան ամ. դարձոյց զերեսս իւր
ի մի՛ սեռից իսրայէլ։
Ասէ՛ սր ամ իմ ընդէր եղիցի ձեռն
քո՝ և մի՛ մոռանայր զանանկս։
Ոսկի ընդ բարկացոյց անբարիշան
զամ, ի՛ աշաց՝ ի սրտի խոստմամբ
թէ ոչ քննի։
Տեսանես դու զնա՝ ի ցաւս՝ և՝ ի
սրամտութիւնս հայիս։ ՚ի քեզ
թողեալ է աղքատն։ և որբոյն
դու ես օգնական։
Խորտակեացի բազուկ մեղաւորի
և չարի։ խնդրեցցին մեղք նորա՝
և նա՛ ի գոյի։
Այո՛ թագաւոր յաւիտեանս յաւի
տենից։ կորեցեն հեթանոսք
յերկրէ նորա։
Ցանկութիւն տնտանկաց լսաւ
սր։ ՚ի պատրաստութի սրտից նոց
հայեցաւ ակն քո։
Ատաւ առնել որբոյն և տնանկի։
ի՛ մի՛ ևս յաւելցի մարդ ՚ի մեծա
բանել իւրում՝ ՚ի վերայ երկրի։

Ա.

ՅԻՒ յուսացեալ՝ որպէս ա
սիցէք ցանձն իմ փոխո
խեալ՝ ի լերինս որպէս
ճնճղուկ։

Ո՞ւ ի սկսա մեղաւորիդ լարեցին զա
ղեղունս խոտեանց. պատրաստ ա
րարին զնետս ի կապարճս. ձգել
ընդ խաւարս զայնոսիկ որք ուղիղ
են սրտիւք։

Ո՞ւ ի զոր դու շինեցեր, նոքա ա
ւերեցին. իսկ արդարն զի՞ արար։
ՅԻՒ՝ ի ուսումնարս սուրբ խոստմանն
յերկինս յանդուս խոստմանն
Ա՞ջք նորա՝ ի տրնանկս հային.
արուեստաւորք նորա քննեն զոր
դիս մարդկան։
ՅԻՒ՝ քննէ զարդարն եւ զանկեղծին
որ սիրէ զմեզ, ատէ՛ զանձն իւր։
Ձեղացի՝ ի վերայ մեղաւորացդ ը
նդայմն. հուր եւ ծծումբ. այս

մըտրիկ՝ բաժին բաժակի նոյա։
Ա՞րդար է որ եղարդարուի սիրէ
զուղղութի տեսանեն երեսաբ նոյ։

---

*Աղաւնի տանէ ուղարկէ

Պրեցի զիս որ՝ զի նըշանգեց
ար. նըշանգեցան աշխարհս
թէք յորդաց՝ ի մարդկանէ.
Նանիր խօսեցաւ այր ընդ ընկ
կերի իւրում. շրթամբք նենգա
ւորաք սրտէ՝ ի սիրտ խօսեցաւ։
Ասաւակէ որ զամ շրթունս նեն
գաւորս՝ և զլեզուս մեծաբանս։
Այլ ասացին՝ զլեզուս մեր մեծ
արասցուք. շրթունք մեր առ մեզ
են, և արդ մեր ոմն է տէր։
Ասն տառապանաց աղքատին
և հեծութեան ոնանկին՝ այժմ
յարեայց ասէ տէր։ դից զփրկու
իմ և համարձակեցայց՝ ինն։
Նանք որ են բանք սբք. որպէս
զարծաթ ընտրեալ և փորձեալ
յերկրէ. սրբեալ և պարզեալ
եօթնապատիկ՝ ի հողոյ։

Ով որ պահեցեր զմեզ. և ապ
րեցուցեր զմեզ յապիկ յայսմանէ
մինչև յաւիտեան։

Հ ուրջանակի անբարիշտք շրջին
ըստ բարձրութեան քումմ,
մեծ արարածս դու զուր
գիս մարդկան։

---

*Աղօթս Ի ժամուն։ Ովհ

Մինչև երբ որ մոռանաս
զիս խաչատ. մինչև երբ
դարձուցանես զերեսս քո ինէն։
Մինչև երբ գնեմ զխորհուրդս
յանձն իմ. և ցաւք սրտի իմոյ
զաւուրս։
Մինչև երբ բարձրանայ թշնա
մին իմ վրայ իմ. նայեաւ և լուր ինձ
որ աստ իմ։
Լոյս տուր որ աչաց իմոց՝ զի ոչ
երբեք ննջիցեմ ի մահ։
Ա՛ւ ասասցէ թշնամին՝ թէ յաղ
թեցի նմա. կամ նեղիչք իմ ցըն
ծասցեն թէ ես սասանեցայց։
Իսկ յոդմանէ թիւնս քո որ յու

ցույց ցնծացաւ սիրտ իմ՝ ի միտս
թերան քոմ. օրհնեցից զեր զբա
րեսարդ իմ։

Աւետարան Ղուկասու։

Ասաց անդրադարձ՝ ի սրտի իւր
ում թէ ուշ գոյ ածէ.
Ընդհանեցան և պղծեցան
յանօրէնութեանէ իւրեանց. և ոչ
ոք է որ առնէ զբարեգործութիւն։
Տէր յերկնից նայեցաւ յորդիս
մարդկան, տեսանել թէ իցէ ոք
իմաստուն որ խնդրիցէ զԱծ
Ընդհանեքեան խոտորեցան իմիասին
և անպիտանացան։
Ոչ ոք է որ առնէ զբարեգործութիւն,
և ոչ՝ ոք մինչև ի մի։
Ոչ ուշ ծանիցեն ամենեքեան՝ որ
գործեն զանօրէնութիւն։
Որք ուտէին զժողովուրդ իմ
որպէս կերակուր հացի, և առ Տր
ոչ կարդացին։
Ընդ երկիցեն զերկիւղ ուր ոչ
իցէ երկիւղ. զի Տր է յազգս ար

Ո՜վ երկիւղած ոգի վիճակեալ
նորա չարաչարանաց։
Աղաչեմ զքեզ, արհամարհելով զաշխարհ
զայս, ընդունել զիս առ քեզ
ի բնակութիւն յերկինս, ուր
ոչ ներգործէ ախտ մեղաց
եւ ոչ ընկերի հետեւել
ոչ արար։

Ո՜վ ոգի սրբոյ նահատակին, որ
կայցես ի խորանի
քում, կամ ի բնակարանի
ցի ի լերանն սբ քո։

Ո՜ր գնայ անբիծ, գոր
ծէ զարդարութիւն, խոսի ճշմար
տութիւն ի սրտի իւրում։
Ո՜ր ոչ ներգործէ լեզուաւ
իւրով, և չար ընկերի հետեւի
ոչ արար։

Աղաչեմ զքեզ, ի սիրոյն քրիստոսի
խրատել, ի դարձուցանել զիս
զբերութիւն ժողովրդեան հետ,
ցնծասցէ յաիւր՝ եւ ուրախ եղիցի
հոգի։

առնէ. որ երդնու ընդ ընկերի
իւրում և ոչ սրտէ։
Ո՞ արծուի իւր ի[վ]արձու ոչ տայ.
և կաշառս ի վերայ իրաւանց ոչ
առնու. որ զայս արասցէ, նա մի՛
տատանեսցի յաւիտեան։

---

*Հարմա ի տուն. ժո[ղ].

Պատեա զիս աճ իմ, զի ես ի
քեզ յուսացայ. ասացի ես
որ իմ ես դու. և բարիք իմ ինձ
ի քէն են։
Սրբոց քոց որք են յերկրի քոմ.
սքանչելի արարեր զամենայն կամ
իմ ի նոսա։
Յաճախեսցին տիւանդութիք նոց.
յետ այսորիկ ապա վաղվաղեսցին.
ոչ ժողովեցայց ի ժողովս նոցա
արեանց. և ոչ յիշեցից զանուանս
նոցա ի շրթունս իմ։
Տէր բաժին ժառանգութե[ա]ն իմոյ
և բաժակի իմոյ դու ես. որ այն
րէն դարձուցանես զժառանգու
թիւն իմ ինձ։

Ո՛ր շրթամբք ողջունեցայ զքեզ,
ո՛ր ականջիդ ասացի խոսք,
նայեա՛ յ իմոյ ծոցիս մեջ.
ու՛ր ես ու ուրախութեան ո՛ր օրն է։

*Այլոց ի գրուել ոմն։

Ես ինձ ինձ եմ ինձ ընդ ընտիրս.
Ես ծառանդուն իմ հաճոյ եղև ինձ
Որպէս ինձ ինձ ասել որ իմաստուն ասէ
վա՛ս. մինչ՝ ի գիշերի ես խրատուի
ցին զիս երիկամունք իմ։
Յառաջագոյն առանէի զայր ա՛
ռաջի իմ յամ ժամ. զի՝ ընդ աջմէ
իմմէ՝ զի մի՛ սասանեցայց։
Ա՛ յայսմիկ ուրախ եղև սիրտ իմ
և ցնծացաւ լեզու իմ։ եւս մար
մին իմ բնակեսցի յուսով։
Ո՛ ի ոչ թողցես զանձն իմ՝ ի դէմ
ժոխո՛, և ոչ ասցես սրբոյ քոմ
տեսանել զապականութիւն։
Յուցեր ինձ զճնապարհս քո կեա
նաց. լցուցեր զիս ուրախութիւ
երեսաց քոց՝ ի՛ քաղցրութիւն վայել
շութեան աջոյ քո մինչ խոսատ։

Երեսաց քոց իրաւունք ինձ
երևեն, և աչք իմ տեսցեն զքո
զութիւն։
Փորձեցեր զսիրտ իմ։ և քննեցեր
ի գիշերի. փորձեցեր զիս՝ և ոչ
գտաւ յիս անիրաւութիւն։
Ակ՛ խօսեցայ բերան իմ զգործս
մարդկան. վասն բանից
շրթանց քոց՝ ես պահեցից զճա
նապարհս խիստս։
Հաստատեա զշաւիղս իմ՝ ի ճանա
պարհի քում, զի մի՛ գայթակղեսցին
ցին գնացք իմ։
Լաս առ քեզ զի կարդացի՝ զի լը
սեր ինձ աստ. խոնարհեցո ա
զիս զունկն քո և լո՛ր բանից իմոց.
Սքանչելի արարեր զողորմութիւն
քո. ո՛ փրկեաս զյուսոսիկ զքեզ յոտն
ցեալսն ի քէ՛ զյայնցանէ որք հա
կառակ կան աջոյ քո։
Պահեա զիս որպէս բիբ ական ընդ
հովանեաւ թևոց քոց. ձայնիկս
ցես զիս յերեսաց ամբարշտաց
որք ատեանցուցին զիս։

Ճնշումիք զանձն իմ պաշարեցին. և ի ձախս խրոնց արդելին. և բերանք նոցա խոսեցան զամբար առ՚անօրէնութիւն.

Ո՞երժեցին զիս՝ և այժմ դարձել պատեցան զիևև. ուշ եդին խոյնարհեցուցանել զիս յերկիր. Համարեցան ինձ որպէս առիւծ ի պատրաստի յորս. ոչ կորիւն առիւծու զի նոտի դարանեալ.

Ել՚ի՛ տր՝ ժամանեա՛ նոցա և խափանեա՛ զնոսա. փրկեա՛ զանձն իմ յանբարշտաց՝ խորց՝ և՚ի ձեռաց թշնամեացն.

Տէր՝ կորո՛ զնոսա յերկրէ. բաժանեա՛ և խափանեա՛ զնոսա ՚ի կեանս խրոնց.

Պատրուագք քովք լցան որովայնք նոցա. յագեցան կերակրովք՝ և թողին զմնացո՛ածս սերմայոց խրոնց.

Իս արդարութեամբ երևեցայց երեսաց քոց, և յագեցայց յերևիլ փառաց քոց.

*) Ի խոտոր աջմէ գրուի։

Ա.

Ի բերանոյ գերեզմանի զօրուն իմ. եւ հաստատիչ իմ ա-
պաւէն իմ եւ փրկիչ իմ։ Իմ օգնական իմ, և ես յուսամ
ի նա. ապաւէն իմ, եղջիւր փրկու-
թեան իմոյ ընդունելի իմ է։ Ո-
րպէսզի կարդացից առ եր, և
խնդասցի իմոյ սրտից։ Եւ ուրախ եղեն զինեւ երկուքն մա-
հու. և ուխտք անօրէնութեան
խառնեցուցին զիս։ Ի ձեռաց դժոխոց պաշարեցին զիս
և ժամանեցին ինձ որոգայթք
մահու։

Ի նեղութեան իմում էս առ եր կար-
դացի. և առ աձ իմ աղաղակեցի։ Ե-
ւ լսեաւ ինձ ի տաճարէ սրբոյ իւրմէ
ձայնի աղօթից իմոց. և աղաղակ իմ
առաջի նորա մտանէ յականջս նորա։
Խռովեցաւ և դողաց երկիր. և

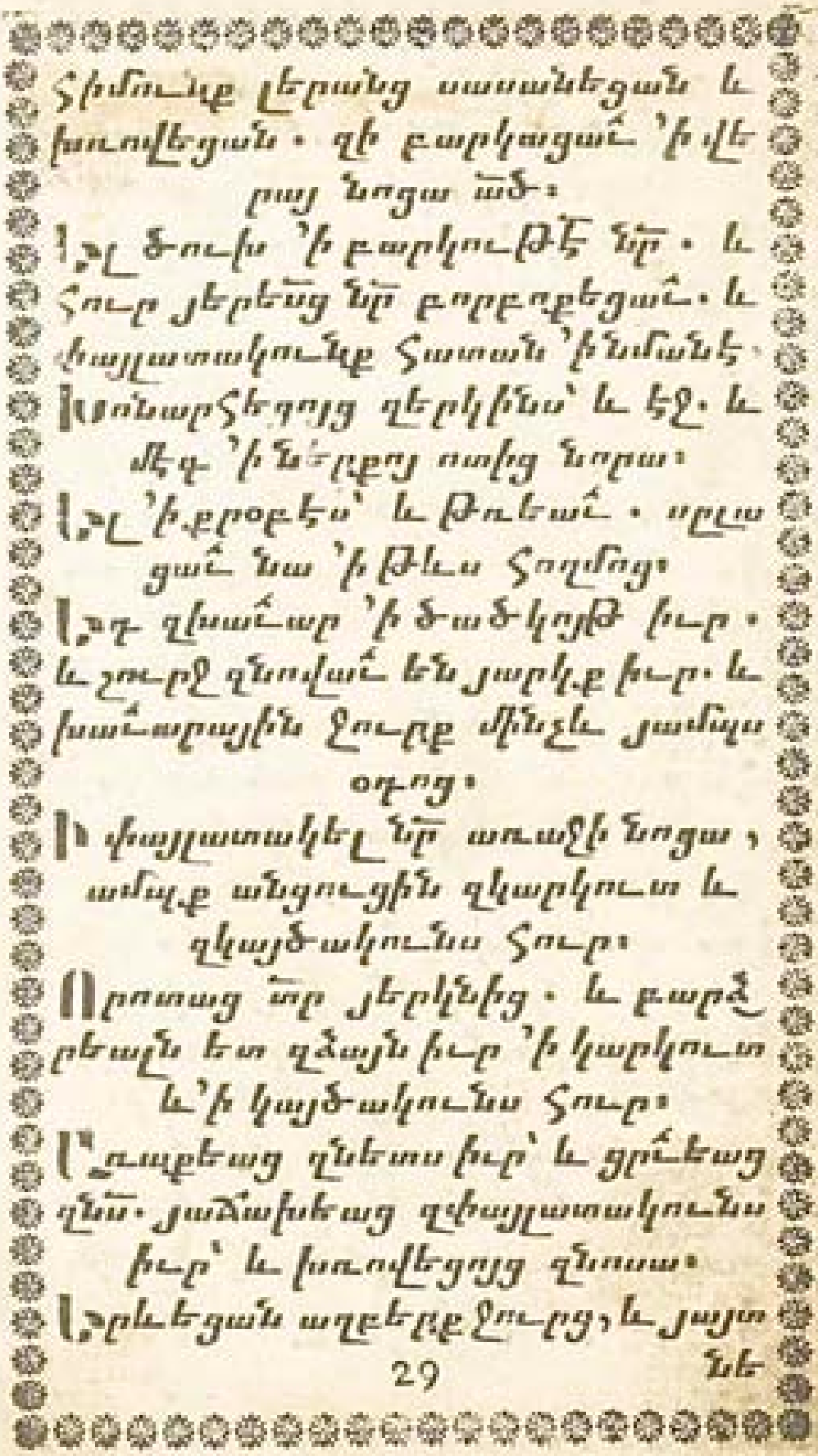

Տիմոթէ կերանց սասանեցան և խռովեցան. զի բարկացաւ ի մէնջ տէր աստ:

Եղև ծուխ ի բարկութենէ նր. և հուր յերեսաց նր բոցոտեցաւ. և խոշոռակութիւք հատան ի նմանէ:

Ամուարհերոյց վերկինն՝ և էջ. և մէգ ի ներքոյ ոտից նորա:

Եղև ի բերաւէս՝ և թռաւ. արագացաւ նա ի թեւս հողմոց:

Եդ զխաւար ի ծածկոյթ իւր. և շուրջ զնովաւ եղև յարկ իւր. և խաւարային ջուրք միջև յամպս օդոց:

Ի փայլատակել նր առաջի նորա, ամպք անցուցին զկարկտաւ և զկայծակունս հուր:

Որոտաց տէր յերկինից. և բարձր տեաղն եւս զձայն իւր՝ ի կարկտաւ և ի կայծակունս հուր:

Ընդեղաց զնետս իւր՝ և ցրուեաց զնոսա. յաճախեաց զփայլատակունս իւր՝ և խռովեցոյց զնոսա:

Երևեցան աղբերք ջուրց, և յայտ

Ներցան հիմունք աշխարհին։
Ի սասան քումմէ եր, և՛ ի շնչել
հոգւոյ բարկութիւն քո։
Ընդաբեաց յի բարձանց և ընկա
լար զիս։ ընկալար զիս ի ջուրց
բազմաց։
Փրկեցեր զիս ոտեր ի թշնամեաց
իմոց հզօրաց։ և յատելեաց իմոց
զի հզօրք եղեն քան զիս։
Յառաջեցին ինձ աւուրք չարչա
րանաց իմոց։ եղև եր հզօրիչ իմ
և ելհան զիս յանդորր։ փրկեացէ
զիս եր՝ զի կամեցաւ զիս։
Հատուսցէ ինձ եր ըստ արդա
րութիւն իմոմ։ ըստ մաքրութիւն
իմոմ հատուսցէ ինձ։
Զի պահեցից զճանապարհս եո
և ոչ ամբարշտեցայց յայ իմմէ։
Զի ամենայն իրաւունք նորա առաջի
իմ են։ և զարդարութիւն իւր
ոչ խլացեայ արար յինէն։
Լինէի և ես անբիծ ընդ նմա, և
դադարեցայց յանօրէնութենէ իմմէ։
Հատուսցէ ինձ եր ըստ արդա

թուխք իմոմ. ըստ արքունիք ձե
ռաց իմոց առաքի աշաց իմոց։
Ինդ արբոյն սուրբ եղիցիս. ընդ
առն անբիծ ամբիծ եղիցիս. ընդ
ընտրեալն ընտրեալ եղիցիս. և
զիխեսն կործանեացես։
Ոտս վիտալուրդս խոնարհս կե
ցուցանես. և զաչս ամբարտա-
նից դու խոնարհեցուցանես։
Ոտս լուսատր առնես զձրագ
իմ աստ ած իմ. լոյս արա խնձ ի
խաւարին։
Ոնև փրկեցայց ի փորձութենէ.
ասէ իմով անցից ընդ պարիսպս։
Ինչ իմ անբիծ են ճանապարհք
քո. և բանք սեռան ընտրեալ են.
և ապահէն ամենեցուն որք յոյ-
սան ի նա։
Ոչ ոք զի ոմն ած բաց ի նմանէ.
կամ ոմն ած բաց յայլ մերմէ։
Ինչ՝ որ զգեցուցեր ինձ զօրու-
թիւն և եդեր յանբծութեան զճա-
նապարհս իմ։
Հաստատեցեր զոտս իմ ոսկ զեղ
ջեր

ջերմեմ. և՝ի վերայ բարձանց կա-
ցուցեր զիս։
Ասացեր զձեռս իմ՝ ի պատե-
րազմ. և արարեր զբազուկ իմ
ունել զաղեղն հաստ. և եղեր ինձ
զպաշտպանութիւն փրկուեալ քո։
Ո՞չ քո ընկալաւ զիս՝ և խրատ քո
կանդնեաց զիս իսպառ. և խրատ
քո ուսուցանէ զիս։
Ընդարձակեցեր զդընացս իմ՝ ի
տարբ՝ իմմէ, և ոչ տկարացան
շարժիք իմ։
Հալածեցից զթշնամիս իմ և հա-
սից նոցա. և ոչ դարձայց՝ ի նոցա
նէ մինչև սպառեցից զնոսա։
Խորհրդից զնոսա՝ և տայ մի՛ կարա-
ցեն կեալ. և անկցին՝ ի ներքոյ
ոտից իմոց։
Ո՛ զգեցուցեր ինձ զօրութիւն՝ ի
պատերազմի՛. և զյարուցեալսն՝ ի
վերայ իմ՝ ներքոյ իմ արարեր։
Թշնամիս իմ հալածականս ա-
րարեր, և զատելիս իմ սատա-
կեցեր։

Ի՞նչպիսակեցին՝ և ոչ ոք էր որ փրկէր
կէր զնոսա. կարդացին առ տր՝
և ոչ լրեաւ նոցա։
Ո՞անրեցից զնա որպէս փոշի առաջի հողմոյ. և որպէս կաւ գրտեր հաց կոխեցից զնոսա։
Խրկեաց զիս տր՝ ի հակառակու թենէ ժողովրդոց. և կացուսցէ զիս գլուխ հեթանոսաց։
Ժողովուրդ զոր ոչ գիտէի՝ ծառայեաց ինձ. և՝ի լուր ականջաց լսեաւ ինձ։
Որդիք օտարաց սրտեցին ինձ. որդիք օտարաց մաշեցան և կաղացան՝ ի շաւիղաց իւրեանց։
Կենդանի՛ է տր և օրհնեալ է աստ. և բարձր եղիցի աստուած փրկութեան իմոյ։
Այն է որ խնդրէ զվրէժ իմ. և հնազանդ առնէ զժողովուրդս ընդ ինև։
Փրկիչ իմ՝ ի թշնամեաց իմոց բար կացուցանէ. յայնցանէ որք յարուցեալ են՝ ի վերայ իմ, բարձր ա

բարեր զիս. և յառնէ անխրատէ
փըրկիեցեր զիս։
Ա՛ան այտրիկ խոստովան եղէց
քեզ՝ ի հեթանոսս, և անուանդ
քոմ սաղմոս ասացից։
Ա՛ն արարեր զփրկութիւն քո
գաւառին նորա. առնել ողորմա-
թիւն ընդ օծեալդ նորա դաւթի.
և ընդ զաւակի նր յաւիտե
միանչև յաւդ։

*Օրդնութիւն Աւետեաց և Աւրհնոյ
Խորհուրդ։ Ձայն ։։

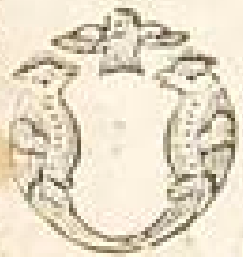

Ընծայումք զքեզ՝ զի փա
ռաբէ փառաւորեսցես։
Օ հնծեալս եմ զերկի
վարս ընկէց՝ ի ծով. օգնական
ընդունելի իմ ար՝ և եղև ինձ
՝ի փրկութիւն։
Ան է իմ՝ և փառաւոր առնեմ
զնա. աճ հօր իմոյ՝ և բարձր ա-
բարից զնա։

Ալ խրատակ զպատերազմունս.
և որ է անուն նորա:

Ո՛ ընտիրս արդ՝ և զընտիրս ըս
պառավինաց. վիառս և զերիվարս
և զամենայն զօրս Իւ փարաւօնի
ընկէց ՚ի ծով:

Ձոմ ձաճկեաց գնա. ընկըլաւն
յանդունդս խորոց իբրև զվէմս:
Ո՞չ քո ար փառաւորեալ է զօրս
թեամբ իւրով. ա՛չ քո ար խոր
ասկեաց զՔնաանիս քո:

Ո՛չ մեծութիւք փառաց քոց մանն
ցեցեր զհակառակորդս քո. առա
քեցեր զբարկութիւն սրտմտութեան քո,
և եկեր զնա որպէս զեղէգն:
Ոգւով զօրս Քոնն սրտմտեաւ
ըս՝ պատատեցան ջուրք. դիզան
կացին ոպ պարիսպ քարեայ ջուրք
ծովուն. և պատեցան դիզանն ա
նիք ջուրցն ՚ի մէջ ծովուն:

Ո՞ւստ Քնաանին. ասէ, հալածե
ցից՝ հասից՝ հարից. բաժանեցից
զաւարն՝ և լցուսցից ՚ի նոցանէ
զանձն իմ:

Ի տուր իմ արկից զնոսա. տիրե՛
ցի՛ և բարձրացի՛ ի վերայ նոցա
աջ իմ։

Ի՞ոաբեցիր զՀողին քո՝ և ձաճ-կից
զնա ծով. ընկղմեցան և խրին ոտք
կապարի ի ջուրս սաստիկս։

Ո՞նմանի քեզ յաստուածս տէր.
կամ ո՞նմանիցի քեզ փառաւո-
րեալ ի սրբս։

Քանզի փառաւորեալ՝ որ առ-
նես զնշանս և զարուեստս. ձեր
դեցեր զձեռն քո և եկուլ զնա
երկիր։

Ի՞ոաջնորդեցեր արդարութեամբ
ժողովրդեանդ քո. այսր, զոր և
փրկեցեր։

Ո՞րխիմասիրեցեր զնոսա զօրու-
թիւն. լուար ի բանակեալ սրբու-
թեան քոյ։ և
երկիւղք կալան զբնակիչս փղշտ
ացւոց։

Յայնժամ փութացան դատաւո-
րըք եդովմայ՝ և իշխանք մոաբ
բացւոց։

Աստուած զնոսա դատումն. Հարկ
եղեալ ամենայն բնակչիւք քանա
նացւոց.
Ընկղմի՛ ի վերայ նոցա աշխ և դա
տաստան. և ի զօրութենէ բազկի քո
քարացին.
Մինչև անցցէ ժողովուրդ քո տէր.
մինչև անցցէ ժողովուրդ քո այս,
զոր ստացար.
Տարեալ տնկեսցես զնոսա ի լե
րին ժառանգութեանդ քո. ի պատ
րաստութիւն բնակութեան ժա
ռանգութեան քոյ.
Ո՛ր ըստացար ի սկզբանէ տէր.
ըստացար սրբուհի՛ զոր պատրաս
տեցին ձեռք քո. տէր թագաւո՛ր
յաւիտեանս յաւիտենից եւս.
Ո՛ի ե՛մուտ փարաւոնի հարազ և
երիվարք՝ և ընտիր բոպատաւքն
նոքա ի մէջ ծովուն.
Եւ ե՛կաց ի վերայ նոցա տէր զջուրս
ծովուն. և ազգքն իսրայէլի գը
նային ընդ ցամաք ի մէջ ծովուն.
Փառք Հօր և որ՛.

Ա՛ստուածէր ոք, վասն որոյ հոգայ նմա: Եւ զի՞նչ է մարդ՝ եւ փառաւորեր զնա, եւ կամ ուշ արկանես ի նմա սիրտ քո: Եւ այցելուս զնա ամենայն առաւօտս, եւ յանկարծակի զնա քննես: Մինչեւ ե՞րբ ոչ հեռասցես ի մէնջ, եւ ոչ թողուցուս մեզ մինչեւ կլանցուք զթուկ մեր:

---

* Ընդ Հարսն Հրեշտակապետին:

Ա՛ստուածդ մեր եւ կեցոյց զմեզ:

Ա՛ստուածդ մեր եւ փրկեաց զմեզ ի ձեռաց թշնամեաց մերոց՝ զոր աղաչեցաք:

Ա՛ստուածդ մեր եւ ողորմեցաւ մեզ ըստ մեծի ողորմութեան քոյ՝ զոր աղաչեցաք:

Ա՛ստուածդ մեր եւ ողորմեցաւ մեզ ըստ բազմութեան ողորմութեանց քոց՝ զոր աղաչեցաք:

Ա՛ստուածդ մեր եւ ոչ թողոյր մեզ զամս յանցանաց մերոց՝ զոր աղաչեցաք:

Ա՛ստուածդ մեր եւ զմեզ մի՛ ընդ խառաներ զառ հեթանոսիսն յաւուրս պատուհասանացդ՝ զոր աղաչեցաք:

Ա՛ստուածդ Հանդուցեալոց ողորմեցաւ

Ձնծայիս եւ ոչ հաճեալ ինչ ինձ.
Այնուհետեւ վասն ձնծայիս եւ
ոչ հաճեացոյց մերոյ տէր աղաչէ՛.
Ո՛վ անձինս մեր եւ զիմաստուն՝ ոն
այ ամենակալին յանձն արացուք՝
Պարտաւոյց մեզ որ ուժ մեր լասցի
ծի ողորմեսցէ քրիստոս։

Լ՚ՀՒՆ։

Ի՚ սկսանելն՝ եւ դադարելոյն
չիշեցոյ. որ այրեր զոհի՚ ի զբա
նաս բարեպաշտուն՝ ի փրկու՚
անձանց մերոց. եւ զդիշեր՝ ի հան
դիստ քնոյ՝ սկսարացեալ բնու՚
մերոյ։ Նոկ այժմ զարթուցեալ՝
բացեր զերեսանս մեր յօրհնաբա՚
նուհի ահաւոր եւ փառաւորեալ
անուանդ քրիստոսի։ Ընկալ եւ
այժմ զաղաչանս մեր՝ եւ յաջողեա
մեզ ուղիղ հաճաւով եւ առաքի՚
նաւէր վարուք՝ ինոյն պաշտօնեա
կանխել միշտ. եւ նոսկին կանոնիւ
անդադար փառաւորել զնայր եւ
զորդի եւ զնբ հոգիդ այժմ եւ՚

Ո՜վ քեզ որ յամենայնի գթած և մարդասէր աստուած՝ աղաչեմք հանապազ զի զօրացուցես զմեզ օրըստօրէ կալ ի կարգի կրօնաւո րութեանդ մերում։ Ոտիքեւացդ աստ ղբաղեալ լուծ քո զոր եդեր ի վերա մեր. զի կարասցուք կալ ի պատ ուիրանի քումդ, և շնաձոյն առ նել առաջի քո յամ ժամ ի տուէ և ի գիշերի։ Որ շնկային երդա կոթեամբ զբեզ օրհնել՝ զբեզ գոլել. և քեզ գոհանալ և փառս տալ միաւորացեալ ամենազօր հոգւովդ Աստուածութեան՝ հայր և միշտ, և յաւիտեան յաւիտենից ամէն։

Աղաչեմք եւ օրհնեալ եւ երկիւղ հոգեւոր՝ սիրեցեալ տեառնդ մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի եւ հայր եւ միւռոն եւ շնորհ Սուրբ Հոգւոյն եւ յաւիտեան յաւիտենից։

Ա՜ղէ։

Հայր մեր որ յերկինս՝
սրբ եղիցի։

Ա՛րկինք պատմեն զփառս
թէ սուրգ լոգ մէզ՝ ի յանդոյց
և զարարած ձեռին սըր
հաստատութիւնն որ՝ ի վեր
Կոպէից աւուրց ա
ն պարագրօղ շարժմամբն իւրով
և գուշակօղ մեզ նըշա
լսա Տիեզերեան անաւա վըճռաց
Կայուն գոլով՝ ի բարձրութեան
գըմբեթն ըզբան խոր գիտութեան
խոկ առ գիշեր ցօ տըբընջեան
փայլեն վըճիտ հանգոյն ակն
՚ի վերնական խնամոց հաստեալ.
՚ի ծառայել մարդկան կարգեալ.
նոքօք զամուսն յառաջ բերեալ.
մինչ աշխարհիկ լըսութիւն հաստեալ:
«Ա՛ստղ երկիր նորոգ երկ կինն
՚ի գաւառսեան ՚ի՞նչ եղաւ ինքն.
լոյս արեգնոյ պէտք չէ ինքն.
ի՞նչ [illegible] ա՛ն՝ կամ լոյս լուսնին
և բարձր աստղ լոգ մէզ՝ ի յանդոյց
ղո՛ր քաջերաց յայնմիկ գիր

Զայն Տեառն՝ իմէրայ Ջուրց. և այն
ձիառաց որոտայ. և Տէր ինքն՝ ի վե-
Ջուրց բազմայ: Սաղմ. 28. 3

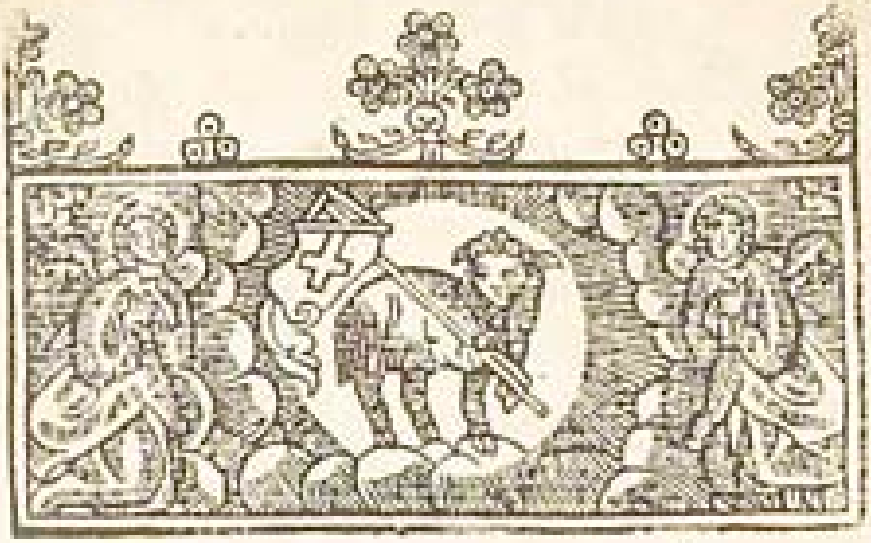

*Ի ԱՍՏՎԱԾԱԾՆ ԱՇԽԱՐՍ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ.

(ԺԱՐ)

ՈՐ ԿԱՐԵԼԻ ՎԱՐԴԱՊԵՏՆ

զվիճառս այլ. և զարթա
բանս ձեռաց նորա՝ պատմէ Հայր
ստուգաբանն.

Որ աճուր բղխէ զբանն, և զի
շեր գիշերի գուշականէ զգի-
տութիւն.

Ոչ ճան բանք և ոչ ճն խոսք՝ որոց
ոչ լսին ձայնք նոցա.

Ընդ ամենայն երկիր ել բարբառ

տղա, և միշտ ի ծագս աշխարհի
են խօսք նորա։

Յարեաւ էհար զկտրան իւր. և
ինքն որպէս փեսայ, ել ի բանէ յա-
ռաջատաղ իւրմէ. և ցընծայ նա
որպէս հսկայ յընթանալ ճանա-
պարհս իւր։

Ի ծագաց երկնից են ելք նորա.
և հանդիպած նորա միշտ ի ծագ-
նորան. և ոչ ոք կայ որ թագկայ
ի տապոյ նորա։

Ծունկք ոսկի անբիծք են՝ և գար
ձուցանեն զհոգիս. վկայութիւն
ոսկի հաստատեալ է, և իմաստուն
առնէ զտղայս։

Ուղղութիւնք ոսկի ուղիղ է՝ և
ուրախ առնէ զսիրտս. պատճի
րանք ոսկի լոյս են՝ և լոյս տան ա-
չաց. երկիւղ ոսկի սուրբ է՝ և մնայ
յաւիտեան։

Դատաստանք ոսկի ճշմարիտ է, և
արդար է ի նոյն։

Ցանկալի է նա քան զոսկի՝ և քան
զականս պատուականս բազումս.

քանզի ես նա քան զքեզ լաւ
լինիմ։

Քանզի ծառայ քո պահեցի
զայս ։ ի պահել նմա լոյս հաստա
տութիւն բազում։

Ո անցանէաք իւր ոչ կարէ առ
նել ի նմա ։ ի գաղտնեաց իմոց
աւր արա զիս աւր։ և յօտարէն պա
հեա զծառայ քո։

Լապա թէ ոչ սիրեացեն ինձ, յայն
ժամ ամբիծ եղէց։ և աւր եղէց ի
մեղաց մեծաց։

Լսելին քեզ Տաճոյ բանք բերա
նոյ իմոյ։ և խորհուրդք սրտի իմոյ
առաջի քո յամենայն ժամ։ աւր օգ
նական իմ և փրկիչ իմ։

---

*Լ ետեսու։ Ոմն։

Լ ըսեցէք քեզ Տէր յաւուր
անձկութեան։ օգնական եղիցի
քեզ անուն Աստուծոյ Յակոբայ։
Լաքացէք քեզ ուր օգնութիւն
ի սրբութենէ իւրմէ։ և ի սիոնէ
ընկալցի զքեզ։

Յիշեսցէ՛ ամէն զամենայն պատա
րաձս քո, և զուխտս քո ընդու
նելի արասցէ։
Տացէ՛ քեզ ըստ սրտի քում.
և զամենայն խորհուրդս քո
նո՛ւաճեսցէ։
Յնձասցուք մեք ի փրկութեան
քում. յանուն աստուծոյ մեր
մեծ եղիցուք։
Լցուսցէ՛ աստուած զամենայն խնդրուածս
քո։ այժմ ճանեաք՝ զի կեցոյց աստուած
զօծեալ իւր։
Լսեսցէ նմա յերկնից՝ իսրբութենէ
նէ իւրմէ։ ի զօրութիւն փրկու
կութեան աջոյ իւրոյ։
Սոքա կառօք՝ և սոքա երիվարօք.
այլ մեք զանուն տեառն աստուծոյ մերոյ
կարդասցուք։
Սոքա խափանեցան և անկան. մեք
յարեաք և ուղիղ եղաք։
Տէ՛ր կեցո՛ զքաղաքն՝ և լսեսցես
մեզ յաւուր յորում կարդասցուք զաղաղակ առ քեզ։

*Աշմունք Ի.

ՏՏ ի զօրութեան քում ուրախ եղիցի թագաւորն. ի փրկութեան քում ցնծասցէ յոյժ.

Զ ցանկութիւն սրտի նորա եւտուր նմա. եւ զկամս շրթանց նորա ոչ արգելեր ի նմանէ.

Զի առաջանայ նմա յօրհնութիւն քաղցրութեան քո. եւ եդեր ի գլուխ նորա պսակ ի քարէ պատուականէ.

Կեանս խնդրեաց ի քէն՝ եւ եւտուր նմա երկայնութիւն աւուրս յաւիտեան եւ յաւիտենից.

Մեծ է փառք նորա ի փրկութեան քում. զփառս մեծ վայելեսցէ քո. դիցես ի վերայ նորա.

Տացես զնա յօրհնութիւն յաւիտեան եւ ուրախ արասցես զնա յուրախութեան երեսաց քոց.

Ճշդապէս յուսացաւ ի տէր ։
յոդմութենէ բարձրելոյն
նա մի՛ սասանեսցի ։
Ոտքի ձեռն քո ի վէր թշնամեաց
քոց ։ և աջ քո գտցէ զամենայն
ատելիս քո ։
Ոխեա զնոսա որպէս հնոց ի հուր
ի ժամանակի երեսաց քոց ։
Տէր բարկութեամբ իւրով խռո
վեցուսցէ զնոսա ։ և հուր կերի
ցէ զնոսա ։
Պտուղ նոցա յերկրէ կորիցէ ։
և զաւակ նոցա յորդւոց ի
մարդկանէ ։
Խորհեցան ի քէն չարութեամբ
խորհեցան զխորհուրդս, զոր ոչ կա
րացեն հաստատել ։
Դնացես զնոսա հալածեալս ի
հնացածս քո ։ և պատրաստեցես
զերեսս նոցա ։
Հարթեալ լեր ար ի զօրութենէ քում ։
օրհնեսցուք և աղաղակ առնեսցուք
ի զօրութենէ քումմէ ։

ԻՆՁ

ՈՐ իմ նայեա առիս՝
ընդէր թողեր զիս.
հեռի եղե՝ ի փրկու
թենէ իմմէ՝ վասն բանից յանդգնա
նաց իմոց։
Ո՜վ իմ՝ խոնէ կարդացի առ քեզ՝
և ինձ ոչ լսեար՝ ի գիշերի՝ և ինձ
ոչ անսացեր։
Ասա՝ ի տուրբս քնակեալ ես՝ և
գովեալդ իսրայէլի։
Ի քեզ յուսացան հարքն մեր.
յուսացան՝ ի քեզ և փրկեցեր
զնոսա։
Ո՜ւր քեզ աղաղակեցին՝ և կեցին.
ի քեզ յուսացան՝ և ոչ ամա
չեցին։
Ո՜վ ես որդն եմ՝ և ոչ եմ մարդ.
նախատինք մարդկան՝ և արհամար
հանք ժողովրդոց։

Ի մեռանելեան օրդ տեսանէին զիս
արհամարհէին զինև. խօսէին շար
քամբք՝ և շարժէին զգլուխս
իւրեանց։
Ցաւացաւ ինձ՝ եւ փրկեաց զնա.
կեցուսց զնա՝ զի կամի զնա։
Դու ես որ հաներ զիս յար-
դանդէ. յոյս իմ ի տեառնէ մեր
Յիսուս։
Քեզ անկայ ես յարդանդէ. յո
րովայնէ մօր իմոյ դու ես աճ իմ։
Ո՞վ իբացեայ առնիր յինէն. զի
նեղուիք մերձեալ են և ոչ ոք
որ օգնէ ինձ։
Շուրջ եղեն զինև զնաւարակք
բաղումք. և ցուլք զեղք պաշա
րեցին զիս։
Հասին ի վերայ իմ զբերանս իւր
եանց՝ որպէս առիւծ զի մռնչէ
և յափշտակէ։
Այս ունի զջուր հեղայ և ցրուեցան
ամենայն ոսկերք իմ։ և եղև սիրտ
իմ որպէս մոմ հալեալ ի մէջ որո
վայնի իմոյ։

Զորացաւ ոյժ խեցի զօրուն իմ.
լեզու իմ՝ ի քիմն իմ կցեցաւ. և
ի հող մահու իջուցին զիս։
Շուրջ եղեն զինեւ շուն՛ք բա-
զումք. և ժողով՛ք չարաց պաշա
րեցին զիս։
Ծակեցին զձեռս իմ և զոտս իմ.
և թիւեցին զամ ոսկերս իմ։ Նո՛ք
հայեցան և տեսին զիս։
Հաժանեցին զհանդերձս իմ՝ իմէ
ից։ և՝ ի վե՛ր պատմուճանի
իմոյ վիճակս արկանէին։
Դու տո՛ր մի՛ հեռի առներ զօգ
նութի՛ քո յինէն. և տո՛ր յօգնել
ինձ նայեաց։
Փրկեա՛ ի սրոյ զանձն իմ. և՝ ի ձե
ռաց շանց՝ զմիամօրութիւն իմ։
Փրկեա զիս՝ ի բերանոյ առիւծո
յեղջերւոյ միեղջերուն՛ք զլսո՛ն ար
հուիւն իմ։
Պատմեցից զանուն՛ քո եղբարց իմ
մոց. և՝ի մէջ եկեղեցւոյ օրհնե
ցից զքեզ։
Երկիւղա՛ծք տո՛ն օրհնեցէ՛ք զտէր.
և

Ի ՀՈԳ։

Նոյն պատմուածք երկրի։ առաջի
Երիցն եւ երկիր պապիցն նմա ամ
ազանց։ զի ոչն է առեալ մի։ եւ
ոչ ոք մերձ ի վայ ամ հետանուած։
Երիցն պապիցն նմա ամ ոչնչ
Հետեւնից։ հիշեցեն՝ եւ դարձին
առ տէր ամ Ծագք երկրի։
Երկիր պապիցն նմա ամ ոչնչ
օրհնեցեն զտէր ոչ ձայն խնդրեն զնա։
Երիցն անուանք եւ յարդեցին։
Երեցեն սիրտք նոց յաւիտեան։
Ո՞ ոչխար իմ կատարեցից առաջի
երեսաց մեծ օրհնելոյ զքեզ։
Ինքն է գովեստ իմ աբ։ յե
առ նա լսեսք ինձ։
Ինչ ոչ գործեցին ի կարդալ իմում
սէ։ ու՞ զ դարձցեն զերեսս իւ
խոտոյիլ։ զի ոչ առհասարակ ա
ոչ անարգեաց եւ զազօսս ա
Ոչխարիկն Իսրայէլ ամենայն գա
Ոչ արարցեն զնա։
Եւ ամ գառնակք յաւիտեան փառա

Պատրաստ արարեր առաջի իմ ըղ
խիմարեցեալն զիս։
Ձեռք քո և գաւազան՝ նորքո՛ մեք
ջամբէ. զի զոր ոք ընդիմս եւս
ոչ երկեցայց ի մահու, ոչ երկեցայց ի
նեղութեանց մահու, զի ես ընդ նմա
լինիմ։
Պատրաստեցեր առաջի իմ սեղան
յանդիման տանջողացս իմոց։
Պարզեցեր զանձն իմ առիս. և ա
ւազիտրդեաց բնձ՝ ի ձանապարհս
արդարութեան վասն անուանն
նորա։
Ընդէ՞ր և գնացից ես՝ ի մէջ ստո
ւերոյ մահու, ոչ երկեցայց ի
չարէ. զի դու ես ընդ իս ես։
Ձեռք քո և գաւազան՝ նորքո՛ մեք
խիմարեցեալն զիս։
Պատրաստեցեր առաջի իմ ըղ

---

*Աւետ գաւիթ. Ին.։

ՅՐ հոգեւեցաւ զիս. և բնակ
եցաւ ինձ ոչ պակասեցայ։
Ի վայրի դարտուղի անդ բնակե
ցոյց զիս. և առ ջուրս հանգըս
տեան սընոյց զիս։
Դարձոյց զանձն իմ առիս. և ա
ւազիտրդեաց բնձ՝ ի ձանապարհս
արդարութեան վասն անուանն
նորա։
Ընդէ՞ր և գնացից ես՝ ի մէջ ստո
ւերոյ մահու, ոչ երկեցայց ի
չարէ. զի դու ես ընդ իս ես։
Ձեռք քո և գաւազան՝ նորքո՛ մեք
ջամբէ. զի զոր ոք ընդիմս եւս
ոչ երկեցայց ի մահու, ոչ երկեցայց ի
նեղութեանց մահու։
Պատրաստեցեր առաջի իմ սեղան
յանդիման տանջողացս իմոց։
Պարզեցեր զանձն իմ առիս. և ա
ւազիտրդեաց բնձ՝ ի ձանապարհս
արդարութեան վասն անուանն
նորա։
Ընդէ՞ր և գնացից ես՝ ի մէջ ստո
ւերոյ մահու, ոչ երկեցայց ի
չարէ. զի դու ես ընդ իս ես։

սեղան · ակն յանդիմանն ներշնչող
խմոց։

Ո՜ծեր խաղով զգուխս իմ· քան
ժակ քո ոսկեայ անապակ արբեր
ցոյց զիս։

Աղբմունքի քո տար զՀետս իմ է
կեացէ զամ աւուրս կենաց իմոց·
բնաւիկ ինձ՝ ի տան տն ընդ եր
կայն աւուրս։

---

*Աշմա գալաբլուայ գաւխի։ Ի(ա)։

Տեառն է երկիր լրիւ խորով·
աշխարհ՝ և ամենայն բնակ
կիւջ նորա։

Զոր ինքն՝ ի վերայ ծովու հիմունս
էարկ նմա· ի վերայ գետոց պատ
րաստեաց զնա։

Ո՞վ երթէ՝ ի լեառն տն· կամ ո՞վ
կացցէ՝ ի տեղւոջ սրբութեան նորա։

Ո՛ր սուբ է ձեռօք և անբիծ սրտիւ
որ ոչ էառ զանանունութիւն յանձն
իւր· և ոչ երդուաւ ընդ ընկերի
իւրում նենգութիւն։

Այս առցէ զօրհնութիւն՝ ի տնէ·

զոլորմունքն յայ փրկչէ իւրմէ։
Ո՞յս ազգէ որ խլնդրէ զնոր։
խնդրէ առաւել զերեսս այ
յակոբայ։
Դամբարձէ՛ք իշխանք զդրունս
ձեր՝ ի վեր։ Համբարձցին դրունք
յաւիտենից՝ և մտցէ Թագաւոր
փառաց։
Ո՞վ է սա Թագաւոր փառաց՝ որ
հզօր զօրութեամբ իւրով։ որ հզ
զօր՝ ի պատերազմի։
Դամբարձէ՛ք իշխանք զդրունս
ձեր՝ ի վեր։ Համբարձցին դրունք
յաւիտենից՝ և մտցէ Թագաւոր
փառաց։
Ո՞վ է սա Թագաւոր փառաց որ
զօրութեանց։ սա ինքն է Թագա
ւոր փառաց։

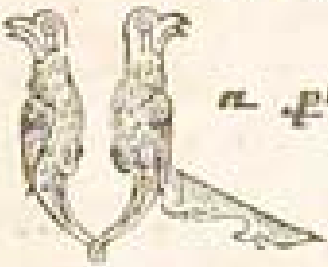

Ո՞ւր երթայց ես յհամբարձէ
դանձն իմ. ած իմ
ի քեզ յուսացեալ՝ ի
ամաչելոյ. և մի՛ ծիծաղեսցին
ինև թշնամիք իմ։
Ի՞մանեքեան ոչք համբերեն քեզ՝
մի՛ ամաչեսցեն. այլ ամաչեսցեն ա
նօրէնք յանդգնութեամբ իւրեանց։
Ո՞ ճանապարհս քո ար ցոյց ինձ,
և շաւիղս քո ուս՛ ինձ։
Ի՞ առաքեարդեա ինձ ի ճշմարտու
քում և ուս՛ զիս. զի դու ես ած
փրկիչ իմ, և ես քեզ համբերի
զօրհանապազ։
Յիշեա՛ ար գթութեանս քո և
ողորմութիւնս քո որ են յաշ
խարհէ։
Ո՞ մեղս մանկութեանց իմոց և զան
գիտութեան իմոց մի՛ յիշեր. այլ

Ո՞ւր էք իմ յամ ժամ առ ար են. և
ուսցանէ նոցա։
Ո՞ր է ծրար եկեղեցւոյ ձեր. և վիճակարանս իւր ու
խտոց. և զիմաստարանս իւր ու
սուցանէ նոցա։
Այսպէս ասէ տէր Աստուած. ահա ես
տամ ձեզ զքարոզիչս իմ. զի
քարոզեսցեն և ուսուսցեն։
Այսպէս ասէ տէր Աստուած. ահա ես
առաքեմ հեղոց՝ ի դառնա
նանիւ. և ուսուցանեմ հեղոց զձ
նանապարհս իմ։
Մինայն ձանապարհք ան ողո
ւմեամբ և ճշմարտութիք են
այնոցիկ՝ որք խնդրեն զսխա և
զվկայութիւն նր։
Այսպէս ասէ տէր քանզի ես զքեզ
զձեզ խմ՝ ի բազում եղեն.
ոչխ մարդ որ երկնչի՝ ի սեռանէ.
օրհնագիս առնէ զնա՝ ի ձանա
պարհի՝ յոր և հաճեցաւ։
Ընդէն նր՝ ի բարութեան հան
գիցէ. և զաւակ նորա ժառան
գեսցէ զերկիր։
Օ՜ օրութիւն է ար երկիւղածաց
իւրոց. և գիտակարանս իւր ու
սուցանէ նոցա։

Նա հանէ յղութեամբէ զտաս իմ.
Լսէա առիս և ողորմեա ինձ.
զի միամօր և աղքատ եմ ես։
Ներողեք արարի իմոյ ընդդէմ եղեն
յոյժ. և՝ի վերայ իմոյ հանն զիս։
Տէր զխոնարհութիւն իմ և զվաստակ
իմ։ և թող ինձ զամենայն մեղս իմ։
Տէր զիշնամիս իմ զի բազում է
ղեն ատելութեամբք սուտ՝ ինանիր
ատելին զիս։
Պահէա զանձն իմ և փրկեա՛
զիս. և մի՛ յամօթ եղէց՝ զի յու
սացայ՝ ի քեզ։
Ընդիծք և ուղիղ կցորդք ե
ղեն ինձ. և ես քեզ համբերի.
փրկեա՛ աճ զիսրայէլ յամենայն
ղութեանց նոր։

---

*Աշմո գաւիթ. Ի՛.

Դ ա՛ւո արա ինձ տէր՝ զի ես
յամբծուեմ իմում գնացի
՚ի տէր յուսացայ՝ զի մի՛ եղէց
հիւանդ։

Փորձեա զիս Տէր և քննեա զիս. փորձեա զերիկամունս իմ և զսիրտ իմ.
Զի առաքի քո Տէր առաջի աչաց իմոց և հաճոյ եղէց ճշմարտութեամբ քումմէ։
Ո՛չ նստայ ես յաթոռս նանրութեան. և ընդ անօրէնս ես ոչ մտից։
Ատեցի ես ժողով չարաց. և ընդ անբարիշտս ես ոչ նստայց։
Լուացից ի ձեռս սրբութեամբ զձեռս իմ. և շուրջ եղէց զսեղանով քով Տեառն։
Լսել ինձ ձայն օրհնութեան քո. և պատմել զամ զքրքանչելիս քո։
Տէր՝ սիրեցի զվայելչութիւն տանն քո և զտեղի յարկի փառաց քոց։
Մի՛ կորուսաներ զոգի անբարիշտս զանձն իմ. և մի՛ զսպանակ արեանն զկեանս զիմ։
Որոց ձեռք իւրեանց յանօրէնութիւն են. և աջ նոցա լի՛ է կաշառօք։
Ես յամբծութեամբ իմում գնացի. փրկեա զիս Տէր և ողորմեա ինձ։
Ոտն իմ կացցէ յուղղութեան. յեկեղեցիս մեծս օրհնեցից զքեզ։

*Աղերս ԼՕ.

ՏԵՐ լոյս իմ և կեանք իմ, ես յուսով երկեայց. եւ պահէն կենաց իմոց՝ ես յուսով դողացայց:

Ի մերձենալ առիս չարաց՝ ուտել զմարմին իմ. նեղիչք իմ և թշնամիք իմ. նոքա տկարացան և անկան:

Ճիւ պատերազմի՝ ի վերայ իմ պատերազմ, ոչ երկիցէ սիրտ իմ. թէ յարիցէ ի վերայ իմ ճակատամարտ, սակայն և այսմ՝ ի քեզ յուսացայ:

Օ՜ մի խնդրեցեր ի մանէ և զայն ապաչեմ՝ բնակել ինձ ի տան տեառն զամս աւուրս կենաց իմոց:

Տեսանել ինձ զվայելչութիւն տեառն. և հրամայեա տալ ի տաճարին նմա:

Ծածկեաց զիս ի խորնին իւրում յաւուր չարիս. ընդ ծածկած առաւ զիս ի ծածկոյթ խորանին իւրում:

Ի վիճի բարձր արարեր զիս. և այժմ բարձր արա զգլուխ իմ՝ ի վերայ թշնամեաց իմոց։

Ո՞ւրբ եղէց և մատուցից՝ ի խոր րանին ներ պատարագ օրհնութեա. օրհնեցից և սաղմոս ասացից տեն։

Լուր տուր ձայնի իմում զի կարծեա զի առ քեզ. ողորմեա ինձ և լուր ինձ՝ զի քեզ անսաց սիրտ իմ. և խնդրեցին երեսք իմ՝ զերեսս քո տուր խնդրեցին։

Մի՛ դարձուցաներ զերեսս քո յիս նէն. և մի՛ խոտորիր բարկութի՝ ի ծառայէ քումմէ։

Օգնական իմ լեր տուր՝ մի՛ անտար գեր զիս. և մի՛ թողուր զիս ոճ փրկիչ իմ։

Հայր իմ և մայր իմ թողին զիս. և տուր իմ ընկալաւ զիս։

Օրէնս գի՛տ սրա զիս տուր՝ ի ճանա պարհի քում. և առաջնորդեա ինձ՝ ի շաւիղս քո ուղիղս։

Ի սան թշնամեաց իմոց՝ մի՛ մատ ներ զիս՝ ի ձեռս նեղչաց իմոց։

Հայեան ի վեր իմ վկայք մեղաց. և մեղքն ինձ յանդիման է միշտ։

Հանապազի ոչ առանձին զքարոզին ոչ յերկիւղին կենդանեաց. համբեր ոչ և քաջալերեցայց. զօրացի սիրտ քո և համբեր ոչն։

Աստուածաբան։ Ի։

Ուրեք տէր կարդացի՞ ած իմ մի՛ լուեր միանգն. մի՛ երբէք լուիցես միանգն. նմանիցիմ այնոցիկ՝ որ իջանեն ի գուբ։

Լուր տէր ձայնի խնդրուածոց իմոց յարուցեալ ինձ առ քեզ. ի համբառնալ ձեռաց իմոց ի տաճար սուրբ քո։

Ո՞վ հանդերձեր ընդ ամբարիշտս զանձն իմ. և մի՛ ընդ այնոսիկ որ գործեն զանօրէնութիւն կորուսանեսցես զիս։

Այլ խոսին զխաղաղութիւն ընդ
ընկերս իւրեանց՝ և չարութիւն ի
ի միտս նոցա։
Տէր նոցա որ լսո գործոց նոց.
և լսո անօրէնութեան գնացից
նոցա՝ հասո նց։
Լսո գործոց ձեռաց նոցա հասո
նոցա՝ զհատուցումն նց նոցին։
Ա՛յ խնացան նոքա զգործս տն.
և ոչ ի գործս ձեռաց նր հայե
ցան. կործանեացես զնոսա և
այլ մի՛ շինեացես։
Օրհնեալ է տր՝ զի լո՛ւաւ ձայնի
աղաչից իմոց. տր օգնական իմ
և պաշտպան իմ։
Նմա յուսացա՛ սիրտ իմ. օգնե
ցա՛ և զո՛արձացաւ մարմին իմ։
և ես կամաք իմով խոստովան
եղէց նմա։
Տէր զօրութի ժողովրդեան իւրոյ.
ապա՛հն փրկութե օծելոյ իւրոյ։
Փրկեա՛ զժողովուրդս քո. և օրհնեա՛
զժառանգութիւն քո. հովի՛ւ եա՛ և
բարձրացո՛ զնա մինչև յա՛ւիտեան։

Պատուհ՛ք ունի որդիք այ. մատուհ՛ք ծերան զոր- դիս խոյոց։

Պատուհ՛ք ունի զիտաւս և զպա- տիւ. մատուհ՛ք ունի զիտաւս ան- ուան նորա, և երկիր պատ՛ք ունի յ՛ւրաքանչիւր տրբութեան նորա։

Չայն ունի ՚ի վերայ ջուրց. և աճ- իտաւց որոտաց. և որ ինքն ՚ի վե- րայ ջուրց բազմաց։

Չայն ունի զօրութեանց. և ձայն ահեղան մեծ վայելչութեց։

Չայն ունի փշրէ զմայրս. և մանրէ որ զմայրսն լիբանանու։

Պանրեացէ զնա որպէս զմատաղա տունկն լիբանանու. որ սիրելին է նա զորդիս մեծամեծաց։

Չայն ունի հատանէ զբոց ՚ի հրոյ. ձայն ունի շարժէ զանապատն և խռովեցուցանէ որ զանապատն ՚ի կադէս։

Չայն ունի հատատէ զեղջերս.

և յայտնի առնէ զանառատս։
Խոստմունք են՝ որ մեռանելոցն առատ
ցեն զիւրս ետուս։
Մի՛ զկերակուրս նուազցանէ և
ցածուցանէ. թագաւորեցէք
ոգւոյ յաւիտեան։
Տէ զօրութիւն ժողովրդեան իւրոյ
ասաց. և օրհնեաց զժողովուրդ
իւր ի խաղաղութիւն։

---

*Այլոց գրքի (Երկնաւոր հաւատ
քեաց գոհացին։ Ամէն։

Բարձր առնեմ զքեզ տէր՝ զի
ընկալար զիս. և ոչ ուրախ
արարեր զթշնամիսն իմ յիս։
Մի՛ աճ իմ հիւանդացի առ քեզ և
բժշկեցեր զիս։ տէր հաներ ի դժո
խոց զանձն իմ. և փրկեցեր զիս
յայնցանէ՝ որք իջանեն ի գուբ։
Սաղմոս ասացէք ոգի սուրբ նոյ.
և խոստովանեցարուք յիշատակի
սրբութեան նորա։
Սաղմոսք ի քառկուքեան։

և կեանք են ի համաց նորա։
Ընդ երեկոյս հանգիցեն լալիք ։
առաւօտս եղիցի ուրախութիւն։
Այս ասացի ի բարեկենդանութիւն
համառօտ ոչ սասանեցայց յաւէտ։
Տէր ի կամս քո եառ զերդ լեռն
զօրութիւն ։ դարձուցեր զերեսս քո
յինէն՝ և ես եղէ խռովեալ ։
Առ քեզ աղաղակեցի տէր, և առ աստ
ուած իմ աղաչեցի ։ զինչ օգուտ է
քեզ յարենէ իմմէ՝ թէ ինչանեմ
ես յապականութիւն։
Այո թէ հող խոստովանի առնիցի
առ քեզ։ կամ պատմեսցէ ճշմարտութիւնս քո։
Լուր եղիցի ինձ առ առաւօտս ։ և
առ երեկս ինձ օգնական։
Վասն ոյր զսուտ իմ յուրախութիւն
էղեր դիւրծ յինէն զգեստս՝ և ինձ
զգեցուցեր զուրախութիւն։
Այսպէս սաղմոս առացեն քեզ
փառք իմ։ և այլ մի՛ ևս զդիպացայց
առ աստ իմ։ յաւիտեան խոստովան
եղէց քեզ։

Աղօթք ի տեառն

Քեզ ասր յուսացայ՝ մի՛ ա-
մաչեցից յաւիտեան. յար-
դարութեանդ քումում փրկեա՛
և ապրեցո՛ զիս.
Խոնարհեցո՛ առիս զունկն քո.
վաղվաղեա՛ կեցուցանել զիս.
Եր իմ աճ պաշտպան և տուն
ապաւինի ապրեցուցանել զիս.
զի հզօրիդ իմ և ապաւէնն իմ
դու ես.
Եւ անուանդ քո ասր առաջնորդես
զիս ինձ և սնուցանես զիս. և հան
զիս զիս յորոգայթէդ յայսմանէ
որ թաղուցան ինձ.
Դու ես պաշտպան իմ ասր. ի՛ձ
ձեռս քո յանձն առնեմ զհոգի իմ.
փրկեցեր զիս ասր աճ Ճշմարտու-
թեամբ քում. առեցեր զայնոսիկ
զոր պահեն զերկիսին ունայն:

Եւ ես՝ ի նոր յուսացյ. ցնծացայց
եւ ուրախ եղէց՝ ի փրկութեան
քումմ։
Օ՜ ի հայեցար՝ ի խոնարհութի՛ս իմ.
եւ փրկեցեր՝ ի վշտաց զանձն իմ.
եւ ոչ մատնեցեր զիս՝ ի ձեռս նեղ
չաց իմոց. եւ կացուցեր յանդորրու
զրուս իմ։
Ողորմեա՛ ինձ տէր՝ զի նեղեալ եմ
ես. խռովեցա՛՝ ի սրտմտութենէ
ակն իմ անձն իմ եւ փոր իմ։
Պակասեցան՝ իցա՛ւոց կեանք իմ։
եւ ամք իմ յոգոց եւանեցոյ։
Ո՞ղջասուցա՛՝ ի տկարութենէ
զօրութի՛ւն իմ. եւ ոսկերք իմ
խռովեցան։
Ո՞րան զամենայն թշնամիս իմ եղէ
ես նախատ ըրացեց իմոց. յոյժ այհ
եւ երկիւղ ծանօթից իմոց։
Ո՞մանք զարտաքս փախչէին ինէն։
Ո՞ոռացեալ եղէ ես ոպէ մեռեալ
՝ի սրտէ. եւ եղէ ես որպէս զանօթ
կորուսեալ։

Ո՛վ ի լուայ ես զբանբասանս քո
մաց ոչք շուրջ էին զինեւ. ի ժո
ղովել նց խնդասին՝ առնուլ զանձն
իմ խորհեցան. այլ ես՝ ի քեզ տա
ծուացայ։

Ա՛ստղի դու ես ած իմ. և՝ ի ձեռս
քո է ժառանգութիւն իմ։

Վկեա՛ զիս՝ ի ձեռաց ընչասիրաց
իմոց՝ և՝ ի հալածչաց իմոց։

Երեսդ զերեսս քո՝ ծառայ քո
ապրեցո զիս ըստ ողորմութե
քո։ որ՝ ամ՛ յամօթ եղէց զի կար
դացի առ քեզ։

Ամաչեսցեն անբարիշտք և իջցեն
ի դժոխս. համր եղիցին շրթունք
ընդդատաւորք՝ որք խօսէին զարդա
րոց զանիրաւութիւն. յամբարտա՛
նել և յանդունել խրեանց։

Ով զի բազում է ողորմութիւն
քաղցրութեան քո որ՝ զոր պահե
ցեր երկիւղածից քոց։

Ամարտեր դու այնոցիկ որք յոյ
սացեալ են ի քեզ՝ առաջի որդւոց
մարդկան։

ասացեալ է ի տէր։

սիրած ձեր՝ ամենեցունց տէր Յիսուս Քրիստոս զայրացուցանէք զաստուածն զայրագին։

Քանզի առնեն զամբարտաւանութիւն։

ասէ տէր։ Եւ հաւատացանէ այնոցիկ որք ի սուգ ածեն զիս։ Ահա ես եմ տուրք նորա՝ զի ոչինչ ինդրեմ ի նմանէ։

Ի՞նչ օգուտ ընդ մեռելոցն եթէ ոք ողբասցէ զնոսա։ կամ ի ծածկելոյն եթէ ոք ծածկեսցէ զնոսա։

Ոչ ոք ոչինչ կարէ առնել զմեռելոցն։ ոչ ոք ոչինչ կարէ առնել ընդ ծածկելոյն։

Ոչ ոք ոչինչ կարէ առնել ընդ ծածկելոյն։ ոչ ոք ոչինչ կարէ առնել ընդ մեռելոցն։

Ոչ ոք ոչինչ կարէ առնել ընդ ծածկելոյն։ ոչ ոք ոչինչ կարէ առնել ընդ մեռելոցն։

Բրանի՛ ում թողութիւն եղև մեղաց. և ծածկեցան ամենայն յանցանք նոր.

Երանի առն՝ որում ոչ համարի Տէր զմեղս նոր. և ոչ ցոյ նենգութիւն ի բերան նորա.

Լռեցի ես՝ և մաշեցան ամենայն ոսկերք իմ առ աղաղակել ինձ առ Տէր զօրհնանապազ ի տրտունջ և ի դիշերի.

Զանգրացաւ ձեռն քո ի վերայ իմ. դարձայ ի թշուառութիւն՝ զի հարան ինձ փուշք.

Զմեղս իմ ցուցից քեզ՝ և զանօրէնութիւնս իմ ոչ ծածկեցից ի քէն. Ասացի Թէ պատմեցից ինձէն զմեղս իմ. և դու թողեր զամենայն բարշտութիւնս մեղաց իմոց.

Վասն այսորիկ՝ յաղօթս կացցէ առ քեզ ամենայն սուրբ ի ժամ ընդունելի.

Հայց միայն ի լուրցն հեղեալ բազմաց՝ որք առնուա՛ն ինչ ոչ մերձենային։

Զո՛ւ ես ապաւէն իմ՝ ի նեղութէ յայսմանէ որ շուրջ եղև զինեւ։ Ընծուխ իմ՝ փրկեա՛ զիս յայնցանէ որ պաշարեցին զիս։

Խոստո՛ւն արարից զքեզ և խելա՛ տու՛ ի ճանապարհ յոր և դնասցես։ և հաստատեցից ի վերայ քո զաչս իմ։

Ա՛լ ի՛ լինիք որպէս ձի՛ս և ջո՛րիս՝ զի ոչ գոյ ինուա՛ս խոհեմութի՛ւն. ի սանձ և ի դա՛գաղանաւ՛ անդս՝ ձգմլեացես զկզակս նոցա որք առ քեզ ինձ ոչ մերձենային։

Հազա՛ւ տանջի՛նք են մեղաւո՛րաց. բայց որ յո՛ւսան ի՛ Տէր, ողորմութի՛ւն ա՛ն շուրջ եղիցի զնոքօք։

Ուրախ եղերո՛ւք և ցնծացէ՛ք ար դա՛րք ի Տէր. պարծեցարո՛ւք ամենեքեան որ ուղիղ է՛ք սրտիւք։

Ի.

Ընծայեցէ՛ք արդարութիւն զոհս. ուղղոց վայելէ օրհնութիւն Տեառն եղերութեամբ ոչ օրհնութեամբ. ասաւ աղեաւ սաղմոս սարսռանաւ սաղմոս ասացէ՛ք նմա։ Օրհնեցէ՛ք զՏէր յօրհնութիւն նոր զի բարի է. սաղմոս ասացէ՛ք նմա օրհնութեամբ։

Ուղիղ են պատգամք ոչն. և ամ գործք նոր հաւատովք են. և սիրէ զողորմութիւն և զիրաւունս արդարութիւն ոչ լի՛ եղև երկիր. և բանիւ ոչն երկինք հաստատեցան. և հոգւով բերանոյ նորա ամ զօրութիւնք նոցա։

Ժողովեաց ոպ՛ իսկ զջուրս ծովս. և դնէ՛ի խորս զգանձս խորհրդոյ։ Երկիցէ՛ լ ոչն ամ երկիր. ի՛ նմանէ ամ բնակիչք աշխարհի։

Ո՛չ ինամասց եւ եղեւն. ինքն հրա
մայեաց եւ հաստատեցան։
Այլ զրոնէ զխորհուրդս հեթա
նոսաց. անարգէ ամ զխորհուրդս
ժողովրդոց. եւ արհամարհէ սէր
զխորհուրդս իշխանաց։
Խորհուրդ ումն յանիսուեան ձեայ.
եւ խորհուրդ սրտի նորա յաղէ
ազգէ։
Բանի ազգի որոյ ամ ած օգնա
կան է նմա. ժողովուրդ զոր ընտ
րեաց ի ժառանգութիւն իւր։
Երկնից նայեցաւ տէր յամենայն
որդիս մարդկան. ի պատրաստ եր
նակութենէ իւրմէ հայեցաւ յա
մենայն բնակիչս աշխարհի։
Առեղծ առանձին զսիրտս նոց
ի մէս առնուլ ընդ գործս նոց։
Ոչ փրկի ի բազում զօրս իւր ա
րեացն թագաւորն. եւ ուժ հսկայ ի
բազում զօրութենէ իւրմէ։
Սուտ ձի ի փրկութենէ իւրմէ.
ի բազում զօրութեան իւրմէ
ոչ ապրեցուցանէ զՏեծեալն։

Աչքը ան ի վերայ երկիւղածից
իւրոց. և ոչք յուսան յողոր-
մութիւն նորա։
Փրկել ի մահ՝ անել զանձինս նոցա,
և կերակրել զնոսա ի սովու։
Մեր հոգի համբերեցաւ ամն.
ապնական և պաշտպան մեր է։
Նա ուրախ եղիցին սիրտք մեր.
և յանուն սրբ նոր յուսացաք։
Եղիցի ողորմութիւն քո եր ի մեզ
մեր՝ որպէս յուսացաք ի քեզ։

Աղաւ Փաւլի Ա՚։

Ո՚ր ինեցից զտէր յամ ժամ,
յամ ժամ օրհնութի նորա ի
բերան իմ։
Ի տր պարծեսցի անձն իմ. լսէ-
ցեն հեզք և ուրախ եղիցին։
Մեծ արէք զտր ինև. և բարձր
արասցու զանուն նր ի միասին։
Խնդրեցի ի տէրէ և լսեաւ
ինձ. յամենայն նեղութենէ իմմէ
փրկեաց զիս։

Ա՛ստիք առ ար և առէք զերդ.
երթեալք ձեր մի՛ ամաչեցընեն:
Ա՛յս աղքատս կարդաց առ ար՝ և
ար լսէ՛ ամա. յամ նեղութեն
ատրա փրկեաց զսո:
Խանակք հրեշտակաց ան՝
զն զերկիւղածսն իւրսն
պահեն զնոսա:
Ա՛շակերտք և առեալք զի՛ է
ր ար. երանեալ այր ար
այլ ինդա:
Երկերսւք ի սնանէ ամ ար
դի ոչ ինչ է պակասութիւն
հիւղածաց նորա:
Ա՛ծամէք աղքատացան և
ցեան. բայց ոչք խնդրեն զա
ար պակասեցին ի նոցանէ ո
նայն բարութիւն:
Իմայք ոյդեակք իմ՝ լսէարուք
ինձ. և զերկիւղն ան ուսուցից ձեզ:
Ո՞ք է մարդ՝ ար կամի զկեան. սի
տ զաւուրս իւր տեսանել ի
բարութեան:
Լեզու զերեզ ար ի չարութէ,
74

և շրմունք քո մի՛ խօսեցին ըզ
նենգութիւն։
Խօսեա՛ ի չարէ և արա՛ զբարի.
խնդրեա՛ զհաշտութիւն և երթ
ցնդեա՛ նմա։
Աչք տեառն՝ ի վերայ արդարոց.
և ականջք նո՛ր՝ ի լա՛ղ աղօթից նոց։
Երեսք տո՛ն՝ ի վերայ չարագործ-
ացն առնակել յերկրէ զհիշատակ նոց։
Արդարքն արդարքն աղա՛ղակ՝ և
տո՛ր լսի՛ նց։ յամ նեղութենէ
նոցա փրկեաց զնոսա։
Մե՛րձ է տո՛ր առ այնոսիկ որք մա-
շեալ են սրտիւք. և զհոգեպէտս հո
գւո՛վ կեցուցանէ։
Նեղութիւնք են արդա
րոց՝ յամէ փրկէ զնո՛ տո՛ր. և պահէ
զամենայն ոսկերս նոցա. և մի՛ ի
նոցանէ մի՛ փշրեսցի։
Մահ մեղաւորին չար է. բայց որ
առէ զարդարն ղջասցի։
Փրկէ՛ տո՛ր զանձինս ծառայից իւ-
րոց. մի՛ ղջասցին ամենեքեան որք
յուսացեալ են ի տո՛ր։

ԱՌԱՒ ՈՐ ՀԱՅՆՈՒԿԻՆ ՈՐՔ ԴԱՒԵՆ ԱՀԱ. ՄԱՐՏԻՐ ԸՆԴ ՍՅՆՈՒԿԻՆ ՈՐՔ ՄԱՐՏԱԿՆԵՆ ԸՆԴԴԻՄ։

Ա՛ռ զկէն և զասպար քո՝ և արի՛ յօդնել ինձ. Հան զաւար քո ընդ դէմ հալածչաց իմոց. արգել զնոսա և ասա զոհ ցանձն իմ թէ փրկութիւն քո ես եմ։

Ա՛մաչեսցեն և յամօթ լիցին որք խնդրէին զանձն իմ. դարձցին յետս և ամաչեսցեն որք խորհէին ինձ չար։

Լինիցին նոքա որպէս փոշի առաջի հողմոյ. և հրեշտակ տեառն նեղեսցէ զնոսա։

Լինիցին ճանապարհք նոցա՝ ի խաւար և՛ դայթակղութիւն. և հրեշտակ տեառն հալածեսցէ զնոսա։

Ընտրեալ թաղուցին ինձ որոգայթ

յապականութեան խրատուց. և
ի նմանէր նախատեցին զանձն իմ.
Ասացէ ի վերայ նոցա զորգալիքն զոր
ոչ գիտացին. և զրան զոր թագու-
ցին՝ առցէ զոտս նոցա. և զրա-
գայիք ի նոյն անկցին։
Ո՞յլ անձն իմ ցնծասցէ ի տր.
ուրախ եղիցի ի փրկութենէ նորա.
և ամենայն ոսկերք իմ ասասցեն
տր՝ ո՞ նմանի քեզ։
Ո՞ ի փրկել զաղքատն ի ձեռաց
հզօրի. զաղքատն և զտնանկն յայն
ցանէ որք յափշտակեն զնա։
Յարեան ի վերայ իմ վկայք չար
եաց. և զոր ինչ ոչ գիտէի՝ հար
ցանէին ցիս։
Ատուցին ինձ չար փոխանակ բա
րոյ. անժառանգել զանձն իմ խոր
հեցան յորդւոց ի մարդկանէ։
Աս ի նեղել ինձ՝ քուրձ զգենուի
խոնարհ առնէի պահօք զանձն իմ.
և աղօթք իմ ի ծոց իմ դարձցին։
Ոպ զեղբայր և զընկեր՝ այնպէս
հաճոյ լինէի. ոպ զսգաւոր և զգ
ող

տրտում, այնպէս խոնարհ առնէի
Ուրեմն իմ ուրախ երգեն և ժողո
վեցան. ժողովեցան յիս տանջանք
և ես ոչ ծանեայ. ցրուեցան՝
և ոչ գտայ։
Պորձեցին զիս՝ և արհամարհեցին
արհամարհանօք. կրճտեցին ՚ի վր
իմ զատամունս իբրեւ ցոց. որ
ճրբ ուեցեա։
Ընդ այս զանձն իմ՝ ի խորամանկ
կու թենէ նոցա. և յառիծուց
գիամօրու թէ իմ։
Ուսումն եղէց քեզ որ յերկ
րեցիս մեծս. և՝ ի ժողովս բազմաց
օրհնեցից զքեզ։
Ո՛վ ուրախ եղիցին յիս թշնամիք
իմ՝ որք առեին զիս ՚ի սուրբսայր
ուց. ակն արկի առնէին զիս ա
չօք իւրեանց։
Ընդէս զիմաստուն թիւն խոսէին.
և ինքեանք բարուն թեամբ զնեն
դու թիւն խորհէին։
Հացին իմ ՚ի իմ զբերան իւրենց
և ասացին՝ այո այո տեսին աչք մեր։

Տեսեր տր՝ և մի՛ լսեր. տր՝ մի՛ ի
բացեայ առնիր յինէն։
Օ տիմիր և հայեաց տր յիրա-
ւունս իմ. աճ իմ և տր իմ՝ ի դա-
տաստան իմ. և իրա՛ւ արա ինձ
ըստ արդարութեան քումմ տր
աճ իմ։
Ա՛ր ուրախ եղիցին յիս թշնամիք
իմ. և մի՛ ասասցեն՝ ի միտս իւր
եան թէ՝ վա՛շ վա՛շ անձանց մեր
ղի ընկլո՛ւզաք զնա։
Ամաչեսցեն և յամօթ լիցին ոք
խնդան ընդ չար իմ. զգեցցին զա
մօթ և զանարգանս ոք մեծաբա
նեն՝ ի վերայ իմ։
Ցնծասցեն և ուրախ լիցին՝ հե՛զ
ամենեքեան՝ ոք կամին ընդ ար
դարութիւն իմ։
Ասասցեն յամենայն ժամ միշտ
աճ՝ ոք կամին զխաղաղու-
ժասուցն քո։
Լեզու իմ խոսեսցի զա
րդարութիւն քո. զօրհնու
թիւն քո

մարդ
եղա որ ես. այլ սրտիկ
ոչ քաղցած արարքը զմեզ
պահեմ ու զանառուն կեցցուցա
սրտիկ. ես ոչ խոտիկ քաղցութեան
աչուկ. ես ոչ լերինք
լռութիւն. ես ոչ յամպս
ճշմարտութիւն. ես սիրեմ յաստուած
ես լերկինս ողորմութիւն. ես
ձանձրացաւ։
ու ոչ եմ քարի. և ի քարէ նա ոչ
հիացաւ նա յամենայն ճանապարհ
կողնի իւրում։
զանօրէնութիւն խորհեցաւ յան
և նենգութիւն էն։
Հանք բերանոց նոր անօրէնութի
զանօրէնութիւն և առել վնա։
Ի՛նչպէս առաջի նորա՝ գոռալ
այլ առաջի աչաց նորա։
Ո միտս իւր՝ թէ չիք երկիւղ

*Ի խոտոյ ծառոյ սիրէ զերկիւղ։

ԼՀ

մարդիան՝ ի Տանէն Ծեռց քոց
յուսացին։
Աբեացին նոքա՝ ի պարտուէ
ան քո. և զուխս փախիլ քո
ացեա լմնել նց։
Ինքն է ոչ ոք աղեխր կենաց.
և լուսով երեսաց քոց տեսանեմք
զլոյս։
Ոտքեա զղջումն քո ոչ ըն
նալին զքեզ. զարդարութիւն քո
որ ունիլ էն սրտիւք։
Ո՞ւր եկեալեն՝ ի վեր մեր ոտք ամ
բարձանից. և ձեռք մեզանէ
լաց՝ ի դողացուացեն զմեզ։
Հոդ անկցին ամենեքեան ոչ
գրծեն զանօրէնութ. մերժեցին
և այլ ի կատացեն Տասատել։

(*) Երկնաւորիս զձին մովսէս՝ ընծաս
մարգարէին. յերկնից օրինաց։

Այնցարուք երկինք՝ և
խօսեցայց. լսեցէ երկիր
զպատգամս բերանոյ իմոյ։
Ընդունելի լիցի ոգ անձրև քար
բաո իմ. և իջցեն որպէս ցօղ
պատգամք իմ։
Ոգ անձրև՝ ի վերայ սերմոյ. ոգ տա
րափ՝ ի վերայ խոտոյ. զի զանուն տն
կարդացից. և տուք օրհնութիւն
մեծութեան այ մերոյ։
Ինն որոյ ձշմարտութիւն են գործք
նորա. և ամ ճանապարհք նորա
իրաւամբք են։
Ինչ հաւատարիմ է և ոչ գոյ ինչ
մա անիրաւութիւն. արդար և
ձշմարիտ է այր։
Ոչ ոք ոչ նման այդ իցէ աստ
ուծ. ճնունդք խոտորեալք և
թիւրեալք։

Ի այդ այն ընդ ուն Տառուցա
նելիք զոք: Զոմանսդիք Յոմանք
և այլ խնամոնելք:
Ի՞ւ առ նոսին Հայր քո որ ըստա
ցան զքեզ. արար զքեզ և
առեալ զքեզ:
Ընդ ինչ ինչ քեզ աստուածն յան-
տեղոյ. խնդացուսիք զանս յաղագս
Մովսէս յաղագս:
Զարմացար զո ցհարս քո՝ և արա
ձացան քեզ. ցծերս քո՝ և առաս
ցեն քեզ:
Զամանակի յորժամ բաժանեաց
բարձրեալն զազգս ամենայն. ոչ
լսանեաց նա զորդիսն աստուծոյ:
Ասացեալ առնեմն Հեթանոսաց՝ զառ
Թուոյ Հրեշտակաց այլ:
Եղև բաժին տէր Զոմանսդիք հո
յսիսոք. և վիճակ Զառանդուքն
հերոյ հոյսիսոյ:
Ասեսկան եղև նմա յանապատի.
ի Զարան ոսկոյ յանկուդուշ
պաշտպանեաց զնա:
Ուղղեաց զնա և պահեաց որպէս

բիբ ական· ոչ զարծուխ ի լեռնս
իւր ընկալաւ զնա· և ոչ ի վերայ
ձագուց իւրոց դիպաւ։
Տարածեց զթեւս իւր և ընկալաւ
զնա· և բարձեալ բերէր զնա ի իւր
միջնոցաց իւրոց։
Այր՝ միայն ածէր զնա և ոչ գոյր
ընդ նմա աստ օտար։
Ի ծաղ ելանն զնոսա ի զօրութիւն
երկրի· և կերակրեաց զնոսա արդ
դեամբք անդաստանաց։
Ի խեցոյց ծնցա մեղր ի վիմէ· և
իւղ յայրատաժ վիմէ։
Ի եղիկոյ և կաթն մաքուր ձար
պով հանդերձ· խոյոց որթոց
ցլուց և նոխազաց։
Օ պարարտութիւն երիկամանց
ցորենոյ և զարիւն խաղողոյ
էարբ գինի։
Լակեր յակոբ և յագեցաւ· և ան
գուշեաց զսիրելին։
Լխրացաւ, ստուարացաւ, լայնա
ցաւ· երթուղ զնա ած զարարիչ իւր
և յետս եկաց յայ փրկչէ իւրմէ։

Հաղիցուցին վա՛ս օտարոտիք իւր
եանց. և կռուիլ իւրեանց դառ
նացուցին վա՛ս։
Ո՛չ ոչեցին գիւաց և ոչ այլոցին՝
զորս ոչ գիտէին. նորք և առաջ
մայնք. զոր քնաւ ոչ ձանաչէին
Հարք նոցա։
Մոռին զեր որ ծնաւ զնա. մո
ռացան զաճ որ կերակրեաց զնա։
Լուռ այր և նախանձեցաւ. և
սրտմտեցաւ ՚ի վերայ ուսուերաց
և դստերաց նոյ և ասէ։
Դարձուցից զերեսս իմ՚ ինոցունք
և ցուցից նոցա զինչ լինելոց իցէ
յետոյ ժամանակի։
Ո՛ի ազգ մի թիւր են նոքա և որ
դիք անհաւանք. նոքա նախանձե
ցուցին զնա ՚ի չաստուածս իւր
եանց. և դառնացուցին զնա ՚ի
կուռս իւրեանց։
Նո՛ք և ես նախանձեցուցից զնո
յազգ անպիտան. և անմիտ ազ
գաւ զնա զրգեցուցից զնոսա։
Զի՛ատ հօր և որ՚։

Տուր փառս այլ ոսոխ մի՛ տուր զերկնային մարդ
սիրոյն, ըստ որում ոչ ոք կարէ ի մարդկանէ
և ի կենդանեաց զնա ստանալ։

Պատմեսցէ ոմն, մինչ սրբուհոյդ
անապատի մօր քոյ և կուսին, և մինչ
ոչ խոցի քո պատուական ընկալիլ
զաղաչանս մեր և կերցի զմեզ։

Ներբող Աբդիսո պատրիարքին Այսոնէ։

Ի զիշերին և՛ ի ամենեցուն
և յամ ժամս խօսիլ մեզ
ընդ նմա ոչ կարեմք։
Ո՛ չանկիանոյ մեզ ի փոշոտ
որում ոչ կարեմք հնազանդիլ զ՛
ո՛ անբիծ և անշարժապես կալ
մեզ առաջի աչեզ առեղծին քոյզ։
ո՛ առաքելական մեզ ի նուաստ
հանգիստ կենաց անվախճանից զ՛
ո՛ արժանի լինելոյ մեզ վերինիմ
առանն և երկնից արքայութեանն զ՛։
ո՛ հոգոյն հանգուցելոյ տէր։
Ո՛ տեսո սիրական վասն ճշմարիտ։
Ո՛ անձինս տէր։ Ողորմեայ մեզ։

Ի դիշերի ե՛ւ ուրբաթին և յամ
ժամու գՔեզ ապաչեմք և՛ խնդրեն
խնդրուածք մարդասէր աստ։ Ո՛ւր
մեզ ած փրկիչ մեր. խոնարհեացի
ունկն քո՛ ի խնդրուածս մեր. զի
ա՛ռնայցեն լսելիս վաստակք ձայնից
քոց։ Ո՞ւր համարեա՛ զաշխատուսիս
մեր՝ հեղուծ արդարեաւ և՛ խափանել
ած պաշտեալ։ Ո՛նկալ աստ զաղօթս
և զերկրպագուսիս մեր. և համ
ա՛ն մեզ զողորմի քո առատապէս։
Ո՛ամենեա՛ զմեզ ընդ հովանեաւդ ա
ղեղօտ աչաց քոց. զայդ զմեզ տա
ղօտեալ ած հոգւոյդ պահեա զմեզ
ոգի բեմական. և արա՛ առ մեզ նշան
բարի՝ հեղուեալ և՛ փրկեսցէ զան
ձանդ քոյ ած։ Ո՛ վ՛ի՛ր փառս
կատարեալ ա՛ն արարածոց գշնորհեա
ր զոր փրկեալ՝ ի՛ բարձուսցէ հօր և
սրբոյ և հոգւոյդ սբոյ. այժմ և՛։

Ի ՏՕՏԱՐԱՐԱՆ ԱՂՆԻՑՆ։

Ոլոր քոյ հոլիր բարի և յա

Իխոհեմական. նայեցաց և այլ առա
քեալսըն Տաոն քո՝ զոր ժողովեցեր
առ քեզ զԹուէքսոն զի քո առաքի
կամք ար. և առ՝ ի քէն ոգոմոն
Թեցդ և զԹուէցդ ակն ունիմք։
Օ ամենեսեան օրհնեա՛. զամեն
խոսաուոացո՛. զամեն բուսաբերա՛.
և ասցեն պարզեսա զերկինից ար
քայութիւնդ։ Ա՛ ի զի զոս ես ար
կեցոյց և աճ ոգոմոեց. և քեզ
վայելէ փառք՝ իշխանութի՛ և պա՛
տի՛. այժմ և միշտ և՛՛։

Ներկուսին ե՛ խոսքն ընտան եւ ոսկեղէն ժամա
ւոր փառաւորեմ զՔրիստոս եւ զՀոգին
ե զնոսէ Տուին։ Լ՛այմ ե գնա ե յո՛՛։

Ա՛յլ նախանձիր ընդ չարս արանց
և մի՛ ընդ այնս անօրին նաց
զի անխնդրելք են՝ ի մէ ղաց
և են գործօղք չարեաց մէ ծաց
Ինքն ի վեսա վաղվաղա կի՛
անցցեն որպէս ըզդալա րի՛.
ցամաքեացին վաղվաղա կի՛.
Նրման խոտոյ որ թօթա միւ՛.
Ա՛յլոզ արդարն՝ ի տէր յոս աա՛.
ըզ-քաղցրութիւնն խոպատա արա՛.
՝ի մեծութեան ջերմին բնակեա՛.
և հմուխիքիր վաստակ նո բա՛.
Ա՛ղաչի տեառն ընդ դու ժրա եա՛.
և ձանապարհ ըս քո յայտն եա՛.
զի վերնդրնջաց ըս քո տայ նա՛.
Թէ չերկմտեսցաս յոստա՛ նա՛.
Ուղղամիք հոգով իսկ արտա ցկ՛.
որպէս ըզ լոյս՝ նաև ՀԱՆ ցկ՛.
զարդարութիւն ըս քո յերկ րկ՛.
և վիրաւորունս օրըսօ րկ՛:
Ա՛յլ լեր ՀՆազանդ տեառն ա՛յ.
եթէ ծաւայեա՛ նրման յն գա՛յ.
մի՛ նախանձիր ընդ չար մարդ.
զործով հոգով առակ լա՛:

Աստղիկ Աշխոյ ընդառջի քումմէ
ի հանդերձեան ոսկեհուռս զարդ
դարեալ և պատմուճեալ

Սաղմ. 44. 11

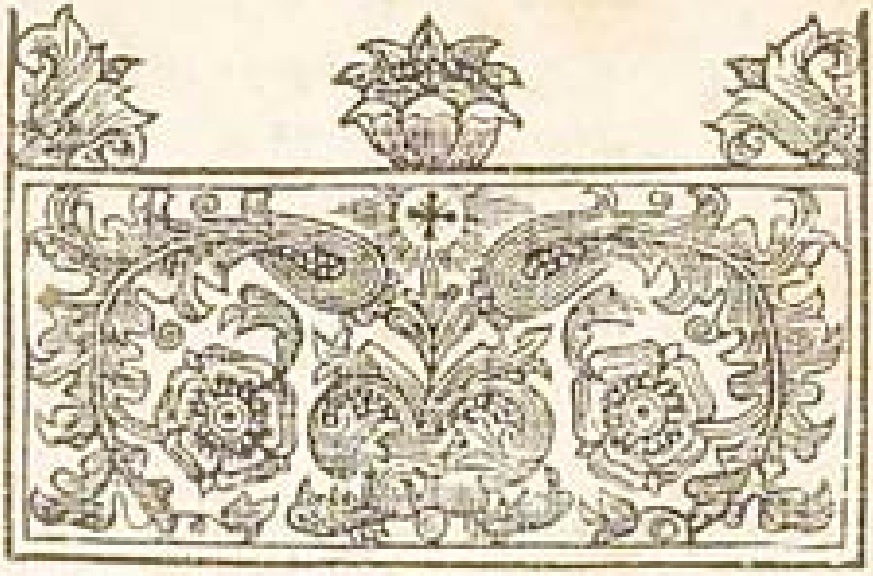

*Ի խաւարեն Սաղմոս գոհու. Լ.Ո.

Ա՛ւ, Ընկնե՛ն
զուր ի զնում.

և մի՛ ընդ այնոսիկ՝ որք զործեն զանօրէն
նուիրիւն.

Ո՛ր ի սէր խոտ վաղվաղակի ցամաքեցին. որպէս զդալարի խոտոյ վաղվաղակի անցցեն.

Յուսա՛ ի տէր և արա զբարեացուն՝ բնակեա՛ յերկրի՝ և հովուեցիս ի՛ հարստութիւն նորա.

Յառեա՛ ի տունդ և նա առայ՛ քեզ զկնո

վանդ բնաձև արուէստ քո. յայտնեա
առաջի ոչ ոք զձանապարհս քո և
յուսայ ի նմա։
Այլ արասցէ և հանցէ որպէս զլոյս
զարդարութիւն քո. և վիրաւորեա
քո սուր զօրհասարակ։
Հնազանդ լեր ոչն և ծառայեա
նմա. և մի նախանձիր ընդ այնո
րիկ՝ որոց առաջեալ իցեն ճանա
պարհք իւրեանց ընդ մարդոյ որ
գործէ զանօրէնութիւն։
Լռեա ի բարկութենէ և հանդիր
ի սրտմտութենէ. և մի նախանձիր
ընդ չարու։
Օ՜ի չարք վաղվաղակի սատակե
ցին. բայց որք համբերեցեն ոչն,
նոքա ժառանգեսցեն զերկիր.
Վասն մի և այլ ոչ ևս իցէ անբա
րին. խնդրեսցես զտեղի նորա
և ոչ գտցես։
Իսկ որ հեզքն են՝ նոքա ժառան
գեսցեն զերկիր. և փափկասցին ի
բազում խաղաղութենէ իւրեանց։
Պահէ մեղաւորն արդարոյ և կրճ

Զրոյ ի վեր նը զաստանաս իւր.
այլ որ ծխածաղկի պնդանի.
Հանգի յաստաչատուն տեսանէ՝
զի հաստատ օր նը։
Որ հանին մեզանդը. և լարէ
զին զաղերատես իւրեանց՝ հարկա
նել զաղբատն և զտառանկե. պետա
նել զայն որ խոնարհեն տրտի։
Որդք նց մացեն ի տիրտա նոցա.
և աղերդունք նց փշրեսցին։
Լաճ սահաճիկ ինչ արդարոյ՝
քան զբազում մեծութի մեզանո
րաց. և բազուկք անբարշտաց
խորտակեսցին։
Հաստատ որ զարդարս, և ձեռ
նէ զաճառս անբծից. ժառանգու
թի նց յաւիտեան եղիցի։
Ոչ ամաչեսցեն ընդա ի ժամա
նակս չարութեան. այլ յաճառս
սովու յագեսցին։
Նայ մեզանդը կորիցեն. այլ
թշնամիք տեառն ի փառաւորել
և ի բարձրանալ հրեանց՝ պահա
տեսցին ոպ ծուխ ի պակասի։

Թոխ առնու մեղաւորն և ոչ հա
տուցանէ. այլ ոչ արդարն է,
ողորմի և տայ։

Այլ օրհնեն զնոր՝ ժառանգեացեն
զերկիր. և այլ անիծանեն՝ սատա
կեացին ի նմանէ։

Առաւանէ ուղղին գնացք առն.
զճանապարհս նոր նա կամի յոյժ։
Մոլեալ և պայծակղեցին, նա մի՛
կործանեսցի. զի ոչ ձեռնհաս
լուէ նորա։

Ո՞անուն էին ես՝ և ծերացայ. և ոչ
տեսի զարդարն արհամարհեալ. և
ոչ զաւակ նր՝ թէ մուրանայ հաց
Ո՞ օրհնեալ ողորմի և տայ միոյ,
զաւակ նր օրհնեալ եղիցի յիւրոն։
Խոտորեա՛ ի չարէ և արա զբարի.
և բնակեսցին յաւիտեան յաւի
տենից ի նմա։

Տէր սիրէ զիրաւունս՝ և ոչ ընդ
վայր հարկանէ զերս իւր. այլ
յաւիտեան պահէ զնս։

Աղօթեալք հարցեսցին իմմանէն. և
զաւակք անէծքեալց սատակեսցին

Եւ ասէ արդարդ խառնեցեալն ընդ
կիր, և գնահատուցին յանխոտանա
յանխոտանելոց Ի նմա։
Ներսէս արդարդ խորհի վանաւոր
և կերտա նոր խոտացի վիրաւորեա։
Որինակ այնորդ եղև Իսրահէլ հերձա
և մի դայլակերեցին գնացեալ նոր։
Այսպէս մեզաւոր և արդար՝ և խոտ
ի ապականել գնա. այլ որ ոչ քո
դա գնա Ի ձեռս նոր. և ոչ գառա
պարտ գնա յոյժ գառ գնա։
Յամբեր ան և պահեա զանձդ
նորա. և քարձր արարչէ զքեզ
խառանդել զերկիր և զառա
յեալն մեղաւորաց տեսցես։
Ձեռն զանբասիրեան վերացեալ և
բարձրացեալ ոչ գմարդն լիբանան։
Ընդէ՞ և ասէ ոչ կր. խոտրեցի և
ոչ գառաջ տեղի նորա։
Պահեա զանբծոյն և տես զուղ
զոլիսն. զի գոն մնացեալքն
առն խաղաղարարին։
Ընորհեալ Հայաստեանցին իմաստին.
և զաւակք անբարշաց կորիցեն։

վիշտ ապրեցուցէ, վերակացու է նոցա յիմանալոյ
ներումն։

Որդեակ իմ մի՛ արհամարհեցուցէ զնա
ապրեցուսցէ յամենայնէ չարէ և
ցուցէ զնա ի յուսացան յինա։

* Ասմունք քաւիչ, առ Ի՛նչպէս շարեսցուս։

ԱՂՕ՛Թ, մի՛ սրտմտութիւք քով
յանդիմաներ զիս. և
մի՛ բարկութեամբ քով
խրատեր զիս։

Օ՛ ի՛ նեաւք քո Հարան յիս. և յիս
Հաստատեցաւ ձեռն քո։

Ո՛չ գոյ բժշկութիւն մարմնոյ իմոյ
յերեսաց բարկութեան քո։

Ո՛չ է խաղաղութիւն ոսկերաց իմոց
յերեսաց մեղաց իմոց։

Ընծայեսցուք իմք բարձրացան
քան զգլուխ իմ. ոպէ բեռն ծանր
ծանրացան ի վերայ իմ։

Վերխեցան և փտեցան վէրք իմ

երեսաց անզգամութեան իմոյ.
Տառապեցայ և խոնարհեղէ մինչև
յոյժ. զօրհանայր սրտում գնալի
ի ներքս իմ լինել չարչարանաց.
և ոչ գոյ բժշկութիւն մարմնոյ իմոյ.
Չարչարեցայ և խոնարհեղէ մինչև
յոյժ. մռնչէի առ հեծութենէ սրտի
իմոյ. Տէր առաջի քո է ամ ցանկու
թիւն իմ. և հեծութիւն իմ՝ ի քէն
ոչ ծածկեցաւ։
Սիրտ իմ խռովեցաւ յիս՝ և եթող
զիս զօրութիւն իմ. լոյս աչաց իմոց՝
և այս ոչ եղև ընդ իս։
Բարեկամք իմ և մերձաւորք իմ ա
ռաջի իմ մերձեցան և կացին. և մեր
ձաւորք իմ հեռի եղեն յինէն.
Բռնադատէին զիս և խնդրէին
զանձն իմ՝ որ խորհէին չար՝ ինձ իմ
խորհեցան զանօրէնութիւն և զնեն
դուխ՝ զօրհանատուր խորհեցան։
Ես՝ ես ոպ խուլ՝ զի ոչ լսէ. ոպ
համր՝ որ ոչ բանայ զբերան իւր։
Եղէ ես ոպ մարդ՝ որ ոչ լսէ. և
ոչ գոն խօսք՝ ի բերան նորա։

Ես ՝ի քեզ ոչ յուսացայ, և զու
ընկեցեր ինձ ոչ ածիր իմ։
Ասացի Թէ՝ մի՛ ուրախ եղիցին ինձ
թշնամիք իմ ՝ի սասանիլ ոտից իմոց
՝ի վէր իմ մեծամեծս խօսեցան։
Ես ՝ի տանջանս պատրաստ եմ. և
ցաւք իմ առաջի իմ են յամ ժամ։
Ո՞վ անօրէնութիւն իմ պատմեցից՝
և հոգացայց վասն մեղաց իմոց։
Ուստի արդ՝ թշնամիք իմ կենդանի
են և զօրացեալք են քան զիս. և
բազումք են որք ատելին զիս ՝ի
սուրբ։

Ոչ հատուցին ինձ չար փոխանակ
ընդ բարւոյ. չարախօսէին զինէն՝
զի ես երթայի զհետ արդարութեանն։
Մի՛ թողուր զիս տէր ածիր իմ. և մի
հեռանար առնէր յինէն. Հայեաց
յօգնել ինձ տէր փրկութիւն իմոյ։

---

*) Ուխտեալ առնու գառնէ։ Լ՚Ա։

Ասացի Թէ՝ պահեցից զճանա
պարհս իմ, զի մի մեղայց ի
զբանս իմով։

Ես

անզամաց արարեր զիս։ Եւ նախատինս
խմէ փրկեցեր զիս։ Ես ամենայնի
ի քեզ ինքն։ Զայս անօրէնութիւն
ոչ դու առ։ կամ կար զօրութիւն իմոյ
ձէն և ոչ գիտէ ումեք ժողովէ։
մարդ։ սակայն իշուր խռովի։ զան
պաքէն որպէս ի լապտերի շրջի
և կար զօրութիւն իմոյ ոչ ինչ է
առաջի իմ։ սակայն ամենևին ըն
դունայն է ամ մարդ մեղի։
Ո՞հմ չափով եդեր զաւուրս իմ։
ի քեզ ինքն։ Զայս անօրէնութիւն
ոչ դու առ։ կամ կար զօրութիւն իմոյ
ձէն և ոչ գիտէ ումեք ժողովէ։
մարդ։ սակայն իշուր խռովի։ զան
պաքէն որպէս ի լապտերի շրջի
և կար զօրութիւն իմոյ ոչ ինչ է
առաջի իմ։ սակայն ամենևին ըն
դունայն է ամ մարդ մեղի։

Լուռ եղէք և ոչ բացէ ընդերման
իմ, զի դու արարեր։
Ելից արա յինէն զտանջանս իմ.
զի ի զօրութենէ ձեռին քո՝
ես պակասեցայ։
Ուշամբութիւն վա՛ռ ամենայն խրատո
ցեր զմարդ. մաշեցեր ոչ սարդի
ասացեր զանձն նորա. սակայն՝
ընդունայն է ամ մարդ։
Լուր աղօթից իմոց. ունկնդիր
դիր խնդրուածոց իմոց. արտասու
ից իմոց մի՛ լռեր։
Պանդուխտ եմ ես առ քեզ. ևրշ
դեհ և անցաւորս ոչ ամ հայրք իմ։
Ծոյլ արա ինձ զի հանգիցեմ. մինչ
չև երթեալ իցեմ. և այլ ոչ ևս
գտանիցիմ։

---

*Ի ներսիսէ դասընկ. Լմն

ամբերութիւն համբերի ասեն.
և նայեցաւ առիս և լուաւ
աղօթից իմոց։
Հան զիս ի ծոցէ թշնամեացն.
ի կամէ և ի տկարէ։

Տատամեաց իւրոց վերայ զոտս իմ.
և ուղեաց զձեռնացս իմ։
Լարկ ի բերան իմ զօրհնութիւն
նոր. զօրհնութիւն ումն այլ մերոյ.
Տեսցեն բազումք և երկիցեն. և
յուսացին ի Տէր. երանեալ է այր
որոյ անուն ումն յոյս է նորա։
Ալ Հայեցաւ նա ի նանրութիւն.
և ոչ ի մոլութիւնս սուտս։
Առաւել արարեր դու եր աճ իմ
զքաղցրեալս քո. և խորհուրդս քոց
ոչ ոք է որ նմանիցի քեզ։
Պատմեցի և խօսեցայ. և բազումք
եղեն քան զթիւս. ընդ զոհս և
ընդ պատարագս ոչ հաճեցար. լը
սեալս Հատուատեցեր ինձ. զողջա
կէզս, և զպէ վասն մեղացն
ոչ խնդրեցեր.
Յայնժամ ասացի Թէ՝ ահաւասիկ
գամ ես. ի գլուխս գրոց գր
ված է վասն իմ։
Կատարել զկամս քո աճ իմ Աստուած
և զօրէնս քո ի մէջ որովայնի իմոյ
եղե

յեկեղեցիս մեծս. այն զշնորհսն
իմ ոչ արգելից ի քէն։
Այլ՝ դու գիտացեր զի զարդարի
քո ոչ ծածկեցի ի սրտի իմում.
զձշմարտութիւն քո և զիրկութիւն քո։
Ասացի և ոչ թաքուցի զողորմու
թիւն քո. և զձշմարտութիւնն քո
ի ժողովրդենէ մեծէ։
Ա՛յլ դու մի՛ հեռի առներ ըզ
գթութիւն քո յինէն. զի ողորմութի
և ձշմարտութիւն քո յաւէտ ժամ
ընկալցին զիս։
Ո՞ւրք եղեն զինև չարք՝ որոց ոչ
գոյր թիւ. հասին ինձ անօրէնութիք
իմ և ես ոչ կարացի տեսանել։
Առաւելք եղեն քան զհեր գլխոց
իմոց. և սիրտ իմ եթող զիս։
Ա՛մաւթ տուր փրկել զիս. և տէր
յօգնել ինձ նայեաց։
Ա՛ամաչեցեն և յամօթ լինիցին որք
խնդրէին զանձն իմ բառնալ զսա.
դարձցին յետս և ամաչեցեն որք
խորհէին ինձ զչար։
Ա՛րեսցեն զամօթ առաջանայն վասն

վաղակի ոյք ասէին ինձ վաշ վաշ.
Հնձացան եւ ոչ խնդրեն զքեզ ար.
ամբեան ոյք խնդրեն զքեզ ար.
Լացան յամ ժամ մեծ ի ած.
եւ ոյք սիրեն զնրկութիւն քո.
Այս աղքատ եմ ես ած խոր
հեա զիս. օգնական եւ պաշտպան իմ
ես դու ած իմ մի յամենար.

Ի ՓՈՓՈԽ ՍԱՂՄՈՍ ԳՈՐԾԻՒ. ԽԱ

Ընդ որ խորհի զաղքատն
եւ զտնանկն. յաւուր չա
րի փրկէ զնա տէր.
Տէր փրկէ զնա եւ կեցուցանէ.
երանելի առնէ զնա ի վերայ երկրի.
եւ ոչ մատնէ զնա ի ձեռս թշնա
մեաց իւրոց.
Տէր օգնական է նմա ի հիւանդութեան ցա
ւոց իւրոց. զամ անկողինն նորա
դարձուցանէ ի հիւանդութենէ նորա.
Այս ասացի ես ողորմեա ինձ. բժըշ
կեա զանձն իմ, ես մեղայ քեզ.

Ով ընտանիք իմ ազգին ինձ չար. Է՛լ
ինչ վի մեռցի և կորչիցէ անուն նոր.
Ո՞տանէր սեռանել զնանրուի.
խոսէր՝ խորոխ իբրու և ժողովէր
զանօրէնութիւն յանձն իւր:
Ո՞րտեղ երնէր ևզնոյն խոսէր.
վինէն շընջէին ամ ընտանիք իմ.
Ուրհեցան չար՝ իմ բարեկամ իմ. քան
անօրէնութ եղին իմ բարեկամ իմ.
Ո՞վ թէ որ ննջիցէ, և այլ ոչ ևս
յաւելցի յառնել. քանի ևայրն խա
ղաղութ իմոյ՝ որ ևեան յուշացայ.
Ով ուսէր զհաց իմ, յաձախեաց
առնել ինձ զնաբէնութի.
Ո՞վ դու սէր ողորմած ինձ եմ
կանգնեա զիս. ևես հատուցից նոց
Ցայսմ ծննեայց վի հաձեցար ընդ
դիս, վի մի՛ ուրախ եղիցեն յիս
թշնամիք իմ.
Ո՞վ զիս յանբծութեան իմում
ընկալար. և հաստատեցեր զիս
առաջի քո յաւիտեան:
Օրհնեալ տէր աստ ինչի յաւիտեան
յաւիտենից. եղիցի եղիցի:

խոնարհ։ Խ՚

Ունի փափաքի եղջերու յաղ
թեր ջուրց, այնպէս փափա
գի անձն իմ առ քեզ ած։
Ծարաւի՞ է անձն իմ առ քեզ ած
Տէր և կենդանի. երբ եկից ե
րեսացայց երեսացդ ոյ։
Եղեն ինձ արտասուք իմ կերա
կուր ցերեկ և գիշերի. և այն
գի ասէին ցիս ըօրհանապատ թէ՝
ո՞ր է ած քո։
Զայս ոմն յիշէի, ատաւսպէր յիս
անձն իմ. քանզի երթէի՝ գի մտից ընդ
յարկաւ սքանչելեաց տանն ած։
Ի ձայն ցնծութե խոստովանութե.
և՛ի ձայն բարեկենդանութե։
Ընդ՞ էիր սրտում ես անձն իմ.
կամ ընդ էր խոռվես գիս. յուսա
ա՛ ած՝ խոստովանեա՛ նմա. փրկ
կիչ երեսաց իմոց ած է։
Ընձեն իմ յոյժ խռովեցաւ. վասն
յիշեցի գքեզ յերկրէն յորդանա

նու. ՚ի Հերմանէ լեռնէ փոքուէ.
Ասէր խորոց կարդացին առ քեզ
՚ի ձայն սահանաց քոց։
Ընձեռեալ զբօսանք քո և ասէք քո
անցին ՚ի վերայ իմ։
Ոսոնէ պատճիրեաց սուր զողորմութիւն
իւր. ՚ի գիշերի զօրհնութիւն նորա. և
աղօթք իմ առ աճ վա կենաց իմոց։
Ընացի այ՝ ընուանոյ իմ ես ընդէր
մերժեցեր զիս. ընդէր տրտում
գնամ ես ՚ի նեղել թշնամոյ իմոյ։
Ի փշրել ոսկերաց իմոց՝ նախատե
ցին զիս թշնամիք իմ. յասել ցիս
զօրհանապազ թէ ուր է աճ քո։
Ընդ՝ ընդէր տրտում ես անձն
իմ, կամ ընդէր խռովեես զիս.
յուսա առ աճ՝ խոստովանեցայ նմա.
փրկիչ երեսաց իմոց աճ է։

---

*Աշմա գ—ուի. Ամէն

Ա՛ստ արա ինձ աճ. և իրաւ
արա ինձ ՚ի գատաստանի
իմում։
Ընաղիք որ ոչ է աք ՚ի մարդոյ մե

Ո՞վ գործ զայս գործեաց
ասասցին մեզ։
Հաւք զայս հարկն մեր
ամանջոք մեռուածոյ,
Ի՛սկ։

Ախտարեր խոտոր ոգեսոյն ցուխոյ,
Ախտարեր խոտոր ոգեսոյն ցուխոյ։

Ո՞րդ ընդէր տրտում ես անձն իմ։
կամ ընդէր խռովեա զիս։ յուսա
առ աՅ՝ խոստովանեա նմա։ փրկ
կիւղ երեսաց իմոց աՅ-է։

ծեցեր յաւուրս նոցա՝ յաւուրսն առաջինս։

Ընդունելով զխեթացի զՀեթանոսա՝ և զնա տանկեցեր։ Հարչարեցեր զժողովուրդս քո և հաներ զնա։

Ո՛ւ ոչ թէ սրով խրեանց ժառանգեցին զերկիր։ և ոչ բազուկ նոցա փրկեաց զնա։

Այլ աջ քո և բազուկ քո՝ և լոյս երեսաց քոց։ զի հաճեցար դոսա ընդ նոսա։

Դու ինքն ես թագաւոր իմ և աստ իմ, որ հրամայեցեր զփրկու թիւնան յակոբայ։

Ընդ զքեզ հարցուաք մեր հարցուք։ և անուանքդ քով արհամարհեցուք զյարուցեալսն ի վերայ մեր։

Ոչ թէ յաղեղն իմ յուսացեալ եմ։ և ոչ սուր իմ կեցուցանէ զիս։

Այլ դու փրկեցեր զմեզ ի թըշնամեաց մերոց։ և զատելիս մեր յամօթ արարեր։

Պարծեսցուք զաստուծով ամենայն աւր և անուանն նորա խոս

տուան եղիցուք յանխտեան։
Նայց արդ՝ մերժեցեր և անար-
գեցեր զմեզ. և ոչ եկեր ած ընդ
զօրս մեր։
Դարձուցեր զմեզ յետս քան զո-
թիշնամիս մեր. և առեւլիք մեր յա-
փըշտակեցին զմեզ։
Լուտս զմեզ որպէս զոչխար ՚ի
ջենուն. և ընդ հեթանոսս ցրե-
ուեցեր զմեզ։
Ա՛ճառեցեր զժողովուրդս քո
առանց գնոյ. և ոչ գոյ թիւ ազա
ղակի մերոյ։
Ի՛ղձեր զմեզ նախատինս դրացե-
ւոց մերոց. ծաղր և այպն կատակ-
անոցիկ ոլոր շուրջ էին զմեօք։
Ի՛ղձեր զմեզ յառակս հեթանո-
ցի՛ շարժել զգլուխս ժողովրդոց։
Օ՛ր ամենայն նախատինք իմ ա-
ոաջի իմ են. և ամօթ երեսաց
իմոց ծածկեաց զիս։
Ի ձայնէ նախատողին և չարա-
խօսի. յերեսաց թշնամւոյն և
հալածչի։

Ո՞չ այս ամէն ինչ մեր եւ
զքեզ ոչ մոռացաք, եւ ոչ սուտ
ուխտ քոմն եւ ոչ դաւաճաք յեա
սրտիւք մերով։
Պատճուճեր զշուխդս մեր ինձ
նապարհաց քոց. խոնարհ արարեր
զմեզ ի տեղի չարչարանաց. եւ
ծածկեցին զմեզ սուերք մահու։
Թէ մոռացեալ իցէ մեր զանուն
այլ մերոյ. կամ ձգեալ իցէ զձեռս
մեր առ աստուածս օտարս։
Սակայն աճ խնդրէ զայս. զի նա
է զգաղտնիս սրտից մերոց։
Ա՛ռ մեռանիմք զօրհնակ. չա
մարեցաք ոչ զոչխար ի զեներն.
Ո՛ արիմբ ընդէր ննջես տէր. արի
եւ մի՛ մերժեր զմեզ խապառ։
Ո՞ զարձուցանես զերեսս քո
ի մէնջ. մոռանաս զաղքատութիւն
եւ զնեղութիւնս մեր։
Խոնարհեցաւ մինչեւ ի հող անձինք
մեր. եւ յերկիր կցեցան մէջք մեր։
Ա՛րի՛ տէր օգնեայ մեզ, եւ փրկեա
զմեզ վասն անուանդ քոյ։

*Ի ՔԱՀԱՆԱՅԻ ԽՍԻՒ.

ԸՂԱԵՑԻՔ սիրտ իմ զպատգամն
քո բարի, և աստղից զդրօշս
իմ թագաւորի.
Ի երգս իմ ունի դրիչ՝ արագագիր
դպրի. դեղեցիկ տեսլեամբ քան
զամ որդիս մարդկան.
Վիրաւորեան շնորհք ՚ի շրթունգ քոց.
վասն այսորիկ օրհնեաց զքեզ աստ
յաւիտեան.
Կո՛ զաւրո ընդ սուր քո՝ հզօր վայ
երկրաւթեան և գեղոյ քո.
Ի արութ ուղղեա և թագաւորեա՛ յ
վասն ճշմարտութեանն հեզութեան
և արդարութեան. և առաջնորդեացէ
քեզ սքանչելապէս աջ քո.
Նետք քո սրեալ են հզօր. և ժո
ղովուրդք ՚ի նոսա ընկեցին քո անկցին ՚ի
սիրտս թշնամեաց թագաւորի.
Կաթոռ քո աստ յաւիտեան յաւի
տենից. գաւազան ուղղութեան
գաւազան արքայութեան քոյ.

սեցեր զանօրէնութիւն։
Ա ՚ս այսորիկ էօծ զքեզ աստ՝ աստ
քո ՚ի ուղիղ ուրախութիւն առաւել
քան զընկերս քո։
Ո մուռս և զսաւշին և զկասիայ
՚ի զգեստս քումմէ ՚ի տաճարաց
փղոսկրեայ՝ ուստի ուրախ արա
լին զքեզ դստերք թագաւորաց
՚ի պատիւ։
Կացցէ թագուհի ընդ աջմէ քումմէ
՚ի հանդերձս ոսկեհուռս զարդա
րեալ և պաճուճեալ։
Լ սուր դուստր՝ եւտես. խոնարհեա
ջո զունկն քո. մոռա զժողովուրդ
քո և զտուն հօր քո. զի ցանկա
ցաւ թագաւոր գեղոյ քո։
Այ ինքն ՚ս տէր քո՝ երկիրպագես
ամա. և դուստր Ծուրայ՝ երկիր
պագեսցէ ամա. և պատարագօք զե
րեսս սորա պաշտեսցեն մեծա
մեծք ՚ի ժողովրդոց։
Ամենայն փառք դստեր թագաւորի
ինեւրեայ. ՚ի ներքինատուս ոսկեհուռս
զարդարեալ և պաճուճեալ։

Տարցին Թէ՛ ըմ կուսանք զՀեռնէ
և զընկերս նորա տարցին նմա։
Աչցին ցնծութիւն եւ ուրախութիւն.
և տարցին ի տաճար Թագաւորին.
և փոխանակ Հարց քոց՝ եղիցին
որդիք քո։
Աղաչեաց զնա իշխանս ընդ ամ
բոխիւ. և յիշեցին անուն քո ընդ
ամ ազգս ազգաց։
Ա՛ստուածիկ ժողովուրդք խոստո
վան եղիցին առ քեզ յաւիտեան՝
և յաւիտեանս յաւիտենից։

---

* Աշմոս գ՛ամի։ Խ՛։

Ընծ
ա՛ր ապա՛ւէն և զօրու՛
օգնական ի՛ վերայ նո՛
ղ ղուԹեանց տուք գ՛ոհն
զա՛ռ յոյժ։
Ա՛ստուածիկ ո՛չ երկիցուք մե՛ք
ի՛ խառնել երկիր. ի՛ փոփոխել լե՛ր
նանց ի՛ սիրտս ծովու։
Ո՛ռնչեցին և խռովեցան չո՛ւք նոյ.
խռովեցան լե՛ռինք ի՛ զօրու՛ն նո՛
ր՛ա։

Ողնաց գետոյ ուրախ առնեն
զքաղաքն այլ. և նոքա արար զայրկս
իւր բարձրեալն։
Սուն ի մէջ նոյ և նորա մի՛ սասա-
ռացին. օգնեացէ նոցա ած իվաղուր
դենէ մինչև ի վաղորդեան։
Խռովեցան հեթանոսք՝ և խոնար
հեցան թագաւորութիք. ետ ըզ
ձայն իւր բարձրեալն. և խռովե
ցաւ երկիր։
Տէր զօրութեց ընդ մեզ. ընդու
նելի է մեր ած յակովբայ։
Լուարուք և տեսէք զգործս այլ. որ
արար զնշանս և զարմանս ի
վերայ երկրի։
Հատ զպատերազմ ի ծագաց մին
չև ի ծագս երկրի. զաղեղունս
փշրեաց, զվէնս խորտակեաց, և
զասպարս այրեաց հրով։
Անդրեցէ՛ք և ծաներուք՝ զի ես
եմ ած. բարձր եղէց ի հեթանոսս
և բարձրացայց ի վերայ երկրի։
Տէր զօրութեց ընդ մեզ. ընդու
նօղ է մեր ած յակովբայ։

Աշմո գութիւ ԽՕ։

Ամա հարէք ամ հեթա
նուք աղաղակեցէք առ
ած ի ձայն ցնծութե։
Ոչ բարձրեալ և ահարկու՝ քա
զաւոր մեծ ի վէր ամ երկրի։
Ընազանդ արար զժողովուրդս
մեզ և զհեթանոսս ի ներքոյ ո
տից մերոց։
Ընտրեաց զմեզ իւր ի ժառան
գութե։ զգեղեցկութիւն յակո
բայ զոր սիրեաց։
Համբարձաւ ած օրհնութեամբ
և տէր մեր ձայնիւ փողոյ։
Աշմա աստղէք ոյ մերում։ աշ
մա աստղէք թագաւորին մերում
աշմա աստղէք։
Վասն մեծ ի վէր ամ երկրի ած է
աշմա աստղէք նմա իմաստուք։
Վասն բանեաց ած ի վէր հեթանոսաց։

աճ նստաւ յաթոռ արքունի իւրոյ։
Եւ շնորհք ժողովրդոց ժողովեցան
առ նմա աբրահամու։ զի այ զօրու
թիւք յերկինք յոյժ հանբարձան։

Աշմա քաղաք։ Խլ։

Վեճ է ար և օրինեալ է յոյժ
Հիքաղաք այ մերոյ Հիեսուն
նաբ նոռա։

Հաստատութեամբ ցնծացեալ ցնծութ
ամբ երկիր։ լերինք սիօնի՝ կոչմանք
հիւսիսոյ՝ Հիքաղաք թագաւորին մեծի։
Աստ Հի տաճարի իւրում յայտնի։
Հիմանանակի ոստ օգնական լինել ն֊ց
Հաճախակի թշնամութիւնք երկրի
ժողովեցան և անկցին իմիասին։
Ունքերանք տեսին այսպէս և զար
մացան։ խռովեցան՝ սասանեցան՝
և դողութիւն կալաւ զնոսա։
Ընդ երկունք ոստ Հի ծննդեան։
և հողմ սաստիկ՝ փշրեցեալ զնաւս
Հի Թարսիս։
Ոստ լսեալ այնպես և տեսեալ։ Հիքա
ղաք սո զօրեղ Հիքաղաք այ մերոյ

Ընտրեք երկու եղբայր մարդ
ոչ բնակիչ երեք ամբեան
Լսեցէք զայս ամենայն ազգք
երկիր ամենայն ականջ դնէք
ես Իմ ժողովրդեան քոյ
Լսա անուանն քում ած, ամենայն
երկիր ամենայն քում ած, ամենայն
երկիր ամենայն քում ած, ամենայն
երկիր ամենայ

կան. խիստին մեծամեծք և
սրընտիկք։
Ներան իմ խօսեցայն վհատուհի.
և խորհուրդ սրտի իմոյ գՀանձար։
Հոնարհեցուցից ականջն զիմ.
իմ. բացից առակաւ զերգան իմ.
և խօսեցայց զառակս խնկազանէ։
Ընդէր բնաւ երկնչիմ ես յամ
ու չարին. զի անօրէնութիւք գնա
ցից իմոց շուրջ եղեն վինև։
Յուսացեալք ՚ի զօրութիւն իւր
եանց՝ ՚ի բազմութիւն մեծու թե
իւրեանց պարծեցան։
Եղբայր ոչ փրկէ. եւ ոչ փրկէ մարդ
և ոչ տայ ընդ վիրկանս իւր. և ոչ
զդինս փրկանաց անձին իւրոյ։
Ի ստուկեա յաւիտեան՝ և կեց
ցես մինչ խափատ. և ոչ տեսցես
զապականութիւն։
Տրժամ տեսցեն թէ իմաստունք
մեռանիցին. խիստին անզգամք և
անմիտք կորիցեն. և ԹողցԷն օտա
րաց զմեծութիւն իւրեանց։
Գերեզմանք նոցա՝ տունք նոցա
եղի

եղիցին յաւիտեան. և յարիւք նոցա յաղէտ մինչև յաղէտ. և կար-
գասցին անուանք նոցա ի հողս
խրտեանց։
Ասէր ի պատմի էր և ոչ իմա-
ցաւ. հաւասարեցաւ անասնոց ան
բանից և նմանեցաւ նոցա։
Եւ յա՛ս ձանապարհ կ գայթակղու՛ե
նոցին. յետ այսորիկ բերանոք
իւրեանց հաճեացին։
Ապէս խաշն ի դժոխս մատնե-
ցին. և մահ հովուեացէ զնոսա.
և տիրեացեն նոցա ուղիղք
ընդ առաւօտս։
Օգնութիւք նոց մաշեացին ի դժոխս
և ի փառաց իւրեանց անկցին։
Բայց ոմանց ած փրկեացէ զանձն
իմ ի ձեռաց դժոխոց յորժամ
ընդունիցին զիս։
Մի՛ երկնչիր յորժամ մեծանայ
մարդ, և յորժամ բազում լինիցին
փառք տան նորա։
Ո՛չ ի ոչ թէ ի մեռանիլն իւրում
առցէ ընդ իւր զամ, և ոչ թէ իջ
ցեն

ցեղն փառք տան նոր ընդ նմա։
Ո՞վ լանձն նորա ՚ի կեանս խոր-
ամ օրինեցի. և խոստովան եղի
ցի քեզ յորժամ բարի արասցես
դու նմա։
Ո՞ւղէ նա մինչև յաղք հուց խոց
մինչև յաւիտեն զլոյս մի՛ տեսցէ։
Ո՞ւրդ ՚ի պատուի էր և ոչ իմա-
ցաւ. համասրեցաւ անասնոց ան
բանից և նմանեցաւ նոցա։

* Աշմո տեփ. խմ.

Ասաց Տ֊ր առ
ցաւ. և կոչեց զերկիր
յարևելից մինչև ՚ի
մուտս արևու։
Խոնէ մեծ վայելչու՛ն փրկուե
գեղոյ նորա։
Ընդ մեր յայտնապէս եկեսցէ. և
ոչ մեր մի՛ դադարեսցէ։
Ծուր առաքի նորա բարբառեցի.
և շուրջ զնովաւ մրրիկ յոյժ։

Ա՜ա
Այլ զարիւն նոխազաց քոց ըմպեմ,
Եւ զարիւն զատկական քոց ըմպեմ։
Ես ասեմ զիմ ամենայն դաշանց անստուեր,
Եւ ամենայն դաշանց անստուեր։
Խոստացեալ զամ ձեզ ուրախութիւն երկնից
Ուր ես լերանց՝ եւ ամ անստուեր։
Ես ասեմ զիմ ամենայն դաշանց անստուեր,
Եւ ամենայն դաշանց անստուեր։
Այլ ընդունիմ՝ ի տանէ քումմէ
Զբաժակս. եւ զոչ ի հօտից քոց
Նոխազս։
Ես ընդունիմ՝ ի տանէ քումմէ
Զբաժակս. եւ զոչ ի հօտից քոց
Նոխազս։
Ես ընդունիմ զքեզ, զի ողջակէզք քո
առաջի իմ են յամ ժամ։
Ես ընդունիմ զքեզ, զի ողջակէզք քո
առաջի իմ են յամ ժամ։
Ես ընդունիմ զքեզ, զի ողջակէզք քո
առաջի իմ են յամ ժամ։
Ես ընդունիմ զքեզ, զի ողջակէզք քո
առաջի իմ են յամ ժամ։
Ես ընդունիմ զքեզ, զի ողջակէզք քո
առաջի իմ են յամ ժամ։
Ես ընդունիմ զքեզ, զի ողջակէզք քո
առաջի իմ են յամ ժամ։
Ես ընդունիմ զքեզ, զի ողջակէզք քո
առաջի իմ են յամ ժամ։
Ես ընդունիմ զքեզ, զի ողջակէզք քո
առաջի իմ են յամ ժամ։
Ես ընդունիմ զքեզ, զի ողջակէզք քո
առաջի իմ են յամ ժամ։
Ես ընդունիմ զքեզ, զի ողջակէզք քո
առաջի իմ են յամ ժամ։
Ես ընդունիմ զքեզ, զի ողջակէզք քո
առաջի իմ են յամ ժամ։
Ես ընդունիմ զքեզ, զի ողջակէզք քո
առաջի իմ են յամ ժամ։
Ես ընդունիմ զքեզ, զի ողջակէզք քո
առաջի իմ են յամ ժամ։
Ես ընդունիմ զքեզ, զի ողջակէզք քո
առաջի իմ են յամ ժամ։
Ես ընդունիմ զքեզ, զի ողջակէզք քո
առաջի իմ են յամ ժամ։

Ո՜ւռո՛ւ այ պատարագ օրհնուե՛ս կա
տարեա՛լ բարձրելոյն զուխտս քո։
Ա՛րդեաւգեա առիս յաւո՛ւր ներղու
թեան քո՛ ես փրկեցից զքեզ՝ և
դու փառաւո՛ր արասցես զիս։
Ա՛կայն՝ մեղաւո՛րքն ասէ Աստ՛ուած
դու ընդէ՞ր բնաւ պատմես զար
դարութիւն իմ, կամ առնուս
զուխտ իմ՝ի բերան քո։
Ո՞ւ դու առեցեր զկրթութիւն իմ՛
ետրծեցեր և յետս ընկեցեր զբան
բանս բերանոյ իմոյ։
Ոհ սեւասանկիր զգուշ, ընդա
նայիր ընդ նոսա՛ և ընդ շուն
դնելիր զբաժին քո։
Ներան քո յաճախէր զբարու՛թ՛
և լեզու քո նիւթէր զնենգութի՛։
Նստեալ զեղբօրէ քումմէ չարա
խօսէիր՛ և՝ի վե՛ր սրդեալ մօր քո՝
դնելիր զդաշինակութի՛։
Ո՞ այս ամ արարեր և լռեցի՛ քեզ՛
կարծեցեր անօրէնո՛ւթիւն քում
թէ և ես քեզ նման իցեմ։
Ե՛տ՝ յանդիմանեցից և կացուցից

և յաղթօղ ի դատել գաս։

Ով արդար եղիցիս ի բանս քո ։ ոսկի առաջի քո արտասուս։

Ես եմ միայն մեղայ տէր ։ և չարս ո՞չ յամենայն ժամ։

դիտեմ և մեղք իմ առաջի իմ են ։ զի քեզ միայն մեղայ ։ և զչար առաջի քո արարի ։ զի արդարասցիս ի բանս քո ։ և յաղթեսցես յդատել քեզ։

Ողորմեա ինձ աստ՝ ըստ մեծի ողորմութեանդ քումմէ։ ըստ բազմութեան գթութեանդ քումմէ, քաւեա՛ զանօրէնութիւնս իմ։ Լուա՛ծ լըւա՛ զիս յանօրէնութենէ իմմէ։ և ի մեղաց իմոց սո՛ւր զիս։ զի զանօրէնութիւնս իմ ես ինձէն գիտեմ և մեղք իմ առաջի իմ են ։ քեզ միայն մեղայ տէր։ և չարս ո՞չ յամենայն ժամ։

ուր ցուցից նմա զփրկութիւն իմ։

Ազատեա՛ զիս յարեանց արեանցն ։ Աստուա՛ծ փրկութեան իմոյ։ և ուրախ լիցի լեզու իմ զարդարութենէ քումմէ։

Տէր՝ զբերանս իմ բա՛ց ։ և բերան իմ պատմեսցէ զաւանութիւն քո։

Ինձ որդեանս յղացաւ և ի մեզ ծնաւ զիս մայր իմ։

Դու ես որ զձմարտութեն սիրեցեր· զան յայտս և զծածկեալսն՝ իմաստութեամբ քով յայտնեցեր ինձ։

Ցօղեա յիս մշտնջեան և ոչ եղէց· լեա և քան զձիւն սպիտակ եղէց։

Լսելի արա ինձ զցնծութիւն և զուրախութիւն· և ցնծասցեն ոսկերք իմ տառապեալք։

Դարձո զերեսս քո ՚ի մեղաց իմոց զի՞մ անօրէնս իմ քաւեա յինէն

Սիրտ նոր հաստատեա յիս աճ· և հոգի ուղիղ նորոգեա ՚ի փորի իմում։

Մի՛ ընկենուր զիս ՚ի յերեսաց քոց· և զՀոգի սրբութեան քո մի՛ հաներ յինէն։

Ցուր ինձ ցնծութիւն փրկութեան քո· և հոգւով պետական հաստատեա զիս

Ուսուցից անօրինաց զճանապարհս քո· և անբարիշտք առ քեզ դարձցին։

Փրկեա զիս յարեանց աճ՝ աճ փրկ

Ո՛վ պարծի ի քարոզութեան
Հոգևոր յանդիմանութեան.

Հոգևոր զանգուածոյ

խորհեցար ի լերան իւրում։
Այլ զաճել սուր՝ սրեաց զնեն
զօրութիւն. սրեաց զպարտութիւն
քան զպարտութիւն. զանօրէնութիւ
քան զվատ արդարութիւն։
Սրեաց նա զայմ խօսս կործանի
մանն և զերազս ներդաշնորս։
Այ ան այսորիկ ած կործանեսցէ
զնա խոպան. խլեսցէ և հնոյէ զնա
յարկաց իւրոց. և զարմատս նորա
յերկրէն կենդանեաց։
Տեսցեն արդարք և երկիւղիցեն. զնո
վաւ ծիծաղեսցին և ասասցեն։
Ահա այր է որ ոչ արար զած իւր
օգնական. այլ յուսացաւ սա ի
բազում մեծութիւն իւր. և զօրա
ցաւ ի նանրութեան իւրում։
Այլ ես այգ ձիթենի պտղաւոր ի
տանին այգ. յուսացայ յողորմութիւն
այգ յաւիտեան և յաւիտենից։
Խոստովան եղէց քեզ այր յաւի
տեան՝ զի արարեր. և համբերեցից
անուանդ քում զի քաղցր ես առա
ջի սրբոց քոց։

* Ի խոտոր վան մարդոյ իմաստուն

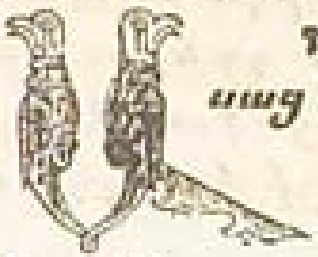

թուխն ՕՒՆ։

ասաց անզգամն՝ խոտոր իւր ոսկի ունէր այծ. ապականեցաւ եպեղ ծերացան յանօրինսն իբրեանց. և այլոք էր որ առնէր զբաղցրուն։ Ի յերկնից նայեցաւ յամենայն որդիս մարդկան՝ տեսանել թէ իցէ ոք իմաստուն որ խնդրիցէ զԱստ։ Ամենեքեան խոտորեցան իմիաւին և անպիտանացան։

Այլ ոք էր որ առնէր զբարի. և չէ ոք որ միանգամ ՚ի մի։

Ասէր այլ ծանրիցեն ամենեքեան զոք զրկեն զանօրինութիւնն։ Այլ ոստին ըզժողովուրդ իմ որպէս կերակուր հացի, և առ Աստ այլ կարդացին։

Ընդ երկիցեն զերկիւղ՝ որ այլ իցէ երկիւղ. զի Աստ ցրուեսցէ զոսկերս մարդահաճոյից։

Ա՛մաչեսցեն և յամօթ լիցին՝ որ
ոչ՝ անարգեաց զնա։
Ա՛ռացէ՛ ի՛ խօսեն զմրկութիւն իւրեանց.
ի դարձուցանել նոցա զդերութիւն
ժողովրդեան իւրոյ. ցնծասցէ յա
կոբ և ուրախ եղիցի իսրայէլ։

---

* Աշմա դաւթի ՆՀ։

ՅԱՆԷ՛ԱՆ քում կեցի զիս
և՛ի զօրութենէ քումմէ իրա՛ւ
արա ինձ։
Լ՛ուր աղօթից իմոց. ունկնդիր
բանից բերանոյ իմոյ։
Որովք յարձն՛ի վէր իմ, և հզօրք
խնդրեցին զանձն իմ. և ո՛չ նա
խեցան զքեզ առաջի իւրեանց։
Ա՛հա՛ ա՛ծ օգնական իմ. և տէր ընդ
դունող հոգւոյ իմոյ։
Դարձուցանել զչարն՛ի թշնա
միս իմ, ճշմարտութեամբ քում
սատակեա՛ զնոսա։
Նա՛ կամօք իմովք պատարագս մա
տուցից քեզ. և խոստովան եղէց

անուանն քոմ ասի՝ զի բարի է։
Յամ նեղուէ իմէ փրկեցեր զիս
և՛ ի թշնամիս իմ եսես ակն իմ։

---

* Այլս գոնէ։ Ոմն։

Ա նձինդիր ինձ աղօթից իմոց.
և մի անտես առներ զինդբըս
ոնաձս իմ։
Լայեա առիս և լուր ինձ. զի տրտ
մեցայ ես՝ ի ձանձրանալ իմոմ և
խռովեցայ։
Ի ձայնէ թշնամւոյն և՛ ի նեղել
մեղաւորին՝ խոտորեցան յիս անի
րաւութեամբ. և բարկութեամբ
ոխս պահէին ինձ։
Սիրտ իմ խռովեցաւ յիս. և երե
կիւղ մահու անկաւ իմէ։
Պ. և դողումն եկն՝ ի վերայ իմ.
և ծածկեաց զիս խաւար։
Պայծի՝ ո՞տայր ինձ զիեւս որպէս
զաղաւնոյ. զի թռչիցի՝ վերանայցի
և հեռացեալ դադարիցի յանապատի։
Պկին ուսէի այլ՝ որ փրկէր զիս՝ ի
կարճմտութէ, ի զայրանալոյ, և
ի

ի մերկեալ նեղ արտաքինէն։
Ընկալ տէր և բաժանեա զբեզուս
նոցա. զի տեսի զանօրէնութիւն
և զհակառակութիւն ի քաղաքի։
Ի տրէտ և ի գիշերի շուրջ եղեն
զպարսպէդ նորա անօրէնութիւք.
չարիք և մեղք են ի մէջ նորա. և
ոչ պակասեաց ի հրապարակաց նո՛
վաշխ և նենգութիւն։
Օ՛ թէ թշնամին նախատէր զ՛
համբերէի արդեօք. կամ ատե
լեայն մեծաբանեալ էր ի վե՛ր իմ,
թաքչէի արդեօք ի նմանէ։
Ո՛ւրդ դու մարդ հաւասար իմ, ա
ռաջնորդ իմ, և ծանօթ իմ։
Ո՛ր միասին ի նոյն քաղցրացուցեալ
էինք և քեզ կերակուր. զի գնայաք
միաբանութիւք ի տանն Աստ
ուծոյ։
Եկեսցէ մահ ի վերայ նոցա, և
կենդանիքն իջցեն ի դժոխս. զի
չարութիւնք ի բնակութեան նոցա
և ի մէջ նոցա։
Եթէ ատեայ ինձ կարծացի՛ և նա է՛
ինձ. յերեւոյթ, ի վաղորդայն, և

ի հասարակ աւուր։
Պատմեցի և ասացի և լուիցէ ձայնի
իմում. փրկեսցէ՛ իսաղաղութիւն
զանձն իմ ի մերձաւորաց իմոց.
զի կարեզ հասին ինձ բազում իմ.
լուիցէ ածե՛ և խոնարհ արասցէ
զնա. որ յառաջէ քան զյիւնա։
Օ՛ի ոչ զոյր նոցա փոխանակ.
և ոչ երկեան յայ։
Զգեաց զձեռն իւր ի հաւուրցա
նել նոցա. և նոքա պղծեցին
զօրինս նորա։
Խաժանեցան ի սրտմտութէ երե
սաց նէր. և եհաս ի սիրտս նոցա։
Պակուղէին բանք նց քան զձէթ
և ինքեանք ոպ սլաք։
Ընկեա ի՛ւր զհոգս քո՝ և նա կե
րակրէ զքեզ. և ոչ տայ յաբիւնեն
ասասնութիւն արդարոյ։
Աստ ածե լինուցես զնա ի գուբ
ապականութեան իւրեանց. արք
արիւնահեղք և նենգաւորք մի՛ հա
սարակեսցեն զաւուրս իւրեանց.
այլ ես ի քեզ եր յուսացայ։

Ո՜րդնո՜ւք դեղն մովսէսի՝ ընպե՛ս
մարգարէին. Ե՛կ երկրուդ օրինաց։

Ի հնումն բարբառեցաւ՝ ի
բարկութենէ իմմէ. այրեաց
ցիս և ինձէ մինչ՝ ի դը
ժոխս ներքինս։

Աւերիցէ զերկիր՝ և զամ բոյս երկ
րի նոցա. վառեսցին հրով և բորբո
քեսցին հիմունք լերանց նոցա։

Աւուրցիս զարիս առ իմ՛ նոցա.
և նեռիւք իմովք սպառեցից զնոս։

Ա՜ռաջեալք և հիւծեալք ի տամս.
գազանաբեկ՝ դէշ անկեալ առ
թռչնոց երկնից։

Ա՜րս առանց բժշկութեան ար
ձակեցից իմ՛ երբայ նոցա. զգազան
անապատի՝ ոչք այսր և անդր քար
շեսցեն զնոս ընդ երկիր։

Ո՜րոտաքուստ մանկակոտորս ա՛ն
ցի զնոս սուր. և՝ ի ներքուստ շուեմա
րանաց նոցա՝ անսո՛ւն արհաւիրք ա՛հից

Ո՛ երիտասարդս նոցա կուսանեալ
հանդերձ. և զաղջկայն՝ հատուած
լուիք ծերոյքդ հանդերձ։
Պատճի թէ ցրեցից զնոս, եդադա
բերդուցից զյիշատակս նոցա յաղգաց։
Թէ ոչ վն բարկութե սրտմտութե
թշնամեցայն. զի մի երկայնակեցաք
եղիցին. և մի բարձրացին հպարտ
ացեալ թշնամիքն և աւազեն։
Թէ ձեռն մեր բարձր է՝ և բաղ
դուկ մեր հղօր. և ոչ ապ ած ա
րար զայս ամենայն։
Ո՛ ի սազդ մի խորհրդակցեալք են
նորա՝ և ոչ զոյ ինն իմասաւթե.
և ոչ խորհեցան ի միտս առնուլ
զայս ամ. և արդ ընկալցին զամօթ
յանձինս իւրեանց։
Ո՛ արմանք մի մեծ ացեն. զիարդ
մինն զՀազարս հալածեացէ. կամ
երկուք զբիւրս շարժեացեն.
Թէ ոչ ապ ան ապ մատնեալ էր զնոս.
և տէառ ի ձեռս թշնամեացն
նոցա։
Ո՛ ի ոչ են դիք նոց ապ զած մեր.

այլ թշնամիք մեր վատասիրտ լինիցին
եւ ապա ոչ ինչ ի գոմրայ։
Խաղաղ նոցա խաղաղ դառնաւք.
եւ ողկոյզ նոցա ի դառնութենէ լերայ։
Աքսորութիւն բարիւք վիշապաց
գինի նոցա. սրտմտութիւն իմիք
անյաղթին առանց բժշկութեան։
Ոչ այս ամ ժողովեալ առի, եւ
կնքեալ պահի ի գանձի իմում։
Յաւուր վրիժուց հատուցանեն հա
տուցիկ նոցա. ի ժամանակի յորում
հարցի զբարին ոտն նոցա։
Որպէս օր կորստեան նոցա. զի
հասեալ է պատրաստութեամբ
սուր իւրեանց։
Սատակ սուր զժողովուրդ իւր. և
ի ծառայս իւր մխիթարին։
Ո՞ի ետես զնոսա լքեալս՝ կոչ
ծեալս՝ և մատնեալս ի գերութիւն։
Նո՛ւ ասիցէ սուր՝ որ ես դիմէն ձեր
յորս յուսացեալ էիք դուք ի՛նձ.
զորոց զճարպս սպանդիցն ուտէիք
և լմպէիք զգինի զոհիցն։

Աղբ՝ յարիցեն՝ օդնեացեն՝ եւ ի
ղիցին ձեզ թիկունք։
Ա՛ռն Պ՛ետ։
Ո՛աներ՛ուք եառեալք՝ զի ես եմ։
եւ ո՛չ գոյ այլ ա՛ծ քան զիս։
Ես սպանանեմ եւ ես կեցուցա
նեմ։ Հարկանեմ եւ ես բժշկեմ։
եւ ո՛չ ոք կայ որ հանիցէ զձեզ ի՛
ձեռաց իմոց։
Համբարձի յերկինս զձեռս իմ։
երդուա՛յ աջով իմով եւ ասացի՝ թէ
կեն՛դա՛ն ե՛ս եմ ես յա՛ւիտեան։
Սրեցից սո՛ւր փայլակն զսուսեր իմ։
եւ՝ ի՛ նանդիր վրիժուց արձակեցից
զաջ իմ։
Հաւուցից զՀաւուցուն թշնա
մեաց իմոց։ եւ առելեաց իմոց Հա
ւուցից զՀաւուցումն նոցա տացեն։
Ո՛րբեցից զնեաս իմ յարբենէ նոց
եւ սո՛ւր իմ կերիցէ մի՛ս յարբենէ վի
րաւորելոց։ գերելոց գլխոց իշ
խանաց թշնամեաց նոց։
Ուրախ եղիցին երկինք նո՛ւաւ։ եւ
երկիրս ցնծացեն նմա՝ ա՛մ որդիք ա՛յլ։

Ա՛ր ամենազօր աչօդն Իւրոյ, զոր առ
Ա՛ր պահելոյ զմեզ ընդ Հովանեաւ
Հոգւոյն, եւ առաքինի վարս, զոր
Ա՛ր պարգեւելոյ մեզ առաջի Իւր
Հոգւոյն շարին, զոր աղաչեցուք։
Ա՛ր ցերեկի խնդիր զամենայն Իւր
զոր աղաչեցուք։

Ա՛ր ուղիղ զգենուցս մեր ի
Ջանապարհս խաղաղութեան

* Կարդալ Աստուածային Պատարագ։

ա՛ր ասելոցդ ամէն։ Ա՛ր ասելոցդ ամէն։
ընդ օրհնեալ անձինդ մեր։ Ա՛ր ասելոցդ
ի՛ր ասելոցդ ամէն։

Ա՛ր ասելոցդ ամէն։

Ա՛ր ասելոցդ ամէն։

Ա

Ա՜ւ խոտակերոյ զհակառակորդն
վաղվաղակի ընծաք մերովք զ՚։
Ա՜ւ հոգ՚։ Նբեւս միա՚։

* Ո՚ղջ։

Տի՛ Աբրհամ և Աբրհամ՛ արարիչ
ամենայն արարածոց՝ երեւեաց
լեաց և աներեւութից։ Ո՚ր քեզ
կարդամբ՝ յամ ժամ. զի ընդ աս
տեղիս ստութիւն քո. և արքայու
թիւն քո՝ ամենեցուն տիրէ՛։
Շ՚նորհեա մեզ երկիւղիւ՝ հպա
տոն քո կանխել հնազանդել։ Սիրել
զքեզ՝ ի բոլոր սրտէ՝ և՚ի բովան
դակ մտաց. և յամ զօրութէ մերմէ
պահել զպատուիրանս քո։ Նամբար
նալ առ քեզ զձեռս մեր՝ խորհուրդ
առանց բարկութե և երկմտութե. և
գտանել՝ ի քէն զշնորհս և զողոր
մութի՝ և զառաքինութեր գործոցն
յաջողութիւն։ Ա՜ւ զի դու ես տէր
կենաց՝ և աճ ողորմութեց. և քեզ
վայել փառք՝ իշխանութի և պա
տիւ։ Ո՚յժմ և միշտ և յա՚։

Քանզի ամենազօր և յաղթօղ ուրուք քեզ՝ կրկնի ամ ծուռը յերկրպագ գուսէ. և փառաւորի յամենեցունց թագաւորուէ քոյ։ Այլեա՛ յերկր պագցուիս մեր՝ եւսւսո մեզ առնել զարդարուէ Ճշմարտուէ։ Ա՛ր զի դու ես ած խաղաղուէ. որ քար ձեր զիշնամուի՝ ի միջոյ՝ և աղօթք զնաղաղուէ յերկինս և յերկիր։ Ո՛ճառաւորաց և ամբձաւորաց՝ աւե տարանեցեր զնոր պարգևս քոյին բարեացդ։ Ողորմ և զմեզ մեծի ընդ Հացդ արժանաւորս արասցես դասել ընդ Ճշմարիտ երկրպագ գուս քո. ած մեր և ուր և փրկիչ յո՛ քո։ Ող ես օրհնեալ ընդ Հօր և նա՛ Հոգւոյդ։ այժմ և՛։

Ի՛ երկս երկնէ ի՛ յոյժ Աստուած,
անթափանց փառաւորէմ զձեզ ես ողորմ
և ընդ Հոգի։ Ընդ յոյժ և ընդ
յաւիտեան յաւիտենից
Ամէն։

Ա ղղումն ինձ Իմոյ ՃԾ.
որ միշտ փրկիչ ես և գրէ Թաւ.
զի Տանուտէր մարդ զիս կոխեաց.
և պատերազմ իսկ յոյժ նեղեաց.
Բ օգեա բազուկդ զիս կոխիչին.
զօրհանդէսաւոր խոցոտէ ին.
Գրչութիւնդ իմ գարձրանայ ին.
դէ և ընդդիմ մատուցիչդ ին.
Ե՛ւ ասէ երկեցայ ես ի նմա ՃՂ.
զի յոտացայ ի սա յանձ ՃՂ.
զառնա գովեցից յայտնիցէ ոՃ.
ինձ մարտ և մարդ զի պատա ցՃ.
Գ պանդխտութիւնդ անապատեաց,
զինուչն ին ի հարս Թեան.
պատուհասիդ լցցին յօտարս Թե.
և Թագաւորութեանդ ի շրջիցդ ման.
Ա երդումն զնա դի ասաց ին.
գատաստանի իմում ան ՃՀ.
Ես յաղթող ասէ ո սին.
զի ժողովուրդք Տնաւանդեցին.
Դ գաղտասաւ աՃՀ ԴՀ.
քո առաքի սուրբդ երկ ՆՀ.
և իմ լզկիսա գէդ պատե ցՀ.
ասէ խաւարացար երկ գոս ՀՀ.

Պատարագը Թարսոն և կղեմոս պա
ատրաստ մատուցեն նմա. Քրիստոս
տեսեալ զհաւատս նոցա՝ պատրաստ եղե
ցեն նմա։ Ա-շխա. 10։ 10։

ՈՒ ԶԱՅՍ ՅԱՌԱՋԱԳՈՅՆ ԱՐՔԱՅՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅՈՑ ՎՐԱՅ ԵՂԱՒ ԱՍՈՐԻՔ ԵՒ ՊԱՐՍԻԿՔ ՅԱՂԹԱՀԱՐԵԱՑԱՆ ԶՈՐՍ ՆՈՔԱ ՏՈՒՆ ՔԱՂԱՔԱՑԻՔ ԵՒ ՊԱՏԵՐԱԶՄՈՒԹԻՒՆՔ ՀԱՅՈՑ ՀԱՐԵՒ ԱՍՈՐԻՔ ԵՒ ՊԱՐՍԻԿՔ ՅԱՂԹԱՀԱՐԵԱՑԱՆ ԶՈՐՍ ՆՈՔԱ ՏՈՒՆ ՔԱՂԱՔԱՑԻՔ ԵՒ ՊԱՏԵՐԱԶՄՈՒԹԻՒՆՔ ՀԱՅՈՑ ՀԱՐԵՒ

ՄԵՐՈՒԺԱՆ ԵՒ ՀԱՅՈՑ ՊԱՏԵՐԱԶՄՈՒԹԻՒՆ ԱՍՈՐԻՔ ԵՒ ՊԱՐՍԻԿՔ ՅԱՂԹԱՀԱՐԵԱՑԱՆ ԶՈՐՍ ՆՈՔԱ ՏՈՒՆ ՔԱՂԱՔԱՑԻՔ ԵՒ ՊԱՏԵՐԱԶՄՈՒԹԻՒՆՔ ՀԱՅՈՑ ՀԱՐԵՒ

զի՞ արասցէ ինձ մարդ։
Ո՛ օրհնասպազ զբանս իմ անար
գեցին։ զինէն էին խորհուրդք
նոցա ՚ի չարութե։
Պանդխտաք եղիցին և թափթա
դուրք շրջեսցին։ նոքա գարշապա
րի իմում սպասեսցեն՝ որպէս և
սպասէին անձին իմում։
Ոչ առ յոչնչէ մերժեսցես զնա։
բարկութեաւք զժողովուրդս
հնազանդեցուսցես։
Ո՛վ՝ զկեանս իմ պատմեցից քեզ։
եդից զարտասուս իմ առաջի քո՝
ոչ խոստացար դու ինձ։
Պարձցին թշնամիք իմ յետս իւր
եանց՝ յաւուր յորում կարդասց
ցուք առ քեզ։
Ո՞հ ծանեայ զի աճ ի՛ երես դու։
զաճ օրինեցից ՚ի բանէ իմ, և զայր
գործեցից ՚ի խօսս իմ։ չասուցաճ
յուսացայ ևս՛ երկեցայց զի՞ արաս
ցէ ինձ մարդ։
Ընկնէին են ուխտք իմ՝ զոր ասաց
քեզ օրինութիք աճ աճ իմ։

վրկեցեր զանձն իմ՝ ի մահէն.
զաչս իմ յարտասուաց. և զոտս իմ
ի գայթակղութենէ. հաճոյ եղէց
առաջի տեառն յերկրին կենդանեաց:

Ի ձորոտի՝ ոչխարք. գոմէրն
արջառագիր:

ՕՆՕ:

Ողորմեա՛ ինձ աՀ՝ ողորմեա՛ ինձ
ով՝ իբրեզ յուսացաւ անձն իմ.
և յստուերի թևոց քոց յուսացայց՝
մինչև անցցէ անօրէնութիւն:
Աղաղակեցի առ ած բարձրեալն՝
առ ած բարերար իմ:
Առաքեց յերկնից և կեցոյց զիս.
եզ՝ ի նեղութենէն որ կոխէին զիս:
Առաքեաց ած զողորմութիւն իւր և զ
ճշմարտութիւն իւր. և փրկեաց
զանձն իմ՝ ի միջոց գազանաց՝
զի ննջէի ես խռովեալ:
Որդւոց մարդկան առաստաղք իւր
եանց զէն և նետք են. և լեզուք
նոց սուր առաջի:
Բարձրեաց ես գոյ յերկինս ած.
և յամենայն երկրի են փառք քո:

Որոգայթ պատրաստեցին ոտից իմ. մոց. խոնարհ արարին զանձն իմ. փորեցին առաջի իմ խորխորատ, և անկան ինքեանք ի նմին։

Պատրաստ է սիրտ իմ Աստ. պատ. րաստ է սիրտ իմ օրհնել և առաքա աստ. ել քեզ փառաք իմով։

Ո՛ արիք փառք իմ, զարիք սաղ մոսիք և օրհնութիք. և ես զար թնայց առաւօտուց։

Ի յոտնավան եղէց քեզ ի ժողո վուրդս տէր. և սաղմոս ասացից քեզ յազինս։

Ո՞ եհ եղև միտչև յերկինս ողոր մութի քո. միտչև յամպս ճշմար տութիւն քո։

Խաղձրեաւ ես դու յերկինս Աստ. և յամենայն երկրի են փառք քո։

---

* Ի ֆոտոտաճ ի՛ ապակեէ ութանոցին Աշխատ ի թուին ՌՈՀ.

Ես է արդարև զարդարութի խոսկիք, և ուղիղս դատ եկիք ոգիք մարդկան։

«Գնանջիք և արդ իսկ՝ ի սրտի ձեր
ում զանօրինութի զոյծէքդ երկիրի.
զանիրաւութի ձեռաք ձեր նիւթեն։
Ասաւ եղեն մեզաւորք՝ ի մօրէ.
խաբեցան յարգանդէ և խօսե-
ցան զսուտ։
Պատուհասիւն նոցա լուա նմա
նուիրե օձի. ոյք իժի և քարբի զի
խցեալ է զականջս իւր։
Ո՞ւ ի մի՛ լըսիցէ նա զձայն թովչի
ձարտարի. և մի՛ առցէ ղեկ՝ ի ղե
զաւոնէ խմաստնոյ։
Ա՞յ փշրեսցէ զատամունս նոցա
՝ի բերանս իւրեանց. և զժանիս
առիծուց խորտակեաց Տէր։
Ընդարձակ եղիցին նոքա որպէս ջուր
զի հեղանի. ՝ի լարել աղեղան ՚ի
տկարասցին որպէս մամ զի հալի
և ապառեսցին։
Ընկաճ հուր և ո՛չ տեսին զարև.
մինչդեռ ՝ի միտ առեալ էր զիւրա
իւրեանց, ոյք դժնիկ բարկութիւնք
կենդանուցն կիզցէ զնա։
Արդար եղիցի արդարն յորժամ

տեսցէ զՏառուցումն. և զձեռս
իւր լուսացէ յարեանն մեղաւորին.
կամ առասցէ մարդ՝ թէ արդարև
գուցէ պտուղ արդարոյ. և է առ-
որ դառն՝ զնա յերկիրն.

Աշմունի՝ ի գառնէ. ՃՈՒ.

*Ի խաւարս դ՝ ապուխտեր.

Ի՞նչ ես ինձ ի գառնէ ճոմ՝
Ո՞ւր ես ինձ ի գառնէ ճոմ՝
Ո՞ւր ես ինձ ի գառնէ ճոմ՝
Ո՞ւր ես ինձ ի գառնէ ճոմ՝

Ո՞ւր ես ինձ ի գառնէ ճոմ՝
Ո՞ւր ես ինձ ի գառնէ ճոմ՝
Ո՞ւր ես ինձ ի գառնէ ճոմ՝
Ո՞ւր ես ինձ ի գառնէ ճոմ՝

Ո՞ւր ես ինձ ի գառնէ ճոմ՝
Ո՞ւր ես ինձ ի գառնէ ճոմ՝
Ո՞ւր ես ինձ ի գառնէ ճոմ՝
Ո՞ւր ես ինձ ի գառնէ ճոմ՝

Ո՞ւր ես ինձ ի գառնէ ճոմ՝
Ո՞ւր ես ինձ ի գառնէ ճոմ՝
Ո՞ւր ես ինձ ի գառնէ ճոմ՝
Ո՞ւր ես ինձ ի գառնէ ճոմ՝

Ո՞ւր ես ինձ ի գառնէ ճոմ՝
Ո՞ւր ես ինձ ի գառնէ ճոմ՝
Ո՞ւր ես ինձ ի գառնէ ճոմ՝
Ո՞ւր ես ինձ ի գառնէ ճոմ՝

ոչ գործեն զանօրէնութիւն։
Ողորմին ընդ երեսկոյս։ սուբացին
ոտք շունք և շրջեսցին զքաղաքս։
Ահա զօրանջեսցեն բերնովք իւր
եանց։ և սուր ի շրթունս նոց։
Ասէ արդ՝ ոչ լսէ զայս։ զի դու
որ ծիծաղեսցիս զնոքօք և արհա
մարհեսցես զամ հեթանոսս։
Ո՛ զօրութի իմ առ քեզ պահեցից։
զի աստ օգնական իմ ես։
Աստ իմ, ողորմութի նո՛ր կանխեսցէ
առիս։ և աստ իմ ցուցցէ ինձ ի
թշնամիս իմ։
Ո՞ի սպանաներ զնոսա՝ զի մի՛ ոք
ասացին զիոգոմորդ քո։
Ցրուեա զնա զօրութեամբ քով
և ընկեծուա զնա։ զի գուես պաշտ
պան իմ որ։
Ո՞երկք բերանոյ նոց և բանք շրթ
թանց նոց, ընկալցին նոքա յամբար
ոսնանութեան իւրեանց։
Վանէջս և՝ ի սրտմութիւնս մատ
նեսցին։ ի կատարած բարկու
սպառեսցին և մի գոյացին։

Խոտացեն զի ած սիրէ յակը
բայ և ամ ծագաց երկրի։
Ածրձգին ընտ երեկոյս ։ սովեացին
ոչ շունք և շրջիցին զքաղաքն։
Ուրբա լսիցեն յուսել ։ ապա
թէ ոչ յագեացին ։ տրունջեացեն։
Այս օրհնեցից զօրհնութիւնս ած։
և ցնծացայց առաւօտուց յողորմութեան քում։
Օ՛ի եղեր իմ պաշտպան՝ և տուն
ապաւինի։ յաւուր նեղութեան իմոյ՝
օգնական իմ։
Ընդ սաղմոս ասացից՝ ած ապա
ւէն իմ։ ած ողորմութիւն իմոյ։

---

*Սաղմոս գանձի՝ ոչխարաքար։ Նոյ։

Ընդ
ստրուածոցն և աւերեցելոց
զմեզ։ բարկացար և գոր
ծեցեր զհիւսիս։
Շարժեցեր զերկիր՝ և խռովե
ցուցեր զայն։ բժշկեա՛ զվարուածս
սորա՝ զի սասանեցաւ։
Ցուցեր ժողովրդեան քում խրա

առքիւն. և եռաւր ընդել մեզ
դինի յիմարութեան։
Դառաւր երկիրազածայ քոց ընդան,
զի ապրեսցին յերեսաց աղեզան։
Ող փրկեցան սիրելիք քո. յերկի
աչամ քո և լսեր մեզ։
Ո՞ք խոսեցաւ՝ ի՞նչ եղեւ նմա.
ցընծացայցի՝ բարձր եղէց՝ բաժա
նեցից զսիւքէմ. և զհովիտս յար
կաց չափեցից։
Իմ է գաղայատ՝ և իմ է մանասէ.
եփրեմ հզօրիչ գլխոյ իմոյ։
Յուդա թագաւոր իմ. մովաբ ա
ւազան յոտից իմոյ։
Յեդոմի ուղեցից զկնդաց իմ.
և ինձ այլազգիք հնազանդք եղեն։
Ո՞տարցէ զիս՝ ի քաղաք ամուր.
կամ ոլ առաջնորդեսցէ ինձ
մինչև ցեդոմ։
Ոթէ ոչ դու աստ որ մերժեցեր
զմեզ. և ոչ ելեր աստ ընդ զօրս մեր։
Տուր մեզ օգնութիւն ի նեղութենէ.
զի ընդունայն է փրկութիւն մարդոյ։
Առաստով արասցուք զօրութիւն.

* Այս է ասել. Ո
ւր ես աղօթից իմոց. և
նայեա՛ որ յաղօթս իմ։
Ձագաց երկիւղ կարդացի առ քեզ
մինչ՝ ի վաստակիլ սրտի իմոյ։
Վիմ բարձր արարեր զիս. ա
ռաջնորդեցեր ինձ. և իմ եղեր
յոյս. և աշտարակ հզօր եղեր ինձ
յերեսաց թշնամւոյն։
Հնակեցայց ես՝ ի յարկս քո յաւի
տեան. և ծածկեցայց ընդ հովա
նեաւ թևոց քոց։
Որ ես աղօթից իմոց. ե
տուր ժառանգութիւն՝ որք եր
կնչին յանուանէ քումմէ։
Երեսս յաւուրս յաւելեր թա
գաւորի. ամոց նորա աւուրց՝
յաղգաց մինչև յազգս։
Այց եմեայ յաւիտեան առաջի այ
ղաղմութիւն և ճշմարտութիւն
որք խնդրեն՝ ի նմանէ։

Ո՞չ յայտէ սաղմոս անցից անուանն
քոմ յաւիտեանս յաւիտենից. և
տաց քեզ զաղօթս իմ օրըստօրէ։

Աստուած իմ ես դու. Աշխո-
տասցի ինձ ելոյծ. Աշխո-
տասցի։ Եւ

այց զիայն այ հնազանդ-
կեր անձն իմ. զի ի նմա
նէ է ինձ փրկութիւն։
Նա է աձ իմ և փրկիչ իմ. ապա-
հան իմ, զի ոչ սասանեցայց առաւել։
Ո՞րպէս կերբ յառնէք ինձ մարդ
դոյ սպանանել ամենեան. որպէս յոր
մոյ ծխելոյ և ընկղմելոյ մերժելոյ
Նայց միայն զպատիւ իմ խորհել
ցան մերժել յինէն. և ընդհատցան
ի ճարտասնութենէ։
Ներքանօք խոնարհեցաւ օրհնէին, և
սրտիւք անիծանէին։
Նայց միայն այ հնազանդ կեր անձն
իմ, զի ի նմանէ է ինձ համբերութիւն։
Նա է աձ իմ և փրկիչ իմ. ապա
հան իմ զի ոչ սասանեցայց։

Այլ ի զօրութիւն իմ եւթանդ իմ։ ած
օգնութիւն իմոյ։ յոյս իմ առ ած է։
Յուսացարո՛ւք ինձ ամ ժողովք
ժողովրդոց։ սիրեցի՛ք առաջի նո՛
ցին ձեր։ զի ած օգնական է
մեր յաւիտեանս ժամանակաց։
Ասկայն ընդունայն են որդիք մարդ
կան։ սուտ են որդիք մարդկան։
Ի կշիռս իջանեն։ եւ ինք
քեանք յանգոյութիւն են իմմանին։
Ո՛ւ յուսայք յանիրաւութիւն։
յափշտակութիւն մի՛ ցանկայք։ և
մեծութիւն թէ առնիւ գայցէ,
մի՛ յօժարեսցին սիրտք ձեր։
Ո՛ւ անգամ խօսեցաւ ած։ եւեր
կուս զայս լսեաք։
Այլ ի զօրութիւն՝ ած որ ողոր
մութիւն։ և դուն հատուցանես
իւրաքանչիւր ըստ գործոց նոցա։

Ա՛ստո՛ւած։ ան
ած իմ՝ ես առ քեզ առա
ւօտս առնեմ։ ծարաւեաց
առ քեզ հոգի իմ։ քանի՛
պատիկ ես եմարմին իմ։

Աստ երկիր անապատ և անջուր
ուր ոչ գոյ ի նմա ձանապարհ:
Ո՞յսպէս ի՛նձ երևեցայր քեզ.
տեսանել ինձ զզօրութիւն քո և
զփառս քո:
Ա՛ւ զի լաւ է ինձ ողորմութի՛ւն քո
քան զկեանս իմ. և շրթունք իմ
գովեացեն զքեզ:
Ո՞յսպէս օրհնեցից զքեզ ի կեանս
իմ. և յանուն քո Համբարձից
զձեռս իմ:
Ոպ ի ձարպոյ պարարտասէ լցցի
անձն իմ. շրթամբք ցնծութեան
օրհնեսցէ զքեզ բերան իմ:
Օ՛ ի թէ յիշէի զքեզ յանկողնի
իմում, ընդ առաւօտս կանխեալ
խոսէի ընդ քեզ:
Օ՛ ի եղեր իմ օգնական. ի հովանի
նի թևուց քոց ցնծացայց:
Ի՛ին զկնի քո անձն իմ. և զիս ըն
կալաւ աջ քո. և ետուր ի նանիր
խնդրեցին զանձն իմ:
Մտցեն ի ներքոյ անդնդոց երկ
րի. մատնեսցին ի ձեռս սրոյ. և

բաժինք աղուխաց եղիցին։
Ամուսնոր յուսացաւ ի սր։ զո
վեցին սմենեքեան զչք երդնուն
նոքաւ. խցցին բերանք այնոցիկ՝
զչք խօսին զանիրաւութիւն։

Սաղմոս ԽԲ։ ԿՀ։

Լուր ինձ աղօթից իմոց յաղաչել
ինձ առ քեզ։ յերկիւղէ թշ
նամոյն փրկեա զանձն իմ։
Ծածկեացես զիս ի խորհրդոց չա
րաց. ի բազմութենէ զչք գործեն
զանօրէնութիւն։
Այլ սրեցին ոպ սուսեր զլեզուս
իւրեանց. լարեցին զաղեղունս
իւրեանց խէթս դառնոյ։
Ձգել ի գաղտնիս այնոցիկ՝ զչք
ուղիղ են սրտիւք. յանկարծակի
ձգեացեն ի նոսա և մի՛ երկիցեն։
Այլ զօրացուցին յանձինս իւր
եանց զբանս չարութեան. խորհեցան
թաքուցանել ինձ որոգայթս. և ա
սացին ո՛չ տեսանէ զայս աստ։
Ննջեցին զանօրէնութիւն. պար

տասեցան ՚ի քննել զքննուի ։
Ա՝առիջ այր ՚ի խորհրդէ սրոյն
խորոյ, և բարձր եղիցի աճ ։
՚Ա, երաք սրբոյց եղեն վիրք նոց.
սկարացան ՚ինձ լեզուք նոց. և խոս
վեցան ամբն այք Հայիկին ընդ նոս։
Ա՝րիեաւ ամենայն մարդ ՚ի պատա
ռել զդրօշս այ. և զարհարածս նոր
՚ի մեռ առին ։
Ա՝ւրհաս եղիցի արդար ՚ի տէր՝ և
յուսացեալ ՚ինձ. ընդ ամբ գոլեր
ցին ամենեքեան այք ուղիղ
են սրտիւք ։

՚Ա՝ն ինձ սակաւ գոհիմ. Ա՝րդ երկիւղ
և երկիւղի և ժողովրդեան՝ յորժամ ՚ի
պանդխտանէ ինձն ելանել։

ԼՀ՝։

Եղ վայելչէ օրհնութի՛ աճ
՚ի սիօն. և քեզ տացին
աղօթք յերուսաղէմ։
Լ՝սո աղօթից իմոց՝ զի առ քեզ
ամ մարմին եկեսցէ։

Կանք անօրինաց զօրացան ի վերս մեր. և զանբարշտութիւնս մեր դու քաւեցեր։

Երանի զոր ընտրեցեր և ընդունեար և բնակեցոյն ի գաւիթս քո։

Լցցուք մեք ի բարութենէ տանդ քո. սուրբ է տաճար քո՝ սքանչելի ար դարութեամբ։

Լուր մեզ աստ փրկիչ մեր. յոյս ամ ենից ծագից երկրի՝ և որ ի ծով հեռի։

Պատրաստէ զերկինս զօրութեամբ իւրով. և զգեցեալ է զօրութեամբ։

Խոնարհեցուցանէ զմեծութիւնս ծովու, և զձայն ալեաց նորա յաճեցուցանէ։

Խոնարհեցին հեթանոսք. և երկիւղեցեն բնակիչք երկրի ի նշանաց քոց։ Ել առաւօտս՝ ընդ երեկոյս զուարճացուցին. Հայեցար յերկիր, արբեցուցեր զնա, և բազումս առնես նորա։

Գետն այ լի՛ եղև ջուրբ. պատրաստես պատրաստութիւն նորա. զի այսպէս է պատրաստութիւն։

Ո՛վ ամօթ ինձ մարեցուցեր, և զամ
զամ արարեր զամօթս ինձ։
Ի ցօղել ինձ՝ զմարմին եղիցի քոյ
նորա. օրհնեցից սուրբ տուր
քաղցրութեան քո։
Ո՞վ աշուք քո լցցին պարարտութ.
պարարտացայն զերկրպագութիւնք
անապատի։
Ի՞ւրուք զգնծութիւն զերցին.
և զբերցին խոյք մաքեաց։
Ոչնչով բաղում արացեն զցոլն
աղաղակեցցեն և օրհնեցեն։

Ի ՓԱՌԱՔ ԳՐՈՒԹ. ԿԱՀ

Զաղակեցէ՛ք առ աճ ամ երբ
կին. առնուս անցէ՛ք անուա
նէ. և ասէ՛ք զիարաւ օրհնած նէ։
Ելէ՛ք այ՝ ոչ զի աչերէն դուցէ
մա. Ի բազում զօրութեան քում
սուտեցին քեզ թշնամիք քո։
Ամենայն երկիր՝ երկիր պաղեն
քեզ. և առնուս առացեն քեզ.
առնուս առացեն անուանդ քում։
Ելէ՛ք և տեսէ՛ք զգործս այ. ոչ

զի աչեղեն խորհրդոյ քան զամ
որդւոց մարդկան։
Ո՛ դարձոյց զձուկն ի ցամաք. և
ընդ գետս անցին ոտանաւորք։
Ընդ ուրախ եղիցուք մեք ի նա.
որ սիրէ զօրութիւն իւրով յաւանից.
Ընդ նոյա ի հեթանոս հայեին.
այլ դառնացուցին զնա, միւթարչ
բաւցին յանձինս իւրեանց։
Օրհնեցէք հեթանոսք զամ մեր.
աւելւարարէք զձայն օրհնուեն նո։
Ո՞վ որ եղ զանձն իմ ի կեանս,
և ոչ եհաս գողութիւն ոտից իմոց։
Փորձեցեր զմեզ աստ և քննեցեր.
որպէս և քննի արծաթ։
Ածեցեր զմեզ յորոգայթ. եդեր
ընեզութիւն ի թիկունս մեր. և
անցուցեր զմարդիկ ի վեր գլխոց
մերոց։
Ընդայր մեք ընդ հուր և ընդ ջուր.
և հաներ զմեզ ի հանգիստ։
Ասից ի տուն քո պատարագօք.
տացի քեզ զուխտս իմ՝ զոր խոստա
ցան քեզ շրթունք իմ. զոր բերան

իմ խօսեցաւ ի նեղութեան։
Օ՜ տղքակէտս զուղղակից մաոս
ցից քեզ խոյով ևխնկով։ և քեզ
մաոս ցից զուարակս և նոխազս։
Լինիցի լուարթ ինձ և պատմէ
ցից ձեզ՝ ամենեքեան որք երկնչիք
յաղ զոր ինչ արար անձին իմոյ։
Ընդ նա բերանով իմով կարդացի.
և բարձր ասացի զնա ընդ լեզուս իմով։
Օ՜ մեղս թէ առեանիկ խոտոր ի
մտի։ ապ թէ լսիցէ ինձ տէր։
Ապ այսիկ լուաւ ինձ աղ։ և ետայե
ցաւ ի ձայն խնդրուածոց իմոց։
Որպէս է աղ որ ոչ ի բացեայ
արար զաղօթս իմ։ և ոչ զողորմու
թիւն իւր յինէն։

Ի ՅԱՐԱՏՄԱՆ ԸՆԴՕՀՆՈՒԹԻՒՆ. ԱՂՄՈՍ
ԵՐԿՈՒ։ Ի Օ

ՅՈՂՈՒՄԱ՛Ս ՄԵՂ ԵՒ ՕՐՀՆԵ՛Ս ԸՂ
ՄԵՂ. ԵՐԵՒԵՑՈՒ ՔՈ ՝Ի ՄԵՂ ԵՒ ՈՂՈՒՄԱ՛Ս ՄԵՂ։
Ա՞ՆՈՒԱՇԵԼ ՅԵՐԿԻՐԻ ՔՆՆԱՂՆԵՑ ՔՈ։
ՅԱՂԹՈՒԱ ԱՄ ՔԻՒԿՈՒԹԻՒՆ ՔՈ։

Խոսողաւն եղիցին առ քեզ ժողովուրդք այծ. խոսողաւն եղիցին առ քեզ ժողովուրդք այծի
Ընտան եղիցին և ցնծացեն առ ղինք. վի դու դառնաս զժողովուրդս ուղղութ. և ապգաց երկրի դու առաջնորդես։
Խոսողաւն եղիցին առ քեզ ժողովուրդք այծ. գոհացին զքէն ժողովուրդք ամենայն։
Երկիր ես զպատուհաս. և օրհնեաց զմեզ այծ այծ մեր։
Այծ մեր օրհնեաց զմեզ. և՛ի նոր մանկ երկիցեն ամ ծագք երկրի։

Ի խոտոտ դաշտի. Աշխոյժ երգոյ. Ալ

արիկ այծ՝ և ցրուեացին ամ հաշուիք նոր. փախիցեն առեղիք նոր յերեսաց նոր։
Ալ պակասի ծուխ պակասեացին. ալ հալի մոմ առաջի հրոյ, այնպէս կորիցեն մեղաւորք յերեսաց այ։

Աղաչեցի ասել զինչ ինձ պատահեցաւ
եւ առաջի նորա. եւ զմարգարէացն
յորդորեցի խրատուել:
Որոշեցի զայծ մեր՝ եւ տղամարդ
ապացի անուանեալ նոր. Ճանապարհ
պարկի այնմիկ՝ որ նաստի ընդ ա
րեւմուտս. եւ արի անուանեալ նոր:
Ընծայեցին առաջի նորա. եւ խառն
վերացին յերեսաց նորա:
Որ հայրն ի սրբոց՝ եւ գառաւոր
պրեաց ասէ, Ի տեղւոջ սրբու
թեան իւրոյ:
Ի քանակեցուցին զմիակրօնս ի
ման. եւ Հանէ զկատարս քաջու
թիւրոյ. տղմպէս եւ զգառնացօղս՝
որք քանակեալ են ի գերեզմանս:
Ի ընդ երանելին քո առաջի ժո
ղովրեան քո, ընդ անցանելին քո
ընդ անապատ, երկիր շարժեցաւ:
Քանզի եւ երկինք ցօղեցին յեր
եսաց այ Իսրայէլի՝ առաջի այ Էնէլի:
Ընձրև կամաց պատրաստեցեր այ
ժառանգութեան քում. Թէպէտ
եւ Հիւանդացաւ, տակաւին զու

Տաստատեցեր զնա. և զաղանք քո բնակեսցին ի նմա։

Պատրաստ արարեր քաղցրութիւնդ քոմ աղքատի աճ. եր տացէ զբան՝ զի աւետարանեն զօրութեամբ բազմաց։

Թագաւոր զօրութեց սիրելոյ. գեղեցկութի տան զի բաժանեալ յաւարի. թեպէտ՝ և նըստիք ի մէջ ի մէջ վիճակաց։

Թռչք աղաւնւոյ արծաթապատ. և թիկունամէջ նորա ի դոյն ոսկոյ։ Ի գումարել երկնաւորին զթագաւորս ի վերայ նը՝ ձիւնացին ի սաղմոն։

Լեառն աստ՝ լեառն պարարտ. լեառն մանձել՝ լեառն պարարտ. և ինչ կարծէք լերինք հպարտացեալք։ Լեառն՝ ընդ որ հաճեցաւ աճ բնակիլ ի նմա. քանզի և եր խոկ բնակեսցի ի նմա յաւար։

Կառք աստ բիւրապատիկք՝ հազարք ուղղիչք. և եր ի նոսա՝ ի սինէ սրբութեան իւրոյ։

Եւ՝ իբարձուն՝ եւ գերեաց զգե
րութիւն. էառ աւար՝ բաշխեաց
պարգեւս՝ եւեթ որդոց մարդկան.
քանզի թերահաւատից եւս քնա
կեալ երկիցին ի նմա.
Ոչ աճ օրհնեալ՝ օրհնեալ սուր զօր
հանապատ. առաքնորդեացէ մեզ
աճ փրկիչ մեր.
Ընդ մեր՝ աճ կենարար. և՛ ոչն
են երբ մահու.
Ապագ սակայն՝ աճ փշրեացէ զգ
գլուխս թշնամեաց մերոց. և զգ
հերն կարձնոլին՝ որք գնան յաճ
նորէնութեան իւրեանց.
Ապագ ուր՝ ի իւրոց անդնդոց դար
ձուցից. և՛ ի միջոյ ծովուց՝ զայն
ի դուրս կորզեցից.
Որպէս թացցի ոտն քո յարեան.
և լեզուք շանց քոց յարեանէ թշն
նամեաց քոց.
Երեւեցան գնացք քո աճ. գնացք
այ թագաւորին մերոյ աբ.
Ոանխեցին իշխանք հանել զօրհ
նութիւն ի միջ կուսանաց և գովեաց.

Եվ ելեղեցիս օրհնեցէք զնա. և զոր յաղբերացն խոտայիցէ։
Ընդ բնութիւնն է ոտայոցն զար մանալն. իշխանք յուդայ՝ առաջնորդք նր. իշխանք զաբուղոնի՝ և իշխանք նեփթաղիմի։
Ջրամայեա աստ զօրութիւն քո. զօրացո զայս զոր գործեցեր մեզ։
Ի տաճարի քումմէ յերուսաղէմ՝ քեզ մատուցցեն թագաւորք ընծայս։
Սաստեա՛ ի գազանն եղեգան. ի ժողովս զուարակաց և՛ ի գաւառս երկնչոց։
Ասացին այնպիսի՝ որք ընտրեալ են արծաթով. ցրուեա զհեթանոսս նոսա որք կամին ընդ պատերազմս։
Ելիցեն հրեշտակք յեգիպտոսէ. հնդիկք յառաջագոյն ձեռնտու լինիցին առ աստ։
Օրհնաբանութիւնք երկրի օրհնեցէք զնա. և սաղմոս ասացէք տեառն։
Ընդէ արարէք այնպիսի՝ որ նաստի յերկինս երկնից ընդ արեւելս։

Ո՞հա տայք զձայն իւր՝ ի ձայն ո-
րոնք. և տուք զփառս այլ։
Ի վերայ հինլի մեծ վայելչութիւն
նորա. և զօրութիւն նորա մինչև
յամպս երկնից։
Ահաւասիկ ես ձեզ՝ ի վերայ սրբոց
իւրոց՝ ձեզ խրատիկ լիւ։
Ա՛յս տայք զօրութիւն Հաստա-
տութեան ժողովրդեան իւրոյ՝
օրհնեալ ես ձեզ։

* Ի խափարճ Ասմո փաւլի՝
վան զառանիելոյ։ Ալի՞

Եցո զիս Ո՛Տ՝ զի հասին
ջուրք յանձն իմ. ընկղայ
ես ի խորս անդնդոց՝ ու-
ր ոչ գոյ հինձ հանգիստ։
Հակ ես ի խորս ծովու, և շրջանք
ընկղմեցին զիս։
Ի աստակեցայ ես առ աղաղակել
իմում. եկե՛ր կոկորդ իմ։
Ա՛չք իմ առ յուսալ

ինձ առ այր ած իմ։
Հաղուստք եղեն քան զՀեր գլխոյ
իմոյ՝ այք առեին զիս ի տապալ
պարտուց։
Օ՜ օրացան յին թշնամիք իմ և ա-
տելիք իմ ի նանիր. ինչ զոր ոչ
յափշտակեալ էի՝ տուժէի նոցա։
Ո՜չ՝ դու ծանեար զանզգամու-
թիւն իմ. և յանցանք իմ ի քէն
ոչ ծածկեցան։
Ո՞ւր ամաչեսցեն վերս իմ ոչք Հաս
բերեն քեզ այր՝ այր զօրու-թիւնց.
Այլ պատկառեսցին վասն իմ ոչք
խընդրեն զքեզ ած խոստիւն։
Ա՜ւ քո Համբերի նախատանաց.
և ծածկեաց ամօթ զերեսս իմ։
Օտար եղէ ես եղբարց իմոց. և
Հիւր որդւոց մօր իմոյ։
Զի նախանձ տանն քո եկեր զիս. և
նախատինք նախատողաց քոց՝ անկան ի վերայ իմ։
Լուսաւորեցուսցի պՀազ զանձն իմ,
և եղեն ինձ այս նախատինք. ա-
րարի զՀանդերձս իմ քուրձ, և

եղէ յառաք նոցա։
Ո՛վ ինէն խորհէին զք նըստէին
առ դրունս. և զիս այպն առնէին
զք լսէին զինի։
Եւս յաղօթս կայի առ քեզ Տէր՝ ի
ժամանակ ընդունելի։
Ընձ՝ ի բազում ողորմութենէ քումէ
լուր ինձ։ ի ճշմարտութենէն փրկ
կութեան քո։
Ընպրեցի զիս՝ ի կաւոյ՝ զի մի՛ ընկ
լայց. ապրեցայց ես յատելեաց
իմոց՝ և՝ ի խորոց ջուրց բազմաց։
Ո՛ր ընկլոյին զիս պոռոտք ջուրց.
և մի՛ ընկղմեսցեն զիս անդունդք
խորոց. և ջհոր մի՛ կափուսցէ ըզ
բերան իւր իմ։
Լուր ինձ Տէր՝ զի քաղցր է ողոր
մութիւն քո. ըստ բազում գթու
թեան քումդ հայեա՛ յիս. և մի՛ դար
ձուցաներ զերեսս քո՝ ի ծառայէ
քումմէ՝ զի նեղեալ եմ ես՝ վաղ
վաղակի լուր ինձ։
Հայեա՛ յանձն իմ և փրկեա՛ զիս. և
վո՛ թշնամեաց իմոց ապրեցո՛ զիս։

Ո՜վ իմ Տէր զիս ոչ թողուս յանդիմանութեան
զամօթ իմ և զպատկառանս իմ։
Ի՞նչ է ասել քո եղև որ ներելիք անձին
իմոյ. դատաստանաց համբերէր սիրտ
իմ և ծշմարտութեան։
Ի՞նչ ունէի ես որ տրտմէի
ընդ քո՝ և ոչ որ կրէ. և մխիթարիչ
ինձ ոչ որ գտայ։
Ետուն ի կերակուր ինձ լեղի.
և ի ծարաւ իմ արբուցին ինձ
քացախ։
Ընկճեցին սերմանք նոցա առաջի նոց
յորդացմամբ. ի հատուցումն և ի
գայթակղութիւն։
Խաւարեցին աչք նոց զի մի՛ տեսցեն. և զմիկսունս նոցա համա-
պատ կորացո՛։
Ի՞նչ է ասել ի վէր նոց զբարկութիւն քո՝
և սրտմտութիւն բարկութեան քո՝
հասցէ նմանապէս նոցա։
Ընկճեցին բնակութիւնք նոցա աւե-
րակ. և ի յարկս նոցա մի՛ որ բնակիցէ։
Ո՜վ իմ զոր դու հարեր՝ հալածեցին
և

Ի՞ի վե՞ր ցամ֊ք իմոյ յաւե֊լին։
Ո՛ւմբ ղամ֊ս իմ֊ք մեղաց նոցա։
զի մի՛ մոցեն յաւդ֊արու֊մի֊ քո։
Ո՛չ ընկեցին նոքա ի֊դ֊րու֊մեն֊ք
քու֊մ֊ք կենաց, և ընդ արդ֊արս
քո մի՛ գրե֊ցին։
Ո՞ղջաս և ցան֊ած եմ֊ես։ փըր
կու֊ի քո ա֊ծ ընկալցի զիս։
Ըն֊ծեռ֊ցից զանու֊ն այ իմոյ օրհ֊
նու֊մ֊ք։ և բարձր արարից զնա
գովու֊թե֊ամ֊ք։
Հաճոյ եղիցի այ ք զըրմ֊ամաուղ։
որ բերէ զերկի֊րս և զձգտակս։
Տեսցեն աղ֊քատք և ուրախ եղի
ցին։ խնդրե֊ցէ֊ք զա֊ծ և կեցցեն
անձին֊ք ձեր։
Ո՞ւ լսէ֊ ա֊ր անաւնկաց, և զկա
պեալս իւր ո՛չ արհամարհեաց։
Ըն֊ծեսցեն զնա երկին֊ք և երկիր
ծով֊ք և ա֊մ֊ն զեռայ ի֊ն֊ս։
Ո՞ վ փրկէ զսիօն՝ և շինեսցին քա
ղաք֊ք Հրէաստանի։ շինեսցին՝ բնա
կեսցին՝ և ժառանգե֊սցեն ի֊նմա։
Ո՞ չա֊կ ծառայից քոց Հաստա֊

ՈՒ ԽՕՍԱՑԱ ԱՂՔԱՏ ԴՈՒՔՒ ՝ ԱՄՈՆ

ՅՕԳՆԵԼ ԻՆՁ ՆԱՅԵՑԱՑ ։ ԵՒ ԱՐ ՅԶՆԿԵՐԵԼ ԻՆՁ ՓՈՒԹԱՆ ՝ ԱՀԱՃԵՑԱՑԵՆ ԵՒ ՅԱՄՕԹ ԼՑԱՒ ՅԱՂԹԵԼՈՒՆ ՅԱՆՁՆ ԻՄ ։ ԴԱՐՁԱՒ ՅԵՏՍ ԵԱՄԱՃԵՑԱՑԵՆ ՅԱՂԹԵԼՈՒՆ ԻՄ ։

ԴԱՐՁԱՒ ԱՌԺԱՄԱՅՆ ԱՄԱՃԵՑԱԼ ՅԱՂԹԵԼՈՒՆ ԻՄ ։

ՀԻՆԱՑԱՑԵՆ ԵՒ ՈՒԼԻՒ ԼՑԱՒ ՝ ԻՔԵԶ ԱՒԵԼԱՆ ՅԱՂԹԵԼՈՒՆ ՔԵԶ ԱՐ ։

ՊԱՏԱՑԵՆ ՅԱՄ ԺԱՄ ՄԵՃ Է ԱՅՑ ։ ԵՒ ՅԱՂԹԵԼՈՒՆ ՔՒՐԻՍՏՈՓԻՆԱ ՔՈ ։

ԱՅՍ ԱՂՔԱՏ ԵՒՆԱՆԱԿ ԵՄ ԱՅՑ՝ ՕՂՆԱԿԱՆ ԼԻՆԻՍ ԻՄ ։ ՕՂՆԱԿԱՆ ԵՒ ՓՐԿԻՉ ԻՄ ԵՍ ՔՈՒ ԱՐ ԻՄ ՄԻ՛ ՅԱՄԵՆԱՐ ։

Քեզ Տէր յաստուածդ մի՛
ամաչեցիցի յաւէտեան.
յարդարութեան քումդ,
փրկեա և ապրեցո զիս։
Ականջ կեցո առ ինձ զունկն քո՝ և
կեցցի զիս։
Եր իմ ամօ ապաւէն՝ եւ տեղի ա
մուր կեցուցանել զիս։ զի հաստա
տուն իմ և ապաւէն իմ դու ես։
Աչք իմ փրկեա զիս՝ ինձ ուժ ա՛ղ
ջուին։ ինձ անօրինի եւ անիրաւի
Դու ես համբերութիւն իմ տէր.
եր յոյս իմ՝ ի մանկութենէ իմմէ։
Ի քեզ հաստատեցայ ես յարգանդ
դէ։ յորովայնէ մօր իմոյ դու ես
ապաւէն իմ։ և առ ի քէն է օգ
նութիւն իմ յամ ժամ։
Ա՛ւ զի նշաւակ եղէ ես բազմաց։
և դու օգնական իմ եւ հզօրիչ իմ։

Լոգի բերան իմ զոմանց.
այլ օրհնեցից զԱստուած. զօրհաս
դատաստանի զմեծ վայելուչիս քոյ.
Ա՛ի՛ ընկենուր զիս առ ի ժամա
նակս ծերութեան. ի պակասել
զօրութիւն իմոյ մի՛ թողուր զիս։
Ասացին թշնամիք իմ ինձ և ոմք
պահապանեցին զանձն իմ. խորհեցան
խմիսին և ասացին։
Եկ եթող զնա. հալածեցուք և
հասցուք նմա. զի ոչ ոք է որ փրկէ
կէ զնա։
Ես իմ ի՛ հեռի առնէր յինէն.
և աճ յօգնել ինձ նայեաց։
Ամաչեցեն և պակասեսցին ոյք
չարախօս կային զանձնէ իմմէ.
զգեցցին զամօթ և զպատկառանս
ոյք խնդրէին ինձ զչար։
Ես յաւժամ համ յուսացայց՝ և յա
ւելից յօրհնութիւնս քոյ։
Ընդան իմ պատմեցէ զարդարու
թիւն քո. զօրհանապատ զգործս քո։
Ով ոչ ծնեալ խաղտախուչ ինչ գի
տեմ զքեզ զպատրուհին. այլ մոխիր ի

զօրութիւնս ունես. որ միշտ զար
դարութիւնս քո միայն։
Լ՚ընդ իմ ուսուցեր զիս լինանիցէ
իմմէ. և ցարդ ես պատմեցից զար
դարութիւն քո։
Մինչև յայտարարել ես ծերացեալ
աճ իմ մի՛ թողուր զիս։
Մինչև պատմեցից բազուկ քո
ազգի ամի որ գալոցն է։
Զօրութիւն քո և ազդարարութիւն քո
մինչև ի բարձունս. զոր արարեր
մեծամեծս աճ ո՞նմանի քեզ։
Որչափ ցուցեր ինձ զնեղութիւն
բազում և չարչարանս, դարձեալ
միխիթարեցեր զիս. և՛ ի խորոց ան
դընդոց երկրի հաներ զիս։
Յաճախեցեր զօրութիւն քո և դար
ձեալ միխիթարեցեր զիս. և՛ ի խորոց
երկրի միւսանգամ հաներ զիս։
Լուր և ես խոստովանեցայ քեզ
ի պատրաստութիւն սաղմոսաց՝ ճշ
մարիտդ աճ. սաղմոս ասացից քեզ
օրհնութեամբ աճդ իսրայէլի։
Ընծայացեն շրթունք իմ յորժամ

Ոչ ցօղ ի ցօղէ յերկիր։
Ոչ ձայն ոչ ձանձրոյ, իւրք գերման.
Ոչքն ոչ զանձրոյ իւրք գերման.
Քան զուսին յաղագ մինչև յաղագ։
Ոչցէ և ծնաւցէ ընդ արեւու յիջ
Ոչցէ և ծնաւցէ ընդ արեւու։ յիջ
Նանկաց, և խոնարհեցուսցէ զամ
դեան, և կենցուսցէ զմարդիս որ
Նրան արուսեակ առաւօտոյ ծոլոմբ
Ոլոցեն լերինք զխաղաղութիւն ժող
Ոսկեան, և բլուրք զարդարութիւն։
Ոաստ զժողովուրդս քո արդա
րութեամբ, և զաղքատս քո իրաւամբք։
Ոտուր խաղաղութիւն ժողովրդեանդ
քում և զարդարութիւն քո
ծոցոյ թագաւորին։

Ոտուր զարդարութիւն քո արքայի
տուր, և զարդարութիւն քո
որդւ

բուն թէ բազում խաղաղութիւն
մինչև կատարեսցի լուսին։
Տէրեսցէ՛ նա ՚ի ծովէ մինչև ՚ի ծով
՚ի գետոց մինչև ՚ի ծագս երկրի։
Աստղին նր նախ հնդիկք անկցին
և թշնամիք նր հող կերիցեն։
Թագաւորք թարսի և կղզեաց՝
պատարագս մատուցեն նմա։
Թագաւորք արաբայ և սաբայ՝
պատարագս բերցեն նմա։
Երկիրպագցեն նմա ամենայն թա
գաւորք երկրի։ և ամ ազգք ծա
ռայեսցեն նմա։
Ո՞ ի փրկեց զաղքատն ՚ի ձեռաց
հզօրի։ զաղքատն և զտնանկն՝
որոյ ոչ էր ի՛ւր օգնական։
Աղխատեսցէ նա յաղքատն և ՚ի տը
նանկն, և զանձինս տնանկաց կե
ցուսցէ։ ՚ի վաշխոյ էարաց փրկեսէ
ցէ զանձինս նոցա։
Պատուական է անուն նր առաջի
նր։ կեցցէ՝ և տացի նմա յոսկւոյն
արաբացւոց։
Ընդօթ կացցեն առնա յամ ամ

և զօրհանապազ օրհնեացեն զնա։
Հրեշտակ հաստատուն ընդ ամէն կողմն, և՝ ի վեր գլխոց լեռանց։
Հարձրացի քան զերեսանան պատուական, եւ ճաշակեցի՛ ի քաղցրութենէն սուրբ խոտոց երկրի։
Հրեշտակ անուն ունն օրհնեալ յԱստուծոյ։
Ի յաւուրս քան զարեւ անուն նոր։
Ինոյ օրհնեացին ամ ազգք երկրի,
և ամ ազինք երանեցեն նմա։
Օրհնեալ ուր ես ծ խորհեցի՛ որ առնէ զարանշելիս միայն. և օրհնեալ է անուն սր փառաց նր յաւիտեան.
Լցի փառօք նր ամենայն երկիր՝
ելիցի ելիցի։

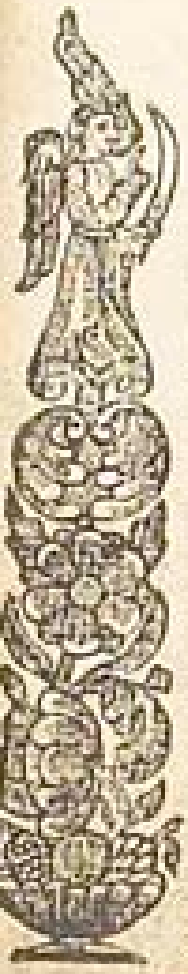

աստուածացա՛ սիրտ իմ՝ ի սէր
և բարձրացա՛ եղջիւր իմ
յաճ փրկչէ իմ։
Հնդարձակեցա՛ բերան իմ՝ ի վեր

թշնամեաց իմոց. ուրախ եղէց ՚ի
փրկութեանդ քումմ։
Օ՚ի ո՛չ զոյ այլ որպէս զնա, և
ո՛չ արդար այլ զանձ մեր. և չիք այլ
բաց քոյ մեզմէ։
Ա՛ի՛սպառիք և մի՛ խոսիք զամբար
ամբանս. և մի՛ ելցէ ընդ բերանս
ձեր բան հպարտ մեծաբանութեան։
Այն զիտութեանց այր՝ ած պատ
րաստ՝ իւրում իմաստութեանդ զի
տութիւն յարտարածս իւր։
Հզօրաց՝ հասոյ աղեղունք թուլա
ցան, և տկարք վառեցան զօրութ
եամբ։ Յաղք և լիք հացին՝ նեմատեցան,
և քաղցեալք լցին զերկիր։
Ա՛մուլն ծնաւ եօթն, և բազմ
ծնունդն նեմատեցաւ ՚ի ծննդոց։
Ա՛ի՛ մեռուցանէ և առ կեցուցանէ.
իջուցանէ ՚ի դժոխս և հանէ։
Ա՛ի՛ աղքատացուցանէ և առ մեծա
ցուցանէ. խոնարհ առնէ զամբար
ամբանս մինչև յերկիր, և բարձ
առնէ զաղտատեառս յաղբեւոց։
Ա՛ւառուցանէ զնոսա իշխանս ընդ

իշխանաց ժողովրդեան. և զամօթս
փառաց ժառանգեցուցանէ նոցա.
Աստուածն զուխտս ուխտաւորաց.
և օրհնեաց զամս արդարոց։
Օ՜ի ո՛չ թէ խաղ զօրութ՛ զօրա
նայ հզօր, այլ՝ սո՛ւր սկսար առնէ ըզ
հակառակորդս իւր՝ սո՛ւր սբ է։
Ա՜ի՛ պարծեացի խորհրդականն՝ի
խորհուրդս իւր. և մի՛ պարծեացի
հզօրն՝ի զօրութ՛ իւր. և մի՛ պար
ծեացի մեծն՝ի մեծութ՛ իւրում։
Ա՜յլ որ պարծին՝ի սո՛ւր պարծեացի
՝ի խորհրդս գիտուե՛ զսո՛ւր Աստուածդ։
Ա՜նել զիրա՛ւունս՝ և գործե՛լ զար
դարութ՛ իմէ երեսաց երկրի։
Ա՛մէն եւ յերկինս և յորոտաց. և ինքն
դասէ առանց բարբառելոյ։
Տայ զօրութ՛ ժողովրդեան մերոց, և բարձր
առնէ զեղջիւր օծելոյ իւրոյ։
Փառք Հօր և որդ՛։
Ա՜ռաքեալս էլիա՛ւ իմ յա՛ծ երկիւղ իմ.
հաւատացեա՛լ ուրա՛խ իմ՝ ի՛ տէր՝ գերամբ
ես հաստատ։ Ա՜ստուածդ ա՛ս
ձա՛ւ ուրբաթոյ առա՛ւ։

* Ի Բարեկենդանի Կիրակի։

Վ Ա՛յ քեզ Աստուած մեր զՇնորհս քո՝ զոր տացես մեզ զՇնորհս
և զողորմութիւն, ի բարերարութեան քումմէ, Տէր ողորմեա՛։
Վ՚ա՛յ քեզ Աստուած մեր զփրկիչ մարդկութեան յորոգայթից սատանայի՛ զմեզ, Տէր ողորմեա՛։
Վ՚ա՛յ քեզ Աստուած մեր զանձանց քրիստոնէից՝ և տունց հաւատացելոց՝ զոր աղ՚։
Վ՚ա՛յ ողբ՝ ի լերինն՝ յայրս և՚ի փոսս պատուբնակելոցն ընդ Հարքն մեր՚ս՚։
Վ՚ա՛յ ողբ սաղմոսիւք և օրհնութեամբ կատարեն զՇամ ժամանակս կենդանոց հրեշտակք՝ զոր աղա՚։
Վ՚ա՛յ Հոգւոյն՚։ Վ՚ԵՒ ես միաբան՚։
Վ՚Ո՛ անձինս՚։ Վ՚ղրմեաց՚։

Վ՚ողորմութիւն քո՝ Տէր ամէն մեր՝ որ զարհուրեցեր զմեզ՝ ի հանգստեանէ քնոյ շնորհիւ ողորմութեան քո։ Ո՛ այժմ զմիտս մեր արդարութեամբ քո՝ առ քեզ տար աճ մեր։ զի տեսցեն՝ և գիտասցեն՝ եթէ մեր փրկութի՛ քո։ Վ՚ԵՒ զնա՛ և զամենայն ազգս քրիստոնէից՝ և ողորմութիւն քո՝ Հովանի և պա-

հնապան լինի՝ իմ ի պարտականէից քոց.
և զմեզ զձեզ յա քո՝ արժանի արա՝ ի
ողջ և՝ ի գիշերի և յամ ժամու
միշտ խորհիլ՝ ի սէր պատուիրանաց
քոց. և գոհանալով փառաբել զհայր
և զորդի և զՍուրբ Հոգի. այժմ, և՝։

Ի ստացուածն ամենեցուն։

Ողորմածութեան զօրութիւն և աղբիւր
անմահութեան՝ դու ես քո՛ ածր
վրկիչ մեր. որ շնորհեցեր մեզ՝ ի
մէջ գիշերի յառնել և խոստովան
լինիլ առ քեզ՝ վասն իրաւանց և ար
դարութեանց քոց. և՝ այժմ աղաչեմք
զքեզ տէր ածր մեր. արա զմեզ ար
ժան լինել և պատրաստ՝ ի ժամ առա
ջօրում ընդ տէս քոյ. և՝ ընդ նո
սին գոհանալով փառաբանել զքեզ
ընդ Հօր և ընդ Հոգւոյդ սրբոյ.
և՝ այժմ, և միշտ, և՝։

Ողորմութիւն և ճշմարիտ խոստովանութիւն
անթափառ փառաւորութիւն ընծայեսցուք
դու և տէր Քրիստոս. և՝ այժմ և միշտ և
յաւիտեանս յաւիտենից. և՝ ամէն։

Ի բերե զի ես Ա՛ՀՅ բա լե.
ընտիր ցեղին խորայի լի.
և այնուհետև ամենայն ին
ոչ եղև ուղիղ սրտովք և հա.
Ահայր զի իմ փոքրուցք սասանեալ.
և ամենեքին մի գայթակղեալ.
ընդ անօրէնս ես նախանձեալ.
զի ոչ գոյր վէրք մահու եղեալ.
Ահասից տանջանքն են հաստատուն
զի Ի վաստակ ես չեն մարդկին
և ասա մարդիան տանջանք նոցուն
ոչ են հանդէպ՝ այլ տառապանքն
Ահեռս արկցեն զամօթ խոստացող
զիմաստութիւնդ շուրջ ընդ յանցանաց
որպէս Ձարտոյ երկիւղ մանց
չար խորհրդոյդ սրտից խոստացող
Օ՛ զի խորհեցան և խօսեցան
ընդ չարութիւնն ժլատկտիա կան.
և զապիրատ բանս անխոս փան,
մեղա՛ Ի բարձունս ես խորհեցան.
Ահակն զբերանս յերկինս եդին.
և լեզու նոցա զերկրաւ ա ծին.
վասն այսորիկ այսպէս դարձ ցինն.
ժողովուրդքն իմ ոչ գտցին

Սերման քո Տէր զօրութեանց՝ ընդ
ցաւերս իմ եւ ընդ ինձ իմ։

Սաղմ. 83. 4

* Ի խաբեբայ Հաշմա

Պատիժ: 72

Ով որ ինքն իրեն
բարձրացնի, նա ցած
կիջեցվի, և ով որ
ինքն իրեն խոնարհեցնի
նա կբարձրացվի։

Այլ երբ դու հրավիրվիս ի հարսանիս, գնա և նստիր
վերջին տեղը, որպէս թէ եկողը քեզ ասէ. բարեկամ,
ելի՛ ի վեր. այն ժամանակ պատիւ կլինի քեզ ընթրողների
առաջին։ Զի ամենայն որ ինքն իրեն բարձրացուցանէ,
նա խոնարհեցուցանիցի, և որ ինքն իրեն խոնարհեցուցանէ,
նա բարձրացուցանիցի։

Ո՞ւ այսպիսիկ կարաւ գնաւս ամ-
բաստանութիւն. արկին զիւր-
եանց ամբաստանութիւն և զանի-
րսութիւն իւրեանց։

Լուծե ոտ ի ձարտից անիրաւութի-
նոցա. զի գնացին ճանբա ըստ խոր-
հըրդոց սրտից իւրեանց։

Հոգիեցան և խօսեցան չարութիւն.
և զապիրաւութիւնն ի բարձունս
խորհեցան։

Եդին յերկինս զբերանս իւրեանց
և լեզուս իւրեանց անդինն գերկրաւ
Ո՞այսպիսիկ ժողովուրդ իմ դարձ-
ցի այսրէն. և աւուրք իմ լի՛ կա-
տարեալ գացին ի նոսա։

Ո՞ասացին՝ զիմանայ գիտայ Աստ. կամ
գուցէ՛ արդեօք գիտութիւնն
առ ի բարձրելոյն։

Ո՞Նա մեղաւորքեն և յայլոեաւէ
նոց. կայն և ոտնին գմեծութի՛ն։
Ո՞ասացի զուր ուրեմն արդարացուցի
զիմիտս իմ. լուացի սրբութիւն զձեռս իմ.
և եղէ ես խոշտանկեալ զօրհնեալդ.
և հիշատակութիւնք իմ ընդ առաւօտս։

և փառաք ընկալար զես։
Տուր ինձ զաչըս ձեռունէ իմմէ՝ ի խոր
ընդ քեզ եմ։
Ալարա զաչըդ ձեռունէ իմմէ, ի խոր
ցայ առաջի քո։ և ես յամ ժամ
ասացի։ որպէս զանաստուն համարե
ցար արհամարհեալ եղէ՝ և ոչ գի
յոյս ալեզուներեցան։
ցաւ՝ խորտի խմում, և երկիւղածութիւն
անապրեցաւես։ զի Տուր բարեզե
ցար զաստակերս նոց
կերեան վն անօրէնութե իւրեանց,
և եղեն ոպ երազք զարթուցեալոյ։
ծակի։ սատակեցան, պակասեցան
ղեն յամբարտաւանութե իւրեանց։
զնա յամբարտաւանութե իւրեանց։
գիր այտցես զնա։ և կործանեացես
ալ, և՝ իմիտ առից զկատարած նոց։
առաջի իմ, մինչև եդից՝ խորհուրդն
Ամեն եդի թէ՝ ոչայն և այս չանէ
տեցից, աշխատիկ յազգ սրբոց
քոց որոց և ուխտեցից։
Ահա արհամարհեալ եղէ՝ այսպս պատ

դու՝ իմա՛ս. Համբուրձ զձեռն քո՛ւ
եաւն փոն այս՝ ուր բնակեցար
ժառանգութեան քո։
Ընդէր մերժեցեր ած խաչս
բարիացո՛ւ արտասուք քո
ի վէր խաշին արօսի քո։
Ընդէր զժոգովուրդդ քո՝ զոր առա
ցար խոկդբանէ. փրկեցեր գլխաւոր
ժառանգութեան քո։
Յիշեա՛ ժողովուրդդ քո՝ զոր ստե
ղծար իսկզբանէ. վասն ցեղ գլխաւոր
ժառանգութեան քո։
Ո՛վ Տէր կաց իմ բնաւ յերկիւղ.
կամ՝ ի՞ւրէն զինչ ես խնդրեցից
յերկրի։
Ա՛ւուրք մարդոյ իբրև խոտ իմ և մարմին
իմ. ած արտի իմոյ՝ բաժին իմ
ած յաւիտեան։
Հաւասիկ ոչ՛ Տէրն ապրին զան
չինս իւրեանց՝ ի՛ւրէն՝ կորիցեն.
աւասկեացես զամենեսեան՝ ոչ՛
ապաստանք եղեն ի՛ւրէն։
Ունձ մերձենալ առ ած բարի է,
և դնել առ տէր զյոյս իմ։
Պատմել զամենայն օրհնութիւն քո
ի դրունս դստեր սիովն։

---

* Ամոթոսութ ասփայ։ Ի՛։

Ընդէր մերժեցեր ած խաչս
բարիացո՛ւ արտասուք քո
ի վէր խաշին արօսի քո։

Ե՞րբ կամ ո՞ւր ես մի ծով տեսել քո կյանքում,
Որ ինձ պատմես ծովագնացության վտանգների մասին։

Ես ծով չեմ տեսել, բայց ծովի մասին շատ եմ լսել
Եվ գրքերում կարդացել։ Ես գիտեմ, որ ծովը
Ահագին է, ինչպես ցամաքը, և որ նրա վրա
Ամեն տեսակ վտանգներ կան։ Ես գիտեմ, որ ծովի վրա
Ահեղ փոթորիկներ են լինում, որոնց ժամանակ
Ալեկոծվում է ծովը, և ալիքները
Ամպերի պես բարձրանում են։ Ես գիտեմ, որ ծովի վրա
Ահեղ մրրիկներ են լինում, որոնց ժամանակ
Ալիքները ծովի հատակից ավազ են բարձրացնում
Եվ ամպերի հետ խառնում։ Ես գիտեմ, որ ծովի վրա
Ահեղ ամպրոպներ են լինում, որոնց ժամանակ
Ամպերը ծովի վրա ահեղ որոտներ են արձակում
Եվ կայծակներ են ցոլացնում։ Ես գիտեմ, որ ծովի վրա
Ահեղ մառախուղներ են լինում, որոնց ժամանակ
Ամպերը ծովի վրա իջնում են, և ոչինչ չի երևում
Ամպերից բացի։ Ես գիտեմ, որ ծովի վրա
Ահեղ մրրկաքամիներ են լինում, որոնց ժամանակ
Ամպերը ծովի վրա ահեղ ոռնոցներ են արձակում։
Ես գիտեմ, որ ծովի վրա ահեղ ամպրոպներ են լինում,
Որոնց ժամանակ ամպերը ծովի վրա ահեղ որոտներ են արձակում
Եվ կայծակներ են ցոլացնում։ Ես գիտեմ, որ ծովի վրա
Ահեղ մառախուղներ են լինում, որոնց ժամանակ
Ամպերը ծովի վրա իջնում են, և ոչինչ չի երևում
Ամպերից բացի։ Ես գիտեմ, որ ծովի վրա
Ահեղ մրրկաքամիներ են լինում, որոնց ժամանակ
Ամպերը ծովի վրա ահեղ ոռնոցներ են արձակում։

Ո՜չ թագաւոր մեր յառաջ քան
զյաւիտեան. որ արարեր զիրկոսէ
՝ի մէջ երկրի.

Դու հաստատեցեր զօրութիւն քով
զծով. դու խորտակեցեր զգլուխ
վիշապին ՝ի վերայ ջուրց.

Դու փշրեցեր զգլուխ վիշապին
և եղեր զնա կերակուր զօրացն
Հնդկաց.

Դու բղխեցուցեր զաղբիւրս և
զվտակս. դու ցամաքեցուցեր զգ
գետս սաստիկս.

Քո է տիւ՝ և քո է գիշեր. զլոյս և
զարև դու հաստատեր. և դու հաս
տատեցեր զամենայն եզերս երկրի. զգ
գարուն և զամառն դու ստեղծեր
Ո՜յս յուշ լիցի քեզ՝ զի թշնամին
նախատեց զտէրդ. ժողովուրդ ան
զգամ բարկացոյց զանուն սբ քո.
Ո՜՛ի մատներ գաղնուց զանձն՝ որ
խոստովան առնի առ քեզ. և զանձինս
տնտանկաց քոց մի մոռանար հետո.
Նայեաց յուխտ քո՝ զի լցան տունք
ախտից երկրի անիրաւութ.

Ա՛յլ դարձցի անանկն ամաչել. յա-
ղագս որոյ եւ արդեօք օրհնե-
ցեն զանուն տէր քո:

Ա՛յլ աշ՝ եւ գաւեա զգաստա-
նալ զի մի՛ եւ դու ի նոյն
յանդգնամիտն զօրհանապաղ:
Ա՛յլ մոռանար զձայն պաշտօնէից
քոց, ամբարտաւանութեան աստ-
ղոց վերոյ հանապաղ:

*Ա՛յլ ինքն ի՛ սպասիւր. ընդ օրհնու-
թեամբ յաւէտ. երգ առ մարգարէին:

Ի՛Ե

ողորմեան եղիցուք առ քեզ
աշ՝ խոստովանեալ եղիցուք
եւ կարդասցուք զանուն
տէր քո:

Վասն ընդդիմացելոյ զամենայն ազգս
քո. յորժամ ժամ առնէր՝ ես ոչինչ
գաւառացոյ:

Ա՛շակերտ երկիր՝ եւ ամ բնակիչ
նր. ես հաստատեցի զսիւնս նր
Ա՛յլ անօրինաց մի՛ անօրինիր

(3) այսոհետ չ՚իշխասցի ոչ ոք ի հրէաստանի աշխարհի, եւ ոչ ի
ուրեք տեղի ի տիրել հրէից։ Եւ ոչ ի գանձել ի նոցանէ
հարկս եւ տուրս։ Եւ ոչ ի նոցանէ առնուլ զանազան
պատուհաս

Աղվե՛ս ի խաղաղութե՛ տեղի նորա.
և բնակութի՛ւն նորա ի սիօն։
Ընդ խորտակեաց սր զզօրութի՛ւն
աղեղան. զվէն՝ զսուր՝ և զճակա
տամարտ։
Լուսատո՛ւ ես դու սքանչելապէս
լերանցն յաւի՛տենից. խռովեցան
ամենեքեան որք անմիտք են սրտ
տիւք. ննջեցին զքունա իւրեանց՝
և ինչ ո՛չ գտին։
Ընդ մեռանայն արք ի մեծութե՛ ձեռաց
իւրեանց՝ ի սաստկ քումմէ աճ
յարուցայ ննջեցին. և որք չեծեալ
էին ի ձիս։
Դու ահա՛ռն ես՝ և ո՛վ կարէ կալ
առաջի քո. ոչ երևեցար դու յերկ
նից, լսելոն եղև բարկութի՛ւն քո։
Երկիր երկեաւ և սարսեցաւ ընդ
յառնելն սայ ի դատաստան. ընդ
ապրեցուցանել զամ չեզս երկրի.
Աւուրհարդք մարդկան խոստովան
առնիցեն առ քեզ. և ծածկեալք
խնամոտութե՛ օրհնեսցեն զքե՛զ։
Վախասդիք և կապարեցեք ոտն ձեր

Ա՛ստուածէ՛ք պատարագս ահաւո-
րին՝ որ քաղէ զՀոգիս իշխանացս.
ահաւո՛ր է նա քան զամ թագա-
ւորս երկրի։

Ի վերոյ առգոյս յոտսափ։ Կ.Ո.

Զայնիւ իմով ես առ Տէր կար
դացի. ձայնիւ իմով առ ած
եանաչեցաւ առիս։

Յաւուր նեղութեան իմոյ զած
խնդրեցի ձեռօք իմովք. և՛ի գի
շերի առաջի նր ո՛չ խաբեցայ։
Ո՛չ կամէր մխիթարիլ անձն իմ.
յիշեցի զած և ուրախ եղէ. հղ
գայի՛ և նուաղուր յիս Հոգի իմ։
Յառանեցին պահուց աչք իմ.
խռովեցայ և ո՛չ խօսեցայ. խորհե
ցայ զաւուրան զառջինս, և զամեն
յաւիտենից յիշեցի։
Խօսեցայ՝ի միտի՛ս իմ սրտի իմում.
Հոգայի՛ և ատաուպէր յիս Հոգի իմ։
Ա՛ի թէ յաւետն մերժեսցէ՞ զիս տէր
և ո՛չ ևս յաւելցի՛ ի հաճիլ ևս։

Աստ քո անուն։ Աստ

Աստ քո անուն։ Աստ

Աստ քո անուն։ Աստ

Երեսեցին փայլատակունք քո ոչխե
զերաց. խռովեցաւ և դողայ երկիր։
Ծովն եղև ճանապարհ քո, և
շաւիղք քո՝ ի ջուրս բազումս. և
հետք քո ոչ երևին։
Առաջնորդեցեր ոպ խաշինն ձողո
վրդեան քո՝ ի ձեռն Մովսիսի և
Ահարոնի։

* Ամատուխիւն ասափայ։

Այեցարուք ժողովուրդք
յօրինաս իմ. խոնարհեցուք
գուցէ զունկն ձեր՝ ի բանս բե
րանոյ իմոյ։
Բացից առակաւ զբերան իմ. և
խօսեցայց զառակս իսկզբանէ։
Որպէս լուաք և ծանեաք զայս,
և հարքն մեր պատմեցին մեզ։
Ոչ ինչ ծածկեցաւ յորդւոց նոցա,
յայդ յայլ. պատմել զօրհնութիւն
ոն՝ զզօրութիւն և զսքանչելիս իւր
զոր արար։

Հաստատեաց զվկայութիւն իւր
առ Յակովբ. և օրէնս եդ՝ ի վերայ
Իսրայէլի։
Որ ինչ մի անդամ պատուիրեաց
հարցն մերոց՝ ցուցանել զայս որ-
դոց իւրեանց՝ զի ծանիցէ ազգ այլ։
Որդիք որք ծնանիցին՝ յարիցեն և
պատմեսցեն զայս որդոց իւրեանց.
զի դիցեն առ ած զյոյս իւրեանց՝
և մի՛ մոռասցին զգործս այ։
Ո՛չ պատուիրանս նորա խնդրեսցեն, և մի՛ եղիցին ոպ և
հարքն իւրեանց։
Ա՞զգ չար և դառնացօղ. ազգ՝ որ
ոչ ուղղեաց զսիրտ իւր. և ոչ հաս
տատեաց առ ած զհոգի իւր։
Որդիք եփրեմի լիապէսիկք և պըն
տաձիգք. յաւուր պատերազմի՝
կապարձան դարձուցին։
Ո՛չ կացին նոքա յուխտի ած. և
ըստ իրաւունց նոր ոչ կամեցան գնալ։
Ա՞ոռացան զերախտիս նր՝ և զըս
քանչելիսն զոր եցոյց նց։
Ա՞ռաջի հարց նց զոր արար զքան
չե

Ելիս իւր յերկիրն եգիպատացւոց
և՛ի դաշտին տայանու։
Լ՚ոհեր զծովն և անցոյց զնոսա.
և կացոյց զջուրսն ոպ՚ի տիկս։
Լ՚ուաջնորդեաց նոցա ամպով՚ի տուէ
և զամ գիշեր՚ի լոյս հրոյ։
Լ՚ոհեր զվէմն յանապատին, և եւս
ըմպել նոցա ոպ՚ի խորոյ մեծէ։
Լ՚ոհան զջուրս՚ի վէմէ, և հոսեաց
ոպ զգետս զջուրսն։
Ապա՚ն յաւելին՚ի մեղանչել.
և եհա բարկացուցին զբարձրեալն՝
յանապատ։
Փորձեցին զաճ՚ի սիրտս իւրեանց՝
՚ի խնդրել զկերակուր անձանց
իւրեանց։
Տրանջեցին զայլ և ասացին՝ մի թէ
կարօղ էցէ աճ պատրաստել սե-
ղան յանապատի։
Քանզի հուրհներ զվէմն՝ և հոսեցին
ջուրք. և վտակք խաղային՝ ընդ նմանէ։
Մի՞ն՝ հաց և եւս կարասցէ տալ նա
մեզ. կամ պատրաստեսցէ սեղան
ժողովրդեան իւրոյ։

Ա՛յսօրիկ լուսաւ զայս ասր՝ և յա
պաղեաց. Հուր բորբոքեցաւ ի յա
լուբ՝ և բարկութիւն ել ի վե՛ր ի Հեղ։
Օ՛ ի ո՛չ Հաւատացին յաՅ՝ և ո՛չ
յուսացան ի փրկութիւն նր։
Հրամանն եւ ամպոց ի վերուստ՝ և
զդրունս երկնից եբաց. և տեղեց
ի նոսա զմանանայ ի կերակուր։
Օ՛ Հաց երկնից եւ նե՛ց. զՀաց Հրեշ
տակաց կերին մարդիկ. և իջոյց
ի նո՛ս զկերակուր ի լիութիւն։
Լո՛Հան զՀողմն Հարաւոյ, և էած
զօրութե՛ւ իւրով զՀիւսիսի՛ս։
Տեղեաց ի նոսա միս որպ զՀող.
որպէս զաւազ ծովու զթռչունս
թեւաւորս։
Լո՛ւարկ ի մէջ բանակի նոցա, և
շուրջ զվրանօք նոցա։
Կերին և յագեցան յոյժ. և զգան
կուե նոցա եւ նո՛ց. և ո՛չ ինչ կա
րօտ եղեն ի ցանկութե՛ն իւրեանց։
Ա՛յնչափ կերակուրք ի բերանս
իւրեանց էին, բարկութիւն աՅ
ել ի վե՛րայ նոցա։

Պան զբազումս ինոցանէ. և զմի
մէր ընտիրս ինձէն սատակեաց:
Յայսմ ամի մեղան և և, և ոչ կա
ճատացին պանջեցաց նը:
Պակասեցան յոնայնուե աւուրք
նը. և ամք նը փոքրացան անցին:
Յորժամ սպանանէր զնա, խնդ
րէին զնա. դառնային և առաւօտ
առնէին առ նա:
Յիշեցին՝ զի նա օգնական էր նը.
նա բարձրեալ փրկիչ էր նը:
Սիրեցին զնա բերանօք իւրեանց,
և լեզուօք իւրեանց ստեցին նմա.
և սիրտք նը ոչ էին ուղիղ ընդ
նմա. և ոչ հաւատացին ուխտի նր:
Ո՞յր նա ինքն գթած էր՝ քաւէր
զմեղս նոցա և ոչ սպանանէր:
Յաճախէր դարձուցանել զբար
կութիւն իւր, և ոչ բորբոքէր զամ
նայն սրտմտութիւն իւր:
Յիշեաց թէ մարմին են նոքա.
հոգի որ երանէ՝ այլ ոչ դառնայ
Քանիցս անգամ դառնացուցին
զնա յանապատի, և բարկացուցին

զբաւարձրեալն յանկըղէ։
Պաարձան և փորձեցին զնա, և
ընդն իսրայէլի զայրացուցին։
Ո՛չ յիշեցին զձեռն նր յաւուր
յորում փրկեաց զնոսա ՚ի ձեռաց
նեղչաց նոցա։
Որ արար զնշանս և զարուեստս
իւր յերկրին եգիպտացւոց և՚ի
դաշտին տայանու։
Պաարձոյց յարիւն զգետս նոցա,
և զանձրևս նոցա զի մի՛ արբցեն։
Ո՛ղաքեց ՚ինն շանաճանճ և էին
զնա։ և գորտին ապականեց զնա։
Եւտ ժանգոյ զպտուղս նոցա։ և
զվաստակս նոցա՝ մարախոյ։
Եւհար կարկտին զայգիս նոցա։
և զթզենիս նոցա՝ եղեմամբ։
Ետ ընդ կարկտի զանասունս
նոցա։ և զըստացուածս նոցա՝
հրով դաւեաց։
Ո՛ղաքեաց ՚ինն զսրտմտութիւն
բարկութեան իւրոյ։ զսրտմտութիւն
զբարկութիւն՝ և զնեղութիւն։
Ո՛ղաքեաց ՚ինն տանջանս ՚ի ձեռն

հրեշտակի ջարկ. և դիմեցոյց ՚ի նա
զբտամատուկ բարկուեբ իւրոյ։
Ա՛ն անխայեաց ՚ի մահ ոճանէ զան
ձինս նոցա. և զանառուեսս նոցա՝
՚ի մահ մատնեաց։
Ո՞հար գնամ անդրանիկս եգիպտա
ցւոց. զակիզբն ամ վաստակոց նոց
՚ի յարկս քամայ։
Ո՞րդեան եւ ոչ խաշխին ժողովրդ
դեան իւրոյ. և եհան զնս որպէս
զհօտ յանապատս։
Ա՞ռաջնորդեաց նոցա յուսով՝ և
ոչ երկեան. և զթշնամիս նոցա՝
ծով ծածկեաց։
Ո՞հան գնս ՚ի լեառն սրբութե
իւրոյ. ՚ի լեառն յայն՝ զոր ստա
ցաբ աջ նորա։
Ա՞երժեաց յերեսաց նոց զհեթա
նոսս. և վիճակեցոյց ՚ի նոսա զվի
ճակ ժառանգութե իւրոյ. և բնա
կեցոյց ՚ի յարկս նոց զազգն Իսկլ.
Վորձեցին զաստուածսն զբարձ
րեալն. և զվկայութիս նր ոչ պահեցին։
Վարձան խոտորեցան որպէս և

Տարքն իւրեանց. դարձան և ե-
ղեն ունկ զաղեղն թիւր։
Դարձեալ բարկացուցին զնա ՚ի
բազինս իւրեանց. և դրօշելովք
իւրեանց նախանձ արկին նմա։
Լո՜ւաւ աստ և արհամարհեաց զնա
և անարգեաց յոյժ զիսրայէլ։
Ա՛երժեաց յիւրմէ զխորանն ՚ի
սեղւով. զխորանն, զոր բնակեցոյց
՚ի մէջ մարդկան։
Ա՛ատնեց ՚ի գերութիւն զզօրութիւն նո-
և զպեղնոյ ՚ի ձեռս թշնամեացն։
Ա՛րդեաւ ՚ի սուր զժողովուրդ իւր.
և զժառանգութիւն իւր անտես արար
Օ՛ երիտասարդս նոցա հուր.
և վանդ կուսանացն նոցա ոչ ողբ
արգացաւ։
Քահանայք նոցա անկան ՚ի սուր.
և զայրիս նոցա ոչ ողբ էր որ լայր։
Օ՛ արթեաւ որպէս ՚ի քնոյ տէր.
ունկ հզօր զի թափէ զգինի։
Հար յետս զթշնամիս իւր. և նա
խատինս յաւիտենից արար զնա։
Ա՛երժեց նա զխորանն յովսեփու

ընդհակառակն ծառայից քոց գէշ
ոչ գիտեն տէրունական ծառայութիւն. այլ
զի գիտեն զկամս տեառն իւրոյ, եւ
ոչ առնեն զայն. ապա ծեծոյ
պարտական լինին բազումս:
Եւ որ գիտացեալ զկամս տեառն
իւրոյ, ոչ պատրաստեաց եւ ոչ
արար ըստ կամացն նորա, ծեծոյ
պարտական լինի բազումս:
Եւ որ ոչ գիտացեալ, արար
գործս արժանի հարկաց, սակաւ
պատժոյ պարտական լինի:
Եւ որում բազում տացի, բազում
պահանջեսցի ի նմանէ. եւ որում
աւանդեցին բազում, աւելի
խնդրեսցեն ի նմանէ:

* Ասաց Տէր:

Ա

Ոչ ոք կարէ երկոցունց տանց
ծառայել. զի կամ զմին ատեսցէ,
եւ զմիւսն սիրեսցէ. կամ զմի-
ոմն հաւանեսցի, եւ զմիւսն
անարգեսցէ: Ոչ կարէք Աստուծոյ
ծառայել եւ մամոնայի:

թուչնոց երկնից. և զմարմինս ամենայն
քոց՝ գազանաց երկրի։
Չեղին զարիւն նոցա որպէս ջուր՝
շուրջ զերուսաղէմ. և չէր ոք որ
որ թաղէր զնոսա։
Լաղաք մեք նախատինք դրացեաց
մերոց. ծաղր՝ և այպն կատակունաց
այնոցիկ որք շուրջ կան զմեզ։
Ա՞րդեւ յերկար իցէ բարկունասդու
խապատ. բորբոքեսցի որպէս հուր
նախանձ քո։
Չիր զբարկութիւն քո՝ ի վերայ ազ
գացն՝ որք զքեզ ոչ ճանաչեցին.
՝ի վերս թագաւորացն՝ որք զանունդ քո
ոչ կարդացին. զի կերին զյակոբ՝
և զտեղի նր աւերեցին։
Ա՛ր յիշեր զմեղս մեր զառաջինն.
վաղվաղեսցէ՛ առ մեզ ողորմութիւն
քո ուր՝ զի աղքատացաք յոյժ։
Զնեա՛ մեզ Տէր փրկիչ մեր վա
փառացդ անուանդ քո։
Ո՛չ՝ փրկեա՛ զմեզ և քաւեա՛ զմեղս
մեր վասն անուանդ քոյ։
Ա՛ր երբէք ասասցեն ի հեթա-

նոսա թէ ուր է աճ նոցա։

Ա՞յլ յայտնի լինէր իւր հե
թանոսաց առաջի աչաց մերոց ։ առ իխնդրել զվրէժ արեան ծա
ռայից քոց որոց և հեղաւ։

Ա՞տցէ առաջի քո հեծութիւն կա
պերոց։ ըստ մեծութեան բազկի քո՝
շահեա դու զորդիս սպանելոց։

Ետուր դրացեաց մերոց եօթնապա
տիկ ի ծոց նոցա՝ զնախատինս իւրա
եանց զոր նախատեցին զքեզ Տէր։

Ա՛ե՛ք ժողովուրդք և խաշն արօտի
քոյ։ խոստովան եղիցուք առ քեզ
յաւիտեան։ յազգէ յազգ պատմեսցուք զօրհնութիւն քո։

---

*) Ի հատած ի վերայ գառանիցն։

ՎԻՃԱԿ ՍԱՂՄՈՍԻ։

Ո՛ր հովուեսդ լինէր նայեաց։ ո՛ր առաջնորդես ոչխարին
յոմանս։

Ո՛ր նախիս՝ ի՛ջրօրէս՝ յայտնեաց առա
ջի եփրեմի բենիամինի և մանասէի
զօրութիւն քո, և եկ՝ ի՛կէ

Ո՛վ զօրութեանց դարձո՛ զմեզ. երևեցո՛
ցո՛ զերեսս քո՛ ի մեզ և կեցցուք։
Յի՛ւ ած զօրութեց՝ մինչև յերբ
բարկանաս յաղօթս ծառայից քոց։
Ա՛մբեցեր մեզ հաց արտասո՛ւց
և արբուցեր մեզ արտասուս չափով
Լա՛րեր զմեզ նախատինս դրա
ցեաց մերոց. այպն կատականաց
թշնամեաց մերոց։
Ո՛վ զօրութեանց դարձո՛ զմեզ. երևե
ցո՛ զերեսս քո՛ ի մեզ և կեցցուք։
Այգի յեգիպտոսէ փոխեցեր.
հաներ զհեթանոսս՝ և զնա տնկե
ցեր. և առաջնորդեցեր նմա։
Հաստոցեր զարմատս նր՝ և էլից
զերկիր. ծածկեաց զլերինս հովա
նի նր. և բարուկանակ նր զմայրս այ։
Ցդեաց զտերթ իւր մինչև ՚ի ծով.
մինչև ՚ի գետս են շառաւի՛ղք նր։
Ո՛նդկր քակեցեր զցանդ նր. և կո
թեն զնա անցաւո՛ղք ճնապարհի։
Ա՛պականեաց զնա խոզ անտառի.
և գերկ վայրի արածեցա՛ ՚ի նմա։
Ո՛վ զօրութեանց՝ դարձ հայեաց
յերկ

յերկնից եւ ոչ՝ այլ արա այդ ոյժ
այսմիկ. եւ դարմանն տար սմա՝ զոր
տընկեաց աջ քո։
Ամէն որդոյ մարդոյ՝ զոր զօրացու
ցեր զնա ի քեզ. այրեցիլ ի հնար եւ
աւերել ի խաստեղ քումմէ կորնճեղ
աղիցի ձեռն քո ի վէր առն. աջ
քո ի վերայ որդոյ մարդոյ՝ զոր
զօրացուցեր զնա ի քեզ։
Ալէ՛ եւս իբացեայ եղիցուք մեք ի
քէն. կեցուսցես դու զմեզ, եւ
զանուն քո ոչ կարդասցուք։
Ընդ զօրուեց դարձո՛ զմեզ. երեւե
ցո՛ զերեսս քո ի մեզ եւ կեցցուք։

---

*) Ի հատորիս վասն հնչական։

Աշմոս յաւուր ։ 2

Ընծացէ՛ք առ ա՛ծ՝ օգնականք
մեր. աղաղակեցէ՛ք առ ա՛ծ
յակոբայ։
Ա՛ռէ՛ք սաղմոս եւ տո՛ւք օրհնուի՛ն.
սաղմոս ասացէ՛ք նմա ի ձայն քաղց
րութեան։
Փո՛ղ հնչեցէ՛ք ի լուսին ամսոյ. յա՛ր

ուր նշանաւորի տարեկինաց մերոց։
Հրաման է այս Իսրայէլի. և իրաւ
ունք են այ Յակոբայ։
Վայ քայքայումն զոր եղեալ է նմա
ոչ ելանէր նա յերկրէն եգիպտա
ցւոց. լեզու զոր ոչ գիտէր լուաւ։
Բաց այր ի բեռանց զթիկունս
նորա. և զձեռս նորա յորթ ևի
թի ծառայելոյ։
Նեղութեամբ կարդացեր առիր և
փրկեցի զքեզ. լուայ քեզ ի գաղտ
նութեան մրրկին. և փորձեցի զքեզ
ի վերայ ջուրցն հակառակութեան։
Լուր ժողովուրդ իմ և վկայեմ
քեզ. և Իսրայէլ թէ լուիցես ինձ։
Մի՛ իւս եղիցին քեզ աստուածք
առաջամայնք. և մի երկիրպագանիր
ցեսա դու՝ այ օտարի։
Ես եմ տէր Աստուածդ քո՝ որ հանի զքեզ
յերկրէն Եգիպտացւոց. բաց զբ
երան քո՝ և լեր զդա։
Ժողովուրդ իմ ոչ լուաւ ձայնի
իմում. և Իսրայէլ ոչ նայեցաւ։
Արձակ թողի զնա ըստ կամս

Լաւրեցուցէ՛ք զաղքատն և զտը
խոնարհն։
Պատ արասջէք որբոյն և այրւոյ.
իրաւունս արարէք տընանկին և
հասարհի։
Ա՛ինչև յերբ դատէք անիրաւու
թիւն. և առն առնուք մեջաբերաց։
Ա՛ինչև եղիցի ժողովս աստուածոց
և՛ ի միջի նոցա դատեր զնա։
Ընձ է՛ իմ ասէ տէր զինուորաց
և՛ ի վիճակի նոցա ոչ գտանիցի
այլ եթէ ոչ ի ժողովս աստուածոց
և՛ ի միջի նոցա դատեր զնա։

* Սաղմոս Ղ։

Ա՛ստուածն եկեսցէ յարեւմտից
և՛ փառք նորա ի ծագմանէ արեգական։
Ա՛ստուածն եկեսցէ յարեւմտից
և՛ փառք նորա ի ծագմանէ արեգական։
Ա՛ստուածն եկեսցէ յարեւմտից
և՛ փառք նորա ի ծագմանէ արեգական։
Ա՛ստուածն եկեսցէ յարեւմտից
և՛ փառք նորա ի ծագմանէ արեգական։
Ա՛ստուածն եկեսցէ յարեւմտից
և՛ փառք նորա ի ծագմանէ արեգական։
Ա՛ստուածն եկեսցէ յարեւմտից
և՛ փառք նորա ի ծագմանէ արեգական։
Ա՛ստուածն եկեսցէ յարեւմտից
և՛ փառք նորա ի ծագմանէ արեգական։
Ա՛ստուածն եկեսցէ յարեւմտից
և՛ փառք նորա ի ծագմանէ արեգական։

նանկն . ՚ի ձեռաց մեղաւորի փըր
կեցէ՛ք զնոսա ։

Ա՛յ իմացան և ո՛չ ՚ի միտ առին . ՚ի
խաւարն գնացին . և շարժեցան
ամ հիմունք երկրի ։

Այս ասացի թէ աստուածք իցէք .
ևամ որդիք բարձրելոյն ամքեան ։
Բայց ահաւադիկ ոպէ զմարդի՛կ
մեռանիք . և որպէս զմի յիշխանաց
անկանիցիք ։

Արի՛ աճ և դատեա զերկիր . զի
դու ժառանգեսցես զամենայն
հեթանոսս ։

* Ողդուրիւն Աստուծոյ
Նոտիոյ ։ ՀՒՆ

Ած ի ջրհեղեղն զամենայն
երկիր և մի՛ դադարիր
աստուած ։

Ո՛վ ի սկզբան թշնամիք քո գոչեցին .
և ատելիք քո՝ հպարտացին ըզ
գլուխս իւրեանց ։

Ի վերայ ժողովրդեան քո խորհ-
մանկեցին զգիտուն. խորհեցան
ի վերայ սրբոց քոց և ասացին։
Եկայք ստահակեսցուք զնոսա յազգ-
ե՛մ յիշեսցի անուն իսկ և և-
խորհեցան միաբանութ իմիտեան.
և վասն քո ուխտ արարին։
Վրանակք եդովմայեցոց՝ և իսմայե-
լացիք. մովաբ՝ և հագարացիք։
Գեբաղ՝ ամմոն՝ ամաղեկ. և այլազ-
գիքն ամենայն բնակչօքն՝ հանդ
գերձ ծուրաւ։
Զի՛ւռ ասուր եկեալ էր ընդ նո-
ա՛մենեքեան ոտքա՝ զօրավիգն էին
որդւոցն ղովտայ։
Ո՞րպէս զնոսա որպէս զմադիամ.
որպէս զսիսարայ. և որպէս զաբ-
ի ծործորան կիսաւնի։
Ստահակեցան նոքա յանկաս դով
րայ. և եղեն ոչ զաղբ երկրի։
Ո՞րպէս զիշխանս նոց որպէս զօրեբն.
զեբեբն, զզեբեէ, և զսաղմանա. և
զամ իշխանս նոցա։
Ոյք ասացին՝ ժառանգեսցուք ի

մեզ զարբութիւնն այս։
Այլ իմ արա՛ զնա որպէս զանիրն. և
ոչ զեղէգն առաջի հողմոյ։
Արդեօք հարկ զի այրե՛զանստառս.
ոչ բոց զի կիզցէ զերկինս։
Եւ յաւէտ հալածեացես զնա մրրիկ
քո՛վ. և բարկութեամբ քո՛վ
խռովեցուսցես զնոսա։
Լից զերեսս նոցա անարգանօք.
և խնդրեսցեն զանուն քո տէր։
Եմահեսցեն և խռովեսցին յաւետ
յաւետից՝ և ամօթալից կորիցեն։
Ոչ անիցեն զի անուն քո տէր է. և
դու միայն բարձրեալ ես ի վերայ
ամենայն երկրի։

---

* Ի կէտ ուղղոյն նուիրեալ։ ՀՒ.

Արդ սիրելիք են յարկք քո տէր
զօրութեանց. ցանկայ և փափա
գի անձն իմ ի դատիսն քո։
Սիրտ իմ և մարմին իմ ցնծասցեն
առ աճ կենդանի։
Բանզի ճնճղուկ եգիտ իւր տուն
և տատրակ զբոյն՝ ուր դնիցէ զ

Տէր
տայ ինծ մեր. զչնորհս եղիսառս տուչ
ողորմութի՛ւն ազգիս մերոյ ի՛մ
յարիս մեղաւորաց։
այ, առաւել քան զբնակիանալ ի տանն
Ընտրեցի՛ր դու ը աղբ կալ ի տանն
ընծայ մատուցանել քեզ։
Աեղան քո տր զօրութեանց, թա
գաւոր իմ և աստ իմ։
Արանի ամցուն՝ որ բնակեալ են
ի տան տն. յաւիտեանս յաւիտե
նից օրհնեացեն զքեզ։
Արանեալ է այր՝ որոյ օգնութի
իւր ի քէն է. ելս եդ ի մտի իւրում
յորում ուխտեաց։
Օ՜ օրհնութի՛ւս տայ՝ որ զօրէն
դնէ. գնասցէ նա ի զօրութէ ի
զօրութի՛ւն. երևեսցի աստ Տր
տակաց ի սիօն։
Տէր աստ զօրութեց՝ լուր աղօթից
իմոց. ունկն դիր աստ յակոբայ։
Ընդունելոյ ես դու մեր՝ տէս աստ
և նայեաց երեսս օծելոյ քոյ։
Ա՜ան ի՛ լաւ է քեզ մի օր ի դա
ւիթ քան զհազարս։
Ընտրեցի՛ր դս ը աղբ կալ ի տանն
ընծայ մատուցանել քեզ։

Տէր ոչ պահաս առնէ զողորմութիւն
իւր յայնցանէ որ գնան յամբծուէ
Տէր ած զօրութեամբ՝ երանեալ է այր
որ յուսայ ի քեզ։

---

* Ի հոգւոյն սրբոյն հուխտ Աշմո
ի տաւիղ. ՀՂԱ.

աճեցար ու ընդ երկիր քո
և դարձուցեր զդերութիւն
յակոբայ։
Ցողեր զանիրաւութիւն ժողովրդեան
քո, և ծածկեցեր զամ մեղս նոցա։
Ջեցուցեր զամ սրտմտութիւն քո. և
դարձար ի բարկութենէ սրտմտութե քո
Դարձ առ մեզ ած փրկիչ մեր.
և դարձո զսրտմտութիւն քո ի մէնջ։
Ա՞ի յաւիտեան բարկանայր մեզ
ար. և մի՛ ձգեր զբարկութիւն քո
յազգէ մինչև յազգ։
Դու դարձեալ կեցուսցես
զմեզ. և ժողովուրդ քո ուրախ
եղիցի ի քեզ։
Ցոյց մեզ ար զողորմութիւն քո,
և զփրկութիւնն քո տուր մեզ։

Լուաք զինչ խօսի Տէր Աստուած.
խօսեսցի զխաղաղութիւն ժողովրդեան
իւրոյ. առ սբս իւր՝ և առ այնոսիկ
որք դարձեալ են առ նա սրտիւք։
Սակայն՝ մերձ է առ երկիւղածս
իւր փրկութիւն նր. բնակիլ փա
ռաց նր յերկրի մերում։
Ողորմութիւն և ճշմարտութիւն պա
տահեսցին. արդարութիւն և խաղա
ղութիւն համբուրեսցին։
Ճշմարտութիւն յերկրէ բուսցի.
արդարութիւն յերկնից երևեցցի։
Տէր տացէ զբարեացն. և երկիր
մեր տացէ զպտուղ իւր. արդարու
թիւն առաջի նորա գնացէ. դիցէ՛ զ
ճանապարհ զգնացս իւր։

ունարհեցո՛ Տէր զունկն քո
և լո՛ւր ինձ. զի աղքատ
և տնանկ եմ ես.
Պահե՛ զանձն իմ սուրբ

քում. և ուրախ եղիցի սիրտ իմ
երկնչիլ յանուանէ քումմէ։
Խոստովան եղէց առ քեզ տէր
Աստուած իմ բոլորով սրտիւ իմով. փա
ռաւորեցից զանուն քո յաւ
իտեան։
Ա՛ծ եղև ՚ի վերայ իմ ողորմու
թիւն քո տէր. և փրկեցեր զանձն իմ
՚ի դժոխոց ներքնոց։
Լո՛ անօրէնք յարեան ՚ի վերայ
իմ. և ժողովք հզօրաց խնդրեցին
զանձն իմ. և ո՛չ համարեցան ընդ
քեզ Աստուած առաջի իւրեանց։
Ա՛ռ դու տէր Աստուած իմ գթած ես
և ողորմած. երկայնամիտ՝ բազում
ողորմ և ճշմարիտ. նայեա առ
և ողորմեա ինձ։
Տո՛ւր զօրութիւն ծառայի քո. կեցո՛
զորդի աղախնոյ քոյ. և արա առ
նշան բարութեան։
Տեսցեն ատելիք իմ և ամաչե
ցեն. զի դու տէր օգնեցեր ինձ
և մխիթարեցեր
զիս։

զոր ընտրութիւն իւրեանց եղեն։

Այլ զի ուրախ լեցին իւրեանց ամբն՝
նման քարձրեալն։
Տէր պատմեցին գործովք ժողովրդեանն
իշխանացս այսոցիկ զոր եղեն առ
նման։ եւ ինքն հիմունս հարկ իւ
հոգոց բնակութիւն իւրեանց էր։

Օրհնութիւն Աստուծոյ ըստ տասնից։

ԻԱ.

ՏԵՐ փրկութեան իմոյ.
ի՞նչպէս հատուցից ինձ
շնորհս առաջի քո։

Ա՞տցե՛ն աղվա՛ք իմ առաջի՛ քո տր.
խոնարհեսցի՛ ունկն քո՝ ի խնդրուր
ոճաց իմ։

Ո՛ ի լցա՛ ջարչարանաք անձն իմ.
և կեա՛նք իմ՝ ի դժոխս մերձեցա՛.
և համարեցայ ես ընդ այնոսիկ՝
որք իջանեն՝ ի գուբ։

Եղե՛ ես որպէս մարդ առանց օգ-
նականի՝ և՝ ի մեռեալս ազատ։

Որպէս զվիրաւորս որք ննջեն՝ ի
գերեզմանի։

Ո՛ որս զու ո՛չ յիշեցեր՝ նորա՝ ի
ձեռանէ քումմէ մերժեցան։

Եդին զիս՝ ի գբի ներքնում.՝ ի
խաւարի և՝ ի ստուերս մահու։

Ցիս հաստատեցաւ սրտմտութիւնդ
քո՝ և զալօսանս քո ածեր՝ ի վրայ իմ.
Ձեռն այրեր յինէն զծանօթս իմ
և եդին զիս նշա՛ւակ խըրթանց։

Ա՛ատնեցայ և ո՛չ ելանէի. աչք իմ
տկարացան յաղքատութենէ։

Աղաղակեցի՛ առ քե՛զ զօրհանութիւն.
և համբարձի առ քե՛զ զձեռս իմ։

Ա՛ի թէ մեռելոց առնիցես զրս

քանչելիս քո. կամ բժիշկք յարուցեալ
խոստովան առնիցեն առ քեզ։
Ա՞ի թէ պատմեսցի ոք ի գերեզմանի զողորմութիս քո. կամ
զճշմարտութիս քո ի կորստեան։
Ա՞ի թէ ճանաչեսցին ի խաւարի
հրաշք քո. կամ արդարութի՛ք քո
յերկիրն մոռացեալ։
Եւս առ քեզ ես աղաղակեցի. ա՛
ռաւօտու աղօթք իմ ժամանեսցեն
ցքեզ առ քեզ։
Ընդէ՞ր ես մերժես զանձն իմ.
կամ դարձուցանես զերեսս քո
ինէն։
Չնաւնկ և վաստակաւոր եմ ես ի
մանկութենէ իմմէ. ի բարձրուէն
խոնարհեցայ և ափշեցայ։
Ի քէն հաստատեցաւ բարկութի՛ք քո
արհաւիրք քո խռովեցուցին զիս։
Շրջեցան զինև որպէս ջուր. զօր
ես պաշարեցին զիս իմիաւին։
Հեռի արարեր ինէն զբարեկամս
իմ և զծանօթս իմ վ՚ն թշուառութեան իմոյ։

ՈՂՈՐՄՈՒԹԻՆ քո տէր յաւիտեան օրհնեցից. յապրէ
յապրէ պատմեցից զքեզ
մարտութիւն քո բերանով իմով:
Լսցեն լեզուք աշխարհս ողորմութիւն
հինեցի. յերկինս պատրաստ է
պինդ ճշմարտութիւն քո:
Եդի ուխտ ընտրելոց իմոց. երդ
ուայ դաւթի ծառայի իմոյ:
Յաւիտեան հաստատեցից զզա
ւակ քո. և շինեցից յապրէ յապրէ
զաթոռ քո:
Խոստովանեսցին երկինք զքո
ջեղեաց քոց տէր. և ճշմարտութիւն քո
յեկեղեցիս սրբոց:
Զի ո՞վ յամպս որ հաւասարի քեզ.
կամ ո՞վ նմանիցի տեառն յորդիս այ:
Աստուած փառաւորեալ ի խորհուրդս
սրբոց խոնարհ
եալ և ահաւոր ի վերայ
այնոցիկ զոք շուրջ են զնովաւ:

Տէր ած զօրութեց՝ ո՛նման քեզ.
հզօր ես դու տէր՝ եւ ճշմարտութի՛ք քո
շուրջ ես զքեզ։
Դու տիրես զօրութեց ծովու.
զխռովութիւն ալեաց նորա
դու ցածուցանես։
Դու խոնարհեցուցանես որպէս
վիրաւորս զամբարտաւանս. ՚ի զո
րութիւն բազկի քոյ՝ ցրուեցեր
զթշնամիս քո։
Քո են երկինք՝ և քո է երկիր.
զաշխարհս լրիւ խնդրով դու հաս
տատե՛ցեր. զհիւսիս և զհարաւ
դո՛ւ արարեր. Թաբոր և Հերմոն
յանուն քո ցնծասցեն։
Քո է բազուկ՝ և քո է զօրութի՛ւն.
զօրասցի ա՛ղ քո՝ և բարձր եղիցի
ձեռն քո։
Յարդարութի՛ւն և յիրաւունս հաս
տատեալ է աթոռ քո. ողորմութի՛ւն
և ճշմարտութի՛ւն գնասցեն առաջի
երեսաց քոց։
Երանի՛ ժողովրդեան՝ որ գիտէ
զօրհնութի՛ւն քո տէր. ՚ի լոյս երեսաց
քոց

քոց գնացեն. և յանուն քո ցըն
ծացեն զօրհանապազ. և յարդա
րութեան քում բարձր եղիցին:
Պարծանք զօրութեց մերոց դու
ես. և՛ի կամս քո բարձր եղիցի
եղջիւր մեր:
Զի տանէ՛ս օգնութիւն սբյն իսկ
թագաւորին մերոյ:
Յայնժամ խօսեցար տեսլեամբ
ընդ որդիս քո և ասացեր. եդից
զօգնութիւն իմ ՚ի վէր հզօրին,
և բարձր արարից զընտրեալն ՚ի
ժողովրդենէ իմմէ:
Գտա՛ զդաւիթ ծառայ իմ. և իւ
ղով սրբով իմով օծի զնա:
Ձեռն իմ ընկալցի զնա. և բա
զուկ իմ զօրացուսցէ զնա:
Ո՛ւ մի՛ մեղցէ նմա թշնամի. և որդի
անօրէնութե մի՛ չարչարեսցէ զնա:
Ոչ ետուն ասացի զթշնամիս նոր.
և զատեցիս նորա ՚ի սպարտութիւն
մատնեցից:
Ա՛շմարտուսի իմ և ողորմութի իմ
ընդ նմա. և յանուն իմ՝ բարձր
եղի

եւ ելից եղջիւր նորա։
Եւ ոչ ի ծովու զձեռն նորա. և
ի վերայ գետոց զաջ նր։
Նա կարդասցէ առ իս՝ Հայր իմ ես
դու, աստ ընդունօղ փրկութեան իմոյ։
Եւս անդրանիկ արարից զնա. և
բարձր քան զամ թագաւորս երկրի։
Յաւիտեան պահեցից նմա զողոր
մութիւն իմ. և ուխտ իմ հաստա
տարիմ ընդ նմա։
Եւ հաստատեցից յաւիտեանս յաւի
տեանից զզաւակ նր. և զաթոռ նր
որպէս զաւուրս երկնից։
Եթէ թողցեն որդիք նր զօրէնս
իմ, և յիրաւունս իմ ոչ կամեսցին
դնալ։ Եթէ զարդարութիւնս իմ
անարգեսցեն, և զպատուիրանս
իմ ոչ պահեսցեն։
Յարից գաւազանաւ զանօրէնու
թիւնս նոցա. և տանջանօք զանի
րաւութիւնս նոցա։
Եւայց զողորմութիւն իմ ոչ արգելից
ի նոցանէ. և ոչ նեղեցից ճշմար
տութիւն իմում. և ոչ անարգեցից

զուխտ իմ. եւ ինչ որ ելանէ ի շրթունս իմ, զայն ոչ արհամարհեցից
Ա՛ւ անգամ երդուա՛յ ի սրբութիւն իմ, թէ զաւե՛թի ես ոչ ստեցից։
Օ աւա՛կ ներ յաւիտեան կացցէ. և աթոռ նորա որպէս զարեգակն առաջի իմ. և որպէս զլուսին, զի հաստատեալ է յաւիտեան վկայ հաւատարիմ յերկինս։
Ասէ արդ՝ դու մերժեցեր և անարգեցեր. և ընդվայր հարեր զօծեալ քո։
Պարձուցեր զուխտ ի ծառայէ քումմէ. պղծեցեր յերկրի զպսակ քո թութիւն նորա։
Քակեցեր զամ պարիսպս նորա. և եդեր զամուրս նր ի դողուանս։
Յափշտակեցին ըզնա անցաւորք ճանապարհի. և եղև նա նախատ դրացեաց իւրոց։
Պարձր աջոյ թշնամեաց նր. և ուրախ արար զամենայն թշնամիս նր։
Պարձուցեր զօգնուն ի խորոյ նր. և ոչ ընկալար զնա ի պատերազմի։

Ո՜վ ոչ ոք ինձանէ ուրացեալ եւ ինձ հակառակեալ եւ ոչ ոք ինձ ընդդէմ կացեալ։ Ո՜վ ոչ ոք ինձ նախատեցին թշնամիք քո եւ ոչ ոք նախատեցին փոխանակ օծելոյ քո։ Ո՜վ ոչ ոք ինձ նախատեցին թշնամիք քո եւ ոչ ոք ընդդէմ կացեալ ի ծոց իմ յազգացդ բազմաց։

Ցիշեա զնախատինս ծառայից քո. զոր երդուար դատիլ ճշմարտութեամբ քով։

Ո՞ր են ողորմութիւնք քո առաջինք. զոր երդուար դաւթի ի ձեռաց դժոխոց։

Ցիշեա զանձն իւր զմահ. կամ փրկեսցէ զանձն իւր ի ձեռաց դժոխոց։

Ո՞վ է մարդ որ կեցցէ եւ չտեսցէ մահ։ կամ փրկեսցէ զանձն իւր ի ձեռաց դժոխոց։

Ո՞ւր են ողորմութիւնք քո առաջինք. զոր երդուար դաւթի ճշմարտութեամբ քով։

Ցիշեա զնախատինս ծառայից քո. զոր ընկալայ ի ծոց իմ յազգացդ բազմաց։

Ո՜վ ոչ ոք ինձանէ ուրացեալ եւ ինձ հակառակեալ եւ ոչ ոք ինձ ընդդէմ կացեալ։ Ո՜վ ոչ ոք ինձ նախատեցին թշնամիք քո եւ ոչ ոք նախատեցին փոխանակ օծելոյ քո։ Ո՜վ ոչ ոք ինձ նախատեցին թշնամիք քո եւ ոչ ոք ընդդէմ կացեալ ի ծոց իմ յազգացդ բազմաց։

Ցիշեա զնախատինս ծառայից քո. զոր ընկալայ ի ծոց իմ յազգացդ բազմաց։

Ո՜վ ոչ ոք ինձանէ ուրացեալ եւ ինձ հակառակեալ եւ ոչ ոք ինձ ընդդէմ կացեալ։ Ո՜վ ոչ ոք ինձ նախատեցին թշնամիք քո եւ ոչ ոք նախատեցին փոխանակ օծելոյ քո։ Ո՜վ ոչ ոք ինձ նախատեցին թշնամիք քո եւ ոչ ոք ընդդէմ կացեալ ի ծոց իմ յազգացդ բազմաց։

Ցիշեա զնախատինս ծառայից քո. զոր ընկալայ ի ծոց իմ յազգացդ բազմաց։

Ո՜վ ոչ ոք ինձանէ ուրացեալ եւ ինձ հակառակեալ եւ ոչ ոք ինձ ընդդէմ կացեալ։ Ո՜վ ոչ ոք ինձ նախատեցին թշնամիք քո եւ ոչ ոք նախատեցին փոխանակ օծելոյ քո։ Ո՜վ ոչ ոք ինձ նախատեցին թշնամիք քո եւ ոչ ոք ընդդէմ կացեալ ի ծոց իմ յազգացդ բազմաց։

Ցիշեա զնախատինս ծառայից քո. զոր ընկալայ ի ծոց իմ յազգացդ բազմաց։

Ո՜վ ոչ ոք ինձանէ ուրացեալ եւ ինձ հակառակեալ եւ ոչ ոք ինձ ընդդէմ կացեալ։ Ո՜վ ոչ ոք ինձ նախատեցին թշնամիք քո եւ ոչ ոք նախատեցին փոխանակ օծելոյ քո։ Ո՜վ ոչ ոք ինձ նախատեցին թշնամիք քո եւ ոչ ոք ընդդէմ կացեալ ի ծոց իմ յազգացդ բազմաց։

* Օրհնութիւն Աստուծոյ
որդւոյն առաջի։

Գիշերացը կանխեն հոգի իմ
առաւօտ առնել առ քեզ
ես։

Ա՜ի զի լոյս են հրամանք քո՝ ի վե-
րկրի. ուսարուք զարդարութիւն
բնակիչք երկրի։
Պարկեսցի անբարիշան՝ և այլ ոչ
ևս ուսցի առնել յերկրի զարդա
րութիւն ճշմարտութեան։
Բարձցի անբարիշան յերկրէ, և
մի՛ տեսցէ զփառս այլ։
Տէր՝ բարձր ես և աբազուկ քո հզօր.
և նոքա ոչ գիտացին։
Նախանձեն՝ ամչեսցեն՝ և նախանձ
արկցի անխրատ ժողովրդեան. և
արդ՝ հուր զթշնամիս քո կերիցէ։
Տէր ես մեր՝ տուր մեզ զխաղաղու
թիւն քո. զի ըստ ամենայն գոր
ծոց մերոց հատուցեր մեզ։
Տէր ես մեր՝ ըստացիր զմեզ. զի

բաց ՚ի քէն զայլ ոք ոչ դիտեմք.
և զանուն քո անուանեմք զոր
հանապազ.
Իսկ արդ՝ մեռեալք զկենդանուդ
այլ ոչ տեսանիցեն. և ոչ բժիշկք
յարուցանիցեն.
Ա՛ տայուրիկ՝ ածեր՝ հարեր՝ սա
տակեցեր՝ և ջնջեցեր զամ արու
մանուկ նոցա.
Յաճեա՛ր զբար ՚ի վերայ բարւոյ
նոցա. և ածծ զբար ՚ի վերայ անձ
րինաց երկրի.
Տէր՝ ՚ի նեղութեան յիշեցաք զՔ
քեզ. զի փոքր ի նեղութենէն է
խրատ քո ՚ի վերայ մեր.
Ա՛ստ երկուսնք յղուդ՝ զի հասեալ
իցեն ՚ի ժամանակս ծննդեան
և առ ցաւս իւր ճչիցէ.
Ո՞ւր այսպէս եղաք սիրելւոյ քում
տէր. յահ և յերկիւղ քո յղացեալ
երկնեցաք. և ծնաք զհոգի փրկ
կութեան քոյ.
Ա՛յլ և ա՛ կործանիցուք մեք. այլ
կործանեսցին անօրէնք երկրի.

Ա՛յ լսելի լինելոյ ան այ ձայնի
զոր ագաչէացուք։

Եւ փրկուել անձանց մերոց՝
ի վերուստ խաղաղութե՛ն։

*Կարող Հիւրս Ամէնուն։

Ա՛ստուած ան՝ վո՛ւր սրբուհոյդ անո՛՞։
Հայաշխարհէդ տուր պարգեւողդ։
Հինէն անցեալ բարեխօսութիւն ան։
Փառք հօր և որ՛։

*Ամէն։

Ա՛յդ բժշկուի՞ն նոյն բայց երկիրն
ամբարշտեալ սատակեցի։
Ասոյս տուր ժողովուրդ իմ գնա՛
մուտ՝ իշտեմարանս քո և փակեա՛
դրունս քո առաջի երեսաց քոց։
Փախիր և թաքիր առժամանակ՝
մինչև անցցի բարկութիւն տեն։
Փառք հօր և որ՛։

*Ամէն։

Ա՛ստուած ան՝ վո՛ւր սրբուհոյդ անո՛՞։
Հայաշխարհէդ տուր պարգեւողդ։
Եղբայնական սէրդ տո պարգեւողդ։

*Կարող Հիւրս Ամէնուն։

աղաչանաց մերոց՝ զմեր աղա՛։
Ա՛ւ ե՛ք քահ֊ի՛ւ և ներօղ լինել֊ոյ մեր
՝ի վերայ մեղաց մերոց՝ զմեր աղ՛։
Ա՛ան Թողլոյ մեզ զամ֊յանցանս
մեր՝ զկամայ և զակամայ՝ զ՛։
Ա՛ե զվ մի՛ ընդ խոտանան գտա֊
նիցիմք յանե՛ւրն պատասխանատո
ւ֊ութեան՝ զմեր աղաչե֊ցո՛ւք։
Ա՛ե հոգւոցն հան՛։ Ա՛մե՛ն մի՛։
Ո՛՝անձինս մեր՛ Աղերսեաց մեզ՛։

Ա՛ղօթ։

Ո՛՝ր տըէրընջեան՝ և դոյացուցիչ
գիշերոյ. որ աւրեր զհի՛ ի զբօ
սանս բարեգործու֊թ՛ի փրկուի՛
անձանց մերոց. և զգիշեր՛ի հան
գիստ քնոյ՝ տիւարացեալ բնու֊թ֊ե
մերոյ։ Ի՛սկ այժմ զարթուցեալ
բացեր զքեզանս մեր յօրհնաբա֊
նուի՛ ահա՛ւոր և փառաւո՛րեալ
անո՛ւանդ քո՛ւմ սրբոյ։ Ի՛նկալ և
այժմ զաղաչանս մեր՝ և յայտնեա՛
մեզ ուղիղ հա՛ւատով և առաքի֊
նական վարուք՝ ինոյն պաշտօն քո
հան

կանխել միշտ. և նովին կանոնիւն
անդադար փառաւորել զՏէրն և
զորդի և զՅոգին սուրբ. այժմ և":

Յաղաւթն ախեցւոյն:

Օ՜ քեզ որ յամենայնի գթած և
մարդասէր ես՝ աղաչեմք
հանապազ. զի զօրացուցանես զմեզ
օրըստօրէ կալ՝ի կարգի կրօնաւո
րութեանդ մերում: Պահեցիր որ
զքաղցր լուծ քո զոր եդեր՝ի վրայ
մեր. զի կարասցուք կալ՝ի պատ
ուիրանսդ քումմ, և զհաճոյանս առ
նել առաջի քո յամ ժամ՝ի տուէ
և՝ի գիշերի: Երեշխայինն երջանիկ
ցութեամբ զքեզ օրհնել՝ զքեզ
գովել. և քեզ գոհանալ և փառս
մատուցանել ամենազօր սրբութեդ:
Այժմ և միշտ, և յաւիտեանս յա
ւիտենից ամէն:

Աշխատութեամբ եօթնեաքէ եւթգօր հոգեւո
րօր՝ անդադար փառաւորեմք զՏէրն և
շնորհէ եւ զօրէ Յոգւոյ. Այժմ և միշտ
և յաւիտեանս յաւիտենից Ամէն.

Ցի՛ ապաւէնն մեր դու եղ եաւ.
յաղթե՛ մինչեւ յ՚յաղթ ելիցես եաւ.
մինչեզի՛ լերինք իսկ հաստատեաւ.
և մինչ պերճիկն հին ստեղծ եաւ.
Ո՛չ պատճառ դու ես ի կեանս
զմեզ մատնիցես մինչ կատե՛ս եանս
ո՛ տար երբեք ի տառապանս.
Ազատ զմեզ այլ չարէ հայեցո՛ մեզ
ի՛ տար երբեք ի տառապանս.
ի [illegible]
[illegible] ոչ ոք
[illegible] ջահակ մի գիշեր
[illegible] ոչ ոք
[illegible] այս յաւէտ անցցեն [illegible]
[illegible] ցկին.
[illegible] ցկին.
[illegible] ցկին.
[illegible] ցկին.
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

Յաստատեաց աս յաւօր զՀրամանդ
իւր . և աս խարտ հէլ զուխտ իւր
յաւիտեանից : | Յաշմոս 104. 9

Աղաչանք առ Աստուած

յաղթէ մինչև յաղթ
մինչև լերինք հաստատեալ էին.
և մինչև ստեղծեալ էիր զերկիր
և զամ տիեզերս:
Յաւիտենից մինչև յաւիտեան
դու ես. Ի՛ դարձուցանէր զմարդ
՚ի տառապանս. և ասացեր՝ դարձա՛
րո՛ւք առիս որդիք մարդկան:
Նայեա՛ ամ՝ յաչս ունի որպ որ ե

խրա
տանքն՝ և հեծութիւն։
Նայն՝ ի վերայ մեր հեծութիւն՝ և
ցաւ՝ և հեծութիւն։
Ամէն՝ ի վերայ մեր հեծութիւն՝ և
ամ. և որ ինչ աւելի՛ քան զայն,
է՞պա թէ առաւել և՝ ոչ թուսուն
ուրց ամաց մերոց՝ ինն եօթանա
դար որպէս սարդի. և թիւր աշ
դար՝ որպէս սարդի. և թիւր աշ
դան. և՝ի բարկութենէ քումմէ
ցան. և՝ի բարկութենէ քումմէ
Յամանակ ամաց մերոց անդա
Ամէն՝ ի վերայ մեր հեծութիւն։
Նայն աւուրք մեր նուազե
Նայդեր զմեղս մեր առաջի քոյ. և
Նայդ առաւօտս ոչ դադարի քոյ
Նայդ առաւօտս ոչ դադարի քոյ
Նայդ առաւօտս ոչ դադարի քոյ

խրատուեցար. խակ արդ՝ ո՞ գիտասցէ
զլօրութիւն բարկութեանդ քո. և կամ
յահէն քումմէ զսրտմտութիւնդ քո
համարեսցի։
Ա՞յսպէս ցոյց ինձ զաջ քո. և որ
խոնարհ են սրտիւք՝ զիմաստուս
թիւնս քո։
Դարձ եր՝ մինչև յերբ. մխիթա
րեաց ՚ի ծառայս քո։
Լցաք առաւօտու ողորմութենէ
քումէ. ցնծացաք և ուրախ եղաք
զամ աւուրս հինանց մերոց։
Ուրախ եղաք փոխանակ աւուրցն
յորս խոնարհ արարին զմեզ. և
ամացն՝ յորս տեսաք զչարիք
րանս։
Նայեա՛ տէր ՚ի ծառայս քո՝ և՚ի
գործս ձեռաց քոց. և առաջնոր
դեա՛ որդւոց նոցա. եղիցի լոյս
տն աստ ՚ի վերայ մեր։
Ո՛ գործս ձեռաց մերոց՝ ուղիղ
արա ՚ի մեզ տէր. և զգործս ձեռաց
մերոց յաջողեա՛ մեզ։

* Որնոյնք գովքն տալիս։

Ար բնակեալն ի յօգնութիւն
բարձրելոյն, ընդ հովանեաւ
այ յերկինս հանգիցէ։

Ասացէ տեառն՝ ընդունող իմ եւ ա
դու. ապաւէնն իմ ած՝ եւ յու
սամ ի նա։

Զի փրկեսցէ զիս յորոգայթէ
որսողին. եւ ի բանիցն ի խռո
վութենէ։

Ի թիկնոցովն իւր ընկալցի զքեզ.
ի հովանի թեւոց նր յուսացիս։
Վրայ զէն շուրջ եղիցի զքեւ ճըշ
մարտութիւն նորա։

Ոչ երկիցես դու յերկիւղէ գի
շերի. եւ ոչ ի նետէ որ թռչի
ի տուէ։

Ցկրկ որ շրջի ի խաւարի, ի գա
թակղութենէ դիւթին ի հասարակ
աւուր։

Ընկիցին ի կողմանէ քումմէ հա
զար. եւ բիւրք ընդ աջմէ քումմէ.
եւ առ քեզ ինչ ոչ մերձենայցին։

Ի նայ մինայն աչօք քովք հայեսցին դու, և զհատուցումն մեղաւորաց տեսցես. զի դու որ յոյս իմ ես։ Օ՜ բարձրեալն արարեր քեզ սպասէն. զի ո՛չ հասցեն առ քեզ չարք. և տանջանք մի՛ մերձեսցին ի յարկս քո։

Երեշտակաց իւրոց պատուիրեալ է վասն քո՝ ի պահել զքեզ յամենայն ճանապարհս քո։

Ի բազուկս իւրեանց ընկալցին զքեզ՝ զի մի՛ երբեք հարցես ըզքարի զոտն քո։

Ի վերայ իժից և քարբից դնասցես դու. և առիւծն և վիշապն։

Քանզի յիս յուսացաւ և փրկեցից զնա. հովանի եղէց նմա՝ զի ծանեաւ զանուն իմ։

Կարդասցէ առիս՝ և ես լուայց նմա. և առ նմա եղէց ի նեղուրեան։ Փրկեցից և փառաւորեցից զնա. երկայնութեամբ լցուցից՝ և ցուցից նմա զփրկութիւն իմ։

* Աղօթս օրհնութեան : Ա. Ի.

Բարի՛ է խոստովան լինիլ տեն. և սաղմոս ասել անուանդ քումդ բարձրեալ։

Պատմել յառաւօտու զողորմութիւնդ քո. և զճշմարտութիւնդ քո ի գիշերի։

Տանն աղեաւ սաղմոսարանաւ՝ ի ձայն օրհնութեան գովել։

Ուրախ արարեր զիս տէր յարածս քո. և՝ի գործս ձեռաց քոց ցնծացայց։

Որպէս զի մեծ են գործք քո տէր, և յոյժ խոր եղեն խորհուրդք քո։

Այր անգիտաւ զայս ոչ ծանիցէ. և անմիտն զայս ոչ առնու ի միտ։

Ի բուսանիլ մեղաւորացն ոսպէս խոտ. ի ծաղկիլ այնոցիկ զոր գործեն զանօրէնութիւն։

Աստուածային յաւիտենից յաւիտեանս տեառնից. և դու բարձրեալ ես յաւիտեանս տէր։

Զի ահա թշնամիք քո տէր՝ զի ա-

Հայ թշնամիք քո կուրհեն. զըր-
ՀԵսցին ամենեքեան ոյք գործեն
զանօրէնութիւն։
Բարձր եղիցի որպէս միեղջերուի
եղջիւր իմ. և ծերութիւն իմ՝ ի
ձէթ պարարտութեան։
Նայեաց ակն իմ՝ ի թշնամիսն իմ ոյք
յարուցեալ են՝ ի վերայ իմ չարութիւն,
՝ի նոսա լսիցէ ունկն իմ։
Արդարքն որպէս զարմանիեն ի
ծառիեսցին. ոչ զմայրան լիբանա
նու բազումք եղիցին։
Տնկեալք եղիցին ՝ի տան Տն, և
՝ի գաւիթս Այ մերոյ ծառիեսցին։
Նաև՝ բազումք եղիցին ՝ի ծե-
րութի պարարտութեան. պերճք
և փափուկք եղիցին ՝ի պատմել.
ուղիղ է Տէր Աստ մեր՝ և ոչ գոյ
՝ի նմա անիրաւութիւն։

*Ողջոյն Պաղտասարայ գրչի։

Թագաւորեաց՝ վայել էութիւն զգեցաւ. զգեցաւ տէր զօրութիւնն ընդ մէջ իւր էած։ Յաստատեաց զաշխարհս վի՛մաց անեացն. պատրաստ է աթոռ քո. իսկզբանէ յաւիտեանս դու ես։ Լո՛ւարձան գետք տէր՝ լուարձան գետք ձայն իւրեանց. լուարձան գետք զձայնս իւրեանց։ Լուձայնէ ջուրց բազմաց՝ ընտանիք ծովու։ Աքանչելի ես դու տէր ի բարձունս. վկայութիւնք քո մեք յոյժ հաւատացաք։

Տան քում վայելէ սրբութիւն տէր ընդ երկայն աւուրս։

ՅԵՏ վերժխընդիր՝ տէր ած վերժխընդիր յայտնեցար։

Նայրձր լեր որ դատես զերկիրն. հատո՛ զհատուցումն ամբարտաւանից։

Ո՞րչափ յերկար մեղաւորք տէր, մինչև յերկար մեղաւորք պարծեսցին։

Խարբատեալք խօսեսցին զանիրաւութիւն. խօսեսցին ամբեան ոք գործեն զանօրէնութիւն։

Ո՛ ժողովուրդ քո տէր խոնարհ արարին. և զժառանգութիւն քո չարչարեցին։

Ո՛ այրին և զպանդուխտն սպանին. զորբան կոտորեցին. և ասացին՝ ո՛չ տեսանէ զայս տէր. և ո՛չ իմանայ Աստուած Յակոբայ։

Իմացարո՛ւք անզգամք ժողովրդոց. և անմիտք՝ մինչև յերբ ոչ առնուք՛ իմանալ։

Արդ զի թէ որ տնկեաց զականն
ինքն ոչ լսէիցէ. կամ որ ստեղծ
զականն՝ ինքն ոչ տեսանիցէ։
Որ խրատէ զազգինս՝ արդ թէ ոչ
յանդիմանեսցէ. որ ուսուցանէ
մարդոյ զգիտութիւն. տէր ճանաչէ
զխորհուրդս մարդկան՝ զի են
ընդունայնք։
Երանի՛ մարդոյ՝ զոր խրատեա՛ս դու
տէր. և յօրինացդ քոց ուսուցանես
դու նմա։
Յանծուցանես դու նմա զաւուրս
չարութեան՝ մինչև փորեսցի խոր
խորատ մեղաւորի։
Ո՛չ մերժէ տէր զժողովուրդ իւր.
և զժառանգութիւն իւր ոչ ամօ
նէ անտես։
Ա՛ւ դարձցին իրաւունք յար
դարութիւն, ընկալցին զնա ամե
նեքեան որք ուղիղ են սրտիւք։
Ո՞վ յարիցէ ընդէս՝ ի վերայ չա
րեաց. կամ ո՞վ հանդիսասրեսցի
ինձ՝ ի վերայ այնոցիկ որ գործեն
զանօրէնութիւն։

Թէ ոչ ան օգնեալ էր ինձ, փրկեր մի և՝ բնակեալ էր անձն իմ՝ի դժոխս։

Ոմն ասէ թէ ահա սաստանեցան ուժք իմ, ողորմութիւն քո տեր օգնէր ինձ։

Ըստ բազում ցաւոց սրտի իմոյ՝ մխիթարութիւն քո ուրախ առնէր զանձն իմ։

Ա՛ի՛ հանասարեսցի քեզ աթոռ անօրէնութեան. ո՞ պատճառէ զվաստակս ընդ դէմ հրամանի։

Որսացին զանձն արդարոյ, և զարիւն անբիծ՝ պարտաւորէր առնէին։

Եղև տէր ապաւէն իմ, ած օգնական յուսոյ իմոյ։

Հատուսցէ նոցա տէր ըստ անօրէնութեան նոցա. և ըստ չարութեան նոցա նե՛ւ կործանեսցէ զնոսա տէր ած մեր։

Այլ կայք ցնծասցուք ի տէր. աղաղակեսցուք առ ած փրկչին մերոյ:

Յանխափսցուք առաջի նորա խոստովանութեամբ. և սաղմոսիւք աղաղակեսցուք առ նա:

Զի ած մեծ է. և թագաւոր մեծ ի վերայ ամենայն երկրի:

Զի ձեռս նորին են ամենայն սահմանք երկրի. և բարձրութիւնք լերանց նորա են:

Զի նորա է ծով և նա արար զնա. և զցամաքն՝ ձեռք նորա ստեղծին:

Յայք երկիր պագցուք նմա. անկցուք և լացցուք առաջի տեառն արարչին մերոյ:

Զի նա ինքն է տէր ած մեր. մեք ժողովուրդք ի ձեռին նորին՝ և խաշն արօտի նորա:

Զայսօր եթէ ձայնի նորա լսիցէք,

մի՛ խաւտացուցանէք զսիրտս ձեր
ոսկի՛ ի դառնութեան։
Յաճուրն փորձութեանն յանապատի՝
ուր փորձեցին զիս հարքն ձեր. և
քննեցին զիս՝ և տեսին զգործս
իմ զբառասուն ամ։
Վ անացի ընդ ազգին ընդ այն
սիկ՝ և ասացի՝ միշտ մոլորեալ են
սրտիւք. և նոքա ոչ ծանեան
զճանապարհս իմ։
Որպէս երդուայ ի բարկութեան
իմում, թէ մտցեն ի հանգիստ
իմ։

* Աշխատասիրութիւն ի ժամանակի պիտոյից ճարն ընդունել յօժարագոյն։

Պ

Րդնեցէք զնոր յօրինուած նոր. օրհնեցէք զտէր ամ երկիր։

Օրհնեցէք զնր և օրհնեցէք զանուն նորա. աւետարանեցէք օրըստօրէ զփրկութիւն նր։

Պատմեցէք ի հեթանոսս զփառս նորա. յամենայն ժողովուրդս զքաջանշելիս նր։

Այծ է նր՝ և օրհնեալ է յոյժ. ահարկու է նա ի վերայ ամենայն կուռց։

Ամենայն կուռք հեթանոսաց դեւք են. և տէր զերկինս արար։

Խոստովանութիւն և վայելչութիւն է առաջի նր. սրբութիւնն և մեծ վայելչութիւն ի սրբուեճ նր։

Ածուցէք տոհմք ազանց. մա

մատուցէք ոն զփառս և ըզպա-
տիւ . մատուցէք ոն զփառս
անուան նորա։
Ա՛ռէք պատարագս և մտէք ի սրահս նորա . երկիրպագէք ոն ի գա՛ւիթս սրբութեան նորա . և խռովեացի յերեսաց նորա ամենայն երկիր։
Ա՛սացէք ի հեթանոսս՝ թէ ոն թագաւորեաց . հաստատեաց զաշխարհս զի մի՛ սասանեսցի . և դատ տի՛ զժողովուրդս իւր ուղղութեամբ։
Ուրախ եղիցին երկինք՝ և ցընծասցէ երկիր . զո՛ւարճասցի ծով լիւն իւրով . ցնծասցեն դաշտք՝ և ամ որ ի՛ նոսա։
Յայնժամ ցնծասցեն ամ ծառք անտառի յերեսաց ոն՝ զի գայ . և գայ նա ի դատել զերկիր։
Դատի՛ զտիեզերս իրաւամբք . և զժողովուրդս ամենայն՝ ճշմարտութեամբ իւրով։

ՅՏ թագաւորեաց՝ ցնծասցէ երկիր. ուրախ եղիցին կղզիք բազումք։
Ամպ և մէգ շուրջ են զնովաւ. իրաւունս և յարդարութիւն ուղղեալ է աթոռ նորա։
Հուր առաջի նորա գնասցէ, և այրեսցէ շուրջ զթշնամիս նորա։
Երևեցան փայլատակունք նորա տիեզերաց. տեսեալ և սասանեցաւ երկիր։
Լերինք որպէս մոմ հալեսցին յերեսաց տեառն. յերեսաց տեառն ամենայն երկրի։
Պատմեսցեն երկինք զարդարութիւն նորա. և տեսցեն ամ ժողովուրդք զփառս նորա։
Ամաչեսցեն ամենեքեան որք երկրապագանեն կուռաց, և որք պարծին ի դրօշեալս իւրեանց։
Երկիր պատցեն նմա ամ հրեշտակք նորա։

դաց յայտնեաց զարդարուն խաչ։ ապ-
ականէն եղեալ ոսկի։ ապ-
ականէն եղեալ ոսկի։ ապ-
ականէն եղեալ ոսկի

Յիշեաց ողորմութիւն իւրով զյա-
կոբ. ճշմարտութիւն իւրով զտունն
իսրայէլի. և տեսին ամ ծագք երկ
րի զփրկութիւն այ մերոյ։

Ո՛ղջակիցք առ ամենայն
երկիր. օրհնեցէք՝ ցնծացէք՝ և
սաղմոս ասացէք։

Սաղմոս ասացէք այ մերոյ օրհնու
թեամբ. օրհնութեամբ և՛ ձայն
սաղմոսաց։

Ի ձայն օրհնութե կուսածոյ փողոյ.
օրհնութեամբ ցնծութիւն և՛ ձայն
եղջեր փողոյ՝ ալաղակեցէք առա
ջի թագաւորին տեն։

Ալուաղեսցի ծով լրիւ իւրով. տի
եզերք և ամենայն բնակիչք նր.
և գետք ծափս հարցեն իմիասին
ձեռամբ։

Լերինք ցնծասցեն առաջի տն՝
զի գայ, զի հատեալ է տր՝ի դա
տել զերկիր։

Դատ՛ զաշխարհս արդարութիւն.
և զժողովուրդս իւր ուղ
ղութեամբ։

* Աշխոտ գոնէին ՊՂ։

Թագաւորեաց՝ բարկացան ժողովուրդք. որ նստիս ՚ի քերովբէս՝ սա սանեցան երկիր։

Նմի ՚ի սիոն մեծ է, և բարձր ՚ի վեր ամենայն ժողովրդոց։

Խոստովան եղիցուք անուան քումմ մեծի՝ զի սահմանօր և սուրբ է. և պատիւ թագաւորի՝ զիրաւունս սիրէ։

Դու պատրաստեցեր զուղղութիւն. զիրաւունս և զարդարութիւն յա կօբայ դու արարեր։

Բարձր արարէք զՏէր Աստ մեր. երկրպագէք պատուանդանի ոտից նորա՝ զի սուրբ է։

Մովսէս և Ահարօն ՚ի քահանայս նորա. սամուէլ ընդ այնոսիկ՝ որք կարդան զանուն նորա։

Կարդային առ տէր՝ և նա լսէր նոցա

նոցա. և՝ի սիրեն ամպոյ՝ խօսէր
ընդ նոսա։
Պահէին զվկայութիւնս նորա և
զՀրամանս՝ զոր ետ նոցա։
Տէր՝ ած մեր՝ դու լսէիր նոցա.
ած դու քաւիչ լինէիր նոց.
և վրէժխնդիր՝ ի վերայ ամենայն
գործոց նոցա։
Բարձր արարէք զՏէր ած մեր. եր-
կիրպագէք ի լեառն սբ նորա՝
զի սուրբ է Տէր ած մեր։

---

* Պաշտօն գործոյ։ Ղ. ՀՈ.

Ղ Ղալատացի՛ք առ Տէր ամ եր-
կիր. ծառայեցի՛ք Տեն ու-
րախութեամբ։
Մտէ՛ք առաջի նր ցնծութեամբ.
ծաներսո՛ւք՝ զի նա է Տէր ած մեր։
Գի՛տ արար զՔեզ և ո՛չ մեք կամք.
մեք ժողովուրդք և խաշն արօ-
տի նորա։
Մտէ՛ք ընդ դրունս նորա խոս-
տովանութեամբ, և օրհնութիւնք՝ ի
յարկս նր։

Աստուածային երկրորդ տեսառն, և
օրհնեցէք զանուն նորա։
Բազցի՛ր է սէր յաւիտեան է ողոր
մութիւն նորա • յազգէ մինչև
յազգ է ճշմարտութիւն նորա։

---

* Ասմունք Դ՛

Յ ողորմութիւն և յիրաւունս
օրհնեցից զքեզ սէր • սաղմոս
ասացից և՛ի միտս առից։
Անդրէն ամբիծ մինչև եկիցէ
առ ես, զի գնացի ես յանբծութե
սրտի իմոյ՝ ի մէջ տանն իմոյ։
Ոչ եդի առաջի աչաց իմոց զբեր
անիրաւութե • ոչ ք առնէին զանօ
րէնութիւն՝ատեցի։
Ոչ մերձեցաւ առ իս ոտ թիւրն էր
սրտին • խոտորեալ մինչև անգա
մի՝ և ես ինչ ոչ գիտեի առնէի։
Որ խօսէր գաղտ զընկերէ իւրմէ,
զնա բացէ՝ ի բաց հալածէի։
Որ ամբարտաւանէին էր աչօք՝ և ա
գահ սրտիւ, ընդ նմա և հնձ
ոչ ուտէի։

Ա՜հ եթէ իմ՝ ինձ հանաստացեալս երկրի
վի նստցին նոքա ընդ իս։
Ա՛ր դնայր՝ ի ձանապարհ անբիծ,
նա պաշտէր զիս։
Ա՛յ բնակիչք՝ ի վիճ տան իմոյ՝ որ
առնէք զամբարտաւանութիւն.
որ խօսիք զանօրէնութի՛ն, էիր յայլ
ղեալ նմա առաջի աչաց իմոց։
Ընդ առաւօտս սպանանէի զամ
ենայն երկրի. զի ստուգեսցի
՚ի քաղաքի տեառն զամենեսեան՝
որք գործեն զանօրէ-
նութիւն։

*Ո՞չ ոք ոչինչ էիբրու յոհէրատի՝ առաքի
առաւն փոխէայէ գինդրուածոն իւր։

ԼՒ՚

Լուր աղօթից իմոց՝ աղա
ղակ իմ առ քեզ եկեսցէ
և մի՛ դարձուցաներ զե
րեսս քո յինէն։
Յաւուր նեղութե իմոյ՝ խոնար
հեցո՛ առիս զունկն քո՝ յորում
աւուր կարդամ առ քեզ՝ վաղվա
ղակի լուր ինձ։
Ապառեցան որպէս ծուխ աւուրք
իմ՝ և ոսկերք իմ որպէս խուրճ
ջրատեան։
Նարայ որպէս խոտ՝ և ցամաքեցաւ
սիրտ իմ՝ մոռացայ ուտել զհաց իմ
՚ի ձայնէ հեծութե իմոյ։
Վիճեցաւ ոսկր իմ՝ լմարմին իմ՝նը
մանեցայ ես հաւալատան անապատի։
Նմանեցայ ես որպէս քու յաւերակի՝
տգնեցայ՝ և եղէ ես ոպէս ճկնաղուկ
միայն ՚ի տանիս։

փառաւք իւրովք ի նմա։

Ա Լինէ տէր զհօն, և երևեսցի փառաւք իւրովք ի վերայ։

Երկիւղեցին զՏէրանոյ յանդիմանէ զամմէ, և ամ թագաւորք երկրի զփառս քո։

Զի շինեսցէ Տէր զՍիովն, և երևեսցի ի փառս իւր։

Հայեցաւ ի յաղօթս խոնարհելոցն, և ոչ անարգեաց զխնդրուածս նոցա։

Գրեսցին զայս յայլ ազգս, և ժողովուրդ որ արարցի օրհնեսցէ զՏէր։

Զի հայեցաւ ի բարձրութենէ սրբութեան իւրոյ Տէր յերկրէ ետես զերկիր։

Լսել զհառաչանս կապելոցն, արձակել զորդիսն մահու։

Զի պատմեսցի յԱնուն Տեառն յՍիովն, և զգովութիւն նորա յԵրուսաղէմ։

Ի ժողովելն զժողովուրդսն միանգամ, և զթագաւորսն ծառայել Տեառն։

Պատասխանի ետ նմա ճանապարհի զօրութեան իւրոյ, ասաց ցնա։

Սակաւ ինչ ժամանակի զիս ընդ քեզ, և ես ոչ լռեցից։

Մինչև յաւիտեան կայցէ յաւիտենից։

Ես ասացի ոչ խոտորեցուսցես զիս ի կէս աւուրս իմոց։

Ամք քո յամենայն ազգս ազգս։

Զերկիր դու հաստատեցեր, և գերկինս գործ ձեռաց քոց են։

Նոքա կորիցեն, և դու կացցես։

Եւ զամենեսին իբրև զհանդերձ մաշեսցին, իբրև զպատմուճան փոխեսցես զնոսա, և փոխեսցին։

Դու նոյն ես, և ամք քո ոչ պակասեսցին։

Որդիք ծառայից քոց բնակեսցեն, և զսերունդ նոցա յաւիտեան ուղղեսցի։

Յայեցար նա յաւելթս խոնարհութ,
և ուչ արհամարհեաց զխընդրելսն
ուսածս նոցա։
Արեցին այս յատկ այլ. ժողովրդ
որ ստացեալ է, օրհնեսցէ զՏր։
Յայեցար նա ի բարձանց ի սրբ
բուլթենէ իւրմէ. Տր յերկնից
յերկիր հայեցաւ։
Լսել զհեծութիւն կապելոց, և
արձակել զորդիս մահապարտաց։
Պատմել ի սիօն զանուն Տն, և
զօրհնութիւն նր յերուսաղէմ։
Ժողովիլ ժողովրդոց իմիասին,
և թագաւորաց ծառայել Տն։
Պատասխանի ետ նմա ի ճանապար
հի զօրութե իւրոյ. զնուազութի
աւուրց իմոց ասա ինձ, և մի՛
տար զիս ի կէս աւուրց իմոց. զի
ներ զին ի հիւս աւուրց իմոց։ զի
յազգէ յազգ են ամք քո։
Նախկեան Տր զհիմունս երկրի
հաստատեցեր. և գործք ձեռաց
քոց երկինք են։
Նոքա անցանեն. և դու կաս՝ և
ամենա յաւիտեան։

Ա՛մենքեան ոչ զձորձս մաշեսցին
և որպէս զվերարկուս փոխեսցեն
զնա և փոխեսցին։
Ապայց դու նոյնինքն ես՝ և ամք քո
ո՛չ անցանեն. որդիք ծառայից քոց
բնակեսցին ՚ի նմա. և զաւակք նոց
յաւիտեան յաջողեսցին։

---

* Սաղմոս դաւթի։ ՃՂԲ

(Ո) ՚Ի՛ն անձն իմ զտէր, և ամ
ոսկերք իմ զանուն սբ նորա։
(Ո)՚Ի՛ն անձն իմ զտէր, և մի՛ մո
ռանար զամ ոտուրս նորա։
Ո՛ք ներէ զմեղս քո, բժշկէ՛ զամե
նայն հիւանդութիւնս քո։
Ո՛ փրկէ յապականութենէ կեանս
քո. պսակէ՛ զքեզ ողորմութիւն
և գթութեամբ։
Ո՛ լնու ՚ի բարութիւնն զցանկու
թիւն քո, նորոգեսցի ոպ արծուոյ
մանկութիւնն քո։
Արդար ողորմութիւն ա՛ր՝ և իրաւ
ունս ամ զրկելոց։

ծաղիկ։

Ա՛ւրդ որպ խոտոյ են աչուրք
հր։ որպ ծաղիկ վայրի՝ այնպէս
մեր։ եւ յիշեաց թէ հող եմք։
Ո՞ վ ինա գիտաց զտեղծուածս
կիւղաձս իւր։
Ուրպէս գթայ հայր՝ իւր որդւոց
իւրոց, այնպէս գթաւցի տէր յեր-
կնաւորսն մեր։
Ուրչափ հեռի՛ են արեւելք յարե-
մտից, այնչափ հեռու արար՝ իմէնջ
զանօրէնութիւնս մեր։
Ո՞յր ողորմութիւն իւր իւրք երկիւղա-
ծաց իւրոց։
Ո՞յր որպէս բարձր ցն երկինք
յերկրէ, այնպէս զօրացոյց տէր զո-
ղորմութիւն իւր ի վերա երկիւղա-
ծաց իւրոց։
Ո՛չ ըստ մեղաց մերոց արար մեզ
տէր. և ո՛չ ըստ անօրէնութեան
մերում հատոյց մեզ։
Ո՛չ իսպառ բարկանայ մեզ տէր.
և ո՛չ յաւիտեան պահէ ոխս։
Ո՛չ իսպառ բարկանայ մեզ տէր.
միտ և բազում ողորմ։
Վաթած ոչորմած է տէր. երկայնա
սիրտ. և որդոցն իւրեանց իւր։
Ելից տէր զձանապարհս իւր մով

Ը ընչէ՞ ինամա հոգմ, և ուչէ՞ եւ
ուչ և ա երեւի տեղի նորա։
Բայց ողորմութի՞ ան ճոպ յաւի
տեան յաւիտենից ի վեր երկիւղա
ծաց իւրոց. և արդարութիւն նո՞
յորդւոց մինչև յորդիս։
Ոյք պահեն զուխտս նորա, ի՞
շեն զպատուիրանս նորա՝ և առ՞
նեն զնա։
Տի՞ յերկինս պատրաստեաց զա
թոռ իւր. արքայութի՞ նորա՝
ամենեցուն տիրէ։
Օրհնեցի՛ք զտէր ա՞մ հրեշտակք
նո՞. հզօրք զօրութե՞ ոյք առնէք
զբան նորա՝ ի լսել ձայնի պատ
գամաց նորա։
Օրհնեցէ՞ք զտէր ա՞մ զօրութիւնք
նորա. պաշտօնեայք և արարօղք
կամաց նո՞ր։
Օրհնեցէ՞ք զտէր ա՞մ գործք նո՞ր.
ի ե՞նդ ա՞մ տեղիս տիրութի՞ նո՞ր.
օրհնեա՛ անձն իմ զտէր։

* Աշմոս գաւթի՝ ի վերայ աշխուհ~
գործ արարածոյս: Ա՛ի:

ընկեա՛ անձն իմ վտար·ութ
ան ի՛մ մեծ եղեր յոյժ:
Ա՛ստուածանութիւն և
մեծ վայելչութիւն զգեցար· արկեալ
զլոյս ոպ պօթոց·ձգեցեր զերկինս
ոպ վիտրան, և արկեր իվեր ջուրց
զվերնայարկս նորա:
Ա՛ղնէ յամպս ըզգնացս իւր, և
հոլի նա իվեր թևոց հողմոց:
Ա՛արար զհրեշտակս իւր՝ հոգիս·
և զպաշտօնեայս իւր՝ ի հուր
կիզելոյ:
Հաստատեաց զերկիր իվեր հաս
տատութեան իւրոյ՝ զի մի՛ սասա
նեսցի յաւիտեան:
Ա՛տրճ ոպ զգեստ վերարկու եղեն նո
ի՛ վերայ լերանց կացցեն ջուրք:
Ա՛ասատ քումմէ փախիցեն· և՛ի
ձայնէ որոտալոյ քումմէ սարսիցին

Ելանեն լեառնանան, և իջանեն
դաշտանան, ՚ի տեղի յոր հաստա
տեցեր զնոսա։
Սահման եդեր և ոչ անցանեն, և
ոչ ևս դառնան ՚ի ծածկել զերկիր
Ո՞րպէս ցեր զաղբիւրս ընդ ձո՛ր
ծոր, ՚ի միջոյ լերանց գնասցեն
ջուրք։
Ո՞րպէս ցամենայն գազանս
վայրի, յապեսցին ցիւրք ՚ի ծա
րաւս իւրեանց։
Ընդ թռչունք երկնից բոյնս դի
ցեն, և՚ի միջոյ վիմաց տացեն
զձայնս իւրեանց։
Ո՞րպէս ցերկինս ՚ի շտեմա
րանաց իւրոց, ՚ի պտղոյ գործոց
իւրոց լցցէ երկիր։
Ծուսուցեր զխոտ անասնոց, ըզ
գալարի ՚ի ծառայութիւն մարդկան։
Հաներ զհաց յերկրէ, գինի ու
րախ առնէ, իւղ զտեսիլ, և հաց
հաստատէ զսիրտ մարդոյ։
Յապեսցին ծառքն անտառի, և
մայրքն լիբանանու՝ զորս դու
տընկեցեր։

Ո՞նդ թըռչունք երկնից՝ ձագս հանցեն. և բոյն արագիլ՝ ապա ՚ի նոցա։

Ո՞երինք բարձունք են եղջերուց և վէմք ապաւէն նապաստակաց։

Ո՞րպէս զտան վն ժամանակի. արեգական ծանեաւ զժամ մըտա նելոյ իւրոյ։

Ո՞րպէս զնաւար՝ և եղև գիշեր. ՚ի նմա գնան ամենայն գազանք անտառի։

Կորիւնք առիւծուց մռընչեն և յափշտակեն. և խնդրեն յայ զկերակուրս իւրեանց։

Ո՚ծագել արևու ժողովին, և՚ի մորիս իւրեանց դադարին։

Ելանէ մարդ ՚ի գործս իւր. և՚ի վաստակս ձեռաց իւրոց մինչև յերեկոյ։

Որպէս զի մեծ են գործք քո տէր. զամենայն ինչ իմաստութեա՛ արար եր. և լցաւ երկիր ստեղծուա՛ծովք քովք։

Ո՞յս ծով՝ մեծ և ահագորո՚իամա

են

են տղուն՝ որոց ոչ գոյ թիւն.
պաղանք մեծամեծք և մանուկք.
ի սմա և նահ՛ք գընան. վիշապն
զոր ստեղծեր խաղալ նովաւ։
Ա՛մենեքեան քեզ սպասեն՝ և դու
տաս. վկերակուր նոցա ի ժամու։
Տաս դու նոցա՝ և կերակրին. քա
նաս զձեռն քո՝ և կերակրես զա
մենեսեան կամօք քովք։
Յարձուցանես զերեսս քո ի՛ նո
ցանէ՝ և խռովին. հանես զոդի ի՛
նոցանէ՝ պակասին և ի՛ հող
դառնան։
Ա՛ռաքես զոգի քո և ստեղծանին. և
և նորոգես զերեսս երկրի։
Լ՚ինիցին փառք տեն յաւիտեան. և
ե՛ր ուրախ եղիցի յարարածս իւր։
Ո՛հայի յերկիր և առնէ դողալ սմա.
մերձենայ ի լերինն՝ և ծխեսցին։
Օրհնեցից զտէր ի կեանս իմ. սաղ
մոս ասացից ա՛յլ իմոյ մինչև եմ ես։
Քաղցր եղիցի նմա տրհնութի՛ւն իմ.
և ես ուրախ եղէց ի տէր։
Պակասեսցին մեղաւորք յերկրէ.

ՀԱՅԿԱԶՆՅԱՆ ԱՐՇԱԿ

Յիշեաց յամ խոնին զուխտ իւր.
և զբանն զոր պատուիրեաց մինչ
ի հազար ամ։
Զոր ուխտն զոր եդ ընդ աբրահա
մու, և զերդումն իւր ընդ
իսահակայ։
Եւ կացոյց զա յակոբ զկրաման
իւր, և զա իսրայէլ զուխտ իւր
յաւիտենից։
Եւ ասէ՝ ձեզ տաց զերկիրն քանանու՝
զվիճակ ժառանգութեանդ ձերոյ։
Ո՛վ ի հին նորա թուով սակաւք.
նուիազք՝ և պանդուխտք ի նմա։
Եւնգին նոքա յազգէ յազգ. ի թա
գաւորութէ՛ ի ժողովուրդ այլ։
Ոչ եթող մարդկան մեղանչել նոցա.
և հշտամբեաց զթագաւորս
վասն նոցա։
Ա՛ւ մերձենայք առ օծեալս իմ,
և՛ ի մարգարէս իմ մի՛ մեղանչէք։
Ուղեաց սով յերկիր նոյ, և զամ
զօրութիւն հացի եբեկ։
Եւ առաքեաց առաջի նոցա զայր. ի ծա
ռայութի՛ վաճառեցաւ յովսէփ։

Յովնաւրհ աւրէրին ՚ի կապանս զոտս
նորա. և էանց ընդ երկաթ
անձն նր։
Ա՛ինչև եկեաց բան Նորա. և
բան տն փորձեաց զնա։
Ղ՚ազաբեաց թագն և ելոյծ զնա.
իշխան ժողովրդեան ետող զնա։
Կացոյց զնա տէր տան իւրոյ.
իշխան ՚ի վր ամենայն ստացուա
ծոց իւրոց։
Խրատել զիշխանս նց ոպ զինքն.
և զծերս նց խմաստուն ածցէ։
Ղամուտ էէլ յեգիպտոս. և յակոբ
պանդխտեցաւ յերկիր քամայ։
Ղ՚ճեցոյց զժողովուրդ իւր յոյժ,
և զօրացոյց զնոսա քան զթշնա
միս իւր։
Դարձոյց զսիրտս նոցա ատել զզ
ժողովուրդ իւր, և ՚ի նենգել
զծառայս իւր։
Ղ՚ազաբեաց զմովսէս ծառայ իւր,
և զահարօն ընտրեալ իւր։
Եդ ՚ի նց զբան նշանաց իւրոց, և
զարուեստս իւր յերկիր քամայ։

Ա՜ստուածոյ զխոստումն եւ խոստուածոյ
ցոյց զնոսա. զի դատաստանքն
զբան նիւ։
Պատմոյց յարիւն զգեստս նոցա,
եւ սպան զամ ձիւնա նոցա։
Աստուց յերկիր նոցա զտուրս. եւ՝ի շտե
մարանս թագաւորաց նոցա։
Ա՜տաց՝ եւ եկն շանաճանճ եւ մժեղս
ընդ ամ սահմանս նոցա։
Պատմոյց զանձրեւս նոցա՝ի կարկ
հուտ. եւ հուր յերկիր նոցա
բորբոքեցաւ։
Եհար զայգիս եւ զթզենիս նոցա.
եւ փշրեաց զամենայն ծառս սահ
մանաց նոցա։
Ա՜տաց՝ եւ եկն մարախ եւ խատնիճ
զի ոչ գոյր նոցա թիւ։
Եհեր զամ խոտ երկրի նոցա, եւ
սպառեաց զամ պտուղ անդոյ նոցա։
Եհար զամենայն անդրանիկս ե
գիպտացւոց՝ զսկիզբն ամենայն
վաստակոց նոցա։
Եհան զնոսա ոսկով եւ արծաթով.
եւ ոչ գոյր յազգի նոցա հիւանդ։

իւրեանց ընդ ծով կարմիր. փըր
կեաց զնոսա վն անուանն իւրոյ
վի ծանիցեն զզօրութիւնս նր։
Այսուհետև ի ծով կարմիր և ցամա
քեցաւ. առաջնորդեաց նց ընդ
անդունդս ոպ ընդ անապատս։
Ակեցոյց զնս ի ձեռաց ատելեաց
նոցա. և փրկեաց զնս ի ձեռաց
թշնամեաց նոցա։
Ծածկեաց ծով զնեղիչս նոցա.
և մի ի նոցանէ ոչ ապրեցաւ։
Հաւատացին բանի նորա, և օրհ
նեցին զօրհնութիւնս նորա։
Ալ աղվաղեցին և մոռացան զգ
գործս նորա, և ոչ անսացին խոր
հըրդոց նր։
Յանկացան զցանկութիւն յանապատի.
և փորձեցին զԱծ՝ յանջրդի։
Եւտ նոցա զխնդրուածս նոցա.
առաքեաց զլիութիւն յանձինս նց։
Նախանձեցուցին զմովսէս ի բանա
կի. և զահարոն սուրբ ումն։
Բացաւ երկիր և կլուխ զդաթան
և ծածկեց զբանակն աբիրովնի։

Յիսուս Քրիստոս ի մեռելոց յարուցեալ
եւ ի գիրս մաշկեայ զամենայնսն գրեալ։
Ո՞րպիսին պարտիմ ի քարոզել՝ եւ երբ
հիմարութիւն ապաշխարին, եւ գիտութիւն
վկայեսցէ իւրմանց՝ ինամանուածքիւն
արիւնոյ խաչելոյն։
Ո՞ստացան զայծ կենդանարար իւրեանց՝ որ
եռանց՝ որ արար զմեծամեծս յերկինս
գիւտուս։ եւ զպարգեւեցեալսն իւր յերկրի
հիմն քաջոց։ եւ զայ ի վերայ
հարմիկ ծովուն։
Ո՞րպէս ապաշխարել գնասցուս՝ եթէ ոչ
մտանիցեն ընտրեալքն հայր ասաց
ջինն նորան։
Վարձեալ ասաց տէր՝ եւ անցողացն ըզ
բարկութիւնն ինչ։ զի մի՛ ասասցէ
հեթանոսին նոքա։
Ո՞նարգեցինն զերկիրն ցանկալի,
եւ ոչ հաճեաստացին բանիւ նորա։
Տրտնջեցինն ի բանակս իւրեանց
եւ ոչ լուան ձայնի տեառն։
Ոչ ամբարձ զձեռն իւր ի վերայ նոցա
հարկանել զնոսա յանապատի։
Ցրուեսցի զաւակ նոցա ընդ հե-
թա-

Ո՛վ ոչխեցին զուստեր ու զդաստեր
իւր
զգեցուցանէ զանձին ի ծածկոյթ
գայթակղութեան։
Ոչ ինչ կուռց նոցա՝ եւ ուղիս նոյն ի
ճշմարիտ ուսանին զգուշանալ նոցա • ծառայէ
ճշմարիտ կուռց նոցա՝ եւ ուղիս նոյն ի
գայթակղութեան։
Պղծեցան նոքա ի բերկրութիւնս
զի կերին ըստ սովորութեան
լսոխ։
Պարկացուցին զնա ի գործս իւր
եանց • եւ յանձախեցաց ի վէր նոցա
բեկումն։
Ապա երկոցի ի մէջ փեսնէհէս • քա
հեաց՝ եւ արձեալ մայհ • համարե
ցաւ նմա յարդարութիւն յապէկ
յապէկ միջէ յաւիտեան։
Պարկացուցին զնա իւր ջուրցն
հակառակութեան • չարչարեցաւ
մովսէս վէր նոցա՝ զի դառնացու
ցին զհոգի նորա։
Դրամայեաց շրթամբք իւրովք՝ և
ոչ սատակիցին զասպէն զոր ա
սաց նոցա տէր։
Պատառնակեցան ընդ հեթանոսս՝ և
ուսան զգործս նոցա • ծառայէ
ցին կուռց նոցա՝ և եղեւ նոյն ի
գայթակղութիւն։

խրեանց դիւաց, և հեղին զա-
րիւն անբիծ։
Ընդ արիւն ուստերաց և դստերաց
խրեանց զոր զոհեցին կուռոցն
քանանու։
Եղ աղախեցաւ երկիր յարենէ նոյ
և պղծեցաւ ի գործս նոցա. զի
պոռնկեցան ի գնացս խրեանց։
Բարկացաւ սրտմտութիւն տեր ի վե-
ժողովրդեան իւրոյ. և գարշեցոյց
զժառանգութիւն իւր յոյժ։
Մատնեաց զնա ի ձեռս հեթանո
սաց. տիրեցին նոցաատելիք ի-
րեանց. և թշնամիք իրեանց նե-
ղին զնոսա. և խոնարհ եղեն ի
ներքոյ ձեռաց նոցա։
Բազում անգամ փրկեաց զնա.
և նոքա դառնացուցին զնա ի խոր
հուրդս իրեանց. և կորացան յա
նօրէնութեան իրեանց։
Տեսեալ նա ի նեղութիւն նոցա,
ի լսել ձայնի աղօթից նոցա։
Եհիշեաց զուխտ իւր՝ և զղջացաւ
ըստ բազում ողորմութե[ան] իւրոյ.

զի մի՛ կորեսցէ. և ընկեցեր յետոյ
զամ մեղս իմ։

Ո՞վ է ումեքն որք՝ ևդժոխս են խոս
տովան առնին առ քեզ. և ումեք մե
ռեալք օրհնեսցեն զքեզ. և ումեք յոյս
սասցին՝ ի ճշմարտութիւն քո ամենե
քեան՝ որք կենդանեն՝ ի դժոխս։
Ա՛յլ կենդանիքս օրհնեսցուք զքեզ
քեզ տէր. որպէս և ես այսուհետև
մինչումն ծնայց՝ որք պատմեսցեն
զարդարութիւն քո տէր միրկուէ իմոյ։
Եթե ոչ ևս զատարեցից օրհնել
զքեզ յօրհնութիւն նորա զամենայն
աւուրս կենաց իմոց յանդիր
մանս առաքմարիդ այս։

* Ա՛ղէքսան։

Ցոյս ինդրտանաւրեան, յոյս և ապաւէն
փրկութեան Տէր Ցիս Քրիս, երկիս
գին և փառատրեալ աչուօս անկին իմոյ։
Ա՛արդասէր տէր՝ վասն սրբութեան
անուանդ մեր քոյ և հուսոյ, և մի՛
խոտչի քո պատճառականի, ընկալ զա
ղաչանս մեր և կեցո՛ զմեզ։

Վասն ինքզինքիս ու՛ր տըրնջեան ես այսօր ժամու վրէժ առնեմ ու՛ր քէն խնդրեմ մարդասէր Տէր։ Ո՛ւր մեզ ես ի վտանգաւոր ճամբու ի փորձու՝ ուրուամ ոչ կարեմ հանդուրժել՝ զՏէր աղաչեսցուք։

Վասն անբիծ և անդատապարտ կեանքիս առաջի աչեղ ատենին՝ զՏէր աղաչեսցուք։

Վա՛յ ինձ ատելոց մեզ՝ ինձ հանդիստ կենացն անվախճանից՝ զՏէր աղաչեսցուք։

Վա՛յ ինձ արժանի լինելոյ մեզ վերին հոգմանն և երկնից արքայութեն՝ զՏէր աղաչեսցուք։

Վա՛յ հոգացն հան՝ Աստուա մի՝ Ողորմեաց մեզ՝ Ողորմեա մեզ՝ Ողորմեա մեզ։

Ի պիտոյս։

Վասն ինքզինքիս ու՛ր տըրնջեան ես այսօր ժամու վրէժ առնեմ ու՛ր քէն խնդրեմ մարդասէր Տէր։ Ո՛ւր մեզ

չի կամք ար և առ՝ իքեն ողորմու
առ քեզ գթուէ քոմ։ զի քո առա
բոնաէր հօտի քո՝ զոր ժողովեցեր
հետեւական. նայեաց և այց արա
Արդ և հօդդայդ մեյ. այժմ և"։
ռաքանուէ՝ ի քարձունս հօր և
ամ արարածոց մշտնջենաւոր փա
սրբոյ։ ո՛ ի՝ իքո փառս կատարի
և՝ի փառաքանուէ անճանդ քոմ

Վահեա զմեզ որպէս բիբ ական. և
արա առ մեզնշան քարի՝ իզովեստ
մեզ ար զօրութէ աբ հօդուդդ։
ամենազօր աջոյ քո։ ո՛ օրացոյ ըզ
Վահեա զմեզ ընդ հովանեաւ
տո՛ մեզ զողորմութի քո առատապէս

և վերկրպագութիւնս մեր. և հա
մեր՝ իզօրէն արդարուե և՝ իպատուղ
ած պաշտուե։ Նուիր ար զաղօթս
Ա՛ոունայն լեցին վաստակք ծնելոց
քոց։ Ա՛ոլ համարեա զաշխատութիս
ունկն քո՝ ի խնդրուածս մեր. զի
մեզ ած փրկիչ մեր. խոնարհեացի

թեցդ և գթութեցդ ակն ունիմք։
Ո՛ ամենեսեան օրհնեա՛. զամեն
ք՛անատուացդ՛. զամեն լուսաւորեա՛.
և ամեն պարգևեա՛ զերկնից ար
քայութիւդ։ Ա՛ն զի դու ես տէր
կենաց և ամ՛ ողորմութեց. և քեզ զ
վայելէ փառք՝ իշխանութի՛ն և պա՛
տիւ։ Հ՛այր մեր որ, և յանէրնա
յաւիտենից Հ՛ամէն։

Եփեսեայ ե՛պիսկոպոսին առաքեալն յոհ՛
ննէսէ գրէ՛ զայսպիսի վարդապետութի՛ւն
և ասէ՛ ցնոսա։ Հ՛այր մեր որ յե՛

Ի գոստոսիան երեսուք տան.
Զի քանզի ես նա իբրև զգազան.
ամբարշտութիւն նորուն ես տեղ տան,
և յանիսեան որպէս զգ լեառն:
Ամեն փրկել ազգ մարդկայնոյն
զոր և փրկեաց ի թշնամոյն
զայս առաջի միահա ոյն՝
թէ փրկիսցէք փառաք գերադոյն:
Ամրութիւն իւրով խակ ժողով եաց
ի յամենայն իւր գործս ուաց
յարևելից ևարևմըտ տից,
ի հիւսիսոյ և ի ծով վից:
Տեղի նոքա անդորրա կան,
զգ քաղաք բընակու թե,
առ գըտեալ մորթ ցան,
անասնատուն անջըրդա կան:
Ասուր քաղցեալ ծարաւե ցան.
անձինք նորին նըշաւե ցան.
և զաղաղակ ի նեղու թեան,
առ տէր բարձեալ փրկել կարդան.
Ո՞ըշտաց նոցա եղև պաշտպան.
առաջնորդեալ նոցա հա մայն.
զի երկիցեն աներկիւղ ան,
յիւրեանց քաղաք բընակու թե.

Ի շարաթեաց զբան իւր և բժշկեաց զնոսա. և փրկեաց զնոսա յապա կանուխ թեանէ իւրեանց.

Սաղմ. 106. 20

Ի սուրբ Աւետարանէն ընթերցուածն է զոր գրեաց
Ղուկաս աւետարանիչն։

Յայնմ ժամանակի մերձեցան առ Յիսուս ամենայն
մաքսաւորք և մեղաւորք լսել զնա։ Եւ յարեն
գրագիրք և փարիսեցիք՝ ասելով եթէ
Զայս ընդունի մեղաւորս և ուտէ ընդ նոսա։
Եւ խօսեցաւ առ նոսա առակս զայս՝ եթէ
Ո՞ մարդ է ի ձէնջ որ ունիցի հարիւր ոչխար
և կորուսցէ զմին ի նոցանէ՝ ոչ թողու զիննսուն
և զինն յանապատի՝ և երթայ զկորուսեալն
մինչև գտանիցէ զնա։

Քաղցեան և ծարաւեցան. և ան
ձինք նց՝ ի նոսին նուաղեցան։
Աղաղակեցին առ Տէր՝ ի նեղու-
թեանց, և՝ ի վշտաց նոցա փըր
կեաց զնոսա։
Շաւղնորդեաց նց՝ ի ճանապարհ
ուղիղ, զի երթիցեն՝ ի քաղաք բը
նակութեան իւրեանց։
Խոստովանեցին առ ողորմութեց
նորա. և սքանչելեաց նր որդւոց
մարդկան։
Զի յագեցոյց զանձինս քաղց-
եալս, և զանձինս կարօտեալս՝
լի՛ արար բարութիբ։
Այք նստէին՝ ի խաւարի և՝ ի ըստ
ուերս մահու, կապեալ էին յաղ
քատութեբ ոպ յերկաթս։
Զի դառնացուցին զբանն Այ,
և զխորհուրդս բարձրելոյն բար
կացուցին։
Խոնարհ եղեն՝ ի ցաւսոց սիրտք նց
ուկարացան և՝ չկային որ օգնէր նց
Աղաղակեցին առ Տէր՝ ի նեղու-
թեանց՝ ի վշտաց նց կրկան զնա.

Փրկեաց զնոսա ՚ի խաւարէ և ՚ի
ստուերաց մահու. և խզեաց զկա
պանս նոցա։
Խոստովան եղիցին տեառն ողո
մութեանց նորա. և սքանչելեաց նո
որդւոցն մարդկան։
Զի փշրեաց զդրունս պղնձիս,
և զնիգս երկաթիս խորտակեաց։
Կանեաց նոքա ՚ի ճանապարհի անօ
րէնութեան իւրեանց. զի վասն մեղաց
իւրեանց խոնարհ եղեն յոյժ։
Ամենայն կերակրոց գարշէին սիրտք
նոցա. մերձեցան մինչև ՚ի դրունս
մահու։
Աղաղակեցին առ տէր ՚ի նեղութեան
իւրեանց. ՚ի վշտաց նոցա ապրեց
զոքա զնոսա։
Առաքեաց զբան իւր և բժշկեաց
զնոսա. և փրկեաց զնոսա յապակա
նութենէ իւրեանց։
Խոստովան եղիցին տեառն ողո
մութեանց նորա. և սքանչելեաց նո
որդւոցն մարդկան։
Պատուասցեն նմա պատարագ օրհ

նուէր. և պատմեացեն զգործս նոր
ցնծութեամբ։
Այլ ինձանէին ՚ի ծով նաւուք, և
առնէին զգործս ՚ի շուրս բազումս
՚ի գործս ՚ի նմա. և զնա
քանչելիս նոր ՚ի խորս անդնդոց։
Ի՞ստ՝ և յարեաւ հոգմ և մրրիկ։
և բարձրացան ալիք նորա։
Ելանէին յերկինս՝ և ինձանէին
յանդունդս. և անձինք նոցա յանց
ձին խրտնութենէ մաշեցան։
Խռովեցան՝ տատանեցան ոպ ար
բեալք. և ամ իմաստութիւն նոց
ընկլաւ։
Ո՞ղորմիեցին առ տէր ՚ի նեղու
թեան. ՚ի վշտաց նոց հանեցոյց զնոսա։
՚Ի հարկաց զմրրիկն յօդս՝ և դա
դարեցան ալիք նոր. ուրախ եղեն՝
զի դադարեցան. և առաջնորդ
դեաց նոցա ՚ի նաւահանգիստ կա
մաց իւրեանց։
Խոստովանեսցին առ տէր զողորմու
թիւնս նորա. և սքանչելեաց նոր որդւոց
մարդկան։

Նաեւ նոցա. մերկութեցոյց զնա յանդ-
գեստ ի նեղութիւն՝ ի վերայ իշխա-
նաց նոցա. եւ ի ժողովրդոց ի նոցա։
Եւ ի դարձոյց զգեստն ի ցամաք.
եւ զգնացս ջուրց յերկիր ծարա-
ւուտ։
Եւ երկիրն պտղաբեր յաղ
տաղտուկս վասն չարութեան
բնակչաց նորա։
Եւ անապատն ի ճահիճս
ջուրց. եւ երկիրն ծարաւուտ ի
գնացս ջուրց։
Եւ հաստեցոյց ի նմա քաղաքս. եւ
շինեցին քաղաք բնակութեան
իւրեանց։
Եւ արեցին արտս՝ եւ տնկեցին այ-
գիս. եւ արարին պտուղ արմ-
տոց իւրեանց։
Օրհնեաց զնա եւ բազմացան յոյժ.
եւ անասունք նոցա՝ ոչ նուազեցան։
Եւ նուազեցան նոքա՝ եւ չարչարեցան
ի նեղութենէ չարեաց եւ ի վշտաց։
Եւ անարգութիւն ի վերայ իշխա-
նաց նոցա. մերկեցոյց զնա յանա-

պատի՝ և ուչ՝ ի ձանապարհի։
Օգնեաց տնանկին յաղքատուէ.
և առաջնորդեաց որպէս խաշին
ազդի նոցա։
Տեսցեն ուղիղք և ուրախ եղիցին
և ամ անօրէն խցցէ զբերան իւր։
Որվէ իմաստուն որ պահեսցէ զայս
և՛ի միտ առցէ զողորմութիւնս տեառն։

*Օրհնութիւն Աստուծոյ։

ՀՈ՛Ր
ատրճատ է սիրտ իմ ձայ-
պատրաստ է սիրտ իմ օրհ
նել և սաղմոս ասել քեզ
փառաւոր իմովք։
Ո՛ արթնի՛ր փառք իմ, արթնի՛ր սաղ
մոսիկ և օրհնութեամբ. և ես
զարթեայց առաւօտուց։
Խոստովան եղէց քեզ՝ի ժողովուրդս
ազ. և սաղմոս ասացից քեզ յազինս։
Որ եւ միանգամ յերկինս ողոր
մութի՛ք. միանգամ յամպս ճշմար
տութիւն քո։

Նայէ՛ երկինս քո, եւ տես զերկիր ներքեւ.
Զի երկինք իբրեւ ծուխ հալեսցին, եւ երկիր իբրեւ զհանդերձ մաշեսցի, եւ բնակիչք նորա նոյնպէս մեռանիցին. բայց փրկութիւն իմ յաւիտենական լիցի, եւ արդարութիւն իմ մի՛ խափանեսցի:
Լուարուք ինձ, որ գիտէք զարդարութիւն, ժողովուրդ օրինացս իմոց՝ մի՛ երկնչիք յանարգութենէ մարդկան, եւ ոչ յանէծս նոցա մի՛ զարհուրիք:
Զի որպէս հանդերձ մաշեսցին, եւ որդն կերիցէ զնոսա իբրեւ զբուրդ, եւ ցեցն իբրեւ զհագուստ. այլ արդարութիւն իմ յաւիտենական լիցի, եւ փրկութիւն իմ յազգս յազգաց:
Զարթիր, զարթիր, հագիր զզօրութիւն քո, բազո՛ւկ Տեառն. զարթիր իբրեւ զաւուրսն հինս, զազգս յառաջնոցդ. ո՞չ դու ես որ զերկիր կտրեցեր, եւ զվիշապն վիրաւորեցեր:
Ո՞չ դու ես որ զծովն ցամաքեցուցեր, զջուրս խորին անդնդոց, որ դարձուցեր զխորս ծովուն ճանապարհ, զի անցցեն փրկեալքն քո:
Եւ արդ՝ դարձեալ եղիցին փրկեալքն Տեառն, եւ գան ի Սիոն երգով, եւ ուրախութիւն յաւիտենական ի գլուխս նոցա. եւ զհոգեմարութիւն եւ զտրտմութիւն փախուցեալ գնասցէ:
Ես եմ, ես եմ մխիթարեալ ձեր. ո՞վ ես դու որ երկնչիս ի մարդոյ մեռանելոյ, եւ ի որդւոյ մարդկան որ իբրեւ զխոտ տկարանայ:
Եւ մոռացար զՏէր որ արար զքեզ, որ երկնից տարածեաց զերկիր, եւ հաստատեաց զհիմունս նորա, եւ ամենայն օր երկնչիս յերեսաց բարկութեան նեղչին, որ պատրաստեալ է կորուսանել:
Եւ ո՞ւր է բարկութիւն նեղչին. վաղվաղակի գայ ի բաց արձակել, եւ ոչ մեռանիցի մինչեւ հասանիցէ հաց նորա:
Ես եմ Տէր Աստուած քո, որ խաղացուցանեմ զծով, եւ ալեաց նորա հնչել տամ. Տէր Զաբաւովթ է անուն իմ:
Եւ դնեմ զբանս իմ ի բերան քո, եւ զստուերի ձեռին իմոյ ծածկեցից զքեզ, տնկել զերկինս, եւ հաստատել զերկիր, եւ ասել Սիովնի. ժողովուրդ իմ ես դու:
Զարթիր, զարթիր, յարի՛ր Երուսաղէմ, որ արբեր ի ձեռն Տեառն զբաժակ սրտմտութեան նորա. զի զտակն բաժակին սրտմտութեան արբեր, եւ հեղեր զայն:
Եւ ոչ է որդի որ առաջնորդեսցէ նմա ի բոլոր որդիս որ ծնաւ, եւ ոչ է որ բռնեսցէ զձեռն նորա ի բոլոր որդիս զոր սնոյց:
Զայս երկու պատահեցին քեզ, որ ո՞վ ողորմեսցի քեզ. աւերումն եւ կոտորած, սով եւ սուր, ո՞վ մխիթարեսցէ զքեզ:
Որդիք քո նուաղեցին, եւ անկան ի գլուխ ամենայն ճանապարհաց, որպէս եղջերու ընդ ուռկան, եւ լցան ի սրտմտութենէ Տեառն, ի նեղչէ Աստուծոյ քո:
Վասն այսորիկ լուր զայս, նեղեալ եւ հարբեալ ոչ ի գինւոյ:
Այսպէս ասէ Տէր քո, եւ Աստուած քո պաշտպանեսցէ զժողովուրդ իւր. ահա առի ի ձեռանէ քումմէ զտակն բաժակին սրտմտութեան, զի ոչ կրկնեսցես զայն արբուցանել:
Եւ դնեմ զայն ի ձեռն նեղչացն քոց, որ ասացին անձին քում. խոնարհեցո՛ զանձն քո, զի անցցեմք, եւ դրեցեր զմարմին քո իբրեւ զերկիր, եւ իբրեւ զճանապարհ անցաւորաց:

ՅՆՑ օրհնութեան իմոյ ի՛ լը
ուեր. զի բերան մեղաւո
րի՝ բերան նենգաւորի
ցածաւ՝ ի վերայ իմ։
Լուսեցան զինքն լեզուաւ նեն
գաւորաւ, և բանիւ ստելութե
պաշարեցին զիս։
Ատրուեն ընդիս խտարապարտուց
փոխանակ սիրոյ իմոյ մատնէին զիս
այլ ես յաղօթս կայի։
Հատուցին ինձ չար փոխանակ
ընդ բարւոյ. ատելութիւն փոխա
նակ սիրոյ իմոյ։
Ածո՛ ի վերայ նմա մեղաւորս. սա
տանայ կացցէ ընդաջմէ նորա։
Ի դատաստանի իւրում ելցէ դա
տապարտեալ. և աղօթք նորա
՝ի մեղս դարձցին։
Եղիցին աւուրք նորա նուազք.
և պաշտօնութիւն նորա, զայն այլ
առցէ։

Առնելին որդիք ներ որբ. և կին ներ
այրի. սահեցին՝ փոփոխեցին.
որդիք նորա մուրօղք եղեցին. և
եղեն ի բնակութէ իւրեանց։
Երկնեաց փոխատու զամենայն
ինչս նորա. և յափշտակեցեն
օտարք զվաստակս ներ։
Ա՛ի՛ դատի օգնական նմա. և մի՛ոք
ողորմեսցի հովր որբոց ներ։
Առնելին որդիք ներ ի խաւտակումն.
և յաջգ ջնջեսցի անուն ներ։
Յիշեսցին մեղք հօր ներ առաջի
Տեն. և մեղք մօր ներ մի՛ ջնջեսցին.
և եղիցին առաջի Տեն յամ ժամ։
Ատակեսցի յերկրէ յիշատակ ներ
փոխանակ զի ո՛չ յիշեաց առնել
ողորմութիւն։
Հալածեաց զայր աղքատ և զտը
նանկ. սպանանել զայն որ խղ
նարին է սրտիւ։
Սիրեաց զանէծս՝ և եկեսցէ նմա.
ո՛չ կամեցաւ օրհնութիւն՝ հեռի
եղիցի ի նմանէ։
Զգեցաւ զանէծս ոպէս հանդերձ.

մոցէ որպէս ջուր ի փոր նորա ,
և ոսպ ձէթ ընդ ոսկերս նորա։
Իւիցի նմա որպէս հանդերձ զի
ագանիւ. ոսպ գօտի որ ածի հանապ
պազ ընդ մէջ։
Ո՞յս գործ ե այնոցիկ ոյք ջարա
խօս կային զինեն առ տէր . և ոյք
խօսէին չար զանձնէ իմմէ։
Ո՞յր դու տէր տէր արա՛ ընդիս ըստ
անուանդ քումմ, զի քաղցր ե ողոր
մութիւն քո . և փրկեա՛ զիս՝ զի աղ
քատ և տնանկ եմ ես։
Արտ իմ խռովեցաւ ի փորի ի՞
մում. և ես ոսպ ատուի ի խռնա
փիլ իմում պակասեցայ. և թօթա
փեցայ որպէս մարախ։
Ծունկք իմ տկարացան ի պա
հոց . և մարմին իմ այլայլուն
ցաւ չիւղոյ։
Եղէ ես նախատ նոցա. տեսին զիս՝
և շարժեցին զգլուխս իւրեանց։
Դնեա՛ ինձ տէր ած իմ. և փրկեա՛
զիս ըստ ողորմութեանդ քումմ։
Անդիցեն զի ձեռն քո այս ե . և

դու եր արարեր զայս։
Ա՛ղաչս անիծանեն՝ և դու օրհնեա
ցես. զի յարուցեալ են իմոր իմ,
զամօթ կրեսցեն. այլ ծառայ քո
ուրախ եղիցի ի քեզ։
Ո՛ դեցցին զամօթ զի ջարախօս
կային զանձնէ իմմէ. և արկցեն
որպէս կրկնոց զամօթ իւրեանց
զիւրեամբք։
Ես յոյժ բերանով իմով. և ի մէջ
բազմաց օրհնեցից զքեզ։
Ո՛ի ե կաց նա ընդ աջմէ տընանչ
կին. ի փրկել զիս յայնցանէ՝ զի
հալածեն զանձն իմ։

---

* Աշմո գաւիթ։ ՃՀԱ.

Ա՛ստ եր ցոր իմ, նիւստ ընդ
աջմէ իմմէ մինչև եդից զզ
թշնամիս քո պատուճանդան
ոտից քոց։
Գաւազան զօրութե առաքեսցէ
քեզ տր ի սիովն. և տիրեսցես
դու ի մէջ թշնամեաց քոց։

Ընդ քեզ է սիրելն աւետարն զո-
րութիւն ի վայելչութիւն եբոյ քոյ.
յարգանդէ յառաջ քան զարու-
սեակ ծնայ զքեզ:
Երդուաւ Տէր՝ եւ չէ ևս զղջասցի.
թէ դու ես քահանայ յաւիտեան
ըստ կարգին Մելքիսեդեկի. և
Տէր ընդակմէ քումմէ:
Աստուածեսցէ յաւուր բարկու-
թեան զթագաւորս. դատէ զհեթանոսս՝
և բազում առնէ զհարուածս. և
խորտակեսցէ զգլուխս բազմաց
երկրի:
Ի ուղիս ի ճանապարհի արբուս
ցէ. վասն այսորիկ և բարձր ա-
րասցէ զգլուխս:

* Ածուած ՃԻԱ.

ստեղծան եղեց քեզ որ բոլորով սրտիւ քոմիւ ի քո հոգեղէն ուղղոց ի քո պատուիրանս. մեծեն գործք են. և քննեալ են յամի կամք նոր։ Ի ստեղծանոնէ և վայելչութիւն են գործք նորա. արդարութիւնն նոր մնայ յաւիտեան յաւիտենից։ Ընչեմ արար աքանչելեաց իւրոց. ողորմած գթած է տէր. կերակուր տայ երկիւղածից իւրոց։ Յիշեաց յաւիտենից պատուիրեաց իւրոց. զօրութիւն գործոց իւրոց պատուիրեաց ժողովրդեան իւրոմէ։ Տալ նոցա զժառանգութիւն հեթանոսաց. և գործք ձեռաց նորա արդարութիւն և իրաւունք են։ Հաստատեալ են յաւիտենից պատուիրանք նոր. հաստատեալ են յաւիտեան յաւիտենից. արարեալ են

ճշմարտութիւն և ուղղութիւն։
Վկրկութիւն առաքեաց ամր ժողո
վրդեան իւրում. պատուիրեաց
յաւիտենից զուխտ իւր. սբ և
ահեղ է անուն նորա։
Սկիզբն դիտութիւն երկիւղ տն.
իմաստութիւն բարի ամենեցուն
որք առնեն զնա. և օրհնութիւն
նր մնայ յաւիտեանս յաւիտենից։

---

*Ի վերայ Նախադասութեան։
(ՃԺ՚ա)

Պրանեալ է այր՝ որ երկնչի ի
տնէ. զպատուիրանս նորա
նա կամի յոյժ։
Հզօր եղիցի յերկրի զաւակ նր.
և յազգ ուղղոց օրհնեսցի։
Վաստ և մեծութիւն են ի տան
նորա. արդարութիւն նորա մնայ
յաւիտեանս յաւիտենից։
Ծագեաց ի խաւարի լոյս ուղղոց.
ողորմած գթած և արդար է տր։
Բաղձր այր՝ ողորմի և տայ փոխ.
յօրինէ զբան իւր ի դատաստանի.

զի յաւիտեան նա մի՛ սասանեսցի։
Յիշատակ յաւիտենից եղիցի ար
դարն. ի՛ հասցէ չարէ՝ նա
մի՛ երկիցէ։
Պատրաստ է սիրտ նորա յուսալ
առ Տէր։
Հաստատեալ է սիրտ նորա, և նա
մի՛ երկիցէ մինչև տեսցէ ի թշը
նամիս իւր։
Սփռեաց և ետ աղքատաց. ար
դարութիւն նորա մնայ յաւիտեանս
յաւիտենից. և եղջիւր նորա
բարձր եղիցի փառօք։
Ա՛ղաւնորն տեսցէ և բարկաց
ցի. զատամունս իւր կրճտեսցէ
և հալեսցի. և ցանկութիւն մեղա
ւորաց կորիցէ։

---

* Ղուկաս։ (ՃԺԹ)

(Ո)րոնեցէ՛ք մանկունք զՏէր.
և օրհնեցէք զանուն նո՛ն։
Ուղիղ անուն ո՛ն օրհնեալ յայսմ
հետէ մինչև յաւիտեան։

Յարևելից մինչև՝ խմուտս արևու
օրհնեալ է անուն տեն։
Բարձր է իվերայ ամ ազգաց տեր.
և յերկինս են փառք նորա։
Ո՞վ է որպէս տեր աստ մեր՝ ի բար
ձուն բնակեալ. և զխոնարհս ու տե
սանէ յերկինս և յերկրի։
Յարուցանէ զաղքատս յերկրէ.
և բարձր առնէ զտառապեալս
յաղբեւոյ։
Կերաստուցանէ զնա իշխանաւ ընդ
իշխանս ժողովրդեան իւրոյ։
Կենակեցուցանէ զամուլն ի տան
ուրախասիրտ. որպէս մայր որդւովք
բերկրեալ։

---

* Ալէլուիա։ (ՃԺԳ)

Յեղանեցն ինձի յերգիպատուակ
տանն յաւիտեան ի ժողովրդ
դեռնէ այլազգեացդ։
Աղաւ Տրէաստան սրբութիւն նր.
և իսրայէլ իշխանութիւն նր։
Ովսիլ եռեա և փախեաւ. և յորդ
դանան անդրէն դարձաւ։

Լ երինք ցնծասցին որպէս խոյք.
և բլուրք արպէս գառինք մա-
քեաց։
Օ՛ ի՛նչ է քեզ ծով. զի տեսեր և
փախեար. կամ դու յորդանան
զի՛նչ դարձար անդրէն։
Լ երինք ցնծացէք որպէս խոյք.
և բլուրք որպէս գառինք մաքեաց.
Յերեսս տն սասանեցաւ երկիր.
յերեսաց Տեր յաւիտեան։
Ա՛դարձոյց զվէմն ՚ի վտակս ջուրց.
և վտակատաժն յաղբերակունս։
Ա՛ի՛ մեզ տուր մի՛ մեզ. այլ անուանդ
քումդ տուր զփառս. վասն ողորմու-
և ճշմարտութեանդ քո։
Ա՛ի՛ երբեք ասասցեն ՚ի հեթա-
նոսս՝ թէ ո՞ւր է Աստ նոցա։
Եւ մեր յերկինս և յերկրի. զամ
զոր ինչ կամեցաւ և արար։
Կուռք հեթանոսաց ոսկի և ար-
ծաթ են. ձեռագործ են մարդոց
մարդկան։
Բերան ունին և ոչ խօսին. աչս
ունին և ոչ տեսանեն։

Ի՞նչպես ունին և ոչ լսեն. ունէր
ունին և ոչ հոտոտեն։
Ձեռս ունին և ոչ շօշափեն. ոտս
ունին և ոչ գնան. և ոչ գոյ բար
բառ ՚ի կոկորդս նոցա։
՚Ա,ման նոցա եղիցին որք արարին
զնոսա. ամէն որք յուսացեալ են
՚ի նոսա։
Տունն Ահարոնի յուսացաւ ՚ի Տէր.
օգնական և ընդունօղ է նոցա։
Տունն Ահարոնի յուսացաւ ՚ի Տէր.
օգնական և ընկերօղ է նոցա։
Երկիւղածք Տն յուսացան ՚ի Տէր.
օգնական և փրկիչ է նոցա։
Յիշեաց զմեզ տէր և օրհնեաց
զմեզ. օրհնեաց տէր զտունն Իսրայէլի.
օրհնեաց տէր զտունն Ահարոնի։
Օրհնեաց տէր զերկիւղածս Տեր.
զփոքրիկսն և զմեծամեծս։
Յաւելցէ ՚ի ձեզ տէր. ՚ի ձեզ և
յորդիս ձեր։
Օրհնեալ էք դուք ՚ի տեառնէ.
որ արար զերկինս և զերկիր։
Երկինք երկնից Տն են. և զեր

կիրա եւ որդւոյ մարդիան։
Ա՛էթէ մեռեալք օրհնեսցեն զք
քեզ տէր. եւ ոչ ամենեքեան որ
իջանեն ՚ի դժոխս։
Ա՛յլ կենդանիքս օրհնեսցուք զք
քեզ տէր՝ յայսմհետէ մինչեւ
յաւիտեան։

* Ա՛ւետիս։ (ՃԺԴ)

Իրեցի՛ զի լսէիցէ տէր զք
ձայն աղօթից իմոց. զի խո
նարհեցոյց զունկն իւր ա
ւր։ Եւ ես յաւուրս իմ կարդացի
առ նա։
Շ՚ուքեցան զինեւ երկունք մահու
եւ վիշտք դժոխոց գտին զիս։
Օ՚ նեղութիւն եւ զանձկութիւն գտի՛
եւ զանուն տեն կարդացի։
Ա՛՚տր՛ փրկեա՛ զանձն իմ. ողոր
մած տէ՛ր՝ ողորմի եւ պահէ զք
տղայս տէր։
Եւ խոնարհ եղէ՝ եւ տէր փրկեցոյց զիս

դուրձ անձն իմ՝ ի հանդիսատ քո
ցի ամր օգնեացդ քոյ։
վիրաց զանձն իմ՝ խոնարհութեանդ.
զաչս իմ յարտասուս. և զոտս իմ
ի դայթակղութենէ. հաճեայ եղիցի
առաջի աչաց յերկրին կենդանեաց։

---

* [illegible] (մաշած)

[illegible]
ամենայնի զոր և ես ինձ։
ո՛վ քաջակ փրկութենէ ընկերացայ
և զանուն սուրբ կարդացից։
ո՛վ տալիս իմ առնուն սուց՝ առ
ամ ժողովրդեանն քոյոյ։
պատճառեսցէ առաջի սուց մահ սրբոց
իւրոց. ո՛վ ամր՝ ես ծառայ քո եմ.
ծառայ և որդի աղախնոյ քոյ։
Խառեր զկապանս իմ. քեզ մատուսից
զոհ պատարագ օրհնութեան, և

զանուն տեառնդ կարդացից։
Ո՛ աշխարհս իմ տեառն տուր՝ առա
ջի ամենայն ժողովրդեան նոր. ո՛չ
գահիցս տան տո՛ւ և՛ ինձ զքո
երեսատեսիմ։

---

* Ա՛ւետիս։ (ՃԺՂ)

( ) ընծեցի՛ք զնոր տամ ազինք.
գովեցի՛ք զնա առանց
ժողովուրդք։
Ո՛ օրհասի ողորմութիւն նոր իւր
մեր. և ձշմարտութի՛ւն տու մեզ
յաւիտեան։

---

* Ա՛ետիս։ (ՃԺԿ)

Ա ստուածն երգերուք տուն՝ զի
բարի է. զի յաւիտեան է
ողորմութիւն նո՛ւ։
Աստուածն տուաւն խորհիցի՛ զի յա
ւիտեան է ողորմութի՛ն նորա։
Աստուածն տուաւն ահաւորն՝ զի յաւ
իտեան է ողորմութի՛ն նո՛ւ։
Աստուածն երկիւղածք տուն՝ զի յա՛։

Ի՞նչ եղեւ իմում ես առ եր կար
պացի. և լսեաւ ինձ յանդորր։
Տէր է իմ օգնական՝ և ես ոչ եր
կեայց. զի՞ արասցէ ինձ մարդ։
Տէր է իմ օգնական, և ես տեսից
զի թշնամիս իմ։
Լաւ է յուսալ ի Տէր՝ քան յոյ
սալ ի մարդիկ. բարի է յուսալ
ի տէր՝ քան յուսալ յիշխանս։
Ազգք ամենայն ազին շրջեցան զինեւ.
և անուամբ Տեառն յաղթեցի նոցա։
Շրջելով շրջեցան զինեւ՝ և պա
շարեցին զիս խմիատին. և անուամբ
Տեառն վանեցի զնոսա։
Շուրջ եղեն զինեւ ոչպ մեղուք.
վառեցան բորբոքեցան որպէս
փուշք ի հուր. և անուամբ Տն
մերժեցի զնոսա։
Նմերժելն դրդռեցայ՝ և եղէ մերձ
ի գլորիլ. և Տէր ընկալաւ զիս։
Օ՛ զօրութիւն իմ և օգնութիւն իմ
Տէր. և եղեւ ինձ ի փրկութիւն։
Ձայն ցնծութեան փրկութեան
ի յարդարոց։

Ո՞չ ան արար զօրութիւն. այլ ան բարձր արար զիս. և այլ ան արար զօրութիւնս։

Ո՛չ մեռայց, այլ՝ կեցից և պատմեցից զգործս տեառն։

Խրատեալ խրատեաց զիս տէր, և՛ ի մահ ոչ մատնեաց։

Բացէ՛ք ինձ դրունս արդարութեանց. ձի մտից ընդ այն, և խոստովանեցից տեառն։

Ո՞յս դուռն ան է՝ և արդարք մտանեն ընդ սա։

Խոստովան եղէց քեզ տէր՝ զի լուար ինձ. և եղեր ինձ ՚ի փրկութիւն։

Ա՛յն զոր անարգեցին շինօղքն՝ նա եղև գլուխ անկեան։

ՙի տէրէ եղև այս. և է սքանչելի առաջի աչաց մերոց։

Ո՞յսօր է զոր արար տէր. եկայք ցնծասցուք և ուրախ եղիցուք ՚ի սմա։

Ո՛ տէր փրկեա՛. ո՛ տէր առաջնորդեա՛ օրհնեալ որ գալոց ես յանուն տեառն. և օրհնեցաք ձեզ ՚ի տանէ տեառն։

ՅԻՆ ած մեր երևեցաւ մեզ. արա
ցէք ծօնս ուրախութեամբ կանխաւ
մինչև յանկիւնս սեղանոյ։
ՅԻՆ իմ ես դու՝ և խոստովան ե-
ղէց քեզ. ած իմ ես դու՝ և
բարձր արարիչ զքեզ։
Խոստովան եղէց քեզ որ՝ զի լը
սեար ինձ. և եղեր ինձ ի փրկու
թիւն.
Խոստովանեղերովք տեառն՝ զի
բարի է. զի յաւիտեան է ողոր
մութիւն նորա։

* Ալելուիա։ (ՃԺԸ)

րանեալ են ամբիծք ի
ճանապարհի. և ոչ գոյ
նան յօրէնս տեառն։
Ալելուի՛ ոչ քննեն զվկայութիս
նորա. բոլորով սրտիւ խնդրեսցեն
զնա։
Ալէլուի ոչ գործեն զանօրէնութի
ի ճանապարհս նորա գնացեն։

Աստ պատճէրեցեր զպատճէրսն
քո՝ ի պահել ինձ յոյժ։
Արանի՛ թէ յաջողեալ էին ինձ ճա
նապարհք իմ ի պահել ինձ զար
դարութիւնս քո։
Յայնժամ ես ոչ ամաչէի ի զգու
շանալ ինձ ի պատուիրանս քո։
Խոստովան եղէց քեզ սր յուղ
ղութիւն սրտի իմոյ. ոչ ուսայց
զիրաւունս արդարութեանդ քո։
Զիրաւունս քո պահեցից. մի՛ թո
ղուր զիս մինչ ի խապտս։
Ի՞նչ ուղղեսցէ երիտասարդ զճա
նապարհս իւր. այլ՝ ի պահել զբա
նս քո։
Ընդորով սրտիւ իմով խընդրեցի
զքեզ. մի՛ մերժեր զիս ի պատուի
րանաց քոց։
Ի սրտի իմում թաքուցի զբանս
քո՝ ոչ զի մի մեղայց քեզ։
Օրհնեալ ես դու տր. ուսո՛ ինձ
զարդարութիւնս քո։
Ձ՝րթամբք իմովք պատմեցից զա
մենայն իրաւունս բերանոյ քո։

Ո՛վ խոհեր յիրաւունս քո։
Ո՛վ խոհեր յիրաւունս քո, զի՛ խօսէին զինէն. այլ ծառայ քո, զարհամարհանս. զի զվկայութիւն քո խնդրեցի։
Քանզի նստան իշխանք և ընդ իս խօսէին զինէն. այլ ծառայ քո, զի զվկայութիւնս քո խնդրեցի։
Զի՛ և վկայութիւնք քո խօսեցան՝ զի՛ սիրեցի զսոսա զոք։
Ակն արարի և ընկալայ զպատուիրանս քո, զի՛ ամենայն ճանապարհք իմ առաջի քո։
Ճանապարհս վկայութեանց քոց զուարճացայ ոպէս յամենայն հարստութիւն։
Ի պատուիրանս քո հոգացայ, և զգուշացայ՝ ի ճանապարհս քո։
Ո՛վ իրաւունս քո խօսեցայ, և ո՛չ մոռացայ զբանս քո։
Յատո՛ծ ծառայի քում, զի կեցից և պահեցից զբանս քո։
Ո՛վ արի՛ զաչս իմ, և նայեցայց՝ ի սքանչելիս օրինացդ քոց։
Պանդո՛ւխտ եմ ես յերկրի՝ մի՛ թաքուցաներ յինէն զպատուիրանս քո։
Վախճացաւ անձն իմ՝ ի ցանկալ ինձ յիրաւունս քո յամ ժամ։
Պատեցեր ամբարտաւանից. անի՛ծեալ որք խոտորեցան՝ ի պատուիրանաց քոց։
Ի՛ջաց ա՛րա յինէն զնախատինս և զարհամարհանս. զի զվկայութիւն քո խնդրեցի։

Երկնագէտ արա զիս որ՝ ի ճանա-
ապարհս ի վկայութիւնք քո։ Եւ
խորհուրդք իմ յարդարուին քո։
Ա՛երձեցաւ անձն իմ՝ ի հող. որ
կեցո զիս ըստ բանի քում։
Ճանապարհս իմ պատմեցի քեզ՝
եւ լուար ինձ. ուսո՛ ինձ զարդա-
րութիւնս քո։
Ճանապարհս արդարութեց քոց
իմաստուն արա զիս՝ եւ քննեցից
զսքանչելիս քո։
Տքնեցաւ անձն իմ առ՝ ի ձանձրա
նալ. հաստատեա՛ զիս՝ ի բանս քո։
Ճանապարհս մեղաց՝ ի բա՛ց ա-
րա՝ ինէն, եւ յօրէնս քո ողոր-
մեա ինձ։
Ճանապարհս ճշմարտութե՛ քո
ընտրեցի. եւ դիրա՛ւնս քո ես
ո՛չ մոռացայ։
Ա՛երձեցայ ես՝ ի վկայութիս քո.
Տէր՝ մի յամօթ առներ զիս։
Ճանապարհս պատո՛իրանաց քոց
ընթացայ. զի անդորր արարեր
սրտի իմոյ։

պարտս իրաւունց քոց՝ եւ խոնարհեցեալ
վնաս յամենայն ժամ։
Համաստուն արա զիս տէր՝ եւ քննե
ցից զբանս քո. եւ պահեցից զնա
բոլորով սրտիւ իմով։
Ճանապարհեա ինձ՝ ի շաւիղս պատ
ուիրանաց քոց տէր՝ զի ընդ նոսա
հաճեցայ։
Խոնարհեցո զսիրտ իմ՝ ի վկայու
թիս քո տէր՝ եւ մի՛ յագահութի։
Դարձո՛ զաչս իմ զի մի՛ տեսից զ
նանրութիւն. ի ճանապարհս քո
կեցո՛ զիս։
Հաստատեա ծառայի քում զբան
քո յերկիւղ քո։
Դէն յինէն զնախատինս զոր և
կարծեցի. զի դատաստանք քո
քաղցր են։
Ահա ցանկացայ պատուիրանաց քոց
տէր. յարդարութեամբ քում կեցո՛ զիս։
Եւ կեցցէ՛ իմ զի ողորմութիւն քո
տէր. և փրկութիւն քո ըստ բա
նի քում։
Տացե պատասխանի ոչք նախատեն
զիս

զիս բանիւք. զի ես ոչ ի բանս քո
յուսացայ։
Ոչ ի իշխանս առներ ՚իրեանոյ
իմաստ զբան ճշմարտութեան միանգամ յոյժ
զի յիրաւունս քո յուսացայ։
Պահեցից զօրէնս քո յաւէտ ժամ. յա
ւիտեանս եւ յաւիտեան յաւիտենից։
Պընդացի ես յանդորրութիւն՝ զի զպատ
ուիրանս քո խնդրեցից։
Խօսեցի զվկայութիւնս քո առաջի
թագաւորաց եւ ոչ ամաչեցի։
Խորհեցի ՚ի պատուիրանս քո՝ զոր
սիրեցի։
Վամբարձի զձեռս իմ ՚ի պատուիր
անս քո զոր սիրեցի. եւ խոնարհեցի
յաղագս արդարութեանդ քոյ։
Այնչափ զբանն ճաշակի քո՝ քան զմեղր
յուսացուցեր զիս։
Այս սկիզբն իմաստութեան զի ՚ի հան
գուրդ ստացիր իմում. զի բանք քո
կենդանի զիս։
Ամբարտաւանքն անիրաւեցան յիս
յոյժ. ես յօրինուածոց քոց ոչ ոչ
խոտորեցայ։

Յիշեցի վերատուն քո յանէիս
նից սր՝ և մխիթարեցայ։
Տրտմութիւն կալաւ զիս ի մեզ
ւորաց. և ոչ թողուն զօրէնս քո։
Ժամ է Տեառն գործել զայս՝ ի
տեղի պանդխտութեան իմոյ։
Յիշեցի ի գիշերի զանուն քո Տր
և պահեցի զօրէնս քո։
Այս եղև ինձ ձանապարհ՝ ի կէնա
զի զարդարութիւն քո խնդրեցի։

* Ն՚ւերի։

ժամն իմ է ես դու տէր.
ասացի պահել ինձ զօ
րէնս քո։
Ն՚ղաչեցի զերեսս քո բոլորով
սրտիւ իմով. ողորմեա՛ ինձ ըստ
բանի քում։
Խորհեցայ ի ձանապարհս իմ, և
դարձուցի զոտս իմ՝ ի վկայու
թիւնս քո։
Պատրաստեցայ՝ և ոչ խռովեցայ.

զի պահել զպատուիրանս քո։
Տուռուանք մեղաց պատեցին զիս։
այլ զօրէնս քո ես ոչ մոռացայ։
Յամէն ժամ եւթն անգամ խոստովան
լինիմ առ քեզ՝ վասն իրաւանց և
արդարութեան քո։
Խաղաղութիւն սիրողաց օրինացդ քոց։ ուրոյ պահեալ կիցեն զպատուիրանս քո։
Ողորմութիւն ես դու տէր։ և երկիր։
զարդարութիւս քո ուսո՛ զիս։
Քաղցրութիւն արարեր ընդ ծառայի քումում տէր՝ ըստ բանի քումում։
Ո՛ քաղցրութիւն զխրատս և զգիտութիւն ուսո՛ զիս։ զի՛ պատուիրանս քո ես հաւատացի։
Ա՛ռաջ քան զի խոնարհեալ էի ես՝ մեղայ։ վասն այսորիկ զբանս քո պահեցի յոյժ։
Քաղցր ես դու տէր։ և քաղցրութեամբ քով ուսո՛ զիս զարդարութիս քո։
Բազմացան յիս անիրաւութիք անբարեպաշտից։ այլ ես զպատուիրանսդ քո ոչ մոռացայ։
Սա

Աստուած ոչ կամէ մահ մեղաւորի քան
զի դարձեալ եւ կեցցէ։
Առաքեաց ինձ զի խոնարհ արարից
զինս։ ոչ ուսաց զամբարտաւանս քո։
Առաքեաց զիս օրհնել զբեկեալսդ քո։
քան զհպարտս ոսկոյ եւ արծաթոյ։
Ձեռք քո արկին եւ ստեղծին զիս
եւ կազմեցին զիս քո։
Երկիւղածք քո տեսցեն զիս եւ
ուրախ եղիցին. զի ես ի բանս քո
յուսացայ։
Գիտացայ եւ զի արդարութիւն են
դատաստանք քո. յիրաւի խոնարհ
եղեցուցեր զիս։
Արդիւնք ողորմութիւն քո ի վերայ
քարեխ զիս՝ ըստ բանի քում
կեցուսցես զիս։
Արկուսցեն յիս գթութիւնք քո եւ կեց
ցից. զի օրէնք քո խոսք իմ էին։
Ամաչեսցեն ամբարտաւանք՝ զի ի
տարապարտուց անիրաւեցան յիս.
ես հոգայց ի պատուիրանս քո։
Իմացեալ զիս երկիւղածք քո.

Յանիմեան՝ տէր բան քո կայ յեր
կինս քեզանից քոյ։

Ըստ ողորմութեան քումդ կեցո
զիս։ և պահեցից զվկայութիւնս
բերանոյ քոյ։

Լուա՛ տէր աղաչանս զվկայութիւն քո։
Լուսաւորեա՛ անձն իմ՝ ի փրկութիւն
քո։ զի ես՝ ի քեզ յուսացայ։
Պատեցին աչք իմ քանի քումդ.
ասացի երբ մխիթարեսցես զիս։
Լուղէ ես ոպ տիկ՝ իպարզի։ զի զար
դարուհիս քո ես ոչ մոռացայ։
Քանի՞ հինչ են աւուրք ծառայի
քոյ։ երբ արասցես հնձ իրաւունս
՝ի հալածէցդ իմոց։
Պատմեցին հնձ անօրէնք զխոր
հուրդս, այլ ոչ ոպ զօրէնս քո։
Ամենայն պատուիրանք քո ճշմա
րիտ են։ հնանիր հալածեցին զիս՝
օգնեա՛ հնձ։
Փոքր մի և՝ և կորուսանէին զիս
երկրի։ այլ ես ոչ թողի զպատ
ուիրանս քո։
Ըստ ողորմութեան քումդ կեցո
զիս։ և պահեցից զվկայութիւնս
բերանոյ քոյ։

կինա. յաղագէ մինչև յաղագ է ճըշ
մարտութիւն քո։
Հաստատեցեր զերկիր՝ և կայ։
Հրամանի քումմ ծնայ տիւ. զի ա
մենեքեան ծառայք քո են։
Եթէ ոչ օրէնք քո խօսք իմ էին,
կանխաւ և ես արդեօք կորուսեալ
էի՝ ի խոնարհութեան իմում։
Յաւիտեան ոչ մոռացայց զար
դարութիւնս քո՝ զի նոքօք կեց
ուցեր զիս։
Ես եմ ես և կեցո զիս. զի զար
դարութիւն քո խնդրեցի։
Ինձ սպասեցին մեղաւորք՝ ի կո
րուսանել. զվկայութիւնս քո
ես՝ ի միտ առի։
Յաւէտ կատարածի տեսի զվախ
ճան. յոյժ անդորր էին բանք պատ
ուիրանք քո։
Սէր սիրեցի զօրէնս քո. զօրհնա
պատ խօսք իմ էին։
Քանզի զիշնաւմիս իմ իմաստուն ա
րարեր զիս՝ ի պատուիրանս քո.
զի յաւիտեան իմ էին։

Քան զամենայն ուսուցիչս իմ
խոհական եղէ. զի վկայութիւք քո
խօսք իմ էին։
Քան զծերան խոհական եղէ.
զի զպատուիրանս քո քննեցի։
Յամ ճանապարհէ չարաց արգե-
լի զոտս իմ. որպէս զի պահեցից
զբանս քո։
Յիրաւունց քոց ես ոչ խոտորեցայ
զի դու օրէնսդիր արարեր զիս։
Որպէս զի քաղցր են ՚ի բերան իմ բանք
քո՝ քան զմեղր բերանոյ իմոյ։
Ի պատուիրանաց քոց իմացեալ՝ ա-
տեցի զամ ճանապարհս չարաց.
զի դու օրէնսդիր արարեր զիս։
Ո՞րպէս են բանք քո ոտից իմոց.
և լոյս ոտանց շաւղաց իմոց։
Երդուայ և հաստատեցի. զի պա
հեցից զամենայն իրաւունս ար-
դարութեան քո։
Խոնարհ եղէ մինչև յոյժ. տէր՝ կե
ցո՛ զիս ըստ բանի քում։
Կամք բերանոյ իմոյ հաճեա՛
տէր. և զիրաւունս քո ուսո՛ զիս։

Ա՚ղեն իմ՝ իձեռս քո է յամի ժամ.
և զօրէնս քո եմ ոչ մոռացայ։
Ադին ինձ մեղաւորք զորոգային.
՚ի պատուիրանաց քոց եմ ոչ մո-
լորեցայ։
Խառնանգեցի զվկայուխս քո յան-
խտեան. զի ցնծուխ է սրտի իմոյ։
Խոնարհեցուցի զանձն իմ առնել
զարդարութիւնս քո յաւիտեան
վասն հատուցման։
Պանօրէնս առեջի. և զօրէնս
քո սիրեցի։
Գնահատեան և փրկիչ իմ ես դու.
և ես ՚ի բանս քո յուսացայ։
Ի բաց եղերուք ինէն չարք. և
քննեցից զպատուիրանս այ իմոյ։
Գնեա ինձ ըստ բանի քում և
կեցո զիս. և մի՛ յամօթ առներ զիս
՚ի յուսոյ իմմէ։
Գնեա ինձ և ապրեցո զիս. և
խորհեցայց զիրաւունս քո յամե-
նայն ժամ։
Ընարզեցեր զամենեսեան որք ա-
պստամբք եղեն յարդարութե-
քոց

քոց. զի անիրաւութեամբ էին
խորհուրդք նոց։
Յանցաւորս համարեցայ զնա մե
ղաւորս երկրի. վասն այսորիկ սի
րեցի զպատուիրանս քո։
Ընդեռուն ընդ երկիւղ քո զմար
մին իմ. զի ի դատաստանաց քոց
երկեայց յոյժ։

* Ղ։

Տարի իրաւունս և արդա
րութիւն. մի՛ մատներ զիս
ի հնձեռս նեղչաց իմոց
Ընկալ զծառայս քո՝ ի բարի. զի մի՛
ամբարտաւանք զբռնութեացեն զիս։
Աչք իմ փրկութեանդ քում
եւ. և բանից արդարութեանդ քո։
Ելոյ ընդ ծառայի քում ըստ
ողորմութեան քում. զարդարու
թիւնս քո ուսո՛ զիս։
Ծառայ քո եմ ես՝ իմաստուն
զիս. և ծանեայց վկայութիւնս քո։

Ո՜ւամ է պաշտել զտէր. խափանել
ցինն զօրէնս քո։
Ա՜յսրիկ սիրեցի զպատուիրանս քո
քան զոսկի եւ զտըպազիոն։
Լ՜ենայն պատուիրանք քո յաջող
ղեցան ինձ. զի ատեցի ես զճամ
նապարհս ջարաց։
Ա՜քանչելի են վկայութիւնք քո.
վասն այսորիկ սիրեաց զնա անձն իմ։
Բ՜այտնութի բանից քոց լուսաւորէ
և իմաստուն առնէ զտըղայս։
Օ՜ բերան իմ բացի՝ և առի ըզ
հոգի. վ՚ի պատուիրանս քո փափա
գեաց անձն իմ։
Ե՜նայեա առ իս և ողորմեա ինձ. ըստ
իրաւունս սիրողաց անուանի քոյ։
Օ՜ն կնապարհս իմ ուղիղ արա ինձ
ըստ բանի քում. և մի՛ տիրեսցեն
ինձ ամ մեղք։
Փ՜րկեա զիս վ՚ի ղըպարտութենէ
մարդկան. և պահեցից զպատ
ուիրանս քո։
Ք՜ուեցո՛ զերեսս քո վ՚ի ծառայ քո
և ուսո՛ ինձ զարդարութիւնս քո։

Ա տանէք զուրց իմոյն յաչաց իմոց.
զի ոչ պահեցին զօրէնս քո։
Ընդառ եա դու տր. և ուղիղ են
դատաստանք քո։
Պատիրեցեր զարդարութիւն վկայու-
թեանց քոց տր. և ճշմարիտ են յոյժ։
Աշեաց զիս նախանձ քո. զի մո-
ռացան զբանս քո թշնամիք իմ։
Ընդուտել է բան քո յոյժ. և ծա-
ռայ քո սիրեաց զսա։
Անուկ եմ ես և արհմրհեալ. և
զարդարութիս քո ես ոչ մոռացայ։
Ընդարութի քո՝ արդարութի յաւի-
տեանից. և օրէնք քո ճշմարիտ են։
Նեղութիք և վիշտք գտին զիս.
և պատուիրանք քո խոսք իմ եին։
Ընդարութե են վկայութիւնք քո
յաւիտեան. իմաստուն արա և
կեցո զիս։
Աարդուցի առ քեզ բողոքով սրտիւ
իմով. լուր ինձ տր՝ զի զարդա-
րութիւնս քո խնդրեցի։
Ընդաղաղակեցի առ քեզ և փրկեա՛
զիս. և պահեցից զվկայութիս քո։

Պանխեցին տարաժամու՝ աղաղակե
ցին. և ես՝ ի քանս քո յուսացայ։
Պանխեցինն աչք իմ առաւօտու,
՝ի խօսիլ ինձ զքանս քո։
Ցայնի իմում լուր ինր՝ ըստ ողոր
մութեան քումդ. և յիրաւունս քո
կեցո զիս։
Աերձեցուցին յիս հալածիչք իմ
զանօրէնութիւն. ի յօրինաց քոց
հեռի եղեն։
Աերձ ես դու տէր. և ամ պատ
ուիրանք քո ճշմարիտ են։
Խոկզբանէ ծանեայ ՝ի վկայութեց
քոց. զի յաւիտեան հաստատեց
ցեր զնոսա։
Տես զխոնարհութիւն իմ և փրկեա
զիս. զի զօրէնս քո ես ոչ մոռացայ
Դատեա զդատաստանս իմ և փր
կեա զիս. և ըստ բանի քում
կեցո զիս։
Հեռի է ՝ի մեղաւորաց փրկութիւն.
զի զիրաւունս քո ոչ պահեցին։
Գթութիւնք քո բազում են տէր.
ըստ իրաւանց քոց կեցո զիս։

Խաղաղամ են որք հալածեն և նեղեն զիս ՚ի վկայութեանց քոց
ես ոչ խոտորեցայ։
Ձայնի յանապատութեան և մաշէի զի զպատուիրանս քո ոչ պահեցին։
Տես՝ զի զպատուիրանս քո սիրեցի։
Տէր՝ ողորմութիւք քովք կեցո զիս։
Սկիզբն բանից քոց ճշմարտութիւն է. յաւիտեան են ամ իրաւունք արդարութեան քո։
Իշխանք հալածեցին զիս ինանիր. և՚ի բանից քոց երկեաւ սիրտ իմ։
Ցնծացայ ես ՚ի բանս քո. ոպէս այն որ գտանէ աւար բազում։
Զօ զսէր ատեցի և անարգեցի. և զօրէնս քո սիրեցի։
Եօթն անգամ յաւուր օրհնեցից զքեզ վասն իրաւանց և արդարութեան քո։
Խաղաղութիւն բազում է սիրողաց օրինաց քոց. և ոչ գոյ ՚ի նոսա գայթակղութիւն։
Սպասեցի փրկութեան քում Տէր. և զպատուիրանս քո սիրեցի։

Պահեաց անձն իմ զվկայութիւնս քո
և սիրեաց զնոսա յոյժ։
Պահեցից զպատուիրանս և զվը
կայութիւնս քո. զի ամենայն ճա
նապարհք իմ առաջի քո են։
Ա՛երձեսցին խնդրուածք իմ ա
ռաջի քո տէր. ըստ բանի քում
իմաստուն արա զիս։
Ա՛տցեն աղօթք իմ առաջի քո տէր.
և բանիւ քով փրկեա զիս։
Ղեմեսցեն շրթունք իմ զօրհնու
թիւնս քո, յորժամ ուսուսցես
ինձ զարդարութիւնս քո։
Խօսեսցի լեզու իմ զբանս քո. զի
ամ պատուիրանք քո արդարութիւն են։
Ղիցի ձեռն քո՝ ինձ ցուցանել զիս
զի զպատուիրանս քո ընտրեցի։
Յանկացայ փրկութենէ քումմէ տէր. և
օրէնք քո խօսք իմ էին։
Ոչեցէ անձն իմ ողջնեսցէ զքեզ.
և իրաւունք քո օգնեսցեն ինձ։
Ո՛ղորմեցայ ես ոպէ զորչեալ կորու
սեալ. խնդրեա զծառայս քո. զի
զպատուիրանս քո ես ոչ մոռացայ։

* Որդեակ իմ հայիս յոյժ ուսումնասիրեալ
սուրբ մատեանդ։

Ընկեցէ՛ք զձեզ յօրհնուածի
նորոգի իշխանուն նորա
՝ի բերձուն փառաւորի։
Լե՛ւ անուն նր փառաւորեալ է՝ի
ծագաց մինչև՝ի ծագս երկրի։
Այք իշխանէին՝ի ծով նաւուք։
կղզիք և ամ բնակիչք նոյ ընդ նոս։
Ուրախ եղիցի անապատն՝ և ամ բնա
կիչք իւր։ ուրախ եղիցին բնակք
և բակք կեդարու։ և ուրախ ե՛
ղիցին բնակիչք վիմին։
Ի գլխոց լերանց գոչեսցեն։ տա
կեն զփառս այ։ և զքաջութի նր
կղզիք պատմեսցեն։
Այո՛ ած զօրութեց դիմեալ գայ։
զարթուցանել զպատերազմ։ յա
րուցանել զնախանձ, փող հարկա
նել և գոչել՝ի վերայ թշնամեաց
իւրոց զօրութե բազմաւ։

Ուրախ եղէցին երկինք ՚ի վեր-
ուստ. և ամպք ցօղեսցեն զար
դարութիւն:
Բղխեսցէ երկիր ղողորմութի՛.
և զարդարութիւնն առհասարակ
բղխեսցէ:

* Ի՞նչ է Յօհաննու Աւետարանն:

Ի նեղութե իմում եմ առ Տէր կար
դացի. և լուաւ ինձ յանդնդոց
դժոխոց աղաղակի իմում:
Ձայնի՛ իմում, զի ընկե
ցեր զիս ՚ի խորս ծովու. և շրջանք
գետոց պաշարեցին զիս:
Ի՞մենայն զբօսանք քո և ալիք քո՝
անցին ՚ի վերայ իմ. և ասացի թէ
մերժեցայ ուրեմն յերեսաց ա
չացդ քոց:
Ո՞րդ՝ էցէ թէ յաւելից հայիլ
՚ի տաճար սո՛ւրբ քո. զի հեղան զինեւ
ջուրք մինչեւ յանձնիմ. եւանդունդք
անհնարինք պաշարեցին զիս:
Համուտ գլուխ իմ ընդ փոսարա

ՀԱՅՐԱՊԱՏԻՐ ՍՈՒՐԲ ԱՍՏՎԱԾԱՄԱՅՐԻՆ

Հայրապատիր սուրբ Աստուածամայրին՝ ի ձայն Ա.

Հայրապատիր սուրբ՝ վասն սրբութեան
անարատի մօր քոյ և կուսի, և վասն
խաչի քո պատուականի, ընկալ զա
ղաչանս մեր և կեցո՛ զմեզ։

Ա՛ստուածածին կոյս, ի քէն ծնաւ Տէր
Յիսուս Քրիստոս, որ ինքնագլուխ
Աստուածն է։ Ա՛ռ զաղաչանս մեր՝ որ
ի քեզ յուսացեալ ենք, և ի մեղաց
մերոց ազատեա զմեզ։

Ա՛ռ զաղաչանս մեր՝ որ ի քեզ յուսացեալ ենք, և ի մեղաց մերոց ազատեա զմեզ։

Ա՛ստուածածին կոյս, ի քէն ծնաւ Տէր Յիսուս Քրիստոս, որ ինքնագլուխ Աստուածն է։

Հայրապատիր սուրբ՝ վասն սրբութեան անարատի մօր քոյ և կուսի, և վասն խաչի քո պատուականի, ընկալ զաղաչանս մեր և կեցո՛ զմեզ։

* Բարի խոստովան ։

Ա՛ՀԱ ուղղելոյ զգնացս մեր՝ ի
ճանապարհս խաղաղութեան
զմեր աղաչեացուք ։
Ա՛ՀԱ ցրելոյ՝ ինձնէ զամենայն խոր
հուրդս չարին՝ զմեր աղաչեացուք ։
Ա՛ՀԱ պարգևելոյ մեզ առողջ խոր
հուրդս և առաքինի վարս՝ զմեր" ։
Ա՛ՀԱ պահելոյ զմեզ ընդ հովանեաւ
ամենազօր աջոյն խնդրոյ՝ զմեր աղ" ։
Ա՛ՀԱ խորտակելոյ զհակառակորդն
վաղվաղակի ընդ ոտիւք մերովք՝ զ" ։
Ա՛ՀԱ հոգոյն հան" ։ Լ՛ուս մի" ։
Ո՛չ անձինս մեր" Ողորմեաց մեզ" ։

* Ա՛շխ ։

ՏԻՐ երկնի և երկրի՝ արարիչ ա
մենայն արարածոց՝ երևելեաց
և աներևութից ։ Ա՛ստ քեզ կար
դամք յամ ժամ՝ զի ընդ ամենայն
տեղիս է տէրութիւն քո ։ և ար
քայութի՛ւն քո ամենեցուն տիրէ ։
Ա՛ՆՈՐՀեա մեզ երկիւղիւ՝ ի

պաշտօն քո կանխել Հանապազ։
Սիրել զքեզ ի բոլոր սրտէ՝ և ի
բովանդակ մտաց. և յամ զօրուէ
մեզմէ պահել զպատուիրանս քո։
Ամբառնալ առ քեզ զձեռս մեր
ի սրբութիւն առանց բարկութեան և
երկմտութեան. և գտանել ի քէն
զնորհս և զողորմութիւն և զա-
ջակնատեր գործոցն յաջողուիր։
Ա՛ւ զի դու ես Տէր կենաց՝ և
ամ՛ ողորմութեց. և քեզ վայելէ
փառք՝ իշխանութիւն և պատիւ։
Ա՛յժմ և միշտ և յաւիտեանս յա՛։

Աղաչանք ամենայնի։

Տէր ամենազօր և յաղթօղ տէ
րութեդ՝ կրկնի ամ ծունր կեր կրիլը
պագութիւն և փառաւորի յամե
նեցունց թագաւորութիւն քո։
Այսօր կերկրպագութիւնս մեր՝
և ուսոյ մեզ առնել զարդարու-
ձիմարտութիւն։ Ա՛ւ զի դու ես ամ
խաղաղութիւն. որ բարձեր զքինա
մութիւն ի միջոյ՝ և արարեր զխա
ղաղութիւն երկինս և երկրի։

և ինձ լըսել զանձն իմ փրկեաց
ի նեղութենէ իմմէ օգ նեաց

տալ ի շըրթանց նենգաւոր
և ի լեզուէ խայթող էա տաց

անօրէն լեզու քեզ զի՞ տա ցի
համ և բընաւ զինչ յաւել ցի

որպէս մըխեաղ նետ հըզօ րի
են կայծակամբ կաղնւոյ փայ տի

Երկար եղև վայ ինձ հա զար
պանդըխտութիւն իմ ի կե դար

բաղումանգամ վարեալ ի տար
մինչ ես էի խաղաղ տար

ի գայեկ օգնութիւն ինձ.
արար ձերկնից եր կինա,
ութիւն ոչ տայ ոտին ա։
ոչ ընկճէ ու րեք.
եր տեք.
խոտ
ալ մէջ
ուր հետևի դարն ուրբ անանց։
ոյժ աւերի քան ըզ ան ց.

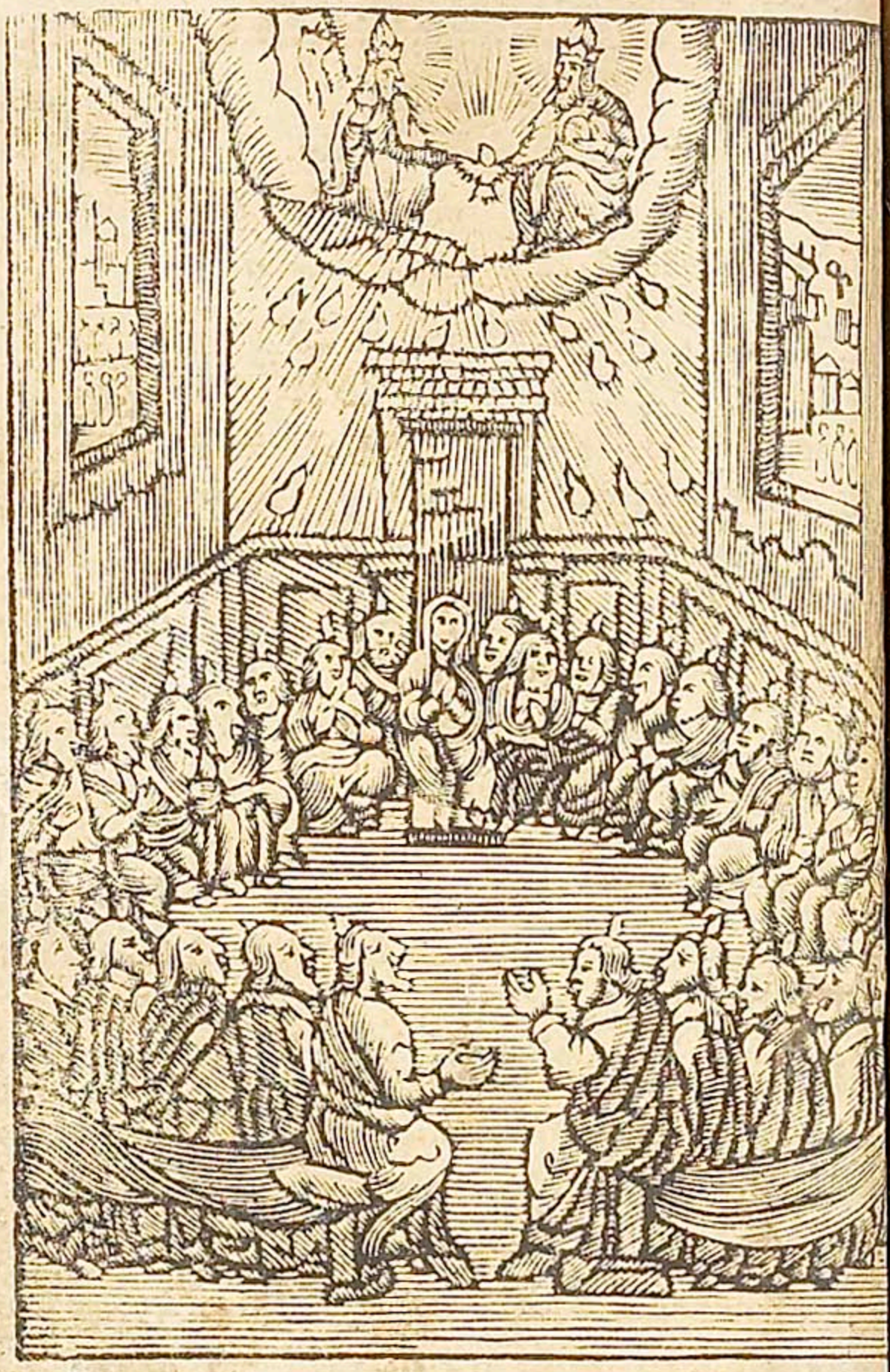

Ուրախ քո՛ւք և բարի առաջնորդեսցէ
ինձ՝ ի յերկիրն ուղիղ։ Սաղմոս 142.12

(ՃԻԹ)

ԱՂՕՐԻՔ ԱՍՏՈՒԱԾՈՅ
ԹՈՒԷ ԻՄԱՑԱԻ ՈՒՄ
ԵՍ ԱՌ ՅՈՐ ԿԱՐԴԱ
ՅԻ ԵՒ ԼՍԵԱՑ ԻՆՁ. ՏԵՐ ՓՐԿԵԱՑ
ՂԱՆՁՆ ԻՄ Ի ՀՐԱՇԱՆՑ ՆԵՆԳԱՏՈՒ
ԹԱՑ ԵՒ ԻՒՐ ԼԵԶՈՒԵՔ ՉԱՐՔ.
Ո՞Վ ԻՄԱՑԻՒ ՔԵԶ ԿԱՄ ՁԻՆՈՎ ԴԱ
ՒԵԼՈՅ ԼԵԶՈՒ ՆԵՆԳԱՏՈՒԱՑ:
ԱՐՔ ՆԵՏՔ ՀԱՍՈՒՑ ՁԻ ՄԱՀԱՑԱԼ ԵՆ
ԿԱՅՑԱԿԱՄՔՔ ԿԱՏԱՂԱՑ:
ԱՒՂ ԻՆՁ ՁԻ ԸՆԴԱՐԿԱՒ ԵՂԵՒ ԱՅՍՈՐ
ՀԱՅՑԱԿԱՄՔՔ ԿԱՏԱՂԱՑ:

*() ՈՐԴՈՒԼՆ Ի ՍՈՒՐԲ ԱՍՏՎԱԾԱՅՆ

դ[illegible]թեան իմ. և բնակեցայ ես
ի վրանս կեդարու։
Հաղորդութիւն անպատմելի բնակեցոյց անձնիմ
ընդ այնոսիկ որք առեին զոզջոյնս
Աստուծոյ իւրոց. յորժամ խո
սէին ի մարդկէին ընդ[illegible]։

---

* Ուրհնութիւն ասպիճանաց։ ՃԼ

ամբարձի զաչս իմ՝ ի լերինն՝
ուստի եկեսցէ հինձ օգնութիւն
Օգնութիւն հինձ ի տեառնէ եկեսցէ,
որ արար զերկինս և զերկիր։
Մի՛ տար ի սասանութիւն զոտն քո.
և մի՛ ննջեսցէ պահապան քո։
Ահա ոչ ննջէ և ոչ ի քուն երթայ
պահապանն Իսրայէլի։
Տէր պահեսցէ զքեզ. Տէր ե՛ր ընդ
հակդէմ աջոյ ձեռամբն իւրով։
Ի տիւրեգաին ի տրէ՛ք քեզ մի՛ մեղի
նէ. և մի՛ լուսինն ի գիշերի։
Տէր պահեսցէ զքեզ յամ չարէ.
պահեսցէ տէր զանձն քո։
Տէր պահեսցէ զմուտս և զելս քո՝
յայսմհետէ մինչև յաւիտեան։

զբարութիւն ի քէն։

վա՜յ տան տան այ մերոյ խնդրեցաք
սեցայ զնաղաղութիւն · վա՜յ քո և
ա՜յ եղբարց և ընկերաց իմոց խո
քում։ և շինութիւն յաշտարակս
նուիրեանդ այք սիրէք զնոր։
Նշիցի խաղաղութիւն ի զօրուե
դաւթեան։
Նարցէ՛ք զողջունէ եկեղ, և զշի
տանի։ աթոռս արիւեալեն ի տան
Նոյնդ արիւեալեն աթոռք դատաս
լինիլ անուանն տեառն։
Նոյնդ եւանէին ազգք՝ ազգք տն
ի վկայուն իսրայէլ խոստովան
զնովաւն։
Նոյնդ երուսաղէմ շինեալ որպէս քա
ղաք · և բնակուիլ իւր շուրջ
Ո՛ երուսաղէմ շինեալ որպէս քա
լուանս քո երուսաղէմ

* (Երգնուրէք ասպիճանաց։ (Ճիա)

Նուրա եղէ ես այք ասէին ցիս
ի տուն տն երթիցուք մեք։
Նասեալ կային ոտք մեր առ դր

* Ողնուկի ասպիճանաց։ (ՃԻԲ)

Պատքեզ սիր համբարձի զաչխիմ
սիր բնակիչդ ես՝ի յերկինս։
Վերպ աչք ծառայի՝ի ձեռն տան
իւրոյ, և որպէս աչք աղախնոյ՝ի
ձեռն տիկնոջ իւրոյ։
Կ՚ընպես են աչք մեր առ քեզ տէր
Աստ մեր՝ մինչև ողորմեսցիս՝մեր
Ողորմեա մեզ տէր՝ ողորմեա մեզ։ զի
բազում լցաք արհամարհանաց։
Կ՚ընդ առաւել լցան անձինք մեր
նախատանօք որք նախատէին զմեզ։
հարհամարհանօք ամբարտաւանից։

---

* Կոչի ասպիճանաց։ (ՃԻԴ)

Եթէ ոչ սէր էր առ մեզ աստա
ցէ ինձ՝ի, եթէ ոչ սէր էր առ
մեզ։ Կ՚ընդ յառնել մարդկան՝ի
վերայ մեր, կենդանոյն կլանեցան
կլանել զմեզ։
Ի բարկանալ սրտմտութիւնդ նոցա
՝ի վեր մեր, ապա և ջուրք ուրեմն
ընկղմեցին զմեզ։
Կ՚ընդ առվակս անցին անձինք մեր։

անցին անձինք մեր ընդ ուղիս
անդադար։
Որոնեսցուք և մեր՝ որ ոչ եւս գան զմեզ
յորս առաքանեցաք նոցա։
Եկեսցուք մեր առ տէրունեան ոտն ճրնճղը
ղուկաս յորոգայթէն զրաստղաց։
Որոգայթք նոցա փշրեցան՝ և մեք
ազատեցաք։
Որդանուկ և մեզ յանուանէ տէր.
որ արար զերկինս և զերկիր։

---

* Նոյն ասացուածոյ։ (Ճիւդ)

Ա յուսայ՝ ի տէր ոտն լեառն սիովն
մի՛ սասանեսցի յաւիտեան
որ բնակեալն է յերկիս։
Լերինք շուրջ եւն զնովաւք. տէրն
շուրջ է զժողովրդեան իւրմէ
յայսմհետէ մինչեւ յաւիտեան։
Ա՛յ թողուս տէր զգաւազանն մեղաւորաց
ի վիճակս արդարոց. և արդարք
ձգեսցեն զձեռս իւրեանց յանօրէնութիւն։
Բարի առնէ տէր բարեաց. և այնոցիկ
որ ուղիղ սրտիւք են առաջի։

Նոյնպէս զԹիւրեալսն ի յաշխատելոյ
թէ, տանի զնա որ ընդ այնոսիկ՝
որք գործեն զանօրէնութիւն.
խաղաղութիւն իմն ի Իսրայէլ։

(*) ոչնոյէ էիպ ասպիճանայ։ (Ձիե)

դարձուցանել տան զգերսն
թէ սիօնի, և եղիցի մեք
մխիթարեալք։

(Յայնժամ լցան բերանք մեր խընդ
դութեր. և լեզուք մեր ցնծութեր։
(Յայնժամ ասասցեն ի հեթանոսս՝
մեծ արար տէր զառնելն ի նոսա
նա. մեծ արար տէր զառնելն ի
ն մեզ. և մեք եղեալք բերկրեալք։
(Դարձո՛ տէր զգերսն մեր՝ որպէս
զուգիս ի հարաւոյ. որք վարեն
արտասուօք, ցնծութեր հնձեսցեն։
(Երթալով երթային՝ և լային. որք
բարձեալ սանդիսն սերմանս իւրեանց։
(Եկեալ եկեսցեն և ցնծասցեն. որոց
առեալ բերցեն զորայս իւրեանց։

* Լուկ ասիցանաց: (ճիզ)

Եթէ ոչ տէր շինէ զտունն, ի զուր վաստակին շինողք նմա: Եթէ ոչ տէր պահէ զքաղաքն, ընդունայն արթնին պահապանք նմա: Ընդունայն է ձեզ յառնելն կանուխ, հանգուցանել զերկայնագոյն հացս. զի տացէ քնոյ սիրելեաց իւրոց. ժառանգութիւն տէր որդիք են, որդի վարձք իւր են, որպէս նետք ի ձեռս հզօրի, այնպէս են որդիքն թօթափելոյ: Երանի՛ որ լցոյց զքանակս իւր ի նոսա, ի նուազանել. մի՛ամաչեցեն յորժամ խօսեսցին թշնամիք նոցք ընդ նոսա առ դրանն:

* Լուկ ասիցանաց: (ճիզ)

Երանի՛ ամենեցուն որք երկնչին ի տէրէ. և գնան ի ճանապարհս նորա:

Ո՜վ վաստահիս Աբեւագ քոց Կիւրիւեւ
եղանիկ եւ քեզ եւ քարին եղիցի,
Կիւրի քո ոպ այդ վայելուչ յանդ
կիրեան տան քո. որդիք քո որպէս
նորատունկ ձիթենոյ շուրջ զսե
ղանովդ քով։
Ո՜յսպէս օրհնեսցի այր մարդ որ
երկնչի ի Տէր, օրհնեսցէ զքեզ
Տէր ի սիովն։
Եւ տեսցես դու զբարութիւն երկնի
զկեանս աւուրս կենացդ քոց։
Տեսցես դու զորդիս որդոց քոց.
զխաղաղութիւն ի վերայ Իսրայէլ։

---

* Այլ ասացուած։ (Ճիւղ)

Ա՜ղաւնի անգամ մարտեան ընդ
դիս ի մանկութենէ իմմէ
ասացէ ինձ։
Ղաղաւնի անգամ մարտեան ընդդիս
ի մանկութենէ իմմէ՝ եւ ինձ ոչ
յաղթեցին։
Ո՜ վիկտուռնա իմ Հարկին մեղաւորիդ
ընդ երկայն ատելին զանօրէնութիւն
իւրեանց։

Տէր արդար է՝ և խոստակից զուրկն
մեղաւորաց։
Լամբէտացեան և յետս դարձցին ամ-
ենեքեան որք ատեն զսիօն։
Եղիցին նոքա ոսպ խոտ տանիոց, որ
մինչեւ ՚ի քուռն եւիլ՝ չորացաւ։
Ասաի ոչ էլից զքուռն իւր հնձօղն
և ոչ զգիրկս որ զորայն ժողովէր։
Ո՛չ ասացին ամենեքեան որք ան
ցանէին առ նոքօք՝ Թէ օրհնութիւն
յանուն տեառն ընդ ձեզ. և օրհնեցաք զձեզ
յանուն տեառն։

---

* Այլ ասացեալ։ (Ճիւթ)

Ի խորոց կարդացի առ քեզ տէր
տէր՝ լսեր ձայնի իմոյ։
Եղիցին ականջք քո ՚ի լսել զձայն
աղօթից իմոց։
Թէ զանօրէնութիւնս իմ քննես
տէր տէր, իսկ ո՞վ կարէ հաւաստի քո
զի ՚ի քէն է քաւութիւն։
Համբերեր անձն իմ բանի քում.
Համբերեր անձն իմ առ տէր։

յուսացաւ անձն իմ՝ ի տէր։
Ի պահէ առաւօտու մինչև յերե
կոյ. ի պահէ առաւօտու յուսա
ցաւ Իսրայէլ՝ ի տէր։
Ի տանէ՛ն ողորմութիւն բազում.
՝ի նմանէ՛ն փրկութի. և նա փրկեաց
զԻսրայէլ յամ նեղութեց նորա։

---

* Լուծ ասպիճանաց ՃԻԱ.

ՏԵՐ ո՛չ բարձրացաւ սիրտ իմ.
և ո՛չ զբօսան աչք իմ։
Լո՛չ գնացի ես ընդ մեծամեծս.
և ո՛չ ընդ այնոսիկ որք սքանչելի
եղեն քան զիս։
Եթէ ոչ խոնարհեցայ ես որպէս
մանուկ սարտուցեալ՝ ի ստենէ
մօր իւրոյ. և դարձ նոր անդրէն
՝ի նոյն։
Ո՛րպէս թէ հպարտացուցի արդեօք
զանձն իմ, այսպէս եղիցի հատու
ցումն անձին իմոյ. յուսացաւ Իս
րայէլ՝ ի տէր՝ յայսմհետէ մինչև
յաւիտեան։

Զիշեա՝ տէր զդաւ՛իթ. և զամ
ՀեզուԹիւն նորա.
Արիպէս երդո՛ւաւ տն, և
ուխտս եդ ՚ի յակոբ:
Թէ ո՛չ մտից ՚ի յարկս տան իմոյ.
Թէ ելից յանկողինս մահճից իմոց
Թէ տացի քուն աչաց իմոց. կամ
նինջ արտեւանաց իմոց. կամ Հանգիստ
Ցիատ իրանաց իմոց. մինչեւ գտից
զտեղի յարկի տն ՚ի յակոբ:
Ահա լուաք զնմանէ յԵփրաթա.
և գտաք զնա ՚ի դաշտս մայրեաց:
Մտցուք ՚ի յարկս նո՛ր. երկիրպագցուք
՚ի տեղւոջ ուր կացեալ են ոտք նո՛ր:
Արի՛ տէր ՚ի Հանգիստ քո. դու և
տապանակ կտակի սրբութե՛ քո:
Քահանայք քո զգեցցին զարդս
ՑուԹիւն. և սուրբք քո ցնծալ
լով ցնծասցեն:
Վասն դաւ՛իթ ծառայի քո՝ մի՛
դար

Ծաղկեսցին արբուքիւնք իմ։
Այլ՝ ի վերայ նորա ցոլոց զամօթ. այլ՝ ի վերայ նորա
ծաղկեսցի պսակ իմ։ Ընկնասցի տուրա զգեցու-
թիւն նորա։ Եւ պատառատ արարից զբերան օձե-
լոյն՝ որ ընդ ծուռեցից եղջիւր՝ ի դաւիթի
եւ ածից զնա ընդ ցնծալով ցնծասցեն։
Երիտասարդք սուրա ցնծալով ցնծասցեն։
Երիտասարդք սուրա զգեցուցից փրկութեամբ.
եւ զաղքատս սուրա լցուցից հացիւ։
Օ՜ մայրիս սուրբ օրհնեալով օրհնեցից.
եւ ազգաց սուրբ ընդ սուրբ։
Դարձուցանեմ զբերկրեալս քո յօժար
լոյ քումմէ։
Երդեսցէ սուրբ դաւթի ճշմարտութեամբ
եւ ոչ ստեցց նմա՝ ի սպառոյ որովայնի
նոր նստուցանել յաթոռ նոր։
Ձոհ պահեսցեն որդիք քո զօրհնա
իմ, եւ զվկայութիւնս իմ զոր ու-
սուցից նոցա։
Որդիք նոցա նստցին յաւիտեանս
յաւիտենից յաթոռ քո։
Ջաճեցաւ սուրբ ընդ սիօն. եւ ընտ
րեաց բնակիլ ի նմա. ասէ՝ այս է
հանգիստ իմ յաւիտեանս յաւի
տենից. ի սմա բնակեցայց՝ զի հա
ճեցայ ընդ սմա։
Օ՜ մայրիս սուրբ օրհնեալով օրհնեցից.
եւ ազգաց սուրբ ընդ սուրբ։
Երիտասարդք սուրա զգեցուցից փրկութեամբ.
եւ աղքատս սուրա լցուցից հացիւ։
Ընդ ծուռեցից եղջիւր՝ ի դաւիթի
պատառատ արարից զբերան օձելոյ
իմոյ։ Ընկնասցի սուրա զգեցու-
ցից զամօթ. այլ՝ ի վերայ նորա
ծաղկեսցի պսակ իմ։

* (Ոչ ոք կարէ ծառայել) (ՃԼԵ)

Ոչ ոք կարէ ծառայել երկոցունց տեարց. զի կամ զմի ատեն զայն ատելոց է, եւ զայլն սիրելոց. կամ զմի զայնոցն մերձենալոց է, եւ զայլն արհամարհելոց. չէք կարող Աստուծոյ ծառայել եւ մամոնայի:

---

* (Ոչ ոք կարէ երկու տեառն) (ՃԼԶ)

Ոչ ոք կարէ երկու տեառն ծառայել. զի կամ զմի ատելոց է, եւ զայլն սիրելոց. կամ զմի մերձենալոց է, եւ զայլն արհամարհելոց. չէք կարող Աստուծոյ ծառայել եւ մամոնայի:

---

* (Ոչ ոք կարէ երկու) (ՃԼԷ)

Ոչ ոք կարէ երկու տեառն ծառայել. զի կամ զմի ատելոց է, եւ զայլն սիրելոց. կամ զմի մերձենալոց է, եւ զայլն արհամարհելոց. չէք կարող Աստուծոյ ծառայել եւ մամոնայի:

ցուց. զոմէ թադաւոր բաստանու-
ցոյ։ ՚ի տեղի թադաւոր ամուրհա-
զին զօրս։
Հնար զազգս բազումս. և ոտան
զօրս իւր ՚ի միջի քո եգիպտոս ՚ի փարա
ղաշաբեաց զինչանս և զարուճեստս
ցոյց ՚ի մարդոյ մինչև յանասունս։
Հնար զայր անդրունիկա եգիպտա
նաց իւրոց։
զի ամենայն զհոգի ՚ի շտեմարան
սայ իւրոյ։ և հանէ զհոգի ՚ի շտեմարա
նէ զամպա ՚ի ծագաց երկրի։
զփայլատակունս իւր յանձրուտ ա
րար։ յերկինս և յերկրի։ ՚ի ծով
և յայամ խորս։
ասէ մերոյ։ ՚ամ զոր ինչ կամեցաւ եարար
տեր։ ՚ի ծով և ամենայն անդունդս։
մեծ և քան զայամ հիւսուս։
Հաս ծանեայ՝ զի մեծ է տէր։ և տէր
զիւրայիկ ժառանգութիւն իւր։
() յակոբ ընտրեաց իւր տէր։ և
ասացէք անուանն նորա զի քաղցր է։
() ընծեցէք զտէր՝ զի բարի է։ տաղմ
այ մերոյ։
ո հայք ՚ի տուն տէն ՚ի գաւիթս

և զամենայն թագաւորութիւնս
քանանացւոց։
Եւ ղերկիր նոցա ի ժառանգութիւն։
ժառանգութիւն Իսրայէլի ժողովրդեան իւրոյ։
Տէր՝ անուն քո յաւիտեան։ եւ յիշատակ քո յազգէ մինչեւ յազգ։
Վասն՝ եւ զժողովուրդս իւր։
եւ ի ծառայս իւր մխիթարի։
Կուռք հեթանոսաց ոսկի եւ արծաթ են։ ձեռագործ են մարդկան։
Բերան ունի՝ եւ ոչ խօսին։ աչք են՝ եւ ոչ տեսանեն։
Ականջք են՝ եւ ոչ լսեն։ եւ ոչ ունի շունչ ի բերանս նոցա։
Նմանն նոցա եղիցին որք արարին զնա
ամենայն որք յուսացեալ են ի նա։
Տունն Իսրայէլի օրհնեցէք զՏէր։
տունն Ահարոնի օրհնեցէք զՏէր։
Տունն Ղեւեայ օրհնեցէք զՏէր։ երկիւղածք Տեառն օրհնեցէք զՏէր։
Օրհնեալ Տէր ի Սիովն։ որ բնակեալ
Երուսաղէմ։

* Ո՞ւրբաթօք (ՃԼԵ)

ոստովան եղերօրք ան՝ զի քարի է. զի յաւիտեան է ողորմութիւն նր։

Ոստովան եղերօրք այն աստուածոց. զի յաւ՛ի՛։

Ոստանի եղերօրք ան տէրանց. զի՛։

Ո՞րար սքանչելիս մեծամեծս միայն. զի յաւ՛ի՛։

Ո՛ երկինս արար իմաստութեամբ իւրով. զի յաւ՛ի՛։

Ո՛ հաստատեաց զերկիր՝ ի վեր ջուրց. զի յաւիտեան է ող՛։

Ո՞րար զլուսաւորս մեծամեծս. զի յաւիտեան է ող՛։

Ո՛ արեգակն արար ի իշխանական տրիւնջեան. զի յա՛։

Ո՛ լուսին և աստեղս ի իշխանական գիշերոյ. զի յա՛։

Ո՛ հար զերկիրն եգիպտացոց անդրանիւք իւրովք հանդերձ. զի՛։

Ո՛ւ եհան զիսրա՛ել ի միջոյ նր. զի՛։

Ի ձեռն բարձր և ընտրեալ հրեշտակ հզօր. զի՛։
Ի հերձ զծոցին մեծ՝ և բաժանեաց
յերկուս մասունս. զի յա՛։
Ի՛ անդորց զինէլ ընդ մեզ. զի՛։
Ընդ ամենայնի զփարիսեցոն և զգօրս իւր
՚ի ծով հարմիր. զի յա՛։
Ի՛ հրեշտակ զժողովուրդ իւր յաշ
նապատ. զի յա՛։
Ի հար զազգս մեծամեծս. զի յա՛։
Ի՛ սպան զթագաւորս հզօրս. զի՛։
Ո՛ սեհոն թագաւոր ամորհացւոց
զի յաւիտեան է ո՛ւղ։
Ո՛ ովգ թագաւոր բասանու. զի՛։
Ի՛ զերկիր նոցա ՚ի ժառանգու
թիւն. զի յա՛։
Ժառանգութիւն իսրայէլի ծա
ռայի իւրոյ. զի յա՛։
Ընդ քեզ ոչ ոք ՚ի կանգնիցի
մերում. զի յա՛։
Ի՛ փրկեաց զմեզ ՚ի ձեռաց թըշ
նամեաց մերոց. զի յա՛։
Ո՛ տայ կերակուր ամենայն կենդանի
գանեաց. զի յա՛։
Խոստովան եղերուք Աստուծոյ երկնաւո
րի. զի յա՛։ 337

* Այլոյս գտանի ի յԵրեմիայ. առնը
շան ի յերբայեցիս։ (ՃլՀ)

Ո՛ւ զերաս բաբիլացւոց՝ անդ
նատեաք և լայաք. ոպ յիշե
ցաք մեք անդ զսիովն։
Ի մէջ ուռեաց նոյ կախեցաք զը
կտակարանս մեր։
Որ գերեցին զերիչք մեր զը
բանս օրհնութե. գերեվարք մեր
ասիպէին զմեզ և ասէին։
Օրհնեցէ՛ք մեզ յօրհնուէն սիօ
նի. իսկ զիա՞րդ օրհնեացուք զօրհ
նութիւնս տն յերկիր օտար։
Թող մուցայց զքեզ երուսաղէմ,
մուսացի զիս աջ իմ։
Կցեսցի լեզու իմ՝ ի քիմն իմ թէ
ոչ յիշեցից զքեզ. թէ ո՛չ նախ նը
շապեցից զքեզ երուսաղէմ, սկիզբն ու
րախութեան իմոյ։
Յիշեա՛ տէր զորդիսն եդովմայ յա
ւուրն երուսաղէմի։
Ասէին՝ քակեցէ՛ք քակեցէ՛ք
մինչև ՚ի հիմն հատուցէ՛ք։

Պատուատր բաբիլացւոց թշնամութեան
կան. եւ զանի՛ որ Հատոյց պՀատուցեր
ցումն քո՝ զոր դու մեզ Հատուցեր:
Երանի՛ որ կալցէ զմանկունս քո՝
եւ եՀար զքարին:

---

* Աշմոս գաւթի: (ճկէ)

Ի ոստովն եղէց քեզ տէր բոլո
րով սրտիւ իմով. առաջի
Հրեշտակաց սաղմոս ասացից քեզ:
Ո՛ ի լուար զբանս բերանոյ իմոյ.
երկիւղ պատկից ի տաճար սո քո. և
խոստովան եղէց անուան քումմ,
վն ողորմութեանդ և ճշմարտութեանդ քո:
Ա՛ծ ամրեր յայի զանուն սո քո
յորում աւուր կարդամ առ քեզ.
վաղվաղակի լուր ինձ. և բազում
արասցես զօրութիւս յանձն իմ:
Խոստովան եղիցին առ քեզ Աստ
թագաւորք երկրի. զի լուան զբ
բանս բերանոյ քո. և օրհնեսցեն
զճանապարհս քո:
Ա՛ծ են փառք տուն. բարձրեա՛ տէր.

ըզ խոնարհս տեսանէ, և զբար-
ձրութիւն՝ ի հեռաստանէ ճանաչէ։
Ցոհ գնացից ես՝ ինձէ ներքուստ,
կեցուսցես զիս՝ ի բարիութենէ
թշնամեացն։
Ձգեցեր զձեռն քո՝ և փրկեց զիս
աջ քո։ և սէր հաստատեաց ընդ իմ։
Տէր ողորմութիւն քո յաւիտեան։
զգործս ձեռաց քոյոց մի՛ անտես
առներ։

*՚Ի հոգեւոր Պաշտօն գաւիթ։

(Ձկը)

Փորձեցեր զիս և ծաներ
զիս։ դու ծաներ զնըս
տիլ իմ և զյառնել իմ։
Եւ միտաւեր զխորհուրդս
իմ՝ ի հեռաստանէ։ զբաւիթիկս իմ
և զվիճակս իմ դու քննեցեր։ և
զամ ճանապարհս իմ յաւիտենական
տեսեր։ և ոչ դոյ ներքուստ
՚ի լեզուի իմում։
Ահա դու էր ծանեար զամենայն
իմ

իմ և զառաջինն իմ. զոր առեր
զիս. և եդեր զձեռն քո ՚ի վէր իմ։
Աքանչելի եղև գիտութիւն քո յինէն.
զօրացաւ և ոչ հանդարտեմ սմա։
Ո՞ երթայց ես յոգւոյ քումմէ.
կամ յերեսաց քոց ես իցե փախեայց։
Եթէ ելանեմ յերկինս, դու անդ
ես. և թէ իջանեմ ՚ի դժոխս, և
անդ մօտ ես։
Եթէ առից զթևս իմ ընդառաւօտս
և բնակեցայց յեզերս ծովու,
Սակայն և անդ ձեռն քո առաջնորդ
դեսցէ ինձ. և աջ քո ընկալցի զիս։
ԵՒ ասացի՝ խաւար ուրեմն արդեօք
ծածկեսցէ զիս. կամ գիշեր փոխանակ
լուսոյ փաթկուԹեան իմոյ։
Խաւարն ՚ի քէն ոչ խաւարեսցի.
և գիշերն ոպէս աւր լուսաւորեղի
ցի. և խաւարն նոր ոպէս զլոյս նոր։
Դու ստացար զերիկամունս իմ. և
ընկալար զիս յորովայնէ մօր իմոյ։
Խոստովան եղէց քեզ ՚ի՛ զի ահեղ և
սքանչելի ես. սքանչելի են գործք
քո. և անձն իմ սիրեաց յոյժ։

Ա՛ԷԹաքեաՀ ոակը իմ՝ Լքէն զը
ատարել՝ ի ծաՃուկ. և հար զո-
րութԷ իմոյ ընդ ստորինս երկրի։
Օ՝ անդործս իմ տեսին աչք քո.
և՝ի գիրս քո ամքեան գրեցան։
՝Ի տըՀՀ մոլորեցան. և ո՛չ ոք էր
որ առաջնորդէր նոցա։
Ինձ յոյժ մեծարու եղեն բարե
կամք քո ած. և յոյժ զօրացան
իշխանք նոցա։
ԾնՀեցի զնա և քրն զաՀազ բազմա
ցան. զարԹեայ՝ և արդ ընՀքեզեմ։
ԾոԷ սպանանես զմեղաՀարս ած,
արք արեն՝ Լբած եղերուՀքյինէն։
ԻնՀակառակուԹիւն և՝ինախանձ
ածցեն՝ի նանիր զքաղաքս քո։
Օ՝ ասելիս քո սր ատեցի. և՝ի վեր
Թշնամեաց քոց մաշեցայ։
ՅատելուԹի կատարեալ ատեցի
զնա. և եղեն ինձ Թշնամիք։
Փորձեա զիս ած՝ և ծանիր
զսիրտ իմ. քննեա զիս՝ և ծանիր
զՀաՀիղս իմ. և տես Թէ իցեն անօ
րէնուԹիւնք՝ ի ճանապարՀս իմ.

և առաքինութիւն ինձ ի ձանձ
պարկս ըստ յաւիտենից։

---

* Աշմոս գաւրի։ (ձլիթ)

Ապրեցո զիս տէր ի մարդոյ չա
րէ։ յաւուրն անիրաւի փրկ
եա զիս։

Խորհեցան զանօրէնութի՛ւն ի խիրտս
իւրեանց։ զօր ամ պատրաստեցան
ի պատերազմ։

Սրեցին զլեզուս իւրեանց որպէս
զօձի։ և թոյնք իժից ի նեղջոյ
շրթանց նոցա։

Պահեա զիս տէր ի ձեռաց մեղաւո
րի։ և ի մարդոյ չարէ փրկեա զիս։

Խորհեցան խափանել զգնացս իմ։
թաքուցին ամբարտաւանք որոշ
գայթ ինձ։

Լարս ձգեցին որոգայթ ոտից իմոց
շուրջ զշաւղօք իմովք եդին ինձ
զգայթահարութիւն։

Ասացի՝ տէր աստ իմ ես դու։ ունկն
կալ տուր տէր ձայնի աղօթից իմոց։

Տէր տէր զօրութի՛ւն փրկութե՛ն իմոյ։

հոգի ։ Նայեա՛ յ՚ Ձայն աղօ
ինձ ։ Նայեա՛ յ՚ Ձայն աղօ
հատիւ առ քեզ։ Եւ լսե՛ր
ոլ ՚Ա։ * Աշխա գաւխի։

տեղատուի ։

Ա՛ի՛ մատներ զիս տէր ՚ի ցանկուէ
մեղաւորաց ոչ ջնջեցան վէս իմ.
մի՛ ընդվայր հարկաներ զիս ։
Օ՛ ի՛ մի՛ երբեք բարձրացիր ։ Եւ
խոնհուրդք նոց մի՛ կատարեսցին ։
վախճան կատարած ի նոյ՝ վաստակ
շրթանց իւրեանց ծածկեսցէ զնոս ։
Լո՛ւցես ի վեր նոց զկայծակունս
հրոյ եւ կործանեսցես զնոս ։ ի տա
ռապանաց մի՛ կարասցեն կենալ ։
Ա՛արդ յերկրի՛ մի՛ յաջողեսցի
իվեր երկիրն ։ զայր մեղաւոր՝ չարիք
իւր որսասցեն ՚ի կորուստ ։
Ո՛անեայ՝ զի առնես տէր զդատաստան
աղքատի, եւ իրաւունս տնանկի ։
Լո՛ւսաւորեա զաչս իմ զի մահ
քուն ։ Եւ ընդհակեսցին ուղիղք
առաջի երեսաց քոց ։

թէ ոչ իմոց՝ ի կարդալ իմում առ քեզ
Աւգիոյ եղիցին աղօթք իմ ընդ քեզ
առաքի քո տէր. համբարձումն ձե-
ռաց իմոց պատարագ երեկոյի:
Ա՛ծիր տէր՝ պահապան բերանոյ իմոյ
և դուռն ամուր շրթանց իմոց.
զի մի՛ խոտորեսցի սիրտ իմ բանիւ
չարութեան:
Լպատճուռել զպատճառս մեղաց ընդ
մարդս ոյք գործեն զանօրէնութիւն.
և ոչ եղէց հիցողդ ընտրելեաց նոցա.
Խրատեսցէ զիս արդար ողորմութիւն
և յանդիմանեսցէ. իւղ մեղաւ
չորոյ մի՛ օծցէ զգլուխ իմ. այլ
աղօթք իմ՝ ի կամս նորա:
Ա՞րդեւթան ձերձ առ վիմին դատա
ւորք նոց. լըւիցեն բանից իմոց
և քաղցրասցին:
Ա՛րպէս թանձրութիւն հողոյ՝ զի
սփռեաւ է իվեր երկրի. ցրուեսցին
ոսկերք նոց ձերձ՝ ի դժոխս:
Ա՞ւ քեզ տէր տէր են աչք իմ՝ ի քեզ
յուսացայ. տուր՝ մի՛ հանիցես զհո
գի իմ ինձնէ:

Պահեա՛ զիս յորովայնէ որ թա-
քուցեր ինձ ՚ի գիշերանկղուն թեանէ
գործոցին պանօրէնութիւն։
Ընդէրն ՚ի ցանցս ներ մեղաւորք.
միայն եմ ես մինչև անցից։

---

* Նմոտոտալ գաւԼուն։ Ընդ ՚ի ժամ
նակի ի ես նա յայրն անդ։ (Ճխտա)

Զայնիւ իմով ես առեր կար
դացի. ձայնիւ իմով զեր
աղաչեցի։
Փութեցից առնել ես զաղօթս իմ. և
պնեղուիս իմ առնել ներ պատմեցից։
Ո՛ն ընբռաղիլ յինէն Տոգուոյ իմոյ՝
զոր ես ծանեար զշահիւղս իմ. ՚ի
ձանապարհ յոր և գնայի, թաքու
ցան ինձ որոգայթ։
Դայեկի յաջմէ՝ տեսանէի, և ո՛չ ոք
ճանաչէր զիս. կորեաւ յինէն փա
խուստ իմ. և ո՛չ գտաւ խնդրօղ
անձին իմոյ։
Ընդաղաւեցի առ քեզ տէր և ասացի.
դու ես յոյս և բաժին իմ յերկ
րին կենդանեաց։

Վերաբերեալ յաւիտենից։

Եւ նաստից զիս ի խաչարին որպէս
խոնարհ արարի զերկիրս զկնի իմ.
Չհալածեաց ի շինաւին զանձն իմ.
բանայ առաջի քո ամ ի ենդանին։
ընդ ծառայի քում. զի ոչ արդա
քում. եւ մի մոռաներ ի դատաստան

Ի ուր ինձ արդարութիւն
իմոց ճշմարտութիւն քով։
կրնդունիր խոնարհութիւն ծառայից
լուր աղօթից իմոց. ունկն

(Ճիւղ) Աղաչող առաքելոյ ի հալածելոյ
զինա աքինասիա։

Աղաչեա տէր յիշատակել ի հալածելոյ
հատուսցես։

Եւ քեզ սպասեն արդարքն մինչեւ
պահանամ զանուանէ քումմէ։
Տէր՝ հան ի բանտէ զանձն իմ.
քան զիս։

ի հալածելոյ իմոյ՝ զի հզօրք եղեն
խոնարհ եղէ յոյժ. ապրեցո զիս
զիս, զի ես

Զանձրացաւ յիս հոգի իմ. եւ սիրտ իմ խռովեցաւ յիս։
Յիշեցի զաւուրսն զառաջինս. խոր հեցայ յամ գործս քո. յարարածս ձեռաց քոց խոլհեցայ. և համբար ձի առ քեզ զձեռս իմ։
Լինձն իմ ոպ երկիր ծարաւիխ առ քեզ. վաղվաղակի լուր ինձ տո. զի նուաղեցաւ յինէն հոգի իմ։
Ա՞ւ դարձուցանես զերեսս քո յինէն. նմանիմ այնոցիկ՝ որք իջանեն ի գուբ։
Լսել տո առաւօտուս զողորմութիւնս քո. զի ես ի քեզ եր յուսացայ։
Ցոյց ինձ ճանապարհ յոր եգնայց ցինոյ. զի առ քեզ եր համբարձի զանձն իմ։
Փրկեա զիս ի թշնամեաց իմոց եր զի զքեզ ապաւէն ինձ արարի։
Ուսո ինձ առնել զկամս քո, զի դու ես աստ իմ։
Հոգի քո բարի՝ առաջնորդեսցէ ինձ ի երկիր ուղիղ։

Ով ես անուշան քո տեր կեցուսցես
վինս. արդարութիւնդ քով հանցես՝ ի
ներողութենէդ զանձն իմ։
Ողորմութիւնդ քով սատակեա՛ ած ըզ
թշնամիս իմ։ և կորո՛ զամ ներկիցս
անձին իմոյ. զի ես ծառայ քո եմ։

Աշխոս գաւթին առ գուշիսն։ (ձխտ)

( ) ընկեալ տեր ած իմ որ ուսոյցի
զձեռս իմ՝ ի պատերազմ. և
զմատունս իմ՝ ի ճակատամարտս։
Ողորմութիւն իմ և ապաւէնն իմ.
օգնականն իմ և փրկիչ իմ. ապաւէնն
իմ և ես յուսամ՝ ինձս. ո՛ հնազանդ
առնէ զժողովուրդս ընդ ինձս։
Տէր՝ ոչ է մարդ՝ զի յայտնեցար
դու նմա. կամ որդի մարդոյ՝
թէ համարիս ինչ զնա։
Ա՛ստղ նման օրոյ նմանեցաւ՝ և ա՛յ
ՀուԼք նոր ոչ հովանիի անցին։
Տէր խոնարհեցո՛ զերկինս և էջ.
մերձեա՛ ի լերինս և ծխեացին։
Փայլեա՛ զփայլատակունս քո և խը

ուսլեա զնա. առաքեա զնեռա զքո
և ցրուեա զնոսա։
Առաքեա զձեռն քո ի բարձանց՝
և փրկեա զիս ի ջուրց բազմաց.
և ի ձեռաց որդւոց օտարաց։
Որոց բերանք իւրեանց խօսեցան
զնանրուն. և աջ նոցա աջ մեղաց։
Ա՛ջ՝ յօրհնութիւն նոր օրհնեցից
զքեզ. տաւանատեաւ սաղմոսարաց
նուա սազմոս աւուցիկ քեզ։
Ա՞տացէ զփրկուսն թագաւորաց
մերոց. որ փրկեալոց իցէ զդաւիթ
ծառայ իւր ի սրոյ չարէ։
Փրկեա զիս՝ և ապրեցո զիս ի ձեռ
ից որդւոց օտարաց։
Որոց բերանք իւրեանց խօսեցան
զնանրուն. և աջ նոցա աջ մեղաց։
Որոց ուստերք իւրեանց որպէս
նորատունկ հաստատուն եղեն ի
մանկութենէ իւրեանց. դստերք նոցա
զարդարեալ և պաճուճեալ ի նմանու
թիւն տաճարի։
Հ՚ստեմարունք նոցա լի՛ են և բղխեն
ի մի՛ մէանոն. խոշինք նոցա բազմածինք

ւեն՝ և բազմանան՝ ինձնից իւրնից։
և անդեայք նոյ պարարտք են։
Ա՛յ գոյ խրամատու՛ր ցանկոյ նոյ։
և ո՛չ ապաղակ՝ ի հրապարակս նոյ։
Ա՛րդ երանելից ժողովրդեն՝ որոյ
այս այսպէս է։ նա երանի ժողո-
վրդեան, որոյ տէր աստ է նոյ։

---

* Աշմոա օրհնութիւն գաւթի։ (Ճխոդ)

Բարձր առնեմ զքեզ աստ քեմ
և թուփաւորի իմ։ և օրհնեմ զա
նուն քո յաւիտեան՝ և յաւի-
տեանս յաւիտենից։
Ո՛ օրհնասպաս օրհնեցից զքեզ։
և գովեցից զանուն քո յաւիտեն
և յաւիտեանս յաւիտենից։
Մե՛ծ է տէր և օրհնեալ է յոյժ։
և մեծութեան նորա ո՛չ գոյ ջափ։
Ազգ և ազգ գովեսցեն զգործս
քո։ և զզօրութիւն քո պատմեսցեն։
Ո՛ մեծ վայելչութիւն փառացդ սրբ
բութիւնք քո խօսեսցին։ և զսքան-
չելիս քո պատմեսցեն։
Ո՛ զօրութիւն ահի քո ասասցեն։

Եւ զմեծութիւնս քո պատմեացեն։
Զյիշատակ բազումի քաղցրութե
քո բղխեսցեն. եւ արդարութիւնդ
քո կենդանացեն։
Ողորմած ողորմած է Տէր երկայնա
միտ եւ բազում ողորմի։
Բարի է Տէր առ ամենայն. եւ գթութի
նո՛ւրա իւրում ամ արարածոց իւրոց։
Խոստովանեսցին առ քեզ Տէր
ամենայն գործք քո. եւ սրբք քո
օրհնեսցեն զքեզ։
Զփառս արքայութե քոասասցեն
եւ զզօրութիւնս քո պատմեացեն։
Ա՛նանաչել որդւոց մարդկան զզո
րութիւնս քո. եւ զփառս մեծ վայել
ջութե արքայութեան քո։
Արքայութիւն քո՝ արքայութիւն
ամ յաւիտեանից. եւ տէրութիւն քո
յազգէ ազգ։
Հաւատարիմ է Տէր յամ բանս իւր.
եւ արդար է յամ գործս իւր։
Հաստատէ Տէր զամ գայթակղեալս
եւ հանդոյնէ զամ դէրսեալս։
Աչք ամենեցուն ՚ի քեզ յուսան.

Ա՛ղաչեա՛ զերեսս քո՛ առ ծառայ քո՛ քո՝ եւ
ուսո՛ւր զիս զարդարութիւնս քո՛։ Ա՛ղաչեա՛
զերեսս քո՛ առ ծառայ քո՛ քո՝ եւ ուսո՛ւր զիս
զարդարութիւնս քո՛։ Ա՛ղաչեա՛ զերեսս քո՛
առ ծառայ քո՛ քո՝ եւ ուսո՛ւր զիս զարդարու-
թիւնս քո՛։ Ա՛ղաչեա՛ զերեսս քո՛ առ ծառայ
քո՛ քո՝ եւ ուսո՛ւր զիս զարդարութիւնս քո՛։

ասուածոյ իմոյ մինչև եմ ես։
Ա՛ր յուսայք մինչեան յորդիս մարդեան. զի ոչ գոյ փրկութիւն
՚ի նոսա։
Ելցէ հոգի ՚ինոցունէ՝ և դարձցին անդրէն ՚ի հող. և յայնմ աւուր
իսրիցեն ամ խորհուրդք նոցա։
Երանի ազգի՛ որոյ տէր աստ յաջ հօրեայ օգնական է նմա. և յոյս
նորա ՚ի տէր աստ է։
Ո՛ստար զերկինս և զերկիր. զծով՝ և զամ որ ՚ի նոսա։
Ո՛պահէ զճշմարտութի՛ յաւիտեան և առնէ իրաւունս զրկելոց։
Տայ հաց քաղցելոց. և արձակէ զկապեալս տէր։
Տէր բանայ զաչս կուրաց. և կանգնէ զվերս եղեալս տէր։
Տէր սիրէ զարդարս. տէր պահէ զպանդուխտս. զորբս և զայրիս
ընդունի տէր. և զճանապարհս ան բարեշտաց խորտուբանէ։
Պատա՛ուիրեաց՝ տէր յաւիտեան. Աստուա՛ծ քո սիոն յազգէ մինչև յազգ։

Ո՛չ թէկ ընդ զօրութիւս ձիոյ կամ
ոտս այրոյ հաճեսցի նմա։ Ո՛չ այլ
հաճեսցի Տէր ընդ երկնչեալսն ի
նմանէ եւ ընդ յուսացելսն յողորմու-
թիւն նորա։ Ո՛չ զովասցի զՏէր Երու-
սաղէմ եւ զՍիովն գովեսցի զԱստուած
քո։ Զի զամրացոյց զհաստատութիւնս
դրանց քոց եւ օրհնեաց զորդիս քո
ի քեզ։ Որ զսահմանս քո խաղաղեաց
եւ ի ցորենոյ զարդարեսցէ զքեզ։ Որ
առաքէ զբանս իւր յերկիր, մինչեւ
արագ վազեսցէ զբանն նորա։ Որ
տայ ձիւն իբրեւ զբուրդ, եւ զցօղ
իբրեւ զմոխիր ցանէ։ Որ արկանէ
զսառն իբրեւ զհաց զկերակուր։ Եւ
յերեսաց սառնամանեաց նորա ո՞վ
կարասցէ կալ։ Առաքեսցէ զբանն
իւր եւ հալեսցէ զնոսա, հոսեսցէ
հողմ նորա եւ հոսեսցին ջուրք։
Որ պատմէ զբանս իւր Յակոբայ,
զարդարութիւնս եւ զդատաստանս
իւր Իսրայէլի։ Ո՛չ արար այնպէս
ամենայն ազգի, եւ զդատաստանս
իւր ո՛չ յայտնեաց նոցա։ Ալէլուիա։

(Ծնդ) Օրհնեցէք զՏէր ի երկնից,
օրհնեցէք զնա ի բարձունս։ Օրհնեցէք
զնա ամենայն հրեշտակք նորա,
օրհնեցէք զնա ամենայն զօրք նորա։
Օրհնեցէք զնա արեգակն եւ լուսին,
օրհնեցէք զնա ամենայն աստեղք եւ
լոյս։ Օրհնեցէք զնա երկինք երկնից,
եւ ջուրք որ ի վերոյ քան զերկինս
օրհնեսցեն զանուն Տեառն։ Զի նա
ասաց եւ եղեն, նա պատուիրեաց եւ
ստեղծան։ Կացուցանէ զնոսա յաւիտեան
յաւիտենից, հրամայեաց եւ ո՛չ
անցանիցեն։ Օրհնեցէք զՏէր յերկրէ,
հրեշտակք ծովու եւ ամենայն անդունդք։
Հուր, կարկուտ, ձիւն, սառն, հողմ
ամպրոպի, որ առնէ զբանն նորա։
Լերինք եւ ամենայն բլուրք, ծառ
պտղաբեր եւ ամենայն մայրք։ Գա-
զանք եւ ամենայն անասունք, սող-
նակք եւ թռչունք թեւաւորք։ Թագա-
ւորք երկրի եւ ամենայն ազգք, իշ-
խանք եւ ամենայն դատաւորք երկրի։
Երիտասարդք եւ կոյսք, ծերք ընդ
մանկունս օրհնեսցեն զանուն Տեառն։
Զի բարձրացաւ անուն նորա միայն,
եւ խոստովանութիւն նորա յերկինս
եւ յերկիր։ Եւ բարձրացոյց զեղջիւր
ազգի իւրոյ, օրհնութիւն ամենայն
սրբոց նորա, որդւոց Իսրայէլի ժո-
ղովրդեան մերձաւորի նորա։ Ալէլուիա։

(Ծխզ) Օրհնեցէք զՏէր ի սրբու-
թեան նորա, օրհնեցէք զնա ի հաստա-
տութեան զօրութեան նորա։ Օրհնեցէք
զնա ըստ զօրութեանց նորա, օրհնեցէք
զնա ըստ բազմութեան մեծութեան
նորա։ Օրհնեցէք զնա ի հարուած
փողոյ, օրհնեցէք զնա ի նաբղ եւ ի
քնար։ Օրհնեցէք զնա ի թմբուկ եւ
ի պարս, օրհնեցէք զնա ի լարս եւ
ի գործարան։ Օրհնեցէք զնա ի
ձայնս լսելիս, օրհնեցէք զնա ի ձայնս
ցնծութեան։ Ամենայն հոգի օրհնեսցէ
զՏէր։ Ալէլուիա։

*Ալէլուիա. անգեայ եւս՝։

մեցաւ տէր, եւ ոչ ընդ իրանս առն
հակայի հաճեցաւ։
Եւ հաճեցաւ տէր ընդ երկիր
պածս իւր. եւ ընդ այնոսիկ՝ որք
յուսան յողորմութիւն նորա։

---

*Եւ ուրախ։ անգ։ այ եղա՛։ (Ձեռք)

Վա՛ ովքեա՛ երուսաղէմ ջեր
Եւ օրհնեա՛ զՅաբ քո սիօն։
Զի զօրացոյց զընիւս դրանց քոց
Եւ օրհնեաց զորդիս քո ի քեզ։
Ա՛ եղ զսահմանս քո՝ խաղաղութիւն.
պարարտութեամբ ցորենոյ լցոյց զքեզ։
Եշաւթ զբան իւր յերկիր. վազ
վազ ընթանայ պատգամք նորա։
Ետանէ զձիւն որպէս զաստր. եւ զմէգ
ոսպ փոշի ցանեաց։
Եղրկանէ զսառն որպէս պատառս.
առաջի ցրտոյ նորա ո՞վ կարէ կալ։
Եշաւթ զբան իւր՝ եւ հալէ զնոս.
շնչեսցէ հովմբ՝ եւ գնասցեն ջուրք
Պատմէ զբան իւր Յակովբայ. զարս
դատաստիս եւ զիրաւունս իւեր։
Ոչ այսպէս արար ամենայն ազգաց տէր.
եւ զդատաստան իւր ոչ յայտնեաց նոցա։

զԼուսաւորչ տուն լուսոյ և երկիր
եր նայեցայ ի դուռն տաճարին
և զարհուրեցայ։
Ի մէջ երկուց կենդա-
նեաց ծանիցիս դու ։ի մերձենալ
ամացն յայտնեացիս։ և ի հասանիլ
ժամանակին երևեացիս։
Խոստովել անձին իմոյ ի ժամանակի
բարկութեանդ զողորմութիւն յիշեացես։
Ի՞նչ ի հարսնոյ եկեաց է։ և ընդ
ի փառան լեռնէ։
Յայտնեացեն երկինք զվայելչութիւն
փառաց նորա։ և օրհնութիւնք նորա
լցան տիեզերք։
Ձ՞առաջայթք ոչ ի լուսոյ հատան
ի նմանէ։ և եղջիւրք ի ձեռին նո-
դատան։ և անդ հաստատեցաւ զո
րութիւն փառաց նորա։
Երեսացն եղեն հարճաճք։ և
զհետ շանթացն՝ երթիցեն մեծա
մեծք ի թռչնոց։

սրտ քոյ։

Եւ ոչ ի լոյս փայլատակման ցեսս. եւ ոչ ի ձայնէ որոտման լսիցես զձայնս նոցա։ Լերինք հալեսցին՝ եւ անտառք վանեսցին. ձանապարհք որք ի սկզբանէն էին՝ կուրասցին. եւ ի նմանէ դողասցի աւր երկիր։

Տեսի զբանակս քուշացւոց. խըռովեան բնակիչք վրանացն մադիամու։

Արդեւ ի վէր դեռոց բարկասցիս դու տէր. կամ սրտմտուի քո ի վէր գետոց. կամ բարկուի քո ի վէր գետոց ալիք դու ի կառս քո. հեծեալուիդ քո՝ փրկուի եղև յերանելն քո։

Օ՞ արթեա՛ արեղն քո ի նետս կապարձից քոց. արբուցեր զգետս, ցրւեցեր զերկիր, և դողացուցեր զլեառնս, անցանեն ընդ սա։

Ընդունդք աղաղակեցին մեծաձայն. լոյս փայլման արձկանն արգելաւ։ Եւ ձգապուռն լուանին դադարեցաւ։

Արդ՝ ի՞նչ ոչ ելցէ սլաքաց քոյ գնասցեն։ Եւ ոչ՝ ի լոյս փայլատակման

Խարիսուբ զարթիցես՝ իվը երկրի
և դողուբ կացես զՀեթանոսս։
Երևեցար՝ Խիրկուբ ժողովրդեն
քո՝ ի փրկել զընտրեալս քո։
Ցեռաձիգ եղեր՝ ի գլուխս մարդ
կան ամբարտաւանից։ մինչև յան-
դունդս ծովու ընկղմեցան։
Խոնդրեցեր զվրէժ զօրուբ քով՝ ի
զօրագլխացն մեղաւորաց՝ որք յու-
սացեալ էին յանդգնուխս իւրեանց։
զի կերիցեն զաղքատան՝ ի դաղտնիս։
Լուաքեցեր՝ ի վերայ ծովու զե-
րիվարս քո։ և խռովեցան յալիք
ջուրք անդնդոց։
Ասացի ես՝ և գերեան աղիք իմ՝ ի
ձայնէ բերանոյ իմոյ։ եմուտ դո-
ղումն յոսկերս իմ։ և ես յանձն
իմ խռովեցայ։
Ո՞ այս պահեսցես յաւուր նեղու
թե՛։ ածել՝ ի վեր ազգի աշխ որք
մարտանչին ընդ ժողովրդեն քումն։
Վնզենի ոչ տացէ զպտուղ իւր։
և յայգւոջ՝ բեր մի՛ գտցի։ ձիւթե-
նիք անասցին։ և երկիր մի՛ բու-

Պահապետացին Հօտաք ի Ճարակաց.
և եզինք մի՛ գոցին առ մսուրս։
Նա ի՛նոր յուսացայ. ցնծացայց և
ուրախ եղէց յաճախ փրկչէն իմ։
Ոչի՛ որ եւս ինձ զօրութիւն. և կա
ցցայց զոտս իմ ի հաստատուեաւ. ի
վե՛ պարանոցի թշնամեացն կացցայց
զիս. և հանգոյցք զիս երապ երապ։

---

* Ո-ը Կոչնա՝ 56 Պատիչք է.
150 Փոխ է։ և 2460 Տող է։

Ո՞վ Աստուա ինչպատիր գոե՛րի՝ է արտա
ցոյ ըմբոյ. ի ժամանակի ի՛ երկնա հաստատ
ընդ գէմ գաշխարհս առաքն սաբոտցոյ
և՝մ զօրացն իսրայէլի։

ղբր էի ես յերկրաւրա իմ,
և միտսեր՝ իտան հօր իմոյ.
արծէի վհատչինա հօր իմոյ։
Ձեռք իմ առաքին զաստղմոտարան
և մատունք իմ կազմեցին ղգործ ի
օրհնութիւնս։

Եւ ասաց ցնա Տէր. Ո՞ր է հաւատարիմ
գանձապետն եւ իմաստուն, զոր կացուսցէ
տէր իւր ի վերայ ծառայութեան իւրոյ,
տալ նոցա զչափ ի ժամու իւրում։ Երանի
ծառայի այնմիկ, զոր եթէ եկեալ տէր իւր
գտանիցէ այսպէս առնելով։ Ճշմարիտ
ասեմ ձեզ, եթէ ի վերայ ամենայն ստացուածոց
իւրոց կացուսցէ զնա։ Եւ եթէ ասիցէ
չար ծառայն այն ի սրտի իւրում, թէ
Յապաղեսցէ տէր իմ գալուստ իւր, եւ
սկսցէ հարկանել զծառայսն եւ զաղախինսն,
եւ ուտել եւ արբուցանել եւ արբենալ,
եկեսցէ տէր ծառային այնորիկ յաւուր
մի՝ յոր ոչ սպասիցէ, եւ յամի՝ յոր ոչ
գիտասցէ, եւ հատցէ զնա, եւ զբաժինն
նորին ընդ անհաւատսն դիցէ։ Եւ
ծառայն այն որ գիտաց զկամս տեառն
իւրոյ, եւ ոչ պատրաստեաց եւ ոչ արար
ըստ կամաց նորա, հարցէ բազում։
Եւ որ ոչ գիտաց, եւ արար արժանս
հարուածոց, հարցէ սակաւ։ Եւ ամենայն
որում տուաւ բազում, բազում խնդրեսցի
ի նմանէ։ Եւ որում դիցեն բազում,
աւելի խնդրեսցեն զնա։

Եւ ասէ ցաշակերտսն իւր. Չկայ
հարուստ մի, որ ունիցի գանձապետ,
եւ նա մատնեցաւ առաջի նորա, եթէ
ապականէ զստացուածս նորա։ Եւ
կոչեալ զնա ասէ ցնա. Զի՞ զայս լսեմ
զքեզ։ Տուր հաշիւ գանձապետութեան
քոյ, զի ոչ կարես ևս գանձապետել։
Ասէ գանձապետն ընդ ինքեան. Զի՞ արասցեմ,
զի տէր իմ առնու ի ձեռաց իմոց
զգանձապետութիւնն։ Փորել ոչ կարեմ,
մուրալ ամաչեմ։ Գիտացի զի արասցեմ,
զի յորժամ փոխեսցի ի գանձապետութենէ,
ընկալցին զիս ի տունս իւրեանց։
Եւ կոչեալ զամենայն պարտապանս տեառն
իւրոյ, ասէ ցառաջինն. Քանի՞ պարտիս
տեառն իմում։ Եւ նա ասէ. Հարիւր
չափ ձիթոյ։ Եւ ասէ ցնա. Առ զգիրս
քո, եւ նստեալ շուտ գրեա հիսուն։
Ապա ասէ ցայլ մի. Դու քանի՞ պարտիս։
Եւ նա ասէ. Հարիւր չափ ցորենոյ։
Եւ ասէ ցնա. Առ զգիրս քո, եւ գրեա
ութսուն։ Եւ գովեաց տէր զգանձապետն
անիրաւութեան, զի իմաստութեամբ
արար։ Զի որդիքն աշխարհիս
սակաւ իմաստնագոյնք են քան զորդիսն
լուսոյ։ Եւ ես ասեմ ձեզ. Արարէք
բարեկամս ձեզ ի մամոնայէ անիրաւութեան,
զի յորժամ պակասիցէ, ընկալցին
զձեզ ի յաւիտենական հանգիստսն։
Որ հաւատարիմ է ի սակաւուկի,
հաւատարիմ է եւ ի բազում։ Եւ որ
անիրաւ է ի սակաւուկի, անիրաւ է եւ
ի բազում։ Եթէ ուրեմն ի մամոնայէ
անիրաւութեան հաւատարիմ ոչ եղէք,
զճշմարիտն ո՞վ ձեզ հաւատասցէ։
Եւ եթէ ի միոջէ օտարի հաւատարիմ
ոչ եղէք, զձերն ո՞վ տացէ ձեզ։
Ոչ կարէ ծառայ երկոցունց տերանց
ծառայել։ Կամ զմին ատիցէ եւ զմիւսն
սիրիցէ, կամ զմին հնազանդեսցի եւ
զմիւսն անարգեսցէ։ Ոչ կարէք Աստուծոյ
ծառայել եւ մամոնայի։

Լսէին զայս ամենայն փարիսեցիքն,
որ էին սիրահարք արծաթոյ, եւ
հեգնէին զնովաւ։ Եւ ասէ ցնոսա.
Դուք էք որ արդարացուցանէք զանձինս
ձեր առաջի մարդկան, եւ գիտէ Աստուած
զսիրտս ձեր։ Զի որ ի մարդկանց
բարձր է, նզովք է առաջի Աստուծոյ։
Օրէնքն եւ մարգարէքն մինչեւ ցՅովհաննէս,
եւ յայնմհետէ աւետարանի
արքայութեան Աստուծոյ քարոզի, եւ
ամենայն մարդ ի նա մտանէ բռնութեամբ։
Դիւրին է երկնից եւ երկրի անցանել,
քան զմի կէտ օրինացն ի դադարել։
Ամենայն որ արձակէ զկին իւր եւ
առնու այլ, շնանայ, եւ որ զարձակեալն
ի մարդոյ առնու, շնանայ։

Էր մարդ մի հարուստ, եւ հագնէր
զծիրանի եւ զկտաւ, եւ ամենայն աւուր
զուարճանայր փառաւորապէս։ Եւ էր
մուրացիկ մի անուն Ղազարոս, որ
արկեալ էր առ դրան նորա, լի
խոցոտութեամբ, եւ ցանկանայր կերակրել
ի փշրանաց որ անկանէին ի սեղանոյ
հարստոյն, եւ շունքն գային լիզէին
զխոցոտութիւնս նորա։ Եղեւ ժամանակ
մեռաւ մուրացիկն, եւ տարան զնա
հրեշտակք ի գիրկս Աբրահամու։ Մեռաւ
եւ հարուստն, եւ թաղեցաւ։ Եւ ի
դժոխս ամբարձ զաչս իւր, ի տանջանսն
իւրում, եւ տեսանէ զԱբրահամ հեռի,
եւ զՂազարոս ի գիրկս նորա։ Եւ
նա կոչեալ ասէ. Հայր Աբրահամ,
ողորմեա ինձ, եւ առաքեա զՂազարոս,
զի թրջեսցէ զծայր մատանւոյ իւրոյ
ջրով, եւ զովասցուսցէ զլեզու իմ,
զի տանջիմ ի բոցոյդ։ Ասէ Աբրահամ.
Որդեակ, յիշեա զի առեր զբարիսդ
ի կենդանութեան քում, եւ Ղազարոս
զչարիսն, եւ նա ի հանգստեան է, եւ
դու տանջիս։ Եւ ամենայնիւ ի մեզ
եւ ի ձեզ հաստատեալ է անդունդ մեծ,
զի որ կամիցին անցանել ի կողմանէ
ձերմէ առ մեզ, ոչ կարասցեն, եւ ոչ
անտի առ մեզ անցանել։ Ասէ. Ուրեմն
աղաչեմ զքեզ, հայր, զի առաքեսցես
զնա ի տուն հաւր իմոյ, զի ունիմ
հինգ եղբարս, զի վկայեսցէ նոցա,
զի մի եւ նոքա գան յայս տանջանաց
վայր։ Ասէ Աբրահամ. Ունին զՄովսէս
եւ զմարգարէսն, լուիցեն նոցա։ Եւ
նա ասէ. Ոչ, հայր Աբրահամ, այլ եթէ
ոք ի մեռելոցն երթիցէ առ նոսա,
ապաշխարեսցեն։ Ասէ ցնա. Եթէ
Մովսէսի եւ մարգարէիցն ոչ լուան,
եթէ ոք յարիցէ ի մեռելոց, ոչ հաւատասցեն։

ասա՝ ի տուէ եւ՝ ի դիշերի եւ յամ
ւոյն ընծայ ընդ ինձ ածէ, զի ասէ
Տէր՝ հասանիցէ ինձ եւ պահ
ապանիցէ զիս ի ճանապարհիդ զոր
եւ ուղարկեսցէ զիս առ ինձ ա
ղաչանս մեր զիտաս մեր արդարու
թեան քո։ Ո՛չ արիթս զիտաս մեր
առ քեզ եւ ոչ ասացեալ զի տեսցեն
զքեզ մեր զփրկութիւն քո։ Ակեսցի՛
մարդիկն եւ յորովայնէից սրբոյ՝ զ՚
ասացեալ զմեզ՝ ի զրպարտու
թեանց քրիստոնէից՝ եւ
տանց հաւատացելոց՝ զեր աղա՛
ղք՝ ի լերինն՝ յայրս եւ՝ ի փա
պարս բնակելեն ոբ հարքն մեր՝ զ՚
ղք սաղմոսիւք եւ օրհնու
հատարեն զամ ժամանակս կենաց
իւրեանց՝ զեր աղա՛։
ն հոգւոցն՛։ Աբէլ միաբան՛։
՝անձինս՛։ Աղերմեաց՛։

Լ՚շօլ։

Յովհաննէս զբէն եր ասէ մեր՝ որ
զարթուցեր զմեզ՝ ի հանգստեն
քնոյ շնորհիւ ողորմութեան քո։
՝արիթս զիտաս մեր արդարու
ասէ քեզ եր ասէ մեր։ զի տեսցեն
աչք մեր զփրկութիւն քո։ Ակեսցի՛
եւ բնակեսցի առ մեզ ասէ քո։
եւ ողորմութի՛ քո՝ հուսանի եւ պահ
Տէրն լինի՝ ի՛ւր պաշտօնէից քոց։
ասա՝ ի տուէ եւ՝ ի դիշերի եւ յամ
ւոյն ընծայ ընդ ինձ ածէ, զի ասէ
Տէր՝ հասանիցէ ինձ եւ պահ
ապանիցէ զիս ի ճանապարհիդ զոր
եւ ուղարկեսցէ զիս առ ինձ ա

ժամու միշտ խորհիլ՝ ի սէր պատ
ուիրանացդ քոց: Եւ զոհանալով
փառաւորել զՅայր և զՈրդի և
զԱՍՊ Հոգին: Ա՛մէն, և միշտ և
յաւիտ՛:

Խաղաղութիւն ամենեցուն:

Վեղարանարար զօրուի և աղբիւր
անմահութեան՝ դու ես քո ած
փրկիչ մեր. որ շնորհեցեր մեզ՝ ի
մէջ գիշերի յառնել՝ և խոստովան
լինիլ առ քեզ՝ վասն իրաւանց և այր
դարուձ քոց: Եւ այժմ աղաչեմք
զքեզ տէր ած մեր. արա զմեզ ար
թուն և պատրաստ՝ ի ժամ առա
ջօտոյ լինդ սքա քոյ: Եւ լինդ նո
սին գոհանալով փութոլրել զքեզ
լինդ հօր և լինդ Հոգւոյդ սրբոյ:
Ա՛մէն, և միշտ, և յաւիտեանս
յաւիտենից. ամէն:

Վարդապետ և ճշմարիտ խոստովանողն
անդադար փառաւորեմք զՔրիստոս և
զԱՍՊ Հոգին: Ա՛մէն
և միշտ և յաւ՛:

Երեք մանկունքն ի բոց հնո գին.
Եւ հրեշտակ ոն ի միջ նոր գինե

* Օրհնութիւն Աղուն Աստուածոյ *

Ընդունել ես դու զաճ Հարցն մերոց, օրհնեալ փրկեալ անուն քո յաւիտեան. Հիրաւունս անցուցեր զայս ամ ընդ մեզ. արդար ես դու տէր, և ամ գործք քո ճշմարիտ են. Ճանապարհք քո ուղիղ են, եւ ամ դատաստանք քո արդար են. Դատաստան արդարութեամբ արարեր զամ ինչ մեր ըստ ամի. զոր ինչ արարեր ինձ մեր, և քաղաքիդ տեաց Հարցն մերոց եղեալ։

Ցաղթութեամբ և հիրաւիւ զայս ամ ինչ մեր վասն մեղաց մերոց։ Ցաւրինեցեալ, յանցեր ապստամբել ինձ ինքեան. մեղաք յաւամի. և ապատ ուխտիդ քոյ մեք ոչ անաւացաք։ Ցայ պահեցաք և ոչ արարաք, ինչ զոր պատուիրեցեր դու մեզ. զի զբա րիս գործեալ մեք ինքեան։

յաւէրկրի այսօր վն մեղացմերոց
զաւ ազգս. և եմք տառապեալք
Լաւ արդ ասր՝ նէաղեցաք մեք քան
եղերս ծառայից քոց պաշտօնէից
Լաւ արդ՝ ոչ գոյ մեզ ժամբանալ
զբերանս մեր. զի ամօթ և նախատինք
վն անուանի քո. մի՛ ցրեր զտեսիս
քո. և մի՛ խզացեայ առներ զոլորս
մուխիանս քո ի մէնջ։
Ա՛ ե աբր համու սիրելոյդ քո. խա
հաւիայ ծառայի քո. և ինքն ասէ քո
Խոստացար նոց և ասացեր. բազմա
ցուցից զզաւակ ձեր ոպէ զաստեղս
երկնից բազմութ, և ոպէ զաւազ
առ եզր ծովու։
Լաւ արդ ասր՝ նէաղեցաք մեք քան
զամ ազգս. և եմք տառապեալք

Ա՛ջ ձոյ ՚ի ժամանակի յայսմ՚ի իշ
խան. մարդարէ և առաքնորդ.
ոչ ողջակիզք պատարագաց. և ո՛չ
խունկք օրինաց. և ո՛չ տեղի պա՛
տարագս մատուցանել առաջի քո
և զողորմութի՛ն պտանել ՚ի քէն։
Ա՞յլ անձամբ խոնարհեալ՝ և
հոգւովք տառապանաց՝ ընդու՞
նել լինիցուք մեք որպ զողջակէզս
խոյոց և զեզ՛արակաց. և որպ բիւ
րաւորս դառանց պարարտաց։
Ա՞յնպէս ընդունել լինիցին պատա
րագք մեր այսօր առաջի քո. զի կա
տարեալ գոցուք վկայ քո. և էիք
ամօթ յուսացելոցս ՚ի քեզ։
Ա՛յլ արդ՝ զամբ զհետ քո ամենայն
սրտիւք մերովք. երկնչիմք ՚ի քէն՝
և խնդրեմք զերեսս քո. տո՛ր՝ մի՛
յամօթ առներ զմեզ։
Ա՞յլ արա առ մեզ ըստ հեզութե
քումդ, և ըստ բազում ողորմութե
քումդ. փրկեա զմեզ վա՛տ սքանչե
լեացդ քոց տո՛ր, և փառաւո՛րեսցի
անուն քո յաւիտեան։

()րհնեցե՛ք երկինք զեր։ օրհնե՛"։
()րհնեցե՛ք երկինք զեր։ օրհնե՛"։
զնա յաւիտեան։
օրհնեցե՛ք և բարձր արարե՛ք
()րհնեցե՛ք ամ գործք տեն զեր։
երկնից։ գովեալ և"։
()րհնեալ ես՝ իվեր հաստատութե՛
և հայիս յանդունդս։ գով"։
()րհնեալ ես՝ որ նստիս՝ իքրօբէս՝
քայութե՛ քո։ գովեալ և"։
()րհնեալ ես՝ իվերայ աթոռոյ ար
սրբուե՛ քո։ գովեալ և"։
()րհնեալ ես՝ իտաճարի փառաց
քոյ։ գովեալ և առա"։
()րհնեալ ես՝ իվերայ սեղանոյ փառաց
բանի՛ն անուն քո յաւիտեան։
Եւ օրհնեալ է անուն սբ փառաց
մերոյ։ գովեալ և առաւե՛լ
()րհնեալ ես դու տէր աստ հարցն
Հայրն՝ որ փառաւո՛րեալդ ես՝ ի
վերայ ամ սիրելեր։
Եւ ծանիցեն զի դու ես տէր աստ
ղօղութի՛ն ես իսրտակիցսին։
Լեզուն բանութի՛ն ես։ և ամենայն
էարեն զձառայս քո։ ամաչեցեա՛լ
Լեզուն տանջանաւոր քո։ զոր էար

()րհնեցեք հրշտիկք տան՝ և ջուրք
ոչ՝ ի վերոյ երկնից զնոր. օրհ՚։
()րհնեցեք զօրութիւնք տան՝ ա-
րեգական և լուսին զնոր. օրհ՚։
()րհնեցեք աստեղք երկնից՝ անձ
րեւք և ցօղք զնոր. օրհ՚։
()րհնեցեք ամենայն հոգիք՝ հով
և ջեր զնոր. օրհնեցեք և՚։
()րհնեցեք ցուրտ և ամռնայ՝ ցօղ և
ձիւնաբեր զնոր. օրհնե՚։
()րհնեցեք սառն և ապարշ՝ եղեամն
և ձիւն զնոր. օրհնե՚։
()րհնեցեք սիւք և գիշերք՝ լոյս
և խաւար զնոր. օրհնե՚։
()րհնեցեք ամպք և փայլատա-
կունք՝ և երկիր զնոր. օրհ՚։
()րհնեցեք լերինք՝ բլուրք և ամ
բոյսք երկրի զնոր. օրհ՚։
()րհնեցեք աղբիւրք՝ ծովք՝ եւ
գետք զնոր. օրհ՚։
()րհնեցեք կէտք և ամ կայտառք
ոչ՝ ինչուրա՝ և թռուչունք երկնից զ՚։
()րհնեցեք գազանք և անասունք
և որդիք մարդկան զնոր. օրհ՚։

(՚)ոչնեցիկ իչէլ զեար. օրչնեացիկ և՚՚։
(՚)ոչնեցիկ քահանայք զեար. օր՚՚։
(՚)ոչնեցիկ ծառայք տեն զեար. օր՚՚։
(՚)ոչնեցիկ անձինք և շունչք ար
դարոց զեար. օրչ՚՚։
(՚)ոչնեցիկ սբք և խոնարհք սըր
ուք զեար. օրչ՚՚։
(՚)ոչնեցիկ անանիա ազարիա և
միսայէլ զեար. օրչնեցիկ և բար՚՚։

*(՚)ոչնուրէ Աուխտս Նշանին։

Եծացուսցէ անձն իմ
զեար. և ցնծասցէ հոգի
իմ ասվ փրկչաւ իմով։
Նոյց արար ՚իվեր խո
նարհօրեք ազախնոյ իւրոյ. այսու
հետև երանիցեն ինձ ամ ազգք։
Նորա ընդ իս մեծամեծս հզօրն.
և սբ է անուն նորա։
Ողորմութիւն արար ազգաց յազգս
երկիւղածաց իւրոց. և արար զո
րութիւն բազկաւ իւրով։

մու հօր մերոյ, ուալ մեզ առունց եր
Ադրդուին զոր երդուբաւ աբրահա
և յիշել զիւտակինս սրբուե իւրոյց։
Նշանել զուղորդութ առ Հարսն մեր՝
ի ձեռաց տասն ամաց մերոց։
Վիրկութե՝ ի թշնամեաց մերոց։ և
յաւիտենից մարդարէիցն էին։
ուղ խոսեցաւ բերանօք սրբոցն, որք
՝ի տանէ դաւթի ծառայի իւրոյ.
Յարոյց մեզ զեղջիւր փրկութե
արար փրկութե ծողովրդեն իւրոյ։
Որպես խոսեցաւ ի սկզբանէ յերանելի
մարգարէից իւրոց։
Փրկութե՝ ի թշնամեաց մերոց, և
ի ձեռաց ամ ատելեաց մերոց։
Առնել զողորմութե առ Հարսն մեր՝
և յիշել զիւտակինս սրբոյ ուխտի իւրոյ։
Երդումն զոր երդուաւ աբրահա
մու հօր մերոյ՝ տալ մեզ առունց եր

փառք Հոգեվարդեան քոմ խնդիր։
Ոյս յայտնեցաւ Հեթանոսաց. Ու
բաստեցեր առջի ամ Հոգեվարդոց։
սին աչք իմ զերկիւղ քո՝ զոր պատ
քանդ քոմ՝ ի խաղաղութ։ զի տե
ըստ արգարութ քո տու՝ ըստ

Ի ՏՈՒՆ ԱՐՈՒԱՐՁԱԿԱՆ։

* Ի շաբաթ Ա Հոգեվարդեան։

Նոտարկս խաղաղութեան։

մահու • ուղղել զոտս մեր ՚ի ճամ
նատեաք ՚ի խաչարին ու ՚ի ատեր
ածել զնա ՚ի վեր այսօրիկ՝ զոր
Հանդ լուծեր առնել զնահատ մեր։
սրով երեւեցաւ մեզ այսպիկն ՚ի
Ի ո գիտայ ոգորմեսցե տան այ մեր
խոր ՚ի Հոգիս մերոց։ Ցա
ես պատրաստել զճանապարհս նո
րեղոյն կոչեսցիր • գնասցես առջի
Ցո զի մանուկ՝ մարգարէ բարձ
առնքին նոր զամ աւետարան կենաց մերոց
Վաշտել զնա արքունի և արդարե
կան զիտութիւն փրկութեան իմ

(ձխը)

Ոնեցէք զեր յերկնից. օրհ
նեցէք զնա ի բարձանց։
Ոնեցէք զնա հրեշտակք նր.
օրհնեցէք զնա ամ զօրութիք նր։
Ոնեցէք զնա արեգն և լուսին.
օրհնեցէք զնա ամ աստեղք և լոյս։
Ոնեցէք զեր երկինք երկնից.
և ջուրք որ ի վերոյ քան զերկինս՝
օրհնեցէք զանուն ս։
Ո՛ ի նա ասաց՝ և եղեն. հրամայեց
և հաստատեցան։
Կացոյց զնս յաւիտեան յաւիտե
նից, սահման եդ և ոչ անցանեն։
Ոնեցէք զեր յերկրէ վիշապք
և ամենայն խորք։
Հուր և կարկուտ. ձիւն և սառն.
Հոգմ ևմրրիկ՝ որք առնէք զբան նր
Լերինք և ամ բարձունք. ծառք
պտղաբերք՝ և ամ մայրք։
Պատանք՝ և ամենայն անասունք.
սողունք և ամ թռչունք թևաւորք

ի[ն]ձ երկրի և զօրք իւրեանց։
Հշխանք և սամ դատաւորք երկրի։
Հարիւրապետք և հռոմանք. ծերք
և տղայք օրհնեցէք զանուն տեն։
Հաարձրցա՛ անուն նոր միայն. խոս
տովնուհի նմա յերկինս և յերկրի։
Հաարձր առնէ տէր զեղջիւր ժողո
վրդեան իւրոյ. օրհնութիւն նմա
յաւէտ սրբոց նոր. յորդւոցն իսրէլ
ժողովրդն որ մերձ է առ տէր։

---

*Հալէլուիա. անգէտ եղև" (Ճխմբ)

( )րհնեցէք զտէր յօրհնութէն նորա.
օրհնութէն նմա յեկեղեցիս սրբոց։
Ուրախասցի իսկ յարարիչ իւր.
որդիք սիովնի ցնծասցեն ի թագաւորն
իւրեանց։ ( ) անուն նորին օրհնե
լով սաղմոսիք և օրհնութեամբ՝
սաղմոս երգեսցեն նմա։
Ոչաճի տէր ընդ ժողովուրդ իւր տե
և բարձր առնէ զհեզս ի փրկութէ։
Պարծեսցին սբքն փառօք. և ցընծասցեն ի հանգիստս իւրեանց. և
բարձր արասցեն զաճ բերանօք
իւրեանց։

ամենայն Հոգիք օրհնեցէք զՏէր։
( )րհնեցէք զնա՛ ի ձայն դոհութե-
ան։ դասեցէք զնա՛ ի բարբառ երգից։
( )րհնեցէք զնա՛ ի քանդ քաղցր։
( )րհնեցէք զնա՛ ի ցնծութիւն։ գո-
վեցէք զնա ուրախութիւնբ։
( )րհնեցէք զնա ցնծութիւնբ։ գո-
( )րհնեցէք զնա՛ ի ձայն օրհնութե-
ան։ օրհնեցէք զնա՛ ի հարուածս մեծութե-
ան նորա։
( )րհնեցէք զնա՛ ի զօրութե՛ նէ։ օրհ
( )րհնեցէք զնա՛ ի սրբութե՛ նէ։
օրհնեցէք զնա՛ ի հաստատութե՛
զօրութեան նորա։

---

* Լ՚ՈՒԼՈՒՅ։ ԱՂԵՍՅ ՀԱՅ։՝ Լ՚ՕՆ

և փառք այս են ամ՛ենից նո՛ր։
Լո՛ռնել նոցա դատաստան ըստ գրոց։
երկաթեօք։
նօք։ զբօրաւարս նոցա՛ շղթայիւք հիւսա
ժողովրդոց։
առնուլ զՀատուցումն՛ ի հեթա-
ման ազգացն՝ ի յանդիմանութի՛ ամենայն
Սուր երկայրի եւ տ՛ի շէուս նոցա։

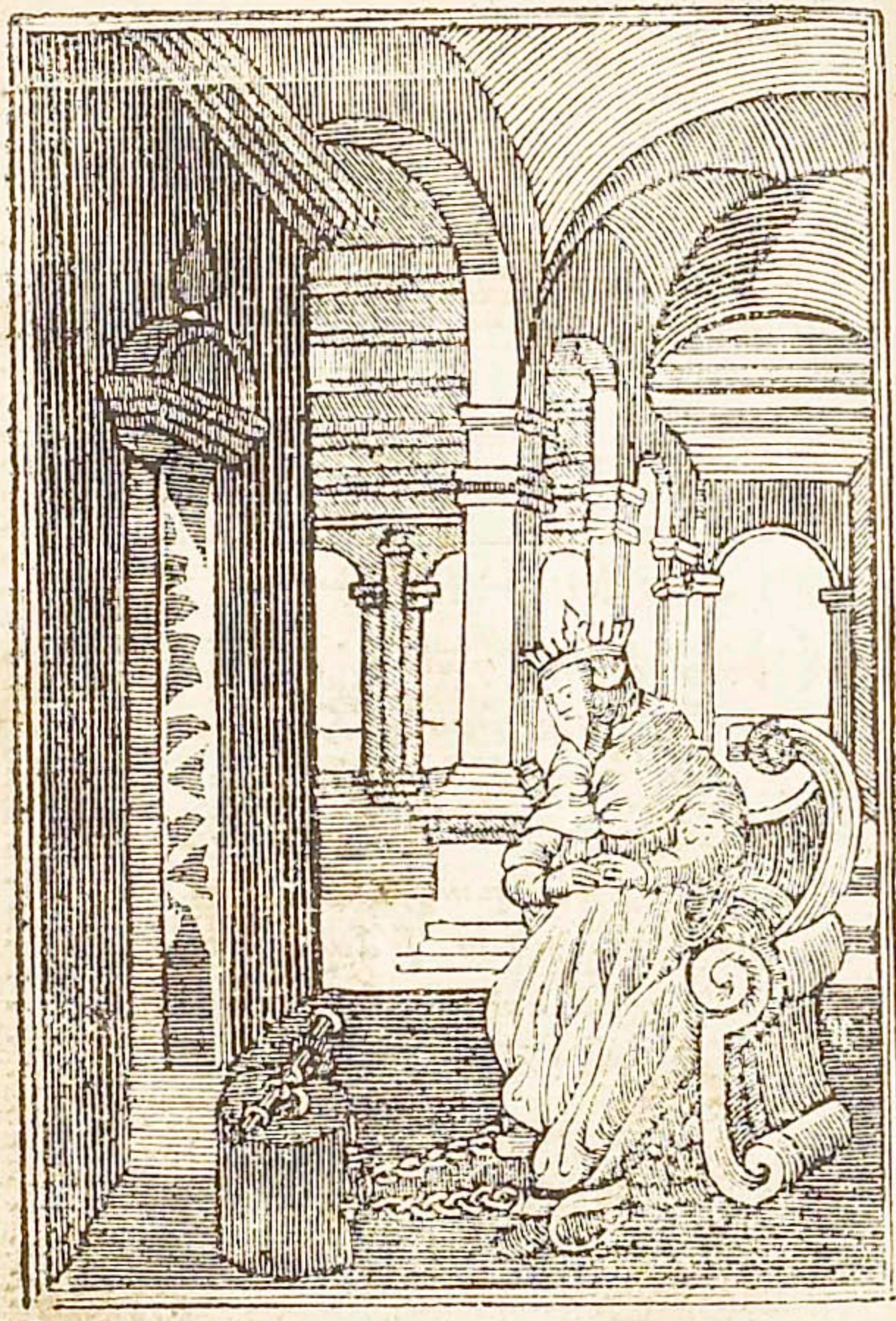

Անանասէին մեղք բազմա ցեալ
Արեայ բայլ նա քաշե ցեալ

* Ի՞շեր Պատուէր

Աղաչանք։

Ամենակալ՝ ած աբրահամ
մու՝ խաչակից յակոբայ
և զաբելի նոց արդարոց.
ամենիլ տէր թագուղ վեղկիմ
Որ արարեր զերկինս և զերկիր՝
և զամ զարդ նոց. ամենակալ տէր"։
Որ կապեցեր զծով բանիւ հրամ
մանի քոյ. փակեցեր զխորս. կնքե
ցեր սահմանս և փառաբանեալ ան
ուանդ քով. ամենա"։
Որ ամ ինչ սարսին և դողայ յերե
սաց ահի զօրութեանդ քո. ամե"։
Ընդունէ զաղաչանս մեր վայելչութեամբ փառաց
արքունեաց քոյ. սատկիկ եղարիս
ապաւինելեաց քոյ ի վէր մեղաւոր
րաց. անչափ և անքննին են ողոր
մութիք ամենասուց քոց. ամե"։
Պատուեր տէր բարձրեալ գթած եր
կայնամիտ բազումողորմ. և զղջա
նաս իւրով չարեաց մարդկան. ամե"։

Ձեռս ած՝ ոչ եդեր ապաշխարութի
ւն առդարձոյն աբելհամու խոհիւ
և յաւիտեան՝ որք ոչ մեղանքեզ։"
Ո՞վ եդեր ապաշխարութի՞ւն վասն
իմ մեղաւորիս. զի մեղայ այնքա
ն զանազ ծուլու. և բազմացան
անօրէնութիք իմ. ամե"։
Ընդ արժանի հայիլ և տեսանել
զբարձրութիս երկնից՝ ի բազմու
թենէ անօրէնութե իմոյ. ամե"։
Պրաւեալ եմ ես ի բռնութէ կա
պանաց երկաթից՝ և ոչ գոյ ինձ
հանդիստ. ամենա"։
Ընարկացուցի զարտմտուի և զբար
առաջի քո արարի. կնդնեցի պատ
կեր՝ և բազմացուցի զցասումն
անձին իմոյ. ամենա"։
Եւ ասէ տէր՝ խոնարհեցուցանեմ
զծունրս սրտի իմոյ՝ և հայցեմ՝ ի
քաղցրութենէ քումմէ. ամե"։
Ա՛ելայ տէր մեղայ. և զանօրէնու
թիս իմ ես ինձէն գիտեմ. ամե"։
Ա՞ղաչեմ և խնդրեմ՝ ի քէն՝ թող
ինձ տէր թող ինձ. և մի՛ կորուսաներ
զիս ընտ անօրէնութե իմոյ. ա"։

Ա՛ի՛ յաւիտեանս բարկանար ինձ եւ
եւ մի՛ յիշեր զանօրէնս իմ. եւ մի՛ պատ
ուաստիրեր զիս ընդ իջեալսն՝ ինձեր
քոյ երկրի ջաղեօք. ամէն"։
Օ՛ Ի դուռ ես՝ ես ապաշխարողաց
ես. եւ յիս ցոյց զբարերարութիւդ քո
որ անապաժան եմ. ամենա"։
Կերցուսցես զիս ըստ բազում ողոր
մութեանդ քումմ. եւ ես օրհնեցից զքեզ
զամ աւուրս կենացս իմոց. ա"։
Օ՛ քեզ տէր օրհնեն ամ զրնտր
թունք երկնից. եւ քո են փառք
յաւիտեանս ամէն։
Փառք հօր եւ որդոյ եւ հոգւոյն սրբոյ.
Ա՛յժմ եւ միշտ եւ"։
Ա՛ղաչեմ եւ խնդրեմ՝ ի քէն տէր՝
թող ինձ զմեղս իմ։
Ընդունելոյ տէր՝ ողորմեա ինձ։
Ա՛ջ՝ քաւեա զիս զմեղաւորս՝ ինձ
զաց եւ կեցո։
Ա՛յն՝ զթած յիս՝ ընդունել ծառայս.
եւ ողորմեա ինձ բազմամեղիս։
Ա՛մէնօրհնել սրբութի՛ւն եւ միշտ կոյս
աստուածին մարիամ. բարեխոսեա՛
առ տէր վասն մեր։

Նայեք ձի ոսկեմուրդս. Հարեք զսրդիս.
ոտաւոտացանել զմիմեանս. Քահա-
պարտին ուսանիլ ամենեքեան՝ և
մեծաց և փոքուոյ. զոր
զհաշիւ հատկաց քրիստոնէից

Աստուծոյ։

Հարցմունք Վարդապետի Տէրոս Գնունւոյ *

Ի՞նչ սէր է այ, էլիսաբեցիք առ հայր
ի յերկինս վն մեր մեղաւորաց։
Քո՞ւն սրդի այ անտիսուիլ ընկալ
զաղաչանս մեր. զի՝ իջեր են ապա
Հինեալ անձինք մեր։
Յաղթօղ զօրութեամբ՝ որ ևկեն
դանատուտ և պատուական խաչի քո
Ո՞ւսարեա՞ տր գնդեշտակ խաղաղու
թիք քո՝ որ երևեալ պահեսցէ զմեզ
անխռովս ի տրիճ և՝ի գիշերի։
Ո՞՛ր մարդասիրութիք քոյ հիշեա ըզ
մեզ տր՝ հիշեա զմեզ. յորժամ գաս
արքայութիք քոյ և ողորմեա մեզ։

* Աւետարանչական յաղագս աշա
կին զոր ասացեալ է Տէրոս Գնունի։

նելոյ եաղօթելոյ, յանդիմանութեան
նէից անփոյթ առնէ զաւր յուսա-
առաջի սայ։ Պատճէ ոք ի քրիստո-
բազդութիւն, ընդունելի է և
ղիւն ծրն՝ և աղօթեացեն երիս ծ-
ի ժամուն։ Պատճէ ոք ի քրիստո-
զիւեա սուրբ. իսմ այլ նուճազ։
բազումն փութով ուսանիցին) ուսցի
նիլ, (ոչք եաստուածայական երդս ըզ
զամ բանս աղօթիցս չեղծայ ուստ
այ՝ և երկիւղապատուս նիր։ Պատճ
եւզինքն ծանիցի թէ՝ արարած եմ
հայ ի անդամ յաւուրն։
Որ միայն ճնաչի թէ քրիստոնէից.
համ ձ անդամ. համ ձ անդամ.
հատարել, աղօթեացէ ձ անդամ.
նիցն եւծուանայ զէ ժամ աղօթս
դրատեան։ Պատճէ պղերգ ոք լի
րակ աւուրն, յերեկոյին, և՝ ինչան
յառաւօտուն, ի ճաշուն, ի հասա
րատրուքէ ի ժամուն։ այսինքն՝
ուրն ձ անդամ։ երիւտասան ծրն
խուր։ Պատճէ աղօթեացեն տասն յաւ
հարք ղդստերս։ եւընկերն զընկերն

ոնա

մարգարէից. և զօրաւոր ըլլ մտաց
ջեան և գիշերոյ. և ըլ տառէց նեց
տունա ինձ. ըստ ժամուց տըր ըն
լինելոյ. Ասէ սակաւ ըստ բանից
ուիր. վա տրխմարաց դիւրահաս
զայս՝ պարզ և յըստակ քա
ա այսր պատճառէ արարաք զա
միտ դնեն սաղմոց և պաշտամանց.
բանա աղօթից, և ուժ քահանայից
համ զրուցատրուիս առնեն ընդ
համ փակեալ բերնով կանգնին՝
ոմանք յաղօթել առ քահանայն,
քուն զաղօթս։ Կըն թէ երբեմն գո
այլ սիրեն ըզդատաստկաբանութի
կարգս աղօթից ունի զաճապաշտս.
նունն այ. զի ուժ ունին փոյթ ի
ղօթից տեղւոյ՝ բնաւ ուժ չիշեն զա
Նուկ մեր ժողովուրդք արտաքոյ ե
փանեն՝ թուղթ թէ ի խաղաղութ
ի պատերազմունս անդամ ոչ խա
Ուրք զաղօթան զոր ուսոյց նոցա,
և՛ ի մոլար ժողովոյն այլազգեաց։

ուսաց մերոց որ յայ՝ ունի յինքեան
Լաւ սրբութիւն մերում
յուսումն. զի ամանձն քրիստոնէի
ուսցի զայս. և ուր հանդիպեսցին
՚ի ժամ աղօթիցն՝ խօսեսցին սուրբ
ընդ այս։ Ասէ յեհուդեցի, թէ ՚ի
տան, թէ յանդի, թէ ՚ի դուրս ինչ
թէ ՚ի ճանապարհի։ Լաւ որ ուսա
նին զայս և աղօթեսցեն մատուրբ՝
ջերմեռանդ սրտիւ և արտասուօք,
ամենայն խնդրուածք որ գրեալ են
՚ի սմա՝ կատարեսցին ՚ի միեանդանու
թէ և յեւս մահուն։ Իսկ՝ որք ար
համարհեն և ոչ ուսանին և ոչ
աղօթեսցեն, ինքեանք տեսցեն

զվնաս անձանց իւրեանց։

Ա՛եք հատուած ՚ի մէնջ զպատճառն՝
առնելով զաղօթս զայս. զի մի՛ այլ
և այս պատճառեսցեն թէ ոչ գիտեմք
բնաւ աղօթից՝ վասն՝որոյ ոչ կամք
յաղօթս։ Նախ՝ ծանիցեն այնպի
սիքն. թէ սատանայ ոչ այնչափ չա
նայ զայլ բարեգործութիւն մեր խա

որ

զաղն տացեն գրել։ Եւ քո փառք յա
ւիտեան ամէն։

Եւ տիմաոթէոս ի կիւրա՝ ուղիղ գրո
ղացն տացեն գրել։ Եւ քո փառք յա
ւիտեան ամէն։

Եւ յայլ լինելոյն բանքն։ այլ հայեր
ցեն։ եւ ինձ ազգ գրեսցեն։ զի մի՛ այլ
զօրինակ՝ քան կամ գիր խառնեսցեն։
Եւ որք գրեն՝ մի՛ առաւել քան
զնոսա՝ եւ ոչ նուազ գրեսցեն։ զի մի՛ այլ
ընկալցին ի քէն։ Եւ որ ուսուցանէ
ցեն զբնակեր[ս]ս, վարձս առցեն ի յայ
սմանէ։ Եւ որք գրեն զսա՝ գրեսցին ի դ[ա]ռ
կենացն յաւիտենից։ Եւ որք ու
սանին եւ աղօթեսցեն, ողորմու[թ]
ընկալցին ի քէն։ Եւ որ ուսուցանէ
զնոսա՝ եւ ոչ նուազ գրեսցեն։ զի մի՛ այլ
ընկալցին ի քէն։ Եւ որք գրեն զսա՝ գրեսցին ի դ[ա]ռ
կենացն յաւիտենից։ Եւ որք ու
սանին եւ աղօթեսցեն, ողորմու[թ]
զնոսա՝ եւ ոչ նուազ գրեսցեն։ զի մի՛ այլ
զօրինակ՝ քան կամ գիր խառնեսցե
ցեն զբնակեր[ս]ս, վարձս առցեն ի յայ
սմանէ։ Եւ որք գրեն զսա՝ գրեսցին ի դ[ա]ռ
կենացն յաւիտենից։ Եւ որք ու
սանին եւ աղօթեսցեն, ողորմու[թ]
ընկալցին ի քէն։ Եւ որ ուսուցանէ

Վերսէս անօթ շնորհացդ բխմանդ
որպէս անուն իւր ի թարգմանդ
ուստի՛ ի սիս համբաւու թե,
վարժեալ յօրէնս աճա կան։
Աւետեցանիւկ մեծ գիտնա կան.
Հռետորն ճարտար քաջ էափաբան.
ուստի անհամբ գեր յարդակա՛ն,
Ընտրհալի հոգեալ բերան
Պաբուն խնամօղ տաճից մարդկան
զարմիս աստ մեր հայկա կան
որոց՛ ի խրատ ըզգուշու թե,
գերեալ ըզգիրքն Ընդհանրական
Ամբ հօտապետս նահնեաց ճեմման
գրով յաղթեն արթուն անհան
որ հոգեալ նորին գիտ խաղ,
հռովմէ ըզհօտըն քանա կան։
Ի՛նչ ձոգուածք անհատա կան
հատեալ յիմաստ անզուգա կան
որով ըզ քանա ստօթա կան
հոսեալ մրտոք խորհրդա կան
Ասյնա արդ սիոն մայր պերճական
յիշատակօք նորին ճո խան
ցընծայ ընկ իւր մանկանցն համ՛ ոն
այսօր ու միշտ մինչ յաւիտե

Հոգւոյ իմոյ զհաճար մեղաց ի
Հալածիչ խաչարն. Հալածեա՛ ի
ձմեռնային ամենայնէն ըզ Յերուսաղէմ
կիրսպագանեմ քեզ՝ անբաժանելի
Եւ մի՛ Աչուելի. արարիչ լուսոյ ի
անեղ և անմահ բնութի. արարիչ
հրեշտակաց և մարդկան և ամ ե֊
ղերացս ողորմեա՛ ինձ արարածոց
և ինձ բազմամեղիս։

Յաւետում խոստովանիմ և եր֊
կիրսպագանեմ քեզ՝ անբաժանելի
ձայս միասնականն ըզ Յերուսաղէմ
և մի՛ Աչուելի. արարիչ լուսոյ ի
Հալածիչ խաչարն. Հալածեա՛ ի
Հոգւոյ իմոյ զհաճար մեղաց ի

ԱՂՕԹՔ

խոստովանիմ և երկիր
պագանեմ քեզ Հայր
և Որդի և Սուրբ Հոգի.
անեղ և անմահ բնութի. արարիչ
հրեշտակաց և մարդկան և ամ ե֊
ղերացս ողորմեա՛ ինձ արարածոց
և ինձ բազմամեղիս։

Յաւետում խոստովանիմ և եր֊
կիրսպագանեմ քեզ՝ անբաժանելի
ձայս միասնականն ըզ Յերուսաղէմ
և մի՛ Աչուելի. արարիչ լուսոյ ի
Հալածիչ խաչարն. Հալածեա՛ ի
Հոգւոյ իմոյ զհաճար մեղաց ի

* Ի՞նչ օգուտ խաղաղութիւնդ անիծեալ հաճոյասէր
մեզ յերկրի՝ Ի՞նչ Տեառն Աղէ
աւետ Հոգւոյ Աղաղակ։

անդիտուքե. և լուսաւորեա զմիտս
իմ՝ ի ժամուս յայսմիկ՝ աղօթել
քեզ՝ ի հաճոյս և ընդունիլ՝ ի քէն
զխնդրուածս իմ. և ո՛"։

Յայր երկնաւոր ու՝ ճշմարիտ՝
որ առաքեցեր զՈրդի քո սիրե
լի՝ ի խնդիր մօրաբեալ ոչխարին.
մեղայ յերկինս և առաջի քո. ընդ
ևայ զիս որպէս զանառակ որդին.
և զգեցար ինձ զպատմուճանն զա
ռաջին զոր մերկացայ մեղօք.
և ողորմեա՛ քո ա՛ր"։

Որդի ու՝ յ ու՝ ճշմարիտ՝ որ խո
նարհեցար՝ ի հայրական ծոցոյ՝
և առեր մարմին՝ ի սրբոյ կուսէն
մարիամայ վասն մերոյ փրկուե.
խաչեցար՝ թաղեցար՝ և յարեար
՝ի մեռելոց. և համբարձար փառօք
առ հայր. մեղայ յերկինս և առա
ջի քո. յիշեա՛ զիս ոպ զաւազակին
յորժամ գաս արքայութեք քով.
և ողորմեա՛ քո ա՛ր"։

Որդի ու՝ յ ու՝ ճշմարիտ՝ որ ի՝
ջեր՝ ի յորդանան և՝ ի վերնա՝

տուն. և լուսաբուրեցեր զիս մը
կըտուր թէ սբ աւազանին. մեղայ
յիւրկինս և առաջի քո. մաքրեա՛
զիս վերստին ածայլին հրով քով՝
որպ հրեղէն լեզուօք սբ զառա
քեալն և ոզոր"։

Ա՛նեղ բնութիւն՝ մեղայ քեզ մը
տօք իմով՝ հոգւով և մարմնով
իմով. ա՛ի յիշեր զմեզս իմ զառա
ջինս՝ վա՛ն անուանդ քում սբյ.
և ոզորմեա՛ քո"։

Տեսօղ ամի՝ մեղայ քեզ խորհըր
դով բանիւ և գործով. ջնջեա՛
զձեռնագիր յանգանաց իմոց՝ և
գրեա՛ զանուն իմ՝ ի գպրութե կե
նաց. և ոզոր"։

Ա՛նանօղ գաղտնեաց՝ մեղայ քեզ
կամայ և ակամայ՝ գիտութե և ան
գիտութե. թողութի՛ չնորհե՛ա՛
մեղաւորիս. զի՝ ի ծննդենէ սբ ա
ւազանին մինչև ցայսօր մեղու
ցեալ եմ առաջի ածութեդ քո.
զգայարանօք իմովք՝ և ամ անդա
մօք մարմնոյս. և ոզ"։

Ա. Մեռանիմ ես՝ ի դիր պահպանի
աչաց իմոց զերկիւղն քո՝ ոչ թա
հալել յարտաս. և ականջաց իմոց
ոչ ախորժել լսել զբանս չարու
և բերանոյ իմոյ ոչ խօսիլ զառուի.
և սրտի իմոյ ոչ խորհիլ զբարուի.
և ձեռաց իմոց ոչ գործել զանի
րաւուի. և ոտից իմոց ոչ գնալ
ի ձանապարհս անօրինութե. այլ
ուղղեա զշարժուածս սոցա քինիլ
միշտ ըստ պատուիրանաց քոց յա
մենայնի. և ող։

Տուր կենդանի ինձ զհուր սի
րոյ քոյ զոր արկեր յերկիր՝ զոր
բուքեա յանձն իմ. զի այրեցէ
զախտ հոգւոյ իմոյ. և սրբեցէ
զիմիղճ մտաց իմոց. և մաքրեցէ
զմեղս մարմնոյ իմոյ. և վառեցէ
զլոյս պիտութեան քոյ՝ ի սրտի
իմում. և ող։

Համատուքի Տէր (՞) տուր ինձ
իմաստուն զբարին խորհիլ և խօ
սիլ և գործել առաջի քո յամենայն
ի՝ իշատ խորհրդոց՝ իբանից և՝ իգործ
ոց գիրկեա զիս. և ող։

մուխք քոյ։ քեզ յանձն առնեմ
զանձն

տուք են ինեւրդոյ երկնից։ և՚։
անցուցանել ընդ ջուրս այսոցն
ա՚անդել զհոգի իմ։ և անխոտով
յանձն արասցես զին՝ քաղցրութ
Արեւրատ Ցն՝ հրեշտակի բարւոյ
հաղորդութեն գալ առ քեզ։ և՚։
գործով և՚ը մարմնոյ և արեն քո
Պարզևիչ ողորմութ՝ պարգևեա
ինձ ուղղափառ հաւատով և բարի
զեկանել զիմ յաշխարհէս։ և՚։
ցից զմեղս անձին իմոյ՝ յաւուրս քան
խարութե՝ ոչ պոռնկին։ զի լուա
Ի՚ղբիւր անմահութե՝ աղբերացո՛
ծեցից զարդարութի։ և ող՚։
զիւր զքեզ ի մեղաց՝ և զոր
թեն։ զի գիջացայց ի մեղս
կիւղգեհենոյն, և զսէր արքայու
իմ զառակաւքն օր մահուն, և վեր
րի առաքե՛։ և բեեռեա՝ ի հոգի
Վարձուցի՝ զարձ՝
զիս՝ ի չար առվորութե իմոյ՝ ի բա
յան՝ մինչև յՀ։ և՚։

Այս ճշմարիտ Աստուած արժանաւո-
րեաց զհոգի իմ ուրախութեամբ տես-
նել զլոյս փառաց քոց ի կոչման
աւուրն. և հանդերձեալ յուսով բա-
րեաց յաթևանս արդարոց մինչև
յօր մեծի գալստեան քո. և՚։

Վասաւուր արդար՝ յորժամ գաս
փառօք Որդի՝ դատել զկենդանիս
և զմեռեալս, մի՛ մտաներ ի դատաս
տան ընդ ծառայի քում. այլ փրկե
կեա զիս յաւիտենական հրոյն. և
լսելի՛ արա ինձ զերանաւէտ կո-
չումն արդարոց յերկնից արքայ-
ութիդ. և ողոր՚։

Ովհաննէս Տէր՝ ողորմեա՛ ամ հա
ւատացելոց ի քեզ. իմոց և օտա-
րաց. ծանօթից և անծանօթից.
կենդանեաց և մեռելոց. շնորհեա՛
և թշնամեացն իմոց և ատելեաց
թողուլ՝ որք առիս յանցանացն.
և դարձո՛ զնոսա ի բարեացն զոր ու
նին վասն իմ, զի ողորմութիդ քում
արժանի եղիցին. և ող՚։

Վասաւորեա՛ Տէր՝ ընկալ զաղա
չանս

Վարատեա ամենապարգեւ զաջո
ղորդ պատիւատեաւն դիմաք։
տա պատիւատեաւն դիմաք։
Հզօր զդատաստանսդ զայս
ցանես։ Ա՛տիր կ՚թուէք
ոսկի քաղցրութ Յիւ Յիսուս

Ա՛մէն։

Գլուխ Ա՛։

Ա՛ղաչանք զքեզ տէր Յիսուս Քրիստոս մարդասէր
ներո՛ղ եւ ողորմած Աստուած մեր, զի ընդ
փառաց եւ երկրպագութեան անբաժան
նաւուրաց եւերկրպագուի քո։ Ընդ քեզ
Ա՛նճանց։ եւ ամ Աբեց քոց երկ
պեսաց, Ա՛դնաւորաց, Ա՛ստանաց,
Ա՛ռաքելոց, Ա՛ղբիւրից, Ա՛րտերից, Ձայրա
Ա՛ռաքինաց, Ա՛ստուածային Ա՛ստեփանոսի
Վարիպարի մերոյ Լուսաւորչին։
Յոհաննու Մկրտչին։ եւ սրբոյն
խոստաբ սրբուհոյ Ի՛նձ ածնին։ եւ
Հայր զդատաստանսդ զայս
ցանես։ Ա՛տիր կ՚թուէք
ոսկի քաղցրութ Յիւ Յիսուս

Ա՛մէն։

Գլուխ Ա՛։

Ա՛ղաչանք զքեզ տէր Յիսուս Քրիստոս մարդասէր
ներո՛ղ եւ ողորմած Աստուած մեր, զի ընդ
փառաց եւ երկրպագութեան անբաժան
նաւուրաց եւերկրպագուի քո։ Ընդ քեզ
Ա՛նճանց։ եւ ամ Աբեց քոց երկ
պեսաց, Ա՛դնաւորաց, Ա՛ստանաց,
Ա՛ռաքելոց, Ա՛ղբիւրից, Ա՛րտերից, Ձայրա
Ա՛ռաքինաց, Ա՛ստուածային Ա՛ստեփանոսի
Վարիպարի մերոյ Լուսաւորչին։
Յոհաննու Մկրտչին։ եւ սրբոյն
խոստաբ սրբուհոյ Ի՛նձ ածնին։ եւ

փակ զպար զօրուդ երկնայնոյ։
Ուր
շուն չ մարմնոյս։ Պատուասիրես հրճա
խարդախս արատացես զքո շնորհեալ
զտառապեալ անձն հոգւոյս։ Ոչ
կողնոյս։ Պահեսցես քո կամօքդ
լես զիս հալածից զծածկարան ան
ջամբ զհանգստեննս խաւսիս։ Պաշ
երից մաղթողիս։ Լուացո՛ քո ա՞
կիս։ Պերպացո՛ զքո նշանդ՝ ինձ տա
քո արեամբդ զմուտ սեմոյ սենե
ռաստաղ տաճարիս։ Ցծադրեա՛
կիս։ Պարփակեա՛ քո ձեռամբդ զա
ոնամբդ զերանելոյդ երդ յատ
դխմեցմունս։ Ցնադրեա՛ քո ան
Լսորտակեա՛ անքննին զմարտողին
թացմունս։ Ցրնեա՛ ծաղկատես
վերնային զմոլեցոյն մտաւախտուղ
Պնքեա՛ կեցուցիչ զկորուսեալին ըն
զիարտասեալ հաճնուիս։ Պատադրեա՛
ւրիթուիս։ Պէարեա՛ միշտ յաղթօղ
Պնդրապետեա՛ հնարաւորդ զմիհատու
ողորմած զանըմբերելի ծնորուիս։
թական տխրուիս։ Պարձ յինէն

Արդեսցես ի դիմի ընդդէմ դի
ւացն դասու։ Տուր հանգիստ
բերկրութե մահահանդոյն նիրհ
ման ի խորութե գիշերիս։ բարեխո
սութիւն հայցուածոյվք սրբուհոյ
Ընծանիդ և ամ Ընտրելոց։
Աղաչեալ պարտուիրեա զպատու
հան տեսուեց զդայարանուց իմոց
ից անպարհուրելի զետեղմամբ
ի ծփական խառնուածէց. կենցա
ղական զբաղմանց. անրջական ե
րազոց. խօլականաց ցնորից։
Ինչատակաւ քո յուսոյդ անվնա
սելի պաշտպանեալ. և սքափեալ
վերստին ի ննջմանէ ծանրութեց
ամենազգաստ արթնութիւն հոգե
նորոգ զսքարթուիլ ի քեզ արձա
նացեալ։ Օ այս ձայն մաղթանաց
բուրմամբ հաճատոց քեզ ամէն
օրինեալ թէր փառաց անճառից
փրկանողաց երկնապուճար խմբից
երդակցեալ յերկինս առաքել։
Օ ի դու փառաւորեալ ես յամ
արարածոց յաւիտ։

Յայնժամ ասէ ցնա Տէր. Արդ
արար և ամենակալ։
Առեղծիջ լուսոյ՝ և յօ
րինիչ գիշերոյ։ Ակնկալ
՚ի մահու՝ և լոյս ՚ի խաւարին։ Ընդ
առնուցուցիչ՝ և երկայնմտութեամ տա
րակուսելոց։ Որ ամենատես
իմաստուն քո՝ դարձուցանես յայդ
զատուցեր մահու։ աննուազ ծա
գումն և անմուտ արեգական։
Ընդունի՛ր զօրէ ծառայել զիտաս
տրուեր քո խաչաւար գիշերոյ. որում՝
կրկնի ծոմըր երկրպագութեամ
եղելոց. երկնաւորաց և երկրա
ւորաց և տանդատամետականաց։
Որ լսես զհեծութիւն կապելոց.
և հայիս յաղօթս խոնարհաց. և
ընդունիս զինդրուածս նոցա։
Ինձ իմ և թո՛ղ իմ. կեանք իմ և
ապա

ապաւէն իմ. յոյս իմ եւ վստահութիւն իմ ընդ ո՞վ ես ամենեւին.
Սուրբդ՝ հանդուցեալ ի հոգիս
սէգ. մխիթարուն վշտացեալ, եւ քաւարան մեղուցելոց, որ գիտես զամ,
յաւուրս քանզի զլինիլ նոցա.
Ո՞ւրացեա զպահպանողական զօրութիւն աչաց քոց, եւ փրկեա զիս յեր
կիւղէ գիշերի եւ ի դիւէ ցերեկի:
Որպէս զի զմիշտատակ սոսկալի եւ սքանչելի անուանդ՝ միշտ համբուրեալ
շրթամբք հոգւոյ ըղձութիւնք շնչոյ
կեցից պահպանեալ ընդ այնոսիկ
սրբոց կարգաւորեալ զքեզ՝ ի բոլոր սրտէ.
Ո՞վ ի գրոշմի խաչի քոյոյ նշանիդ՝
զոր աջոյդ սքանչելի սրբեալդ քո նեղութեալ
նորոգեցեր՝ եւ ինոյն շնորհ սրդե
գրեալ թեան զմեզ մկրտեցեր՝ զոյ
ի փառս պատուիրի քո նկատեալ
յօրինուցեր , Ո՞ւ յոտս պարգեւօք
աշխարհանօք՝ ամենեցունց տատանայ.
քակտեսցին մեքենայքն . բարձ
ցին ոտնձայնքն. պատուհասցին մար
տուցեալքն. պակասեսցին զէնքն

սայրատուրք. մերժեսցի մեղն. փա
րատեսցի խռովարն. մեկնեսցի մա
ռախտուրն: Պատրուակ քո Տովանաս
ցին և աջ քո հնձեսցէ. Այո՛ն վի
պասած ես և ողորմած. և՛ անուն
քո կոչեցեալ իմ ի ծառայից քոց:
Նո՛ր քեզ ընդ Նօր Յոդուսէդ սըր
բով փառք իշխանութիւն յաւի
տեան ամէն:

*Ի՛ շնչէ գօրաւորէ սրբոյ Պաւլիկեան հա
յրապետէ: Ասէ՛

ոդի այլ կենդանութեան. օրհ
նեալդ յաւիտ: Նօրդ ահա
ւորդ անքննին ծնունդ.
որ սիրարանայ առ՛իքեն և՛չ ինչ:
Այր՛ի ծագել անբաւութեր նշու
լեց ողորմութեան քո փառաց,
Նշարին մեղք. Նշալածին դեւք:
Նոյին յանցանք: խլին կապնք
Նեղեալ ի ծառայ:
Նեղանացն մահացեալք:

Ի ժլկին հարուածք ։
Ի ղջանան վէրք ։
Ի առնին ապականութիւնք ։
Տեղի տան տխրութիւնք ։
Ի լահանջին հեծութիւնք ։
Փանուս խաւարն ։
Ի երկնի մէգն ։
Ի երժի մառախուղն ։
Փարաոի մրուայլն ։
Ի պատի աղջամուղջն ։
Ի երանայ մութն ։
Ի նայ գիշերն ։
Տարագրի տագնապն ։
Ի քանան ջարիքն ։
Ի ալածին յուսահատութիւնք ։

Եւ թագաւորէ ձեռն քո ։ ամենակալ՝ քաւիչդ ես ։ որ ոչ երկիր կուրանաներ զմարդկան հոգիս , այլ կեցուցանել ։ թուղթն զանթիւ մուրհակ ։ ես երկնի անձատ , և երկրի անվնաս ։ ի տարր գոյից՝ և յեզր ժամանակի ։

Ամէն ամենայնի՝ եւ յամենայնի.
ամէնքին լըմամբ օրհնեալդ՝ ի
բառնաս։ Նէ՛ քեզ ընդ Նմա եւ
Նմանդ տաբ փառք յաւիտեանս
յաւիտենից ամէն։

զարդուն՝ ի նմանէ։
փոխան վայելելոյ մեր բազմից
հոյակ ընծայիւ երջանկին Վաւրթի.
տուցաւ՝ ի մէնջ իբրու նուաստ
նագիրք՝ ընթեռնանին։ Ո՛ր հա
այլ տիպաչաց։ Արդ տողիդն սկըզբ
նաեւ ըստ ինքեան չդժուարեցեալ հ
ոչափին՝ դնի հետեւեալն ոտա
րանի՝ ի տեղի Նոյն սաղմոս դր

Նէ աստէն յայսմիկ Սաղմոսա

Աւետիք՝ մանուկ խաղատեաշ ծնեալ.
Ի շուրս եղբարցն ի վերջ դասալ.
Յոժար սրտիւբ զխաչն արաճալ.
Հօր ի կամաց միշտ խոնարհեալ.
Աւետիք՝ որդի յեսուեայ ձայնեալ.
անուն յաղթօղ սա ծանուցեալ.
նոյն ըստ անուանն իսկ քաջացեալ.
Նորոգ տիօք նահատակեալ.
Աւետիք՝ հոգեւոր՝ն արիացեալ.
որև զառիւծս ուժեղս ճեղքեալ.
ւիւծմամբ ընայնց ևզարկն ընկճեալ.
Ձեռամբ կալեալ և փողոտեալ.
Աւետիք՝ տերամբ գօտեպընտեալ.
երիւնապուռնակ դիմօք փայլեալ.
լսամից հաստչին զինու զին եալ.
Ծանուցօղացն ընդդէմ երթեալ.
Աւետիք՝ ցըպուով յաուաջ քայլեալ.
առ գողիաթ դէպ ընթացեալ.
ուամիկ անձինն իբրև տեսեալ.
անգոանելով արհամարհեալ.
Աւետիք՝ ըղնա տես զինչ կոչեալ.
յուժգին թափով պարսաքարեալ.
Էահանգոյն նրմա յաղթեալ.
ուաւոր գոռոզ հրսկայն անկեալ.

Յար ընդ նըմա քանդիլ եղ եաւ
ոլ ՚ն ըն Ն՚ր ամենա հալ
լերանց՝ երկրեցաւ սիրապետ եաւ
Ալաւ՛ի՛ն՝ նոքօք՝ ի մարտ մըղ եաւ
երիվարաց թիւ՚ յաճախ եաւ
Ժողովք բիւրոց առնա հաւաքեաւ
բանից հայերց գերազանց եաւ
Ալաւ՛ի՛ն՝ ի հեռանա իւր հռչակեաւ
անձառ ՚ոգւոյն յոր խաղացեաւ
վասն այնորիկ արժանաց եաւ
Ասմուխլի ձեռամբն օծ եաւ
Ալաւ՛ի՛ն՝ խնամով՝ իմաստ ընտրեաւ
ազատակեաց ՚ի ձայն թախծ եաւ
հնազուրք ըզնոյն յետուստ հատեաւ
տըտղոյ լօդկի նորին դիպ եաւ
Ալաւ՛ի՛ն՝ սակայն օր մի որս եաւ
բայց սաՀուղայ քինու շարժեաւ
մեքսող նըմա հարան ընծայ եաւ
առ՚ի սաՀուղ փեսայ ած եաւ
Ալաւ՛ի՛ն՝ ուստի յոյժ մեծար եաւ
մեծն խնէլորդուով բերկրեաւ
ստուն նախատինքն խապար բարձեաւ
Ալաւ՛ի՛ն՝ ընդ սուր նորին հան

Ալէլուիա։ Յաւիտեանս յաւիտենից ընկերասցուք երգել։
Ալէլուիա։ Ուստի առնէն բոյս ուրան եւ
Ալէլուիա։ Լինելիք սակայն մեք ոչ բայ եւ
Ալէլուիա։ Եւ այլ բազմօք յարդեալ։
Ալէլուիա։ Երկինք երկրի՝ հանուրց տիրեալ։
Ալէլուիա։ Զատուկ ոչ օր առաց եւ
Ալէլուիա։ Օգոստափառ շքեղով պերճն եւ
Ալէլուիա։ Բոլոր ցեղից իշխ եւ
Ալէլուիա։ Վանեց ընչաքն՝ պարզեաւ բոշխեալ։
Ալէլուիա։ Որպէս եւ Տէրն աւար առ եւ
Ալէլուիա։ Բնութիւն զաւարն անուսաց թափեալ։
Ալէլուիա։ Ընդ հետ հինից պրնաւեալ։
Ալէլուիա։ Բոտին խայթոցն խափան բերեալ։
Ալէլուիա։ Այնպէս եւ Տէրն մահու յաղթեալ
Ալէլուիա։ Վայր սաւառնայ կարդայր հեգնեալ։
Ալէլուիա։ Ընտրեցն իւաց բարձեալ։
Ալէլուիա։ Արդ նորին զմարմինն օրհնեալ։
Ալէլուիա։ Ընծայիւ սփոփմամբ զիւրսն բաշխեալ
Ալէլուիա։ Հրաժեշտ մանկանցն իւրոց քաղցեալ։
Ալէլուիա։ Ընդհատացն սէր տրբ եալ։
Ալէլուիա։ Ի հեթանոսս եղեւ հաճ եալ։
Ալէլուիա։ Իսկ Տէրն մեր պշրեայս լուծ եալ
Ալէլուիա։ Յայլ ազգս ուխտ եւ բնակ եալ։
Ալէլուիա։ Զազգ իւր իւաց թողեալ։

Աստ ներշանեն ի չէուն ազգ մանն։
Զգ լինելոցն յորդիս մարդ հանն,
Շարժմամբն իւրոց ըստ այլ պատճանն,
Ասէ ի յերկինս այս վերնականն,

Հաւատամբ ի մի Աստուած հայր ամենակալ, արարիչ երկնի եւ երկրի, տեսանելեաց ամենայնի եւ աներեւոյթ։ Եւ ի մի Տէր Յիսուս Քրիստոս, որդի Աստուծոյ միածին, որ յհաւրէ ծնեալ է յամենայն ժամանակս։ Լոյս յլուսոյ, Աստուած ճշմարիտ յԱստուծոյ ճշմարտէ, ծնեալ ոչ արարեալ, միածնութեամբ հաւր, որով ամենայն եղեն։ Որ վասն մեր մարդկանն եւ վասն մերոյ փրկութեանն իջեալ յերկինս, եւ մարմնացեալ յԱստուածածնէ սրբուհւոյ Մարիամայ, եւ մարդացեալ, խաչեալ եւ թաղեալ, յարեալ յերրորդ աւուր, համբարձեալ յերկինս, նստեալ յաջմէ հաւր, եւ գալոց է դատել զկենդանիսն եւ զմեռեալսն։ Եւ ի Հոգին Սուրբ, որ ճշմարիտ կեանք է եւ լուսաւորիչ ամենայն արարածոց, որ ի հաւրէ եւ ի որդւոյ բղխեալ է, եւ ընդ հաւր եւ ընդ որդւոյ երկրպագութեամբ եւ փառաւորութեամբ համարեալ է, որ խաւսեցաւ զամենայն ինչ ի մարգարէսն։ Եւ ի մի սուրբ եկեղեցի կաթողիկէ եւ առաքելական։ Խոստովանիմ մկրտութիւն մի ի թողութիւն մեղաց։ Ակնկալիմ յարութիւն մեռելոց եւ կեանս յաւիտենից յաւիտեանս։ Ամէն։

ար զԹուխարիանն յորում ամին եւ ինքեա՛ւ ի հետեւեալ տփոցն. եւ ար զդիւրս տարուցն՝ որ ի մերձ նմին։ (իսկ ոմանք զայդ ունին ոչ ստոր գրով, նահանջք են ոտից) եւ դիւտ գնոյն գիր՝ ի հետեւեալ խորանն՝ առաջին ազիւսակաց։ Որս իւրաքանչիւրքն յայլեկն մինչ՛ի քէն՝ Ա. լխադիր տառ ուխք եղեալք են՝ ի շարս սկզբան յերիս զոյգ երեսս թղթոցն. եւ որ մինչ՛ի դէմն իւր գրեալ է, այն ի մինչեւ ցաւարա տարուցն անվրէպ։ Ը. ըր օրինակ՝ Թուխարիան տարուցս որ է ըէբ ձե, գիր տարոյն՝ ի տառն Ը. զոր շրջեալ գԹուխքեան՝ գտանես յաւուրքն ազիւսակիդ. եւ որ մինչ ի կից նմին՝ ի կարդի յայնմիկ, ցուցեալ ի յայտնի զամենեսեան։ Ա՛յսինքն՝ զօր յայտնուեն, զմիջոց ուսոյն, եւ զայլն կարգաւ մինչեւ ցօր բարեկեն դանի յայտնուեւ։ Ա՛ն ք՛ի տուէտին գիտուեն վասն ք՛այնոնա ամին։

Ստանաւոր	Գրաբար	Հայերէնով	Արաբերէն
Ձուկն	ձ	ձ	ձաձ
Խոյն	խ	խ	խախ
Ձոն	ձ	ձ	ձաձ
Երկաւորն	ե	ե	եաե
Հեծգեաւին	հ	հ	հահ
Նոխազն	ն	ն	նան
Կոյն	կ	կ	կակ
Ոչխարն	ո	ո	ոաո
Ոչ	ո	ո	ոաո
Հովիւն	հ	հ	հահ
Կոյն	կ	կ	կակ
Ոչխարն	ո	ո	ոաո
Նոխազն	ն	ն	նան
Հեծգեաւին	հ	հ	հահ
Երկաւորն	ե	ե	եաե
Ձոն	ձ	ձ	ձաձ
Խոյն	խ	խ	խախ
Ձուկն	ձ	ձ	ձաձ

Տանուտէրը	Հարկերի թիւը	Ոչխարի թիւը	Գառների թիւը
Աւետիքեան	ժԹ	եշ	ոմհե
Պետրոսեան	Լ	կ	ոմհզ
Յակոբեան	ժա	ա	ոմհէ
Մկրտչեան	իբ	բ	ոմհը
Ղուկասեան	գ	գգ	ոմիթ
Խաչատրեան	ժդ	զ	ոմջվ
Յունանեան	իե	չ	ոմյա
Արիստակեսեան	զ	կ	ոմյբ
Խեչոյեանների	ժէ	ամ	ոմյդ
Հոխիկեան	իը	գ	ոմյե
Սուքիասեան	ի	ն	ոմյզ
Աշխատեան	իա	զ	ոմյէ
Աւետիքեան	ի	ջկ	ոմյը
Պետրոսեան	ժգ	ա	ոմյթ
Յակոբեան	իդ	բ	ոմյի
Մկրտչեան	ե	գ	ոմյլ
Ղուկասեան	ժզ	ե	ոմխա
Խաչատրեան	իէ	զ	ոմխբ
Յունանեան	իթ	կ	ոմխգ
Արիստակեսեան	ա	ս	ոմխդ

| | | |

| | | |

| | | |

| | | |

| | | |

| | | |

Նորհիւ և Ողորմութեամբ
ամենազօրի և անմահի Թա-
գաւորին յաւիտենից՝ Այ
Աստուած և Արդար և Տոգւոյն
Սրբոյ՝ յանկ ելեալ աւարառեցիմ տապուն
Աղմոսարանիս Դաւթի՝ խորհրդ
դաբար Ի Ձահայր կոչեցեալ. զոր
շահուղ յաձախապէս ընդ Նօրէնութէ
մարմնացեալ Փրկչին մերոյ Յի:
Այլ և ինքն կենարարն ի մարդեղու
թեն՝ երբեմն զանուանն, տես 12.3:
երբեմն զբանին, տես 21.16 և 42:
և երբեմն զբոլորն, ըստ 24.44, ի
յիշուածն ածեալ յեղյեղէր: Աւասիկ
և վայելչապէս որդի դաւթի գտա
նեալ կոչիւր՝ որոց զբժշկութեանն
ընդորմն ընձեռէր: Նմանկ յաղագս
յարաձգականն և յարատև անվախ
ճանն թէ՛ երուսաղեմ նորին՝ ըստ արեւնա
կցութեանն որ ի կուսէն, առ ի հաստատ
տութեան բանի Աշխատասիրութեան (թէ
տա[illegible] զաթոռն դաւթի
տես

ՀԱՅԿԱԶՆ ԳԱ

հօր նորա • և թագաւորեաց՝ իւր
լայ տանն յակոբու՝ ի յաւետեան)
յաւուր ողջոյնեան ծաղկազարդին
մանկունքն երգէին ։ Ովսաննայ
բարձրեալոյն • օրհնեալ որ գայդ յա՛
նուն Տեառն • օրհնեալ թագաւորդ
հօր մերոյ դաւիթի • խաղաղու՛թի
յերկինս՝ և փառք ի բարձունս։

Ա՛, յլարդ՝ ոչ՝ ի սիզբան անդ, նաև
առեն համառօտեալ մարգեմ՝ ի
համայն Սաղմոսացդ անձանցդ՝ ի
դոելոցդ յայմ էապիս և յաստիճանի.
զի՝ ի հանդիպիլն ձեր սին ընթերց
մամբ, և՝ ի բերկրիլն հոգւով ըստ
բանի առաքելոյն, Երիշեալք առ նոյն
տէրն մեր Յ՛՝ Ո՛՛ զիս զարդի ածել
տուրի հանգուցեալոյ՝ ի տէր. զարեպա՛
գրօղ տերին անարժան՝ զյօհաննէս
յեռանեալ դպիրս անապիտան՝ զձեռն
ձառայ պատրաստակեան. հանդերձ
ալդեկօք իմովք աշխատասէրօք. պա՛
տուականէն կարապետիւ՝ և յակո՛
բեանէն գերապատուականէ։

Յիշեսջիք և զՀանճարեղ տիրացու
Յակօբն դաղատացի. որ ձ՛անօ-
թալ ընդ մեզ՝ ի տիրոյ պատանեկու-
և զրկեալ ուղիանալ, փորագրեաց ըզ
տիպան հանոնական և փառաքական.
նաև զգիրան ձագաձև ական. առ՛ի լի
նիլ ոիկ յիշատակ մերում տպագրատան:
որում Տէր Հաստուածջ զվարձս:
Յիշեսջիք և զաշխատաւորան գործա
րանիս՝ զվանեցի խաչատուրն, զպօղ
ոսան, և զնիկողոսան: յորմէ և գուք
լինիջիք յիշեցեալք ի բարին. ամէն:

ԳԱԱ Հիմնարար Գիտ. Գրադ.
FL0023829